2037
9-61
832

R 200 L

11532
2012
2010
3969
38888

ԳԻՐՔ

ՍԿԱՄՄԱՆԱՑ ԴԱՒԹԻ

Ի ՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ

Տ. Տ. ԳՔՈՐԳԱՅ

ՎԵՀԱՓԱՌ ԿԱԹՈՒՂԻԿՈՍԻ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ

ՀՐԱՄԱՆԱՒ

Տ. Տ. ԵՍԱՅԵԱՅ

ՍՐԲԱԶԱՆ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ ԵՒ ՊԱՏՐԻԱՐՔԻ

Ս. ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԱՅ

ԵՒ

Ի ՊԱՏՐԻԱՐՔՈՒԹԵԱՆ ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼՍՈՑ

Տ. Տ. ՊՕՂՈՍԻ

ՍՐԲԱԶԱՆ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ

ՌՑԺԷ

ՏՊԱԳՐԵԱԼ

ՅԱՒԱՆԱԲԵԼԱԿԱՆ ԱԹՈՌՆ ՍՐԲՈՑ ՅԱԿՈԲԵԱՆՑ

ՅԵՐՈՒՍԱՂԷՄ

—1868—

ԱԵՏ. ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ
ՀԱՅԿ-ՍՍՀ

ՅՆԾԱՅՔ արդարք ՚ի Տէր. ուղղոց վայելէ օրհնութիւն. խոստովան եղէրուք տեառն օրհնութեամբ, ասանաղեաւ սաղմոսարանաւ սաղմոս ասասյէք նմա։

ԳԻՐՔ
ՍԱՂՄՈՍԱՑ ԴԱՒԹԻ

ՍԱՂՄՈՍ Ա.

Երանեալ է այր որ ոչ գնաց
՚ի խորհուրդս ամպարշտաց.
՚ի ճանապարհի մեղաւորաց նա
ոչ եկաց, և յաթոռս ժանտից
նա ոչ նստաւ։
Այլ յօրէնս տեառն են կամք նո-
րա, և յօրէնս նորա խորհեսցի
նա ՚ի տուէ և ՚ի գիշերի. և եղի-
ցի նա որպէս ծառ որ տնկեալ է
՚ի գնացս ջուրց։
Որ զպտուղ իւր ՚ի ժամու տացէ,
և տերեւ նորա մի՛ թափեսցի, և

զամենայն զոր ինչ արասցէ յա-
ջողեսցի նմա։

Ոչ այսպէս են ամպարիշտք և ոչ
այսպէս, այլ որպէս հող զի փոշի
զի հոսէ ի վերայ երեսաց երկրի։
Վասն այսորիկ ոչ յարիցեն ամ-
պարիշտք ի դատաստան, և ոչ
մեղաւորք ի խորհուրդս արդա-
րոց։

Ջանզի ճանաչէ տէր զճանա-
պարհս արդարոց. ճանապարհք
ամպարշտաց կորիցեն։

Տունք գ։

ՍԱՂՄՈՍ Բ.

Ի հերքեալեաց-ոյն երիտքին աստ քեզ դի համար էն։

Ընդէ՞ր խռովեցան հեթանոսք,
և ժողովուրդք խորհեցան սնո-
տիս։

Յանդիման եղեն թագաւորք
երկրի, և իշխանք ժողովեցան ի
միասին վասն տեառն և վասն
օծելոյ նորա։

Խզեսցուք զկապանս նոցա, և ընկ-
կեսցուք ի մէնջ զլուծ նոցա։

Բնակեալն յերկինս ծիծաղեսցի
զնոքօք, և տէր արհամարհեսցէ
զնոսա։

Յայնժամ խօսեսցի ընդ նոսա
բարկութեամբ իւրով, և սըրտ-
մութեամբ իւրով խռովեցուս-
ցէ զնոսա։

Ես կացի թագաւոր ի նմանէ, ի
վերայ սիօնի լերին սրբոյ նորա,
պատմել հնձ զհրամանս տեառն։
Տէր ասաց ցիս՝ որդի իմ ես դու,
ես այսօր ծնայ զքեզ։

Խնդրեա յինէն և տացէ քեզ զհե-
թանոսս ի ժառանգութիւն, և
իշխանութիւն քեզ զամենայն
ծագս երկրի։

Հովուեսցես զնոսա գաւազա-

Խաղաւմբ առէին զանձնե իմեն,
Տէր պի բաղում եղիցեն նեպիջք իմ, բաղաւմբ մեջ յարեան ինձ։
Աղաղմոս գ։
Տուն ժդ։
Ա՛ր ինչ ուրախ լինիս, ով հոգի իմ, և ինչ խռովիս ի վերայ իս։
Յոյս ունիմ ի Տէր, և խոստովանիմ նմա։
Ես ասեմ, թէ

ՍԱՂՄՈՍ Դ.

Ի կոպրած օրհնութեան. Սաղմոս երգոյ ի Դաւիթ։

Ի կարծել իմում լուար ինձ ասացեալ ընդ արդարութեան. ի նեղութեանէ ինձ անդորրս արարեր. ողորմեա ինձ և լուր աղօթից իմոյ։

Որդիք մարդկան մինչև յե՞րբ էք խստասիրտք. ընդէ՞ր սիրէք զբնութիւն, և խնդրէք զստութիւն։

Գիտացէք զի սքանչելիս արար տէր սրբոյ իւրում. և տէր լսէ զաղօթս իմ։ և տէր լսէ զիս ի կարծել իմում ամենայն։

Բարկանայք և մի՛ մեղանչէք. զոր ինչ ասէք ի սիրտս ձեր յանկողինս ձեր զղջացարուք։

Ատուցէք պատարագ արդարութեան, և յուսացարուք ի տէր։

Բազումք ասէին թէ ո՞ ցուցցէ

մեզ զբարութիւն. նշանեցաւ ամ մեզ լոյս երեսաց քոց, և ետուր ուրախութիւն սրտից մեծոց։

Ի պտղոյ ցորենոյ գինւոյ և ձիթոյ իւրեանց լցուցեր զնոսա։

Խաղաղութեամբ յայս և ի սոյն ննջեացուք և զարթիցուք. զի դու ոչ միայն առանձին յուսով բնակեցուցեր զմեզ։

Տուղք ը։

ՍԱՂՄՈՍ Ե.

Ի կոպրած վասն վիճակեցան. Սաղմոս ի Դաւիթ։

Բանից իմոց ունկն դիր տէր, և ի միտ առ զաղաղակ իմ։

Լայեա ի ձայն աղօթից իմոց, թագաւոր իմ և աստուած իմ։

Զի քեզ աղաչեմ տէր, ընդ առաւօտս լսիցես ձայնի իմում. ընդ առաւօտս պատրաստ եղէց և տեսցեմ։

Զի ոչ Աստուած որ կամիս զանօրէնութիւն դու ես։

Ոչ լմե դու առատաձ կամիս զա-
նօրէնութիւն, ոչ բնակեն առ
քեզ չարք. մի՛ անօրէնք բնակեա-
ցեն առաջի աչաց քոց։
Ատեցեր զամենայն գործս զան-
օրէնութիւն. կորուսանես
զամենեսեան զբաղ խօսին սուտ։
Օ՛այր արիւնահեղ և զնենգա-
ւոր պիղծ առնեաս դու տէր. այլ
ես քառ բազում ողորմութեան
քում մտից ի տուն քո, երկիր-
պագից ի տաճար սուրբ քո ե-
կից քո։
Տէր առաջնորդեա ինձ յարդա-
րութեան քում. վասն թշնա-
մեաց իմոց ուղիղ արա առաջի
իմ զճանապարհս քո։
Ոչ գոյ ի բերանն նոցա ճշմար-
տութիւն, և սիրտք նոցա նան-
րեալք են։
Որպէս պերեզման բաց են կո-

կորդք նոցա. լեզուօք իւրեանց
նենգաւորք եղեն։
Դատեա զնոսա աստուած՝ զի
անկցին ի խորհրդոց իւրեանց.
բազում բազում ամպարշտու-
թեան նոցա՝ մերժեա զնոսա զի դա-
տապարտին զքեզ։
Ուրախ լիցին ամենեքեան որ
յուսացեալ են ի քեզ. յաւիտեան
ցնծացեն, և բնակեսցես դու
ի նոսա։
Պարծեսցին ի քեզ սիրելիք ան-
ուան քո, զի օրհնեսցես դու զար-
դարն. տէր որպէս զինու հա-
ճութեամբ քո պսակեցեր զմեզ։

Տաւնք ժբ.

ՍԱՂՄՈՍ Զ.

Ի հատուած ընդ օրհնութիւն վասն ողբերգութ. Սաղմոս ի Դաւիթ։

Տէր, մի՛ սրտմտութեամբ քում
յանդիմաներ զիս և մի՛ բարկու-

թեամբ քով խրատեր զիս։
Ողորմեա ինձ տէր զի հիւանդ
եմ ես. բժշկեա զանձն իմ զի
խռովեցան ոսկերք իմ։
Ընձեն իմ յոյժ խռովեցաւ, և դու
տէր մինչեւ յե՞րբ։
Դարձ տէր և փրկեա զանձն իմ.
կեցո զիս տէր քան ողորմու-
թեան քումմ։
Զի ոչ ոք է որ ի մահու յիշէ զք-
քեզ, կամ ի դժոխս որ խոստո-
վան առնի առ քեզ։
Վաստակեցի ես ի հեծութեան
իմում. լուացի զամենայն գիշեր
զմահիճս իմ, և արտասուօք ի-
մովք զանկողինս իմ թացի։
Խռովեցաւ ի սրտմտութենէ ա-
կն իմ, մաշեցայ ես ի վերայ ա-
մենայն թշնամեաց իմոց։
Իբաց կացէք յինէն ամենեքեան,
զի գործէք զանօրէնութիւն։

Լուաւ տէր ձայնի լալոյ իմոյ, լու-
աւ տէր աղօթից իմոց. և տէր
զինդրութիւնս իմ ընկալաւ։
Ընդհաչեսցեն և խռովեսցին յոյժ
ամենայն թշնամիք իմ. դարձցին
յետս և ամաչեսցեն յոյժ վատվա-
ղակի և խռովեսցին։

Տումք ժ։ Գոբղայս Լ։

ՍԱՂՄՈՍ Ե։

Սաղմոս ի Դաւիթ. ընդ առաջ Տէրունական բանին Քրոնիայ որդւոյ
Յեմինայ։

Տէր աստուած իմ ի քեզ յու-
սացայ, փրկեա զիս, յամենայն
հալածչաց իմոց ապրեցո զիս։
Զուցէ երբէք յափշտակիցէ որ-
պէս առիւծ զանձն իմ. ոչ ոք իցէ
որ փրկիցէ, և ոչ այն որ ապրե-
ցուցանիցէ։
Տէր աստուած իմ թէ արարի
զայս, թէ իցեն անօրէնութիւնք
ի ձեռս իմ։

Թէ հաստատի երբէք այնպիսի որ հաստատին ինձ չար, անկեալց և ես ի թշնամեաց իմոց ընդունայն։ Ալածեսցէ ապա թշնամին զանձն իմ, հասցէ կոխեսցէ յերկիր զկեանս իմ, և զփառս իմ ի հող բնակեցուսցէ։

Ասի տէր բարկու թեամբ քում, և բարձրըեր ի սպառել թշնամեաց իմոց։

Զարթիր տէր աստուած իմ ի հրամանս զոր պատուիրեցեր, և ժողովք ժողովրդոց շուրջ եղիցին զքեզ։

Վասն այսորիկ ի բարձունս դարձ տէր. և տէր դատի զժողովուրդս իբա։

Դատ արա ինձ տէր ըստ արդարութեան իմում, ըստ անբծութեան իմում որ յիս։

Կատարեսցին չարիք ի վերայ մեղ-

ղաւորաց, և յուղղեսցես դու արդարոյն։

Ո՛ք քննէ զսիրտս և զերիկամունս աստուած արդար. յիրաւի է օգնութիւն ինձ յաստուծոյ՝ որ ապրեցուցանէ զայնոսիկ որ ուղիղ են սրտիւք։

Աստուած դատաւոր արդար հզօր և երկայնամիտ. որ ոչ ածէ բարկութիւն իւր զօրհանապազ։

Ոչ թէ ոչ դառնայք առնու, բաւ սուր իւր արեալ է՝ և զաղեղն իւր լարեալ, և ետնամ պատրաստեալ է զանօթս մահու, և զինեաս իւր պատրեցեալք է պործեալ։

Ահաւասիկ երկնեաց զանօրէնութիւն. յղացաւ զցաւս, և ծնաւ զանօրէնութիւն։

Փոսըն զոր փորեաց և պեղեաց, ինոյն անկցի ի խորխորատս զոր և պործեաց։

3969 1009 38868

ՀՍՍՀ-ԿԳՄ Պետ. Ընդ. Գրադարան Մ. Մաշտոց

Դարձցին ցաւք ի գլուխ նորա.
ի վերայ գազաթան նորա անօրէ-
նութիւնք իւր իջցեն։
Խոտոված եղէց տեառն բատ աւր-
դարու թեան նորա, սաղմոս ա-
սացից անուան տեառն բարձրե-
ցեայ։

Տունք ԺԸ։

ՍԱՂՄՈՍ Ը.

Ի հպարտ ի վերայ հնչանացն. Սաղմոս ի Դաւիթ։

Տէր տէր մեր, զի սքանչելի է ա-
նուն քոյ ամենայն երկրի։
Զամբարձաւ մեծ վայելչութիւն
քո ի վերոյ քան զերկինս. ի բե-
րա-
նոց մանկանց տղայոց սարկեցեր
հաստատութիւն օրհնութիւն։
Վասն թշնամեաց քոց տէր. զի
եղծցի թշնամին և հակառակորդ
դէն։
Տեսից զերկինս զգործս մատանց
քոց, զլուսին և զաստեղս զորս

դու հաստատեցեր։
Ով է մարդ զի յիշես դու զնա,
կամ որդի մարդոյ՝ թէ այց հինչ ա-
րասցես դու նմա։
Փոքր հինչ խոնարհ արարեր զնա
քան զհրեշտակս քո. փառօք և
պատուով պսակեցեր զնա, և կա-
ցուցեր զնա ի վերոյ սահմանացն ձե-
ռակերտոց քոց։
Օսահմանցն հինչ հնազանդ ար-
րեր ի ներքոյ ոտից նորա, զխաշն
և զարջառս և զամենայն հինչ։
Եւս և զերիս վայրի, զթռչունս
երկնից, զձկունս ծովու, որ շր-
ջին ընդ շաւիղս ծովու։
Տէր տէր մեր, զի սքանչելի է ա-
նուն քո յամենայն երկրի։

Տունք ԻՅ։ Խաբազար Խ։

ՍԱՂՄՈՍ Թ.

Ի կոպարած վասն գաղթնեայ ողբոյ. Սաղմոս ի Դաւիթ։

Ղ Ո հայցէից զքէն ատէր բ ողորմիլ
արտիւ խնդալ. պատմեցից զամե-
նայն սքանչելիս քո։
Ուրախ եղէց և ցնծայցից ՚ի քէզ.
սաղմոս ասացից անուանդ տեառ-
նէդ բարձրեալ։
Ի դառնալ թշնամեաց իմոց,
տկարացին և կորիցեն յերեսաց
քոց։
Արարեր զդատաստանս իմ և զի-
րաւունս. նստար յաթոռ դատա-
ւոր արդարութեան։
Սաստեցեր ՚ի հեթանոսս, և կոր-
եաւ ամբարիշտն. զանուանս նո-
ցա ջնջեցեր յաւիտեանս յաւիտե-
նից. և թշնամեացն պէն պակա-
սեաց վինչ ի հատած։
Ո՛չ քաղաքս աւերեցեր, և կորեաւ

յիշատակն նոցա աղաղակաւ։
Ա՛տեան ած կայ և մնաց յաւիտեան,
պատրաստաւ արար զաթոռ իւր ի
դատաստանի։
Ինքն դատի զաշխարհ արդարու-
թեամբ, և զժողովուրդ իւր ուղ-
ղութեամբ։
Եղեւ տէր ապաւէն անանկի, օգ-
նական ՚ի ժամանակի։
Յուսասցին ՚ի քէզ ամենեքեան
որ գիտեն զանուն քո. զի ոչ թող-
ցես զայնոսիկ՝ որ խնդրեն զքէզ
տէր։
Սաղմոս ասացէք տեառն՝ որ բնա-
կեալն է ՚ի սիովն. պատմեցէք ի հե-
թանոսս զգործս նորա։
Ի խնդրել զարիւն նոցա՝ յիշեաց,
և ոչ մոռացաւ աղէր զաղօթս
տնանկացն։
Ողորմեայ ինձ տէր՝ և տես զվտ-

Ընդ ամէն՝ և մի՛ զօրացի մարդ.
մի՛ կորիցէ խաչառ։
Ոչ ի սուրբ մոռանայ տէր զաղքատս.
աղեն. համբերութիւն անաւնակաց
մի՛ կորիցէ խաչառ։
Ոչ խափան մոռանայ տէր զաղքատս.
որ մոռացան զաստուած։
Դարձցին մեղաւորք անդրէն՝ ի
դժոխս, և ամենայն հեթանոսք
Նայհութիւն իմ՝ ի քէն ամաչեցայ
խօսել. ո՛ բարձր ատեր զիս դե-
րոց՝ ի մահուանէ։
Ազատեա զանմեղից զամենայն օրհ-
նութիւնս քո՝ ի գերութենէ դասեր
սխալնի, և ցնծացեալց՝ ի երկիւ-
Թեան քում։
Ընկալան հեթանոսք յաստուածու-
Թեան խրատոյ զոր ասացին.
որպէսզի զոր Թագուցին՝ առցէ
զոտս նոցա։
Ա՛նաւգի ասէր յաւուրն զգաստա-
ստանս իւր. և՝ ի գործս ձեռաց
խրատոյ կատեացին մեղաւորք։
Դարձցին մեղաւորք անդրէն՝ ի
դժոխս, և ամենայն հեթանոսք
որ մոռացան զաստուած։
Ոչ խափան մոռանայ տէր զաղքատ-
ութիւն. համբերութիւն անաւնակաց
մի՛ կորիցէ խաչառ։

զաստուածութիւն հեթանոսք առաջի
քո։
Կացո տէր օրէնսդիր ի վերայ նո-
ցա՝ և ծանիցեն հեթանոսք Թէ
մարդիկ են։
Ընդէ՞ր տէր կացեր՝ ի հեռաստա-
նէ. անտես արարեր՝ ի դէպ նե-
ղութեան ժամանակի։
Յամբարտաւանել ամբարշտին
այրի տաքսան. արկեալցին՝ ի խոր-
հուրդս խրատոյ՝ զոր և խորհե-
ցան։
Օ՛ի գովի մեղաւոր՝ ի ցանկու-
Թիւն անձին իւրոյ. որ զրկէն, և
նա գովի։
Խակընդէ՞ր բարկացաւ մեղաւորն
զաստուած, ասա բաղում թաղ-
կութեան իւրում Թէ ոչ խնդր-
սի։
Ոչ է աստուած առաջի աչաց նո-
րա. սխալք են ճանապարհք նորա

յամենայն ժամ։

Բարձեալ են իրաւունք յերեսաց
Տեառն. ՚ի վերայ ամենայն Քրիս-
ոսաց իւրոց տիրեցեալ է։

Ասաց ՚ի սրտի իւրում թէ ոչ սա-
սանեցայց ազգէ յազգ առանց
չարի։

Ընդէ՞ր և դառնութիւն և նեղ-
ութիւն լի է բերան Տեառն, և
՚ինեբքոյ լեզուի Տեառն ցաւք և
վաստակք։

Աչառի վարանեալ ընդ մեծամեծս
՚ի գաղանիս՝ ապականեալ զանբիծն։

Ընդէ՞ր Տեառն ՚ի մոռանալ հացին. վա-
րանի ՚ի գաղանիս որպէս զառիւծ
՚ի մորուղ իւրում։

Վարանի յաւիտեանս զազգքառն.
յաւիտեանս զազգքառն, և ձգել
զնա։

Յորոգայթ իւր խոնարհեցուսցէ
զնա. խոնարհեցայ և անկայ ՚ի տէ-

րեխութիւն ՚իմէրայ տնանկայ։

Ո՞ի ասաց ՚ի սրտի իւրում՝ թէ
մուտացս առաջս. զարձոյց
զերեսս իւր զի մի՛ տեսցէ իս-
պառ։

Արի տէր առաջս իմ. բարձր ե-
ղիցի ձեռն քո, և մի՛ մոռանար
զաղնանկս։

Խոկընդէ՞ր բարկացաւ ամբարիշ-
տն զաստուածս. զի ասաց ՚ի սրտի
իւրում թէ ոչ քննի։

Տեսանես զի զնա ՚իցաս, և ՚ի
սրտմտութիւնս և հայիս. ՚ի քեզ
թողեալ է աղքատն, և որբոյն
դու ես օգնական։

Խորտակեացի բազուկ մեղաւորի
և չարի. խնդրեսցին մեղք նորա,
և նա մի՛ գտցի։

Տէր թագաւորէ յաւիտեանս յա-
ւիտենից. կորիցեն հեթանոսք
յերկրէ նորա։

Ո՜վ յանկուցեալ Թիւն տնտանկաց լուար
տէր. ի պատրաստուել Թիւն սրտից
նոցա հայեցար ունկն դր։
Դատաստանել որբոյն և տնտանկի, զի
մի՛ ևս յաւելցի մարդ ի մեծաբա-
նել իւրում՝ ի վերայ երեսաց
երկրի։

Տունք խ։

ՍԱՂՄՈՍ Ժ.

Ի կիսաբաժ. Աղմոս ՚է Դաւիթ։

Ի տէր յուսացայ. ո՞րպէս ասիցէք
ցանձն իմ, փոխեսցի ՚ի լերինս
որպէս ճնճղուկ։
Ո՜վ ի ահա մեղաւորք լարեցին զա-
ղեղունս իւրեանց. պատրաստա-
բարին զնետս ՚ի կապարճս, ձգել
ընդ խաւարս այնոցիկ՝ որք ուղիղ
են սրտիւք։
Ո՜վ ի զոր գործն չինեցեր, նոքա ա-
ւերեցին. իսկ արդարն զի՞ արար։

Տէր ՚ի տաճարի սուրբ իւրում.
տէր յերկինս յաթոռ իւրում։
Աչք նորա ՚ի տնտանկս հային, և ար-
ասեւանուն նորա քննեն զորդիս
մարդկան։
Տէր քննէ զարդարն և զամբարիշ-
սն. որ սիրէ զմեղս, ատեաց զան-
ձին իւր։
Տեղասցէ ՚ի վերայ մեղաւորաց ո-
րոգայթ՝ հուր և ծծումբ. այս
մերիկ բաժին բաժակի նոցա։
Արդար է տէր՝ զարդարութիւն
սիրէ. զուղղութիւն տեսանեն
երեսք նորա։

Տունք բ։

ՍԱՂՄՈՍ ԺԱ.

Ի կիսաբաժ. ՚ի վերայ ո՞ւերդերին։

Կապեցո զիս տէր, զի նուաղեաց
սուրբ. նուազեցին ճշմարտու-
թիւնք յորդիս ՚ի մարդկանէ։
Ունայնիւ խօսեցան այր ընդ ընկե-

ի իւրում. շրմաամբք նենգաւոր
լօք սրտէ՝ ի սիրտ խօսեցան։
Սաստակէ տէր զամենայն շրմունս
նենգաւորս և զլեզուս մեծա-
բանս։
Որք ասացին՝ զլեզուս մեր մեծ
արասցուք. շրմունք մեր առ մեզ
են, և ո՞ւր մերձ է տէր։
Վասն տառապանաց աղքատաց և
հեծութեան տնանկաց, այժմ յա-
րեայց ասէ տէր. եդից զփրկու-
թիւն իմ, և համարձակեցայց
ի նոսա։
Խանգ տեառն են բանք տուրբ, որ-
պէս զարծաթ ընտրեալ և փոր-
ձեալ յերկրի, սրբեալ և պար-
զեալ եւթնապատիկ ի հոգւոյ։
Դու տէր պահեցեր զմեզ, և ապա-
րեցուցեր զմեզ յազգէ յայսմանէ
մինչև յաւիտեան։
Շուրջանակի ամբարիշտք շրջին.

ըստ բարձրութեան քումմէ մեծա-
պարծութեան զոլխամարդիան։

Տունք Ը։

ՍԱՂՄՈՍ ԺԲ.

Ի կատարած. Սաղմոս ի Դաւիթ։

Ա՞ինչև յե՞րբ տէր մոռանաս
զիս խնդատու. մինչև յե՞րբ դարձու-
ցանես զերեսս քո յինէն։
Մինչև յե՞րբ դնեմ զխորհուրդս
յանձնիմ, և ցաւք սրտի իմոյ զա-
ւուրս։
Մինչև յե՞րբ բարձրանայ թշնա-
մին՝ի վերայ իմ։ նայեաւ և լուր ինձ
տէր աստուած իմ։
Լուս տուր աչաց իմոց, զի մի՛
երբէք ննջեցից ի մահ։
Մի՛ ասասցէ թշնամին՝ թէ յաղ-
թեցի նմա, կամ նեղիչք իմ ցընդ-
ծայցեն թէ ես սասանեցայց։
Ես յուսացեալ թիւնս քո տէր յոյ-
ասացեալ. ցնծացաւ սիրտ իմ՝ ի փրկու-

կու Թեան քու մ. օրհնեցիկ զտէր
զբարեխոսդ իմ։

Տուիք ղ։

ՍԱՂՄՈՍ ԺԹ.

Ի խորհուրդ. Աղօթս ՚ի Տ՚ու-ին։

Ա՚ստացանդամ ՚ի սրտի քու մ՝
Թէ ոչ պիտ առնում ։
Ա՚պահանեցան և ապճեցան յանօ-
րէնս Թեան իւրեանց. և ոչ ոք է
որ առնէ զբարեխոսու Թիւն։
Տէր յերկնից նայեցար յամենայն
որդիս մարդկան, տեսանել Թէ
իցէ՞ ոք իմաստուն որ խնդրիցէ
զաստուած ։
Ա՚մենեքեան խոտորեցան ՚ի միա-
սին, և անօգիտացան։
Ոչ ոք է որ առնէ զբարեխո-
սու Թիւն, և չէ ոք մինչև ՚ի մի։
Որպէս ոչ ծանիցեն ամենեքեան,
որ գործեն զանօրէնու Թիւն։
Ոյք ուտեն զժողովուրդ իմ որ-

պէս ուհացուս հացի, և աստուած
ոչ կարդացին։
Անդ երկիցեն զերկիւղ՝ ուր ոչ
իցէ երկիւղ. զի աստ է յազգ
արդարոյ։
Օ՚խորհուրդ աղքատի յամօթ
արարին, զի տէր է յոյսն նորա։
Ա՚ստէ ՚ի սիովնէ զփրկու-
Թիւն իսրայէլի. ՚ի դարձուցա-
նել աստուն զգերու Թիւն ժո-
ղովրդեան իւրոյ ցնծասցէ յա-
կովբ՝ և ուրախ եղիցի իսրայէլ։

Տուիք ժ. Գոբգայա լե։

ՍԱՂՄՈՍ ԻԹ.

Ի խորհուրդ. Աղօթս ՚ի Տ՚ու-ին։

Տէր ո՞վ կայցէ ՚ի խորանի քու մ,
կամ ո՞վ բնակեսցէ ՚ի լեառն
սուրբ քո։

թութիւն, խօսի զՃշմարտու-
թիւն ՚ի սրտի իւրում։
Որ ոչ նենգաւորեաց լեզուա
իւրով, և չար ընկերի իւրում
ոչ արար։
Ն,ախատինս ՚ի մերձաւորէ նա
ոչ առնու. արհամարհեալ է ա-
ռաջի նորա չարագործն։
Զերկիւղածս տեառն փառա-
ւոր առնէ. որ երդնու ընկերի
իւրում և ոչ ստէ։
Զարծաթ իւր ՚ի վարձու ոչ տայ,
կաշառս ՚ի մեղուց իրաւանց ոչ առ-
նու. որ զայս արուսցէ, նա մի՛ սա-
սանեսցի յաւիտեան։

ՍԱՂՄՈՍ ԻԵ.

Սաղմոս Յարիանագիր ՚ի Դաւիթ։

Պահեա զիս տէր ամենայն զի ես
՚ի քեզ յուսացայ. ասացի տեառն

տէր իմ ես դու, և բարիք իմ ինձ
՚ի քէն են։
Սրբոց որ են յերկրի քում.
սքանչելի արարեր զամենայն
կամս իմ՚ ինոսա։
Յաճախեցին հիւանդութիւնք
նոցա. յետ այսորիկ սպա վազ-
վազեցին։
Ոչ ժողովեցայց ՚ի ժողովս նոցա
յարեան, և ոչ յիշեցից զան-
ուանս նոցա ՚ի շրթունս իմ։
Տէր բաժին ժառանգութեան
իմոյ և բաժակի իմոյ, դու ես որ
այսրէն դարձուցանես զժառան-
գութիւն իմ ՚ի քեզ։
Վճակք ելին ինձ ընդ ընտիրս, և
ժառանգութիւն իմ հաճոյ եղև
ինձ։
Օրհնեցից զտէր որ խրատուն
արար զիս, մինչ ՚ի գիշերի և
խրատեցին զիս երիկամունք իմ։

Յաւուրջապէն ոեւսանէի զաէր ա-
ուաջի իմ յամենայն ժամ. զի է
քնդ աջմէ իմմէ զի մի՛ սասանե-
ցայց։

Վասն այսորիկ ուրախ եղև սիրտ
իմ, և ցնծացաւ լեզու իմ, եւս և
մարմին իմ բնակեսցէ յուսով։
Զի ոչ թողցես զանձն իմ՝ի դժո-
խս, և ոչ տացես սրբոյդ քումմեե-
սանել զապականութիւն։
Ցուցեր ինձ զճանապարհս քո
կենաց. լցուցեր զիս ուրախու-
թեամբ երեսացդոյ, ՚ի քաղցրու-
թենէ վայելչութեան աջոյդ քո
միշտ յաւիտեան։

Տունք ժա.

ՍԱՂՄՈՍ Ժ.Զ.

Ընդ՚ի՞նչ։

Լուր առ արդարութիւն, և
նայեա ՚ի բանդրուածս իմ. ունկն

դիր աղօթից իմոց, զի ոչ ընդ
թամբք ներդաւոցք։
Յերեսաց քոց իրաւունք ինձ ել-
ցեն, և աչք իմ տեսցեն զուղղու-
թիւն։
Փորձեցեր զսիրտ իմ և քննեցեր
՚ի գիշերի. փորձեցեր զիս և ոչ
գտար յիս անիրաւութիւն։
Ա՛ի խօսեցայ բերան իմ զգործս
մարդկան. վասն բանից
շրթանցդ ես պահեցեալ զճանա-
պարհս խիստս։
Հաստատեա զշաւիղս իմ՚ի ճա-
նապարհի քումմ, զի մի՛ դողմանակ
գնացին գնացք իմ։
Ես սա քեզ սէր կարդացի՝ զի
լսես ինձ աստուած. խոնարհե-
ցո սա խօսունկն քո, և լսեր բա-
նից իմոց։
Սքանչելի արարեր զողորմու-
թիւնս քո. ո՛վ փրկես զյուսացեալ

զք յուսացեալ են՝ի քեզ, յայն
ցանէ զք հակառակ կանացդ։
պահեա զիս որպէս բիբ ական.
՝ի հովանի թեւոց քոց ծածկեա
ցես զիս յերեսաց ամբարշտաց,
զք տառապեցուցին զիս։
թշնամիք զանձն իմ պաշարեցին.
՝ի ճարպս իւրեանց արգելան, և
բերանք նոցա խօսեցան զամբար-
տաւանութիւն։
Արհամեցին զիս, և այժմ դար-
ձեալ պատեցան զինեւ. ուշ եդին
խոնարհեցուցանել զիս յերկիր։
՝ամարեցան ինձ որպէս առիւծ
զի պատրաստ է յորս, և որպէս
կորիւն առիւծու զի նստի դա-
րանեալ։
Արի տէր՝ ժամանեա նոցա և խա-
փանեա զնոսա. փրկեա զանձն իմ
յամբարշտաց սրոյ, և՝ի ձեռանէ
թշնամեացն։

Տէր կորո զնոսա յերկրէ. բաժա-
նեա և խառնեա զնոսա՝ի կեա-
նս իւրեանց։
Վատնեօք քովք լցան որովայնք
նոցա. յագեցան կերակրովք, և
թողին զմնացուածս տղայոց
իւրեանց։
Ես արդարութեամբ երեւեցայց
երեսաց քոց. յագեցայց յերևել
փառաց քոց։

Տունք ժե ։ Գոլգաթա ։

ՍԱՂՄՈՍ ԺԵ.

Ի կատարած՝ ի վերայ պսակելոցն նահապետի Ծառոյի պեառն Դաւիթ.
ըստ խօսեցաւ ընդ Տեառն զբանս օրհնութեան յաւուր յորում ձերբեց
զնա Տէր՝ ի ձեռաց ամենայն թշնամեաց, և՝ ի ձեռաց Սաւուղայ. և ասէ։

Սիրեցից զքեզ տէր զօրութիւն
իմ. տէր հաստատութիւն իմ, ապաւէն
իմ և փրկիչ իմ։
Աստուած օգնական իմ և ես յու-
սամ՝ի նա. ապաւէն իմ, եղջիւր

փրկութեան իմոյ ընդունելի
իմէ։

Օրհնեալ կարդացեալ առ ամէն.
և՝ ի թշնամեաց իմոյ ապրեցայց։
Ելս լցեալ եղեն գինեվերումն մա-
հու. և ուղիք անօրէնութեան
խաւարեցուցին զիս։

Ա՛ իշաք զժոխոց պաշարեցին զիս.
ժառանգեցին ինձ որոգայթք մա-
հու։

Ինեզուք թեան իմում ես առ ամէն
կարդացի, և առ առաւուած իմ
աղաղակեցի։

Լուաւ ինձ՝ ի տաճարէ սրբոյ
ինքեան ձայնի աղօթից իմոց, և ա-
ղաղակ իմ առաջի նորա մտցէ
յականջս նորա։

Խռովեցաւ և դողացաւ երկիր, և հիմունք լերանցն սասանեցան և խռովեցան, զի բարկացաւ՝ ինքեան
բոց նորա առաւուած։

Ելծուխ՝ ի բարկութենէ նորա, և
հուր յերեսաց նորա բորբոքեցաւ, և փայլատակունք հատան
՝ի նմանէ։

Խոնարհեցոյց զերկինս և էջ, և
մէգ՝ ինեղբոյ ոտից նորա։

Եւ՝ ի քերովբէս և թռեաւ, սլացաւ նա՝ ի թեւս հողմոց։

Եդ զխաւարն՝ ի ծածկոյթ իւր, և
շուրջ զնովաւ եղեն յարկք իւր, և
խաւարային ջուրք միջև յամպս
օդոց։

Ի փայլատակել նորա առաջի նորա, ամպք անցուցին զկարկտուտ
և զկայծակունս հուր։

Որոտաց ի երկնից, և բարձրեալ եւ զձայն իւր՝ ի կարկտուտ
և՝ ի կայծակունս հուր։

Ընդաքեաց զնետս իւր և ցրուեաց
զնոսա. յաճախեաց զփայլատակս
կուռնս իւր, և խռովեցոյց զնոսա։

Երևեցան աղբեղբ ջուրց, և յայտնեցան հիմունք աշխարհի։
Բացաւ քումմէ տէր, և ի շնչել հոգւոյ բարկութեան քո։
Առաքեաց ի բարձանց և ընկալաւ զիս. ընկալաւ զիս ի ջուրց բազմաց։
Փրկեաց զիս տէր ի թշնամեաց իմոց հզօրաց, և յատելեաց իմոց, զի հզօքք եղեն քան զիս։
Յանդգնեցին ինձ յաւուր չարչարանաց իմոց. եղև տէր հզօրիչ իմ և եհան զիս յանդորր. և փրկեաց զիս զի կամեցաւ զիս։
Հատոյց ինձ տէր ըստ արդարութեան իմում, ըստ անբծութեան ձեռաց իմոց հատոյց ինձ։
Զի պահեցի զճանապարհս տեառն, և ոչ ամբարշտեցայ յԱստուծոյ իմմէ։
Զի ամենայն իրաւունք նորա առաջի իմ եղեն. զարդարութիւն իւր ոչ ի բացե արար յինէն։
Եղէց և ես անբիծ ընդ նմա. պուճացայց յանօրէնութենէ իմմէ։
Հատոյց ինձ տէր ըստ արդարութեան իմում, ըստ սրբութեան ձեռաց իմոց առաջի աչաց իմոց։
Ընդ սրբոյն սուրբ եղիցես, ընդ առն անբծի անբիծ եղիցես, ընդ ընտրեալն ընտրեալ եղիցես, և զխիտն կործանեսցես։
Դու զժողովուրդս խոնարհս կեցուցանես. զաչս ամբարտաւանս նիւց դու խոնարհեցուցանես։
Դու լուսաւորես զճրագ իմ տէր. աստուած իմ լայս առնես ինձ ի խաւարի։
Քանզի փրկեցայց ի փորձութենէ. աստուծով իմով անցից ընդ պա-

լինայս։

Աստուած իմանալի են ճանա-
պարհք քո, և բանք տեառն ըն-
տրեալ են. և տպաւէն ամենե-
ցուն որ յաստան՝ինա։

Այսն զի ոչ է աստուած բայց
՝ինտեառնէ. կամ ո՞վ է աստուած
բայց յաստուծոյ մերմէ։

Աստուած որ զզեցուցեր ինձ զօ-
րութիւն, և եդիր յանբծու-
թիւն իմ։

Զեան զձանապարհս իմ։

Հաստատեցեր զոտս իմ որպէս
զեղջերուի, և՝ի վերայ բարձանց
կացուցեր զիս։

Ուսուցեր զձեռս իմ՝ի պատե-
րազմ, և արտերը զբազուկ իմ
որպէս զպղծն հաստ. և ետուր
ինձ զպաշտպանութիւն փրկու-
թեան քոյ։

Զեան քոյ։

Ընդ քո ընկալաւ զիս, և խրատ-
կանոնեաց զիս խրատ, և խրատ

քո ուսուսցէ զիս։

Ընդարձակեցեր զդնացս իմ՝ի
տակս իմում. և ոչ տկարացան շա-
րիք իմ։

Հալածեցից զթշնամիս իմ և հա-
սից նոցա. և ոչ դարձայց՝ինոցա-
նէ՝ մինչև սպառեցից զնոսա։

Նեղեցից զնոսա և ապրի՛ կարաս-
ցեն կալ. և անկցին՝ի ներքոյ ո-
տից իմոց։

Զօրեցուցեր ինձ զօրութիւն՝ի
պատերազմի. զյարուցեալսն՝ի
վերայ իմ՝ ներքոյ իմ արարեր։

Թշնամիս իմ հալածականս ա-
րարեր, և զատելիս իմ աւերակե-
ցեր։

Աղաղակեցին և ոչ ոք էր որ փրկէր
զնոսա. կարդացին առ տէր՝
և ոչ լուաւ նոցա։

Ասացի զնոսա որպէս փոշի
առաջի հողմոյ. որպէս կաւ փո-

հաց կոխեցից զնոսա ։

Փրկեսցէ զիս տէր ՚ի հակառա-
կութենէ ժողովրդեան, և կա-
ցուսցէ զիս գլուխ հեթանոսաց ։
Ժողովուրդ զոր ոչ գիտէի ՚ծա-
ռայեաց ինձ, և ՚ի լուր ականջաց
լսեաց ինձ ։

Որդիք օտարաց ստեցին ինձ . որ-
դիք օտարաց մաշեցան և կաղա-
ցան ՚ի շաւղաց իւրեանց ։

Կենդանի է տէր և օրհնեալ է
աստուած . բարձր եղիցի աս-
տուած փրկութեան իմոյ ։

Աստուած որ խնդրէ զվրէժ իմ,
և հնազանդ առնէ զժողովուր-
դըս ընդ ինձ ։

Փրկիչ իմ ՚ի թշնամեաց իմոց բար-
կացօղաց . յայնցանէ որ յարու-
ցեալ են ՚ի վերայ իմ՝ բարձր ա-
րարեր զիս, և յառնէ անիրաւէ
մարդոյ փրկեցեր զիս ։

Վասն այսորիկ խոստովան եղէց
քեզ ՚ի հեթանոսս, և անուա-
նի քում սաղմոսասացից ։

Մեծ արարեր զփրկութիւն թա-
գաւորի նորա . առնել ողորմու-
թիւն ընդ օծեալ նորա, ընդ դա-
ւիթի և ընդ զաւակի նորա մինչև
յինչև յաշխարհ ։

Տունք ծ ։

Կանոնս Գրիգորի է ։ Սաղմոս ժէ ։

Տունք մլբ ։

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ՄՈՎՍԷՍԻ ԵՒ ՈՐԴՒՈՑՆ ԻՍՐԱՑԷԼԻ

եւէ ժբ ։

Օրհնեացուք զտէր, զի փառաւոր
է փառաւորեալ ։

Ձի հեծեալն և զերիվարս ընկէց ՚ի
ծովն . օգնական ընդունելի իմ
տէր, և եղև ինձ ՚ի փրկութիւն ։
Սա է իմ աստուած և փառաւոր

առնեմ զաս. առաւած հօրիմոյ
և բարձր արարիչ զաս։
Տէր խոստակէ զաստեղազնուն,
ոչ թէ անուն նորա։
Ո՛ընտիրս արանց և ընտիրս բա-
ստաստղիանց, զիաւս և զերիտա-
սարդս և զամենայն զօրութիւն
փառաւորն ընկէց ի ծով։
Ձի ծածկեաց զնոսա, ընկղման
յանդունդս խորհրդոյ բան զիմս։
Ո՛չ քո ոչ ոք փառաւորեալ է զո-
րութեամբ իւրով. այլ քո ոչ
խորհուրդ զիշնամին քո։
Եւ մեծութեամբ փառաց քոյ
մանրեցեր զհակառակորդս քո.
առաքեցեր զբարկութիւն սրտ-
մութեան քոյ, և եկեր զնոսա
որպէս զեղէգն։
Ցոգի զօրութեան սրտմտու-
թեան քո ապաստանեցան ջուր.
դիման կացին որպէս պարիսպ

բարեաց ջուրք ծովուն, և պատե-
ցան դիպան ալիք ջրոցն ի մէջ
ծովուն։
Ասաց թշնամին, ասէ հալածեցից
հասից հարից. բաժանեցից զա-
ւարն, և լցուցից ինոցանէ զանձն
ձրն իմ։
Ւսուր իմ արկից զնոսա. սիրեսցէ
և բարձրասցի ի վէրայ նոցա
ձեռն իմ։
Ւսաքեցեր զհողմն քո և ծած-
կեաց զնոսա ծով. ընկղմեցան և
իջին որպէս կապար ի ջուրս առա-
ւիկս.
Ո՞նման է քեզ յաստուածս տէր.
կամ ո՞ նման է քեզ՝ փառաւոր
րեալ ի սուրբս։
Ւսանջելի փառաւորեալ՝ որ
առնես զնշանս և զսքանչելիս.
ձգեցեր զձեռն քո, և եկուլ զնոս
սա երկիր։

Տարեալ առնեսցես զնոսա ՚ի
զոր առացեալ։
Մինչև անցցէ ժողովուրդ քո՝ այս
մինչև անցցէ ժողովուրդ քո, զոր
քաջացար։
Եւ մխիթարեցեր զօրութեամբ
քով ՚ի բանակեսցէ սրբութեան
քո. լսեան ազգք և բարկացան,
և երկունք կալան զբնակիչս
փղշտացւոց։
Յայնժամ վհատացան դատա-
ւորք եդովմայ, և իշխանք մո-
վաբացւոց։
Կալաւ զնոսառ դող և. հալեցան
ամենայն բնակիչք քանանացւոց։
Ընկղմի ՚ի վերայ նոցա ահ և բա-
կիւղ. և ՚ի զօրութենէ բազկի քո
քարացին։
Մինչև անցցէ ժողովուրդ քո, տէր,
զոր առացեալ։

լերին ժառանգութեան քոյ,
՚ի պատրաստութիւն բնակու-
թեան ժառանգութեան քոյ։
Օ՛ տէր սուրբ ՚ի սկզբանէ տէր,
առացար սրբութեամբ, զոր
պատրաստեցին ձեռք քո. տէր
թագաւոր յաւիտեան յաւի-
տենից՝ և եւս։
Օ՛ ի եմուտ փարաւօն կառօք և
երիվարօք և ընտիր սպառազի-
նօք ՚ի մէջ ծովուն։
Եւ ած ՚ի վերայ նոցա տէր զջուր
ծովուն, և որդիքն իսրայէլի գը-
նացին ընդ ցամաք ՚ի մէջ ծովուն։
փառք Հօր և որդւոյ և։

Ո՛վ անձինս մեր և զմիամեանս տեառն աստուածոյ մերոյ զտէր աղա։

Եւ եւս միաբան վասն ճշմարիտ և տուր ջերմին զտէր աղա։

Վասն զի մի խոտանեսցէ մեզ յաւուրն պատասխանատուութեան, զտէր աղա։

Վասն հոգւոցն հանգուցելոց որք ճշմարիտ և ուղիղ հաւատով՝ի քրիստոս նընջեցին զտէր աղա։

Վասն զի մի խոտանեսցէ մեզ զամենայն յանցանս մեր զկամս և զակամս, զտէր աղա։

Վասն թողուլոյ մեզ զամենայն յանցանս մեր զաչաց մերոց, զտէր աղա։

Վասն քաւիչ և ներող լինելոյ՝ի վերայ մեղ նի ազաչանաց մերոց, զտէր աղա։

Վասն լսելի լինելոյ տեառն աստուծոյ ձայնի ազաչանաց մերոց, զտէր աղա։

Վասն՝ի վերստին խաղաղութեան և փրկութեան անձանց մերոց զտէր ազաչեսցուք։

Տէր ողորմեա։

Վարդապետ տէր, վասն սրբոյ հոգւոյ անարատ տուն մեր քոյ և կուսի, և վասն խաչի քո պատուականի, ընկալ զաղաչանս մեր, և կեցո զմեզ։

Վարդապետ ասէ եւանեալ և լուռ ի կանոնէ։

Վասն՝ի վերստին խաղաղութեան և փրկութեան անձանց մերոց զտէր ազաչեսցուք։

Տէր ողորմեա։

Վասն լսելի լինելոյ տեառն աստուծոյ ձայնի ազաչանաց մերոց, զտէր աղա։

Վասն քաւիչ և ներող լինելոյ՝ի վերայ մեղաց մերոց, զտէր աղա։

Վասն թողուլոյ մեզ զամենայն յանցանս մեր զկամս և զակամս, զտէր աղա։

Վասն զի մի խոտանեսցէ մեզ յաւուրն պատասխանատուութեան, զտէր աղա։

Վասն հոգւոցն հանգուցելոց որք ճշմարիտ և ուղիղ հաւատով՝ի քրիստոս նընջեցին զտէր աղա։

Եւ եւս միաբան վասն ճշմարիտ և տուր հոգւոյս մերոյ զտէր աղա։

Ո՛վ անձինս մեր և զմիամեանս տեառն աստուածոյ մերոյ, զտէր աղաչեմք զքեզ որ յամենայնի գիտաց և մարդասէր տէր ես, ազաչեմք հանապազ, զի զօրացուսցես զմեզ օր ըստ օրէ կալ՝ի կարծ

ծոյ ամենակալին յանձն արասցուք։

Ի եզ տեառնդ յանձն եղիցուք։

Աղօթեսցուք մեզ տէր աստուած մեր ըստ մեծի ողորմութեան քումմէ։ ասասցուք ամենեքեան միաբանութեամբ։

Տէր ողորմեա. տէր ողորմեա. տէր ողորմեա։

Աղեխ։

Տէր տուբընչեան և գոյացուցիչ գիշերոյ. որ արարեր զտիս՝ի զբօսանս բարեգործութիւն՝ի փրկութիւն անձանց մերոց, և զգիշեր՝ի հանգիստ քնոյ տկարացեալ բնութեանս մերում։ Իսկ այժմ զարթուցեալ բացեր զերեսանս մեր յօրհնաբանութիւն ահաւոր և փառաւորեալ անուանդ քումմէրբոյ։ Ընկալ և այժմ զաղաչանս մեր, և յաջողեա մեզ ուղիղ հաւատով և առաքինասէր վարուք՝ի նոյն պաշտօն կանխել միշտ, և նովին կանոնիւս անդադար փառաւորեմք զհայր և զորդի և զսուրբ հոգին, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն։

Աղաչութիւն ամենեցուն։

Ընծայ երիցպագեսցուք։

Ո՛վ քեզ՝ որ յամենայնի գիտաց և մարդասէր տէր ես, աղաչեմք հանապազ, զի

թիւնն զօրութիւն եւ փառք յաւիտեանս.
ամէն։

Եւ մի տանիր զմեզ ի փորձութիւն, այլ
փրկեա զմեզ ի չարէ։ Ո՛ի քո է արքայու-
թիւն եւ զօրութիւն եւ փառք յաւիտեանս.
ամէն։

Հայր մեր որ յերկինս, սուրբ եղիցի անուն
քո։ Եկեսցէ արքայութիւն քո. եղիցին
կամք քո՝ որպէս յերկինս եւ յերկրի։
Զհաց մեր հանապազորդ տուր մեզ այ-
սօր։ Եւ թող մեզ զպարտիս մեր, որպէս
եւ մեք թողումք մերոց պարտապանաց։
Եւ մի տանիր զմեզ ի փորձութիւն, այլ
փրկեա զմեզ ի չարէ։ Ո՛ի քո է արքայու-
թիւնն եւ զօրութիւն եւ փառք յաւիտեանս.
ամէն։

Ա՛ղաչանք։

Ապաշխարութեամբ եւ օրհնութեամբ
հոգեւորօք անդադար փառաւորեմք զՀայր
եւ զՈրդի եւ զսուրբ Հոգին, այժմ եւ միշտ
եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն։

Օրհնեալ ես Տէր Աստուած մեր յաւիտեանս.
ամէն։

Հայր մեր որ յերկինս՝ սուրբ եղիցի անուն
քո։ Եկեսցէ արքայութիւն քո. եղիցին
կամք քո՝ որպէս յերկինս եւ յերկրի։
Զհաց մեր հանապազորդ տուր մեզ այ-
սօր։ Եւ թող մեզ զպարտիս մեր, որպէս
եւ մեք թողումք մերոց պարտապանաց։
Եւ մի տանիր զմեզ ի փորձութիւն, այլ
փրկեա զմեզ ի չարէ։ Ո՛ի քո է արքայու-
թիւնն եւ զօրութիւն եւ փառք յաւիտեանս.
ամէն։

Ողորմեա մեզ Տէր ողորմեա մեզ, զի
կրծնաւորութեան մերում։ Ողորմե-
ցաց տէր՝ զքաղցր լուծ քո զոր եդիր ի
վերայ մեր, զի կարասցուք կալ ի պատ-
ուիրանի քում, և զհաճոյն առնել առա-
ջի քո յամենայն ժամ ի տուէ և ի դիշերի։
Երեշտակային երգակցութեամբ զքեզ
օրհնել, զքեզ գովել, և քեզ գոհութիւն
և փառս մատուցանել ամենազօր տէրու-
թեանդ, այժմ և միշտ յաւիտեանս յաւի-
տենից. ամէն։

Հոգին Սուրբ եկեսցէ ՚ի քեզ և զօրութիւն բարձրե-
լոյն հովանի լիցի ՚ի վերայ քո ։

ՍԱՂՄՈՍ ԺԸ.

Ի կոպրաց . Աղօթս Ի Դաւիթ ։

Երկինք պատմեն զփառս աս-
տուծոյ . զարարածս ձե-
ռաց նորա պատմէ հաստատու-
թիւն։
Օր աւուր բղխէ զբան, և գի-
շեր գիշերի ցուցանէ զգիտու-
թիւն ։
Ոչ են բանք և ոչ են խօսք, որոց
ոչ լսին ձայնք նոցա ։
Ընդ ամենայն երկիր ել բարբա-
նոցա, մինչեւ ՚ի ծագս տաշխար-
հի են խօսք նոցա ։
Յարեւուտ եհար զխորան իւր, և
ինքն որպէս փեսայ՝ զի ելանէ յա-
ռագաստէ իւրմէ . ցնծայ նա որ-
պէս սակաւ յընթանալ զճանապար-
հըս իւր ։

ի ծագաց երկնից են եւ ի նոցա
հանգիստս նորա մինչեւ ի ծագս
նորոյն. եւ ոչ ոք լցեալ որ թափիցէ
ի տառապ նորա։

Օ երկինք առաւն ամբիծ են, եւ
պարձանացանեն զհոտիս. վկայու-
թիւն առաւն հաւատարիմ, եւ
խնամատուն առնէ զտղայս։
Ընդարձակ թիւն առաւն ուղիղ
է, եւ ուրախ առնէ զսիրտս. պա-
տուհիրանք առաւն լցեալ են եւ լցու
ցանն աչաց. երկիւղ առաւն
սուրբ՝ եւ մնայ յաւիտեան։
Դատաստանք առաւն ճշմարիտ
են, եւ արդար է նոքա։
Ցանկալի է նա քան զոսկի եւ քան
զպատուական սատրա բազում.
քաղցր է նա քան զմեղր եւ խորիսխ։
Ծառայ ծառայ քո պահեացէ
զայս. ի պահել նոցա հատուցու-
մն բազում։

Օ յանցուածոց թո՛ղ ինձ կարէ առ-
նուլ ի միտ. ի պատահանեայ իմոյ
սուրբ արա պիտեր, եւ յօտարէ
պահեա զծառայս քո։
Ապա թէ ոչ տիրեացեն ինձ, յայն-
ժամ անբիծ եղէց, եւ սուրբ եղէց
ի մեզայ մեծայ։
Եղիցին քեզ հաճոյ բանք բե՛րա-
նոյ իմոյ, եւ խորհուրդք սրտի իմոյ
առաջի քո յաւիտեան ժամ. տէր
օգնական իմ եւ փրկիչ իմ։

Տուեալ ժդ։

ՍԱՂՄՈՍ ԺԹ.

Ի հոտարած. Սաղմոս ՚ի Դաւիթ։

Լուսին քեզ տէր յաւուր անձ-
կութեան. օգնական եղիցի քեզ
անուն աստուծոյ յակովբեայ։
Առաքեսցէ քեզ տէր օգնու-
թիւն ՚ի սրբութենէ եւ ՚ի սի-
ոնէ, եւ ընկալցի զքեզ։
Յիշեսցէ տէր զամենայն պատա-

բարձր քո, և զուխտս քո ընդունել
լի արասցէ:
Տացէ քեզ ամէն ըստ սրտի քում.
և զամենայն խորհուրդս քո նա
կատարեսցէ:
Ցնծասցուք մեք ի փրկութեան
քում. յանուն աստուծոյ մերոյ
մեք մեծք եղիցուք:
Լցուսցէ տէր զամենայն խընդ-
րուածս քո. այժմ ծանեաք զի
կեցոյց տէր զօծեալ իւր:
Լուաւ սմա յերկնից՝ի սրբութե-
նէ իւրմէ, ի զօրութիւն փրկու-
թեան աջոյ իւրոյ:
Սոքա կառօք և սոքա երիվարօք.
մեք զանուն տեառն աստուծոյ
մերոյ կարդասցուք:
Սոքա խոտանեցան և անկան.
մեք յարեաք և ուղիղք եղաք:
Տէր կեցո զքրիստոս և
լուր մեզ, յաւուր յորում

կարդասցուք առ քեզ:

Տունք ժ:

ՍԱՂՄՈՍ Ը.

Ի կոպրոց. Սաղմոս դ Դաւիթ:

Տէր՝ի զօրութեան քում ուրախ
եղիցի թագաւորն. և՝ի փրկու-
թեան քում ցնծասցէ յոյժ:
Ցանկութիւն սրտի նորա ե-
տուր նմա, և զկամս շրթանց նո-
րա ոչ արգելեր՝ի նմանէ:
Յառաջացար զնա յօրհնու-
թիւն քաղցրութեան քոյ. և-
դիր՝ի գլուխ նորա պսակ՝ի քարէ
պատուականէ.
կեանս խնդրեաց՝ի քէն, և ե-
տուր նմա երկայնաւուրս,
յաւիտեանս յաւիտենից:
Մեծ են փառք նորա՝ի փրկու-
թեան քում. զփառս և զմեծ վայ-
ելչութիւն դիցես՝ի վերայ նորա:
Տացես զնա յօրհնութիւն յաւի-

սեանս յաւիտենից. ուրախ ա-
րասցես զնա յոլորակութիւն ե-
րեսաց քոց։

Թագաւորդ յուսացաւ՝ ի տէր։ յո-
ղորմութենէ բարձրելոյն նա մի՛
սասանեսցի։

Գազի ձեռն քո՛ի վերայ թշնա-
մեաց քոց. և աջդ քո գտցէ զամե-
նայն ատելիս քո։

Դիցես զնոսա որպէս հնոց՝ ի հուր՝
՝ի ժամանակի երեսաց քոց։

Տէր բարկութեամբ իւրով խու-
վեցուսցէ զնոսա, և հուր կերիցէ
զնոսա։

Պտուղ նոցա յերկրէ կորիցէ. և
զաւակ նոցա յորդւոց՝ի մարդկա-
նէ։

Խորհեցան՝ի քէն չարութեամբ,
խորհեցան խորհուրդ՝ զոր ոչ
կարացեն հաստատել։

Արասցես զնոսա հալածեալս. ՝ի
երեսս քո ապստամբեսցես
զերեսս նոցա։

Պարձր լեր տէր՝ի զօրութեան
քում. օրհնեցից և ստամուս ա-
նունդ զօրութեան քում։

Տուեալ ԺԹ. Գարձայս ԼԲ։

ՍԱՂՄՈՍ ԻԱ.

Ի կատարած. վասն առաւօտին օգնականութեան.
Սաղմոս՝ ի Դաւիթ։

Աստուած աստուածդ իմ՝ նայեաց
առ իս. ընդէ՞ր լքեր զիս. հեռի
եղէ՝ ի փրկութենէ իմմէ վասն
բանից յանցանաց իմոց։

Աստուած իմ՝ ի տուէ կարդացի
ստքեզ՝ և ինձ ոչ լսեար. ի գիշե-
րի՝ և ինձ ոչ անսացեր։

Դու՝ ի սուրբս բնակեալ ես, և
գովեալ յիսրայէլ։

Ի քեզ յուսացան հարքն մեր. յու-
սացան՝ի քեզ, և փրկեցեր զնոսա։

Ընդ քեզ աղաղակեցին և կեցին.

ի քեզ յուսացանև ոչ ամաչեցին։
Ընդ ես որդն եմ, և ոչ եմ մարդ.
նախատինք մարդկան և արհա-
մարհանք ժողովրդոց։
Ընդհանք որ տեսանէին զիս,
արհամարհէին զինեւ. խօսէին
շրթամբք, և շարժէին զգլուխս
իւրեանց։
Յուսացաւ ի տէր՝ և փրկեսցէ
զնա. կեցուսցէ զնա՝ զի կամի զնա։
Դու ես՝ որ հանեար զիս յորովայն-
դի. յոյս իմ՝ ի տեառնէ մօր իմոյ։
Ի քեզ առնկայ ես յարդանաւէ որ-
վայնէ մօր իմոյ, դու ես աս-
տուած իմ։
Մի՛ ի բացեայ առնիր յինէն, զի
նեղութիւնք մերձեալ են և ոչ
ոք է որ օգնէ ինձ։
Շուրջ եղեն զինեւ զուարակք բա-
զումք, և ցուլք գեղք պաշարե-
ցին զիս։

Բացին ի վերայ իմ զբերանս իւ-
րեանց, որպէս առիւծ զի մոնչէ՝
և յափշտակէ։
Եւ որպէս զջուր հեղայ, և ցրուե-
ցան ամենայն ոսկերք իմ. և եղև
սիրտ իմ որպէս մոմ հալեալ ի մէջ
որովայնի իմոյ։
Չորացաւ որպէս խեցի զօրու-
թիւն իմ. լեզու իմ՝ ի քիմս իմ
կցեցաւ, և ի հող մահու իջու-
ցին զիս։
Շուրջ եղեն զինեւ շունք բա-
զումք, և ժողովք չարաց պաշա-
րեցին զիս։
Ծակեցին զձեռս իմ և զոտս,
և թուեցին զամենայն ոսկերս իմ.
և նոքա հայեցան և տեսին զիս։
Բաժանեցան զհանդերձս իմ՝ ի
մէջ իւրեանց, և ի վերայ պատ-
մուճանի իմոյ վիճակս արկանէին։
Դու տէր մի՛ հեռի առներ զօգ-
նութիւնդ քո ինէն. և տէր յօգ-

նել ինձ նայեաց։
փրկեա՛ ի սրոյ զանձն իմ, և՛ ի ձե-
ռաց շանց զմիամօրուքիւն իմ։
փրկեա զիս՝ի բերանոյ առիւծու,
յեղջերէ միեղջերուի զխոնար-
հութիւն իմ։
պատմեցից զանուն քո եղբարց ի-
մոց. ՚ի մէջ եկեղեցւոյ օրհնեցից
զքեզ։
երկիւղած եղեալ օրհնեցէք
զտէր. ամենայն զաւակն յակովբ
բեռան փառաւորեալ ասացեն զինա։
երկիցէ ՚ի առեալն ամենայն զա-
ւակն իսրայէլի, զի ոչ արհամար-
հեաց և ոչ անարգեաց տէր զաղօ-
թըս աղքատի, և ոչ դարձոյց զե-
րեսս իւր յինէն. այլ ՚ի կարդալ ի-
մում առ նա լուաւ ինձ։
Ի քէն է գովեստ իմ, յեկե-
ղեցիս մեծ օրհնեցից զքեզ։
Ուխտս իմ կատարեցից առաջի
ամենայն երկիւղածից նորա։

կերիցեն տնանկք և յագեսցին.
օրհնեսցեն զտէր որք խնդրեն
զնա։
կեցցեն սիրտք նոցա յաւիտեան
յաւիտենից. յիշեսցեն և դարձ-
ցին առ տէր ամենայն ծագք եր-
կրի։
և երկրպագցեն նմա ամենայն
տոհմք ազգաց. զի տեառն է ար-
քայութիւն, և նա տիրէ ՚ի վերայ
ամենայն հեթանոսաց։
կերան և երկրպագին նմա ամե-
նայն պարարտք երկրի. առաջի նո-
րա անկցին ամենեքեան որ իջա-
նեն ՚ի հող։
Ընձեան իմ նմա կեաց, և զաւակ
իմ ծառայեսցէ նմա։
պատմեցից տեառն յազգ որ գա-
լոցն է. պատմեսցեն զարդարութիւն
ժողովրդեանն որ ծնանելոցն
իցէ զոր արար տէր։

ՍԱՂՄՈՍ ԻԲ.

Ի կապարաջ. Սաղմոս ՚ի Դաւիթ։

Տէր հովուեսցէ զիս, և ինձ ինչ ոչ պակասեսցէ։

Ի վայրի դալարածոջ անդ բնակեցոյց զիս, և առ ջուրս հանգըստեան սնոյց զիս։

Դարձոյց զանձն իմ առ իս, առաջնորդեաց ինձ ի ճանապարհս արդարութեան վասն անուան իւրոյ։

Թէպէտև գնացից ես ի միջոց ստուերաց մահու, ոչ երկեայց ի չարէ՝ զի դու առ ընդ իս ես։

Ցուպքդ և գաւազան, նոքա մխիթարեսցեն զիս։

Պատրաստ արարեր առաջի իմ սեղան, ակն յանդիմանեն նեղչաց իմոց։

Օծեր իւղով գլուխ իմ. բաժակ

քո որպէս անհատակ արբեցոյց զիս։

Ողորմութիւն քո տէր զհետ իմ եկեսցէ զամենայն աւուրս կենաց իմոց. բնակել ինձ ի տան տեառն ընդ երկայն աւուրս։

Տաւնք ը.

ՍԱՂՄՈՍ ԻԳ.

Սաղմոս ՚ի Դաւիթ. Ղազարոսին։

Տեառն է երկիր լրիւ իւրով. աշխարհ և ամենայն բնակիչք նորա։

Նա ինքն ի վերայ ծովու հիմնեաց զնա, և ի վերայ գետոց պատրաստեաց զնա։

Ո՞վ ելցէ ի լեառն տեառն, կամ ո՞վ կայցէ ի տեղւոջ սրբութեան նորա։

Որ սուրբ է ձեռօք և անբիծ սրտիւ, որ ոչ առ զնանութիւնս յանձն իւր, և ոչ երդուաւ ընդ

ընկերի իւրում՝ նեղոտութեամբ։
Սաստկէ զօդնութիւն՝ ի տեսա-
նել, զղջմունքիւն յաստուծոյ
փրկչէն իւրմէ։
Ո՛յս ապդ է որ խնդրէ զտէր.
խնդրէ տեսանել զերեսս աստու-
ծոյ յակովբայ։
Ո՛ամբարձէք իշխանք զդրունս
ձեր՝ի վեր. համբարձին դրունք
յաւիտենից և մտցէ թագաւոր
փառաց։
Ո՞վ է սա թագաւոր փառաց.
տէր հզօր զօրութեամբ իւրով,
տէր հզօր՝ի պատերազմի։
Ո՛ամբարձէք իշխանք զդրունս
ձեր՝ի վեր. համբարձին դրունք
յաւիտենից և մտցէ թագաւոր
փառաց։
Ո՞վ է սա թագաւոր փառաց, տէր
զօրութեանց. սա ինքն է թագա-
ւոր փառաց։

Տունք ժե ։ Գօրգայս ծ ։

ՍԱՂՄՈՍ Ի Դ.

Ի խորհ. Աղմոս Դաւիթ ։

Ա՛ւր քեզ տէր համբարձի զանձն
իմ. աստուած իմ՝ ի քեզ յու-
սացայ՝ մի՛ ամաչեցից, և մի՛ ծի-
ծաղեսցին զիս թշնամիք իմ։
Ա՛մենեքեան որ համբերեն քեզ՝
մի՛ ամաչեսցեն, այլ ամաչեսցեն
անօրէնք յունայնութեան իւ-
րեանց։
Ո՛ճանապարհս քո տէր ցոյց ինձ,
և զշաւիղս քո ուսո՛ ինձ։
Ա՛ռաջնորդեա ինձ ի ճշմարտու-
թեանդ քում և ուս զիս, զի դու
ես աստուած փրկիչ իմ, և ես քեզ
համբերի զօրհանապազ։
Յիշեա տէր զգթութիւնս քո,
և զողորմութիւնս որ են յա-
ւիտենից։
Ո՛վ զես մեղկութեան իմոյ և զան-

գիտութեան իմոյ մի՛ յիշեր. այլ
յիշեա զիս տէր ըստ ողորմու-
թեան քումդ վասն քաղցրու-
թեան քո, զի քաղցր և ուղիղ ես։
Այսպէս օրէնսդէտ առ-
նես զմեղաւորս ի ճանապարհի.
առաջնորդես հեզոց ի դատաս-
տանի. ուսուցանես հեզոց զճա-
նապարհս քո։
Ընդէնայն ճանապարհք տեառն
ողորմութեամբ և ճշմարտու-
թեամբ են այնոցիկ, որք խնդրեն
զուխտ և զվկայութիւնս նորա։
Այսպէս անուանքդ տէր քաւեա
զմեղս իմ զի բազում եղեն. ո՞վ է
մարդ որ երկնչի ի տեառնէ, օրէ-
նսդէտ առնէ զնա ի ճանապարհ
յոր և հաճեցաւ։
Ընձեռնորա ի բարութեան հան-
գիցէ. և զաւակ նորա ժառան-
գեսցէ զերկիր։

Օ՜ օրութիւն է տէր երկիւղա-
ծացդ իւրոց. և վկայարանս իւր
ուսուցանէ նոցա։
Աչք իմ յամենայն ժամ առ տէր,
և նա հանէ յորոգայթէ զոտս իմ։
Նայեա առ իս և ողորմեա ինձ, զի
միամօր և աղքատ եմ ես։
Նեղութիւնք սրտի իմոյ բազում
եղեն յոյժ, և ի վշտաց իմոց հան
զիս։
Տես զխոնարհութիւն իմ և զվ-
աստակ իմ, և թող ինձ զամենայն
մեղս իմ։
Տես զթշնամիս իմ զի բազում ե-
ղեն, ատելութիւն զոր ի նանիր
ատեցին զիս։
Պահեա զանձն իմ և փրկեա զիս.
և մի յամօթ եղէց զի յուսացայ
ի քեզ։
Ընդիմք և ուղիք կցորդ եղեն
ինձ, և ես քեզ համբերի. փրկեա

աստուած վիրապէն յամենայն
նեղութենանց նորա ։

Տունք ԺԲ ։

ՍԱՂՄՈՍ Ի՛Ե ։

Ի կոպրած. Սաղմոս Դաւիթ ։

Դատաստան իմ ես ոտն՝ վի ես յան-
բծութեան իմոյ մդնացի. ի տէր
յուսացայ վի մի՛ եղէց հիւանդ ։
փորձեա վիս տէր և քննեա վիս.
վառեա զերիկամունս իմ և զսիրտ
իմ ։
Ողորմութիւն քո տէր առաջի
աչաց իմոց. և հաճոյ եղէց ճշմար-
տութեան քում ։
Ոչ նստայ ես յաթոռս նանրութեան.
ընդ անօրէնս ես ոչ մտից ։
Ատեցի ես ժողովս չարութեան, և ընդ
ամբարիշտս ես ոչ նստայց ։
Լուացայց սրբութեամբ զձեռս
իմ, և շուրջ եղէց զսեղանուդ քում
տէր ։

Լսել ինձ ձայն օրհնութեան քո,
և պատմել զամենայն սքանչելիս
քո ։
Տէր սիրեցի զվայելչութիւն տանն
քո, և զտեղի յարկի փառաց քոյց ։
Մի՛ կորուսաներ ընդ ամբարիշտս
զանձն իմ, և մի՛ ընդ արս արիւնա-
հեղս զկեանս իմ ։
Որոց ձեռք իւրեանց յանօրէնու-
թեան են, և աջ նոցա լի է կաշառօք ։
Ես յանբծութեան իմում մդնացի.
փրկեա զիս տէր և ողորմեա ինձ.
Ոտն իմ կացից յուղղութեան ։
յեկեղեցիս մեծս օրհնեցից զքեզ ։

Տունք ԺԲ ։

ՍԱՂՄՈՍ Ի՛Զ.

Սաղմոս Դաւիթ. գինւէն եր օծեալ ։

Տէր լսես իմ և կեանք իմ՝ ես յու-
մէ՞ եւրկեսցես. տէր ապաւէն կե-
նաց իմոց՝ ես յումէ՞ դողասցայց ։
Ի մերձենալ առ իս չարսն ուտել

զմարմին իմ։ Նեղինջք իմ և Թշնա-
միք իմ նոքա սկսարացան և ան-
կան։

Թէ պատրաստեացի ի վերայ իմ
պատերազմ, ոչ երկիցէ սիրտ իմ։
Թէ յարիցէ ի վերայ իմ ձակատա-
մարտ, սակայն և այսուիկ ի քեզ
տէր յուսացայ։

Օ՛ի հանդրեցի՛ ՚իտեառնէ՝ և ըզ-
սոյն աղաչեմ։ քնակել ինձ ՚ի տան
տեառն զամենայն աւուրս կե-
նաց իմոց։

Տեսանել ինձ զվայելչութիւն
տեառն, և հրամանաւ տալ ՚ի տա-
ճարի նորա։

Ծածկեաց զիս ՚ի խորանի իւրում
յաւուր չարի։ ընդ յարկաւ սրբար
զիս ՚ի ծածկոյթ խորանի իւրում։
Ի վիմի բարձր սրարեր զիս, և այ-
ժմ բարձր սրա զգլուխ իմ ՚ի վե-
րայ Թշնամեաց իմոց

Ընկալեցի և մատուցից ՚ի խո-
րանի նորա պատարագ օրհնու-
թեան. օրհնեցից և սաղմոս ասա-
ցից տեառն։

Լո՛ւր տէր ձայնի իմում զի կար-
դացի առ քեզ. ողորմեա ինձ և
լուր ինձ զի քեզ ասաց սիրտ իմ և
խնդրեաց երեսք իմ զերեսս քո
տէր խնդրեցին։

Մի՛ դարձուցաներ զերեսս քո ՚ի-
նէն, և մի՛ խոտորիր բարկու-
թեամբ ՚ի ծառայ քումմէ։

Օգնական իմ լեր տէր, և մի՛ ա-
նարգեր զիս, և մի՛ թողուր զիս
աստուած փրկիչ իմ։

Հայր իմ և մայր իմ թողին զիս, և
տէր ընկալաւ զիս։

Օրէնադէտ սրա զիս տէր ՚ի ճա-
նապարհի քում. առաջնորդեա
ինձ ՚ի շաւիղս քո ուղիղս։

Վասն Թշնամեաց իմոց, մի՛ մատ-

ներ պիտի՝ ձեռս նեղչաց իմոց։
Յարեան ի վերայ իմ վկայք սե-
ղաց, և ասեցին ինձ յանօրէնու-
թեան իւրեանց։
Ո՞ւստի ստանալ զարտու-
թիւն տեառն յերկիր կենդա-
նեաց. հասեր տեառն և քաջա-
լերեաց. զօրացի սիրտ քո և համ-
բեր տեառն։

Տունք ԺԷ. Գոբզայ խլ։

ՍԱՂՄՈՍ ԻԵ.
Սաղմոս ՚ի Դաւիթ։

Վառքեզ ատեր կարդացի աստու-
ած իմ, մի՛ լռեր յինէն. մի՛ երբեք լռ-
ուեացես յինէն, նմանիցիմ այնոցիկ
որ իջանեն ՚ի գուբ։
Լուր ձեր ձայնի խնդրուած-
ոց իմոց յաղաչել ինձ առ քեզ. ՚ի
համբառնալ ձեռաց իմոց ՚ի տա-
ճար սուրբ քո։
Մի՛ հաւասարիր ընդ ամպարիշտս

զանձն իմ. մի՛ ընդ այնոսիկ որ
գործեն զանօրէնութիւն՝ կո-
րուսաներ զիս։
Ոյք խօսին զխաղաղութիւն
ընդ ընկերս իւրեանց, և չարու-
թիւն ՚ի սիրտս նոցա
Տուր նոցա ըստ գործոց նո-
ցա. ըստ անօրէնութեան գնա-
ցից նոցա հասո նոցա։
Ըստ գործոց ձեռաց նոցա հասո
նոցա՝ զհատուցումն նոցա նոցին։
Ոչ իմացան նոքա զգործս տե-
ռն, և ոչ ՚ի գործս ձեռաց նորա
հայեցան. կործանեսցես զնոսա,
և այլ մի՛ շինեսցին։
Օրհնեալ է տէր՝ զի լուաւ ձայ-
նի աղօթից իմոց. տէր օգնական
իմ և պաշտպան իմ։
Ինձ յուսացաւ սիրտ իմ, օգնե-
ցաւ և զուարձացաւ մարմին իմ.
և ես կամօք իմովք խոստովան ե-

ղէց նմա։

Տէր զօրութիւն ժողովրդեան իւրոյ, ապաւէն փրկութեան օծեալ իւրոյ։

Փրկեա զժողովուրդս քո և օրհնեա զժառանգութիւն քո. հովուեա և բարձրացո զնոսա մինչև յաւիտեան։

Տունք ժա։

ՍԱՂՄՈՍ ԻԸ.

Սաղմոս ի Դաւիթ. օրհնութեանց նաւակատեաց Տաճարին։

Ա՛ռաւել եք տեառն որդիք առուծոյ. մատուսէք տեառն զորդիս խոյոց։

Առաւել եք տեառն զփառս և զպատիւ. մատուսէք տեառն զփառս անուան նորա. երկիրպագէք տեառն ի սրահ սրբութեան նորա։

Ձայն տեառն ի վերայ ջուրց և

առաւուած փառաց որոտաց, և տէր ինքն ի վերայ ջուրց բազմաց։

Ձայն տեառն զօրութեանց, և ձայն տեառն մեծվայելչութեանց։

Ձայն տեառն փշրէ զմայրս, և մանրէ տէր զմայրսն Լիբանանու։

Առնէ զնոսա որպէս զմատաղսն Լիբանանու. որ սիրելի է որպէս զորդիս միեղջերուի։

Ձայն տեառն հատանէ զբոց ի հրոյ. ձայն տեառն շարժէ զանապատն, և խռովեցուցանէ տէր զանապատն կադէս։

Ձայն տեառն հատուսանէ զեղջերուս, և յայտնի առնէ զանտառս։

Ի տաճարի նորա, ամենեքեան ըսկսեն փառս նմա։

Տէր զջրհեղեղս զնստուցանէ և ցածուցանէ. Թագաւորեսցէ

տէր յաւելեան։

Տէր զօրութիւն ժողովրդեան իւրոյ տացէ. և օրհնեսցէ զժողովուրդ իւր խաղաղութիւն։

Տունք ժա։

ՍԱՂՄՈՍ Ի Թ.

Սաղմոս ՚է Դաւիթ. օրհնութիւնք նաւակատեաց Տաճարին։

Բարձր առնեմ զքեզ տէր. զի ընկալար զիս, և ոչ ուրախ արարեր զթշնամիս իմ։

Տէր աստուած իմ կարդացի առ քեզ և բժշկեցեր զիս. տէր հաներ՚ի դժոխոց զանձն իմ. փրկեցեր զիս յայնցանէ որ իջանեն՚ի գուբ։

Սաղմոս ասացէք առ տէառն տուրբք նորա. խոստովանեցէք յիշատակի սրբութեան նորա։

Զի պահ է՚ի բարկութեան նորա, և կեանք են՚ի կամս նորա։

Ընդ երեկոյս հանգիցէն լաւք. առաւօտու եղիցի ուրախութիւն։

Ես ասացի՚ի բարեկենդանութեան իմում, թէ ոչ սասանեցայց յաւելեան։

Տէր՝ի կամս քո եաւր զեղջ իմոյ զօրութիւն. դարձուցեր զերեսս քո յինէն, և ես եղէ խռովեալ։

Առ քեզ տէր կարդացի, առ աստուած իմ աղաչակեցի. զի՞նչ օգուտ է քեզ յարենէ իմմէ թէ իջանեմ ես յապականութիւն։

Արդեօք հող խոստովան առնիցի առ քեզ, կամ պատմեսցէ զճշմարտութիւն քո։

Լուաւ ինձ տէր և ողորմեցաւ, և տէր եղև ինձ օգնական։

Դարձոյց զսուգ իմ յուրախութիւն. զերծ յինէն զքուրձ, և ինձ զգեցոյց զուրախութիւն։

Որպէս սաղմոս ասասցեն քեզ
փառք իմ. և այլ մի՛ զղջացայց,
ոչ ասասցած իմ յաւիտեան
խոստովան եղէց քեզ։

Տունք ժբ. Դաբդայ լե։

ՍԱՂՄՈՍ Լ։

Ի կատարած. նահապակ-ին գովքեան՝
Սաղմոս Դ՛Ի-ին։

Ի քեզ տէր յուսացայ՝ մի՛ ամա-
չեցից յաւիտեան. յարդարու-
թեան քում փրկեա և ապրեցո
զիս։
Խոնարհեցո առ իս զունկն քո.
վաղվաղեա կեցուցանել զիս։
Լեր իմ աստուած պաշտպան և
տուն ապաւինի ապրեցուցանել
զիս, զի հզօրիւ իմ և ապաւէն իմ
դու ես։
Ա՛ան անուան քո առաջնորդե-
ցեր ինձ և սնուցեր զիս. և հան-
ցես զիս յորոգայթէ յայսմանէ

որ թաղուցաւ ինձ։
Դու ես պաշտպան իմ տէր, և՛ի
ձեռս քո յանձնառնեմ հոգի իմ։
փրկեցեր զիս տէր աստուած ճըշ-
մարտութեամբ քով. ատեցեր
զայնոսիկ որ պահեն զերկիւղ՛ի
սուտս։
Ես՛ յուսէր յաստուած, ցնծացայց
և ուրախ եղէց՛ի ողորմութեան
քում։
Տեսեար՛ի խոնարհութիւն իմ
և փրկեցեր՛ի վշտաց զանձն իմ.
և ոչ մատնեցեր զիս՛ի ձեռս նեղ-
չաց իմոց, և կացուցեր յանդար-
տու զոտս իմ։
Ողորմեա ինձ տէր զի նեղեալ եմ
ես. խռովեցաւ՛ի սրտմտութենէ
ակն իմ, անձն իմ և փոր իմ։
Պակասեցան՛ի ցաւոց կեանք իմ,
և ամք իմ յոգւոց եւանելոյ։
Ընդքաստացաւ՛ի տկարու թենէ

զօրու Թիւն իմ, և ոսկեղբ իմ խըս-
ոսվելցան
Քան զամենայն Թշնամիս իմ եղէ
ես նախատ դրացեաց իմոց, յոյժ
ահ և երկիւղ ծանօԹից իմոց։
Ընդ ենէքեան որ տեսանէին զիս,
արտաքս փախչէին ինէն։
Մոռացեալ եղէ ես որպէս մե-
ռեալ ի սրտէ, և եղէ ես որպէս
զանօթ կորուսեալ։
Զի լսայ ես զբամբասանս բազ-
մաց որ շուրջ էին զինեւ. ի ժողո-
վել նոցա ի միասին առնուլ զան-
ձըն իմ խորհեցան. այլ ես ի՛քեզ
տէր յուսացայ։
Ընասցի դու ես աստուած իմ, և ի
ձեռս քո է ժառանգութիւն իմ։
Փրկեա զիս ի ձեռաց Թշնամեաց
իմոց, և ի հալածչաց իմոց։
Երեւեցո զերեսս քո ի ծառայ քո,
ապրեցո զիս տէր ըստ ողորմու-

Թեան քում. տէր մի՛ յամօԹե-
ղիցի զի կարդացի առ քեզ։
Ընդ մաչեսցեն ամպարիշտք և իջցեն
ի դժոխս. և համր եղիցին շըր-
Թունք նենգաւորք, որք խօսէին
զարդարոյ զանիրաւութիւն յամ
բարտաւանու Թեան և յանգոս-
նել իւրեանց։
Որպէս զի բազում է ողորմու-
Թիւն քաղցրու Թեան քոյ տէր,
զոր պահեցեր երկիւղածաց քոց։
Ընարեր դու այնոցիկ որ յուսա-
ցեալ են ի՛քեզ, առաջի որդւոց
մարդկան։
Ընդ ծածկոյթ երեսաց քոց, ի խռովու Թենէ
մարդկան
Ծածկեցեր զնոսա ի խորանի քում,
ի հակառակու Թենէ լեզուաց։
Օրհնեալ է տէր, զի սքանչելի
արար զողորմու Թիւն իւր ի քա-

զաք ամուր։

Եա ասացի ՚ի զարմանալ իմում, թէ ընկեցայ ուրեմն յերեսաց աչաց քոց։

Վ ան այսորիկ լուար ձայնի աղօթից իմոց, յաղաղակել իմում առ քեզ։

Սիրեցէք զտէր ամենայն սուրբք նորա, զի սաստուդութիւն խնդրէ տէր և հատուցանէ այնոցիկ որ առաւել առնեն զամբարտաւանութիւն։

Քաջալերեցարուք և զօրասցին սիրտք ձեր, ամենեքեան որք յուսացեալ էք ՚ի տէր։

Տունք Իբ։

ՍԱՂՄՈՍ ԼԱ.

Ի տագնապի ՚ի Դաւիթ։

Եւ րանի՛ ուժ թոյլութիւն եղև ինձ, և ծածկեցան ամենայն յանցանք նորա։

Երանի առն՝ որում ոչ համարեցի տէր զմեղս նորա, և ոչ գոյ նենգութիւն ՚ի բերան նորա։

Լռեցի ես և մաշեցան ամենայն ոսկերք իմ, առ աղաղակել ինձ առ տէր զօրհանապազ ՚ի տուէ և ՚ի գիշեր։

Օ՜ անդրեայց ձեռն քո ՚ի վերայ իմ. դարձայ ՚ի թշուառութիւն, զի հարան յիս փուշք։

Օ՜ մեղս իմ յուցից քեզ, և զանօրէնութիւնս իմ ոչ ծածկեցից ՚ի քէն։

Ասացի՝ թէ պատմեցից ինձէն զմեղս իմ, և դու թողեր զամենայն ամպարշտութիւնս մեղաց իմոց։

Վ ան այսորիկ յաղօթս կացցեն առ քեզ ամենայն սուրբք ՚ի ժամ ընդունելի։

Բայց միայն ՚ի ջուրցն հեղեղաց բազմաց, որ առ նոսա ինչ ոչ մերձեսցին։

Յնծացէք արդարք ի տէր. ուղղոց վայելէ օրհնութիւն. խոստովան եղերուք տեառն օրհնութեամբ տաւնատեաւ սաղմոսարանաւ ասացէք նմա։

Օրհնեցէք զտէր յօրհնութիւն նոր բարի է. սաղմոս ասացէք նմա օրհնութեամբ։

Ուղիղ են պատգամք տեառն և ամենայն գործք նորա հաւատովք. և սիրէ ողորմութիւն և դիրաւունս տէր։

Ողորմութեամբ տեառն լի եղև երկիր, և բանիւ տեառն երկինք հաստատեցան, և հոգւովն բերանոյ նորա ամենայն զօրութիւնք նոցա։

Յողովեաց որպէս ի տիկ զջուրս ծովու. և դնէ ի խորս զդանձս։

Զու եւ ապաւէն իմ ի նեղութեանէ յայսմանէ, որ շուրջ եղեն զինեւ։ Յնծութիւն իմ փրկեա զիս յայնցանէ, որ պաշարեցին զիս։

Խնամատուն արարից զքեզ և խելամուտ ի ճանապարհ յորս գնասցես, և հաստատեցից ի վերայ քո զաչս իմ։

Մի՛ լինիք որպէս զձի և զջորիս զի ոչ գոյ ի նոսա խնամատութիւն. ի սանձս և ի դանդանաւանդս ճնշեսցես զկզակս նոցա, որ առ քեզ ինչ ոչ մերձենան։

Նաղութեանք են մեղաւորաց, բայց որ յոյսն յտէր՝ ողորմութիւն տեառն շուրջ եղիցի զնորաք։

Ուրախ եղերուք և ցնծացէք արդարք ի տէր. պարծեցարուք ամենեքեան որ ուղիղ էք սրտիւք։

երկիցե՛ի տեառնէ ամենայն եր-
կիր. և՛ ի նմանէ դողասցեն ամե-
նայն բնակիչք աշխարհի։
Նա ասաց և եղեն, ինքն հրամա-
յեաց՝ և հաստատեցան։
Տէր ցրուէ զխորհուրդս հեթա-
նոսաց. անարգէ տէր զխորհուր-
դըս ժողովրդոց, և արհամարհէ
տէր զխորհուրդս իշխանաց։
Խորհուրդ տեառն յաւիտեան
մնայ, խորհուրդ սրտի նորա
ազգէ մինչև յազգ։
Երանի ազգի որոյ տէր աստուած
օգնական է նմա. ժողովուրդ զոր
ընտրեաց՛ի ժառանգութիւն
իւր։
Յերկնից նայեցաւ տէր յամենայն
որդիս մարդկան, ի պատրաստ
բնակութենէ իւրմէ հայեցաւ
յամենայն բնակիչս աշխարհի։
Ստեղծ առանձին զսիրտս նոցա,

ի միտ առնու զամենայն գործս
նոցա։
Ոչ թէ՛ի բազում զօրս իւր ապա-
րեցի թագաւոր, և ոչ սակայ՛ի
բազում զօրութեան իւրում։
Սուտ է ձի՛ի փրկութեան իւ-
րում. ի բազում զօրութեան իւ-
րում ոչ ապրեցուցանէ զհեծեա-
լըն։
Աչք տեառն՛ի վերայ երկիւղա-
ծաց իւրոց, և ուխտ յուսան յողոր-
մութիւն նորա։
Փրկել՛ի մահու անձինս նո-
ցա. և կերակրել զնոսա՛ի սովի։
Անձինք մեր համբերեցին տե-
ռըն, զի օգնական և պաշտպան
մեր է։
Ինա ուրախ եղիցին սիրտք մեր, և
յանուն սուրբ նորա յուսասց-
ցուք։
Եղիցի ողորմութիւն քո տէր՛ի վե-

տայ մեր, որպէս յոյս սացեալք ի քեզ։

Ցունկ ժթ։

ՍԱՂՄՈՍ ԼԶ։

Սաղմոս ի Դաւիթ. ի ժամանակի երբ այլագոյացեալ էր առաջի Աբիմելէքայ. և ապա արձակեաց զնա, և գնաց։

Օրհնեցից զտէր յամենայն ժամ, յամենայն ժամ օրհնութիւն նորա ի բերան իմ։

Յտէր պարծեսցի անձն իմ. լսեսցեն հեզք, և ուրախ եղիցին։

Մեծ արարէք զտէր ինձ. և բարձր արասցուք զանուն նորա՝ ի միասին։

Խնդրեցի ի տէրտէրնէ և լուաւ ինձ, յամենայնից նեղութեանէ իմմէ փրկեաց զիս։

Մատիք առ տէր և առէք լոյս. և երեսք ձեր մի՛ ամաչեսցեն։

Այս աղքատ կարդաց առ տէր, և տէր լուաւ նմա. յամենայն նեղութենէ նորա փրկեաց զնա։

Բանակ հրեշտակաց տեառն շուրջ է զերկիւղածսն իւրսն, և պահէ զնոսա։

Ճաշակեցէք և տեսէք զի քաղցր է տէր. երանեալ է այր որ յուսայ ի նա։

Երկերկուք՝ ի տեառնէ ամենայն սուրբք նորա. զի ոչինչ է պակասութիւն երկիւղածից նորա։

Մեծամեծք աղքատացան և քաղցեան. բայց որք խնդրեն զտէր՝ մի՛ պակասեսցի ի նոցանէ ամենայն բարութիւն։

Եկայք որդեակք իմ և լուարուք ինձ, և զերկիւղ տեառն ուսուցից ձեզ։

Ո՛վ մարդ՝ որ կամիս զկեանս, սիրես զաւուրս քո տեսանել զի բարութիւն։

Լռեցո զլեզուդ քո ի չարութենէ. շրմունք քո մի՛ խօսեսցին զնենդ-

դութիւն։

Խոստութեա՛ն չարէ և արա զբարին. խնդրեա զխաղաղութիւն և երթ զհետ նորա։

Աչք տեառն՝ի վերայ արդարոց, ականջք նորա՝ի վերայ աղօթից նոցա։

Երեսք տեառն՝ի վերայ չարագործաց, ստամբել յերկրէ զյիշատակս նոցա։

Կարդացին արդարք առ աէր, և աէր լուաւ նոցա. յամենայն նեղութենէ նոցա փրկեաց զնոսա։

Մերձ է աէր առ այնոսիկ՝ որք մաշեալ են սրտիւք, և զխոնարհս հոգւովք ապրեցուցանէ։

Բազում նեղութիւնք են արդարոյ, յամենայնէ փրկէ զնոսա աէր. և պահէ զամենայն ոսկերս նոցա, և մի՛ ինոցանէ մի՛ փշրեսցի։

Մահ մեղաւորի չար է, բայց որ

ատեայ զարդարս ղջասցի։

Փրկէ տէր զանձինս ծառայից իւրոց. մի՛ ղջասցին ամենեքեան որք յուսացեալ են՛ի նա։

Տունք իւ. Գրգոյ իւ։

ՍԱՄՈՍ Լ.

Ի խորամ. Սաղմոս՝ ի Դաւիթ։

Դատեա տէր զայնոսիկ որք դատին զիս. մարտիր ընդ այնոսիկ որ մարտնչին ընդ իս։

Առ զվահն և զասպար քո, և արի յօգնել ինձ. հան զսուր քո ընդդէմ հալածչաց իմոց, ասել ընդ նոսա. և ասա դու ցանձն իմ թէ փրկութիւն քո ես եմ։

Ամաչեսցեն և յամօթ լինին որ խորհին զանձն իմ. դարձցին յետս և ամաչեսցեն որ խորհին ինձ չար։

Եղիցին նոքա որպէս փոշի առաջի հողմոյ. և հրեշտակ տեառն

նեղեսցէ զնոսա։

Եղիցին ճանապարհք նոցա ՚ի խաւար և ՚ի գայթակղութիւն. և հրեշտակ աստուծոյ հալածեսցէ զնոսա։

Ընանիր թագուցին ինձ որոգայթ յապականութեան իւրեանց, և ՚ինանիր նախատեցին զանձն իմ։ Հասցէ ՚ի վերայ նոցա որոգայթ զոր ոչ գիտասցին. և որն զոր թաքուցին՝ առցէ զոտս նոցա, և յորոգայթ ՚ի նոյն անկցին։

Ումբանձն իմ ցնծասցէ ի տէր, ուրախ եղիցի ի փրկութեան նորա. և ամենայն ոսկերք իմ ասասցեն՝

տէր ո՞նման է քեզ։

Ո՛ի փրկեաց զաղքատն ՚ի ձեռաց հզօրի, զաղքատն և զտնանկ յայնցանէ որ յափշտակեն զնա։

Յարեան ՚ի վերայ իմ վկայք չարեաց. զոր ինչ ոչ գիտէի՝ հարցա-

նէին ինձ։

Հատուցին ինձ չար փոխանակ բնդ բարւոյ. անժառանգել զանձն իմ խորհեցան յորդւոյ ՚ի մարդկանէ։

Եա՛ ինեղել նոցա քուրթ պէնուխ. խոնարհ առնէի պահօքս զանձն իմ, և աղօթք իմ՚ի ծոց իմ դարձցին։ Որպէս զեղբայր՝ և զընկեր՝ այնպէս հաճոյ լինէի. որպէս սգաւոր և տրտում՝ այնպէս խոնարհ առնէի։

Ի վերայ իմ ուրախ եղեն և ժողովեցան. ժողովեցան ինձ տանջանք և ես ոչ ծանեայ, ցրուեցան՝ և ոչ դադարեցան։

Փորձեցին զիս և արհամարհեցին արհամարհանօք. կրճտէին ՚ի վերայ իմ զատամունս իւրեանց,

տէր ե՞րբ տեսցես։

Ի բաց տար զանձն իմ՝ ՚ի խորա-

մանկա-թենե նոցա, և յառ-
ծուց զվիամօրս-թիւն իմ։
Խոստովան եղէց քեզ տէր յեկե-
ղեցիս մեծս, և ի ժողովս բազմաց
օրհնեցից զքեզ։
Ա՛ւ ուրախ եղիցին յիս թշնամիք
իմ՝ որք աստէն պիս ի տարտարո-
ս-ս. անհարկի առնէին յիս աչօք
իւրեանց։
Ընդ իս զխաղաղս-թիւն խօսէին,
և ինձէ անիք բարկու-թեամբ զնեն-
դու-թիւն խորհէին։
Բացին ի վերայ իմ զբերան իւ-
րեանց և ասացին՝ այո այո տես-
սին աչք մեր։
Տեսեր տէր և մի՛ լռեր. տէր մի՛
ի բացեայ առնիր յինէն։
Օ՛արթիր և հայեաց տէր՝ յիրա-
ւունն իմ, աստուած իմ և տէր
իմ՝ ի դատաստանն իմ. և իրա-
ւա-ւնձ ըստ արդարու-թեան

քո-ւմ տէր աստուած իմ։
Ա՛ւ ուրախ եղիցին յիս թշնամիք
իմ, և մի՛ ասացեն ի սիրտս իւ-
րեանց՝ թէ վա՛շ վա՛շ անձանց մե-
ծոց պի ընկա-ւսաք զնա։
Ամաչեսցեն և յամօթ լիցին ա-ք
ինդացին ընդ չար իմ. զգեցցին
զամօթ և զանարգանս ա-ք մեծա-
բանէ-ն ի վերայ իմ։
Ցնծասցեն և ուրախ լիցին ի
քեզ, ամենեքեան ա-ք կամին ըն-
արդարու-թիւն իմ։
Ասացեն յամենայն ժամ մեծ է
աստուած, և ա-ք կամին խաղա-
ղու-թիւն ծառայի-քո։
Լեզու իմ խոսեսցի զարդարու-
թիւնո-քո, զօրհնութիւն զո-
վու-թիւնո-քո։

ՍԱՂՄՈՍ ԼԵ.

Ի հպարտաց, ծառայէ պետեան. Սաղմոս Դաւթի։

Վասն անօրէնն մեղանչել ընդ
միտս իւր, թէ չիք երկիւղ աստու-
ծոյ առաջի նորա։
Հնեղեաց առաջի նորա գտանել
զանօրէնութիւն, և ատել զնա։
Բանք բերանոյ նորա անօրէնու-
թիւն և նենգութիւն են։
Ոչ կամեցաւ նա իմանալ զբա-
րի, զանօրէնութիւն խորհեցաւ
յանկողնի իւրում։
Եկաց նա յամենայն ճանապարհ
որ ոչ է բարի, և ի չարէ նա ոչ
ձանձրացաւ։
Տէր յերկինս է ողորմութիւն քո,
ճշմարտութիւն քո մինչև յամպս։
Արդարութիւն քո որպէս լերինք
աստուած. իրաւունք քո որպէս
գխորս բազում. զմարդիկ և զա-

նասուն կեցուցանես դու տէր։
Որպէս գի բազում արարեր զո-
ղորմութիւն քո աստուած. այլ
որդիք մարդկան ի հովանի թևուց
քոց յուսացին.
Արբեսցին նոքա ի պարարտու-
թենէ տանդ քո. և զուղիս վառե-
կուք թեան քո տացես ըմպել նոցա։
Ի քէն է աղբիւր կենաց, և
լուսով երեսաց քոյ տեսանեմք
զլոյս։
Օգնեա զողորմութիւնա քո՝ ու-
ղիղ սիրտ
նրա քո որ ուղիղ են սրտիւք։
Մի՛ եկեսցէ ի վերայ մեր ոտն ամ
բարտաւանից, և ձեռք մեղաւո-
րաց մի՛ դողացուսցեն զմեզ։
Ընդ անկցին ամենեքեան որ գործ
ծեն զանօրէնութիւն. մերժեսցին
և այլ մի՛ կարասցեն հաստատել։

Տունք ԺԳ։ Գոլոսայս Խ։
Կանոնս Գողգոթայ Ե։ Սաղմոս ԺԸ։
Տունք ՄԸ։

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ՄԵԾԻՆ ՄՈՎՍԷՍԻ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏԵՍ ՄԱՐԳԱՐԷԻ

Բ · Օրինաց · Լբ ։

Նայեցարուք երկինք և խօսեցայց · լսելէ երկիր զպատգամս բերանոյ իմոյ ։

Ընդունելի լիցի որպէս անձրեւ բարբառ իմ, և իջցէ որպէս ցօղ պատգամք իմ ։

Որպէս անձրեւ ի վերայ սիզոյ, որպէս տարափ ի վերայ խոտոյ · զի զանուն տեառն կարդասցուք, և տուք օրհնութիւն տեառն աստուծոյ մերոյ ։

Քո՝ որպ ճշմարտութեամբ են գործք նորա, և ամենայն ճանապարհք նորա իրաւամբք են ։

Աստուած հաւատարիմ է և ոչ գոյ ինձնամ անիրաւութիւն · արդար և ճշմարիտ է տէր ։

Տեղան և ոչ նմա որդիքն արատոյ, ծնունդք խոտորեալք և թիւրեալ ։

Ո՞չ այդ այն է զոր տեառն հատուցանէիք դուք՝ ժողովուրդք յիմար և ոչ իմաստուն ։

Ո՞չ ահինքն է հայրն քո որ ստացաւ զքեզ, արար՝ և ստեղծ զքեզ ։

Յուշ լիցին քեզ աւուրքն յաւիտենից · իմացարուք զամս ազգաց ծնեալ յազգս ։

Հարցիր զհայր քո և պատմեսցեն քեզ, ցծերս քո և ասասցեն քեզ ։

Ի ժամանակի որպէս բաժանեաց բարձրեալն զազգս առնոյն, որպէս սփռեաց նա զորդիսն Ադամայ ։

Կացոյց սահմանս հեթանոսաց ըստ թուոյ հրեշտակաց աստուծոյ ։

ծոյ։

Եղև բաժին սեառն ժողովրդ
իւր յակոբ, և վիճակ ժառան-
գութեան իւրոյ իսրայէլ։

Բաւական եղև նմա յանապատի.
՚ի ծարաւ տօթոյ յանջրդուպղ
պաշտպանեաց զնա։

Խրատեաց զնա և պահեաց որ-
պէս բիբ ականի. որպէս զարծուի
՚ի մէջ իւր ընկալաւ զնա, որ-
պէս ՚ի վերայ ձագուց իւրոց զբ-
թռչաւ։

Տարածեաց զթեւս իւր և ընկա-
լաւ զնա, և բարձրեալ բերէր
զնա ՚ի վերայ միջնոցան իւրոյ։

Տէր միայն առէջ զնոսա, և ոչ
գոյր ընդ նոսա աստուած օտար։

Ընդ եհան զնոսա ՚ի զօրութիւն
երկրի. կերակրեաց զնոսա ար-
դեամբք անդաստանաց։

Դիեցոյց նոցա մեղր ՚ի վիմէ, և իւղ

յատաւաժ վիմէ։

Իւղ կովուց կաթն մաքեաց, ճար-
պով հանդերձ խոյոց որթուց ցը-
լուց և նոխազաց։

Օպարտուիւն երիկամանց
ցորենոյ, և զարիւն խաղողոյ արբ
գինի։

Եկեր յակովբ յապեցաւ, և ան-
դուշեաց սիրելին։

Վիրացաւ աստուածացաւ լայնա-
ցաւ. եթող զտէր աստուած զա-
րարիչ իւր, և յեհաս եկաց յաս-
տուծոյ փրկչէ իւրմէ։

Բարկացուցին զնա օտարոտիւք
իւրեանց, և կռովք իւրեանց
դառնացուցին զնա։

Օրհեցին դիւաց՝ և ոչ աստուծոյ,
դիցն զորս ոչ գիտէին նորք և
առժամայնք, զորս բնաւ ոչ ճա-
նաչէին հարք նոցա։

Թողին զտէր որ ծնաւ զնոսա.

մուսացան զաստուած որ կերա-
կրեաց զնոսա։
Եսեես տէր և նախանձեցաւ, և
սրտմտեցաւ ի վերայ ուստերայց
և դստերայց նոցա և ասէ։
Դարձուցից զերեսս իմ ի նոցանէ,
ցուցից նոցա զինչ լինելոց էցէ
յետս ժամանակի։
Օ՛ի ազգ մի թիւր են նոքա և որ-
դիք անհաւանք. նոքա նախանձե-
ցուցին զիս ի չաստուածս իւ-
րեանց, և դառնացուցին զիս ի
կուռս իւրեանց։
Ընդ և ես նախանձեցուցից զնո-
սա յազգ անպիտան, և անմիտ
ազգաւ գրգռեցուցից զնոսա։
Փառք Հօր և որդւոյ և։

ՄԱՂԹԱՆՔ

Տուք վասն աստուծոյ, տուք օրհնու-
մարդասիրին յաւիտենից, որ փրկէ զձա-
ուայս իւր և կեցուցանէ։
Մարդասէր տէր վասն սրբուհւոյ անա-
բատի մօր քո և կուսի, և վասն խաչի քոյ
պատուականի ընկալ զաղաչանս մեր և
կեցո զմեզ։

Բարեխօս և աղօթ Աստուածնէ Տէր ասաւէն
կանոնացն։

Վասն՝ի գիշերի և՝ի տունջեան և յամե-
նայն ժամու խոսել մեզ զբան տեառն, ըղ-
տէր աղաչեսցուք։ Տէր ողորմեա։
Վասն չանկանելոյ մեզ՝ի փորձութիւն, ո-
րում ոչ կարեմք հանդուրժել, զտէր աղա։
Վասն անբիծ և անպատասխան կալ մեզ ա-
ոաջի ահեղ աթոռոյն քրիստոսի, զտէր ա-
ղաչեսցուք։
Վասն առաջնորդելոյ մեզ՝ի նաւահանգիս-
ոըն կենաց անվախճանից, զտէր աղա։
Վասն արժանի լինելոյ մեզ վերին կոչմանն
և երկնից աքսայութեանն, զտէր աղա։
Վասն հոգւոցն հանդուցելոց՝ ոյք ճչմա-

բիտ և ուղիղ հաւատով՝ի քրիստոս ննջե-
ցին զտէր աղա։
Ն՚ե եւս միաբան վան ճշմարիտ և սուրբ
հաւատոյս մերոյ զտէր աղա։
Օ՚անձինս մեր և զիմեանս տեառն աստու-
ծոյ ամենակալին յանձն արասցուք։
Աղերսեաց մեզ տէր աստուած մեր ըստ մե-
ծի ողորմութեան քոմ. ասասցուք ամե-
նեքեան միաբանութեամբ։

Աղեմ։

Ի գիշերի և՚ի տունջեան և յամենայն ժա-
մու գքեզ աղաչեմք, և՚ի քէն խնդրեմք
մարդասէր տէր։ Լ՚ուր մեզ աստուած
վրկիչ մեր. խոնարհեացի ունկն քո՚ի խըն-
դրուածս մեր, զի մի ունայն լինին վաստա-
կըք ծառայից քոց. այլ համարեա զաշխա-
տութիւնս մեր՚ի գործ արդարութեան և
՚ի պատուղ աստուածպաշտութեան։ Ընդ-
կալ տէր զաղօթս և զերկրպագութիւնս
մեր, և հատո մեզ զողորմութիւն քո ա-
ռատապէս. ծածկեա զմեզ ընդ հովանեաւ
ամենազօր աջոյդ քո. զօրացո զմեզ տէր զօ-
րութեամբ սուրբ հոգւոյդ. պահեա զմեզ
որպէս բիբ ականի, և արա առ մեզ նշան բա-
րի՚ի գովեաւ և՚ի վառաբանութիւն ա-

նուանդ քոմ սրբոյ։ Օ՚ի՚ի քոյ վառս կա-
տարի ամենայն ախտածոյ մշտնջենաւոր
փառաբանութի՚ւնդ հօր և որդւոյ
և հոգւոյն սրբոյ, այժմ և միշտ և յաւիտեան
յաւիտենից. ամէն։

Խաղաղութիւն ամենեցուն։
Ընդ ոգւոյ երկնրպագեսցուք։

Ղ՚ուիս քաջ հովիւս բարի և յաւիտենա-
կան, նայեաց և այց զարա բանաւոր հօտի
քո, զոր ժողովեցեր առ քեզ զմարմնաւոր
քո։ Օ՚ի քո առաջի կամք տէր, և առ՚ի
քէն ողորմութեանցդ և զթութեանցդ
ակն՚ունիմք։ Օ՚ամենեսեան օրհնեա, զամե-
նեսեան խնամատանայ, զամենեսեան լուսա-
ւորեա, և ամենեցուն պարգեւեա զերկ-
նից արքայութի՚ւնդ։ Վ՚ասն զի դուս ես տէր
կենաց և աստուած ողորմութեան. և
քեզ վայելէ փառք իշխանութիւն և պա-
տիւ, այժմ և միշտ և յաւիտեան յաւի-
տենից. ամէն։

Սաղմոս։

Ի գիշերի և՚ի տունջեան և յամենայն ժա-
մու անդադար փառաւորեմք զհայր և զորդի
և զսուրբ հոգին, այժմ և միշտ և
յաւիտեան յաւիտենից, ամէն։
Օրհնեալ տէր մեր յիսուս քրիստոս. ամէն։
Ղ՚այր մեր որ յերկինս։

Ծագեցի յառուբս նորա արդարութիւն, բազում խաղաղութիւն մինչև կատարեցի լուսին։

ՍԱՂՄՈՍ ԼԶ.
Սաղմոս Դաւթի։

Մի՛ նախանձիր ընդ չարս, մի՛ ընդ այնոսիկ որ գործեն զանօրէնութիւն։ Որպէս խոտ վաղվաղակի ցամաքեսցին, որպէս զդալարի խոտ սոյն վաղվաղակի անցցեն։ Յուսա՛ի տեր՝ և արա զբարութիւն, բնակեա յերկրի՝ և հովեսցիս ի մեծութեան նորա։ Յուսա՛ի տեառնէ՝ և նա տացէ քեզ զխնդրուածս սրտի քո. յայտնեա առաջի տեառն զճանապարհս քո և յուսա՛ի նմա։ Նա արասցէ և հանցէ որպէս զլոյս զարդարութիւնս քո, զիրաւունս քո որպէս զկէսրեկեան։

խր, այլ տէր ծխծաղեսցի զնո-
վաս։

Զան զի յառաջապէն առեանէ,
զի հասեալ է օր նորա։

Սուր հանին մեղաւորք և լարե-
ցին զաղեղունս իւրեանց, հար-
կանել զաղքատս և զանանկ, սպա-
նանել զայն՝ որ խոնարհ ՚ի սրտիւ։

Սուրբ նոցա մտցեն ՚ի սիրտս նոցա,
և աղեղունք նոցա փշ բեսցին։

Լաւ է սակաւիկ ինչ արդարոյ,
քան զբազում մեծութիւն մե-
ղաւորաց. և բազուկք ամպա-
րշտաց խորտակեսցին։

Հաստատէ տէր զարդարս, և
ճանաչէ զաւուրս անբծից. ժա-
ռանգութիւն նոցա յաւիտեան
եղիցի։

Ո՛ւ ամաչեսցեն նոքա ՚ի ժամա-
նակս չարութեան, այլ աւուրս
սովոյ յագեսցին։

Հնազանդ լերուր առաւե-
լեանն, և ծառա-
յեսցես, և մի՛ նախանձիր ընդ
այնոսիկ որոց առաջեալ հյաջող-
նապարհք իւրեանց, ընդ մարդոյ
որ գործէ զանօրէնութիւն։

Լռեա ՚ի բարկութենէ և հան-
գիր ՚ի սրտմտութենէ, և մի՛ նա-
խանձիր ընդ չարս։

Զարք վարվարականի սատակես-
ցին. բայց որք համբերեն աես-
ցեն՝ նոքա ժառանգեսցեն զեր-
կիր։

Փոքր մի և այլ ոչ եւս իցէ ամպա-
րիշտն. խնդրեսցես զտեղի նորա՝
և ոչ գտցես։

Այլ որ հեզքն են՝ նոքա ժառան-
գեսցեն զերկիր, և փափկասցին
՚ի բազում խաղաղութեան իւ-
րեանց։

Սպասէ մեղաւոր արդարոյ, և
կրճտէ ՚ի վերայ նորա զատամունս

Ահա մեղսոքը կարկեին. այլ
թէ նեամիք սեաւն ի փառասրել
և ի բարձրանալ իւրեանց պա-
կասեցին որպէս ծուխ ի պա-
կաս։

փոխ առնու մեղսոքն և ոչ հա-
ռուցանէ. այլ որ արդարն է ո-
ղորմի և տայ։

Այլ օրհնեն զսէր ժառանգես-
ցեն զերկիր. և որ անիծանեն՝ սա-
տակեսցին ի նմանէ։

Ի սեառնէ ուղիք գնացք առն.
զձանապարհս նորա նա կամի
յոյժ։

Թէպէտ և դայթակղեսցի, նա
մի՛ կործանեսցի, զի սէր ձեռն-
կալեալ է նորա։

Առանուկ էի ես և ծերացայ և ոչ
տեսի զարդար արհամարհեալ,
և ոչ զզաւակ նորա՝ ի թէ մուրա-
նայ հայց։

Օրհնեալ զաւակ նորա։

Ի չար խրատ, և մի՛ գայթակղե-
սցին իւրեանք նորա։

Ձեռն արդարոյ խորհի զիմաս-
տութիւն, և լեզու նորա խօսեսցի
զի զիրաւունս։

Օրէնք աստուծոյ իւրոյ են ի սրտի
նորա օրհնեալ եղիցի յա-
ւիտեան։

Խորհեա՛ի չարէ և արա զբարի.
բնակեսցես յաւիտեան յաւիտ-
ենից ։

Տէր սիրէ զիրաւունս և ոչ լքա-
ցէ զսուրբս իւր. այլ
յաւիտեան պահի գնոսա։

Ընորհեսցէ հալածեսցին՝ ի միամին,
և զաւակ ամբարշտացն սատա-
կեսցի։

Այլ արդարք ժառանգեսցեն
զերկիր, և բնակեսցեն յաւիտ-
ենից ի նմա։

Բերան արդարոյ խորհի զիմաս-
տութիւն, և լեզու նորա խօսեսցի
զի զիրաւունս։

Զայլ մեղաւորն ընդ արդար և խնդրէ սպանանել զնա, այլ սէր ոչ թողու զնա ի ձեռս նորա, և ոչ դատապարտէ զնա յորժամ դատէ զնա։

Զամբեր տեառն և պահեա ըզճանապարհս նորա, և բարձր առնուսցէ զքեզ ի ժառանգել զերկիր, և զառաւակումն մեղաւորացն տեսցես։

Տեսի զամբարիշն վերացեալ բարձրացեալ, որպէս զմայրս Լիբանանու։

Ընդայի՝ և ահա ոչ էր, խնդրեցի՝ և ոչ գտաւ տեղի նորա։

Պահեա զանբծութիւն և տես զուղղութիւն, զի դոն մնացուածք առն խաղաղարարի։

Ընդհարեն հալածեցին ի միասին, և զառակ ամբարշտացն կորեան։

Փրկութիւն արդարոց ի տեառ-

նէ է. վերակացու է նոցա ի ժամանակս նեղութեան։

Օգնեսցէ նոցա տէր և փրկեսցէ զնոսա, ապրեցուսցէ զնոսա ի մեղաւորաց, և կեցուսցէ զնոսա սաղի յուսացան ի նա։

Տուղք լա։

ՄԱՂՄՈՍ ԼԱ։

Աղմս ի Դաւիթ. առ ի յիշատակ ընծայից։

Տէր մի՛ սրտմտութեամբ քո յանդիմաներ զիս, և մի՛ բարկութեամբ քո խրատեր զիս։

Ո՛ի նետք քո հարան յիս, և յիս հաստատեցար ձեռն քո։

Ոչ գոյ բժշկութիւն մարմնոյ ի մոյ, յերեսաց բարկութեան քոյ։

Ոչ է խաղաղութիւն ոսկերաց ի մոյ, յերեսաց մեղաց իմոց։

Ընդորէնութիւնք իմ բարձրացան գլուխ իմ. որպէս բեռն ծանրացան ի վերայ իմ։

Վիշտեցան և վատեցան վէրք իմ,
յերեսաց անզգամութեան իմոյ։
Տատապեցայ և խոնարհ եղէ յոյժ
զօրհանութապատ արտում գնայի,
զի անձն իմ լի եղիւ չարչարանօք,
և ոչ գոյ բժշկութիւն մարմնոյ
իմոյ։
Չարչարեցայ և խոնարհ եղէ մինչ-
և յոյժ, մինչեւ ի սա հեծութեան
սրտի իմոյ։
Տէր առաջի քո է ամենայն ցան-
կութիւն իմ, և հեծութիւն իմ
ի քէն ոչ ծածկեցաւ։
Սիրտ իմ խռովեցաւ յիս, և եմ ողջ
զիս զօրութիւն իմ. լոյս աչաց է-
իմոց և այս ոչ եղեւ ընդ իս։
Բարեկամք իմ և մերձաւորք իմ
առաջի իմ մերձեցան և կացին,
և մերձաւորք իմ հեռի եղեն յի-
նէն։
Բռնադատեցին զիս և խնդրեցին

զանձն իմ ոչ ինդրեին չար ի վե-
րայ իմ. խօսեցան զանօրէնու-
թիւն և զնենգութիւն զօրհա-
տապաղ խորհեցան։
Եւ ես որպէս խուլ զի ոչ լսէ, ըս-
պէս համր՝ որ ոչ բանայ զբերան
իւր։
Եղէ ես որպէս մարդ որ ոչ լսէ,
և ոչ գան խօսք ի բերան նորա։
Ես ի քեզ սէր յուսացայ, և դու
լուիցես ինձ տէր աստուած իմ։
Ասացի թէ մի՛ ուրախ եղիցին
յիս թշնամիք իմ. ի սասանել ո-
տից իմոյ՝ ի վերայ իմ մեծամեծս
խօսեցան։
Ես ի տանջանս պատրաստ եմ, և
ցաւք իմ առաջի իմոյ յամենայն
ժամ։
Զանօրէնութիւնս իմ պատմե-
ցից, և հոգայցայց վասն մեղաց
իմոց։

Իակ արդ Թշնամիք իմ կենդանի են և զօրացեալ են քան զիս. բազում՝ են զոմանք ոյք առեին զիս ի տա-
րաժամուց։

Ոյք հատուցին ինձ չար՝ փոխա-
նակ ընդ բարւոյ. չարխօսէին զինէն, զի եւ երթայի զհետ արդարութեան։

Ա՛ր Թողուր զիս տէր աստուած իմ, և մի՛ ի բացեայ առնիր յինէն. հայեաց յօգնել ինձ տէր փրկութեան իմոյ։

ՍԱՂՄՈՍ ԼԸ.

Ի կատարած. յԵդեմովմ. օրհնութեան ի Դաւիթ։

Ա՛ստի Թէ պահեցից զՃանապարհս իմ. զի մի՛ մեղայց լեզուաւ իմով։

Եդի պահապան բերանոյ իմոյ, ի

հակառակել մեղաւորին առաջի իմ։

Խոտեցայ և խոնարհեցայ. լռեցի ի բարութենէ, և ցաւք իմ նորոգեցան յիս։

Ջեռաւ սիրտ իմ ի փորի իմում, և ի խորհուրդս իմ վառեցաւ հուր։

Խօսեցայ լեզուաւ իմով և ասացի՝ ցոյց ինձ տէր զվաստակած իմ և զԹիւ աւուրց իմոց քանի՞օն է, զի գիտասցից Թէ որչափ ինչ պակասեալ է յինէն։

Ահա չափով եդեր զաւուրս իմ, և կար զօրութեան իմոց որպէս ոչինչ է առաջի իմ. սակայն ամենայն նեբւին ընդունայն է ամենայն մարդ մնեղի։

Ապաքէն որպէս ի պատկերի շրջի մարդ, սակայն զուր խռովի. դանձէ և ոչ գիտէ ումմ ժողովէ։

Իսկ արդ ո՞վ է համբերութիւն իմ թէ ոչ դուն տէր, կամ կար զօրութեան իմոյ թէ ոչ ի քէն։ Յաւէնայն անօրէնութենէ իմմէ փրկեցեր զիս. նախատինս անըզդամոց արարեր զիս։

Խուլ եղէ և ոչ բացի զբերան իմ, զի դուն արարեր։

Ի բաց արա յինէն զսանձսն իմ, զի՝ ի զօրութենէ ձեռին քո եմ պակասեցայ։

Կշռամբ ուղղութեամբ վանես մեզս խրատուս զմարդ, մաշեցեր որպէս սարդխոստայն զանձն նորա. սակայն ընդունայն է ամենայն մարդ։

Լուր աղօթից իմոց, ունկն դիր խնդրուածոց իմոց, արտասուաց իմոց մի՛ լռեր։

Պանդուխտ եմ ես առաջի քո, հիւղեհ և անցաւոր որպէս ամենայն հայր իմ։

Թոյլ արա ինձ զի հանգիստացայ մինչ չև երթեալ իցեմ, ուստի ոչ եւս գտանիցեմ։

Տուղք ժե։

ՍԱՂՄՈՍ ԼԹ.

Ի կատարած. Սաղմոս Դաւիթ։

Համբերելով համբերի տեառն և հայեցաւ առ իս, և լուաւ աղաղակի իմոյ։

Եհան զիս ի գերեզմանոյ, ի կաւոյ և ի տղմոյ։

Հաստատեաց ի վէմ զոտս իմ, և ուղեաց զդնացս իմ։

Եդ ի բերան իմ օրհնութիւն նոր. զօրհնութիւն տեառն առաջի մերոյ։

Տեսցեն բազումք և երկիւղեսցին, և յուսասցին ի տէր. երանեալ է այր՝ որոյ անուն տեառն յոյս է

Նուրա։

Ոչ հայեցար նա ի նանրութիւն
և ոչ ի մոլութիւն տուր։
Բազում արարեր դու տէր աս-
տուած իմ զքանչելիս քո. խոր-
հուրդք քոց ոչ ոք է որ նմանիլ քեզ։
Պատմեցի և խօսեցայ, և բազում
եղեն քան զթիւ. ընդ զոհս և
ընդ պատարագս ոչ հաճեցար.
ականջս հաստատեցեր ինձ, զող
ջակէզս և զվասն մեղացն ոչ խնդ-
րեցեր։
Յայնժամ ասացի՝ ես ահաւա-
սիկ գամ ես, ի գլուխ գրոց գր-
ված է վասն իմ։
Առնել զկամս քո աստուած իմ
կամեցայ, և զօրէնս քո ի միջ որո-
վայնի իմոյ։
Ընդունարանեցից զարդարութիւ-
նըս քո յեկեղեցիս մեծս. ահա
զչրթունս իմ ոչ արգելից ի քէն։
Տէր դու գիտացեր զի զարդա-

րութիւն քո ծածկեցի ի սրտի ի-
մում, զճշմարտութիւն քո և զփր-
կութիւնս քո։
Ոչ ածի և ոչ թագուցի զողորմու-
թիւնս քո, և զճշմարտութիւն
քո ի ժողովրդենէ մեծէ։
Ոչ դու տէր մի՛ հեռի առներ
զգթութիւնս քո յինէն. զի ողոր-
մութիւն քո և ճշմարտութիւն
քո յաւէտ ընկալցի զիս։
Շուրջ եղեն զինեւ չարք՝ որոց ոչ
էր նոցա թիւ. հասին ինձ անօրէ-
նութիւնք իմ, և ես ոչ կարացի
տեսանել։
Բազում եղեն քան զհեր գլխոց
իմոց, և սիրտ իմ եթող զիս։
Կամեաց տէր փրկել զիս, և տէր
յօգնել ինձ նայեաց։
Ամաչեսցեն և յամօթ լիցին ոչք
խնդրեին զանձն իմ բառնալ զա-
րձցին յետս և ամաչեսցեն որ

խոհեմին ինձ չար։

Արեսցեն զամօթ առ ժանգն
վարձատրակի, որ ասէին ինձ վաշ
վաշ։

Ցնծասցեն և ուրախ լիցին ի քեզ,
ամենեքեան որ խնդրեն զքեզ
ասէր։

Ասասցեն յամենայն ժամ՝ մեծ է
աստուած, և սիրեն զփրկու-
թիւնս քո։

Եա աղքատ և անօգնական եմ աստ-
ուած խորհեա ինձ. օգնական և
պաշտպան իմ, և դու աստուած
իմ մի՛ յամենայնի։

Տունք իբ։ Դաւթի ծր։

ՍԱՂՄՈՍ Խ.

Ի խորհուրդ. Սաղմոս ի Դաւիթ։

Երանի որ խորհի զաղքատն և
զանդամ, յաւուր չարի փրկէ զինա
ասէր։

Տէր փրկէ զինա և կեցոյցանէ, և

անօգնեալ մի արա զնա ի վերայ
իմ։

Խորհեցան չար ինձ ի վերայ իմ. բան
անօգնեալ մի եդին ի վերայ
իմ։

Նամակաց իւրոց։

Տէր օգնական է ինձ ի մահիճս
ցաւոց իւրոց. զամենայն անկո-
ղինս նորա դարձուցանէ ի հի-
ւանդութիւնէ նորա։

Եա ասացի ասէր ողորմեա ինձ,
բժշկեա զանձն իմ, եմ մեղայ քեզ։
Թշնամիք իմ ասացին ինձ չար, ե՞րբ
կենդանի ի մեռնի և կորիցէ անուն
նորա։

Ասանէր տեսանել զինանրու-
թիւն. խօսէր ի սիրտ իւր, ժողո-
վէր զանօրէնութիւն յանձն իւր։
Ելանէր և զնոյն խօսէր.
զինեն չընկէին ամենայն թշնամիք
իմ։

Ամէն որ ինձ կայէն, և այլ ո՞չ ևս յաւելուած յառնել. քանզի և այրն խաղաղութեան իմոյ յոր և եան յուսացայ։

Որ ուտէր զհաց իմ յաճախեաց առնել ինձ խաբէութիւն։

Այլ դու տէր ողորմեա ինձ, կանգնեա զիս և հատուցից նոցա։

Այսամ ծանեայց թէ հաճեցար ընդ իս, զի մի՛ ուրախ եղիցին իմ թշնամիք իմ։

Այլ զիս յանբծութեան իմում ընկալար. հաստատեցեր զիս առաջի քո յաւիտեան։

Օրհնեալ տէր աստուած իսրայէլի յաւիտեանս յաւիտենից. եղիցի եղիցի։

Տունք ժգ։

ՍԱՂՄՈՍ ԽԱ.

Ի կատարած. իմաստութեան որդւոցն Կորխոյ. Սաղմոս ի Դաւիթ։

Որպէս փափաքէ եղջերու յաղբերս ջուց, այնպէս փափաքէ անձն իմ առ քեզ աստուած։

Ծարաւի է անձն իմ առ քեզ աստուած հզօր և կենդանի. ե՞րբ եկից երեւեցայց երեսաց աստուծոյ։

Եղեն ինձ արտասուք իմ կերակուր ի տուէ և ի գիշերի. այն զի ասէին ցիս զօրհանապատ՝ ո՞ւր է աստուած քո։

Այս որպէս յիշեի առաւպէր յինս անձն իմ. քանզի երթեալ զի մտից ընդ յարկաս սքանչելեաց տան աստուծոյ։

Ի ձայն ցնծութեան խոստովանութեան, և ի ձայն բարեկենդանութեան։

Ամէն ընդէ՞ր տրտում եմ անձն իմ,
եւ ընդէ՞ր խռովեա՛ս ի՛ս. յո՛ս սո-
ւո՛ւ ա՛ծ, խոստովանեա՛ նմա՝ փրկ-
չիչ երեսաց իմոց աստուա՛ծ է։
Ինձն իմ յոյժ խռովեցա՛ւ, վասն
այսորիկ յիշեցի զքե՛զ յերկրէն
յորդանանա՛ց, ի՛ հեթանէ՛ լե՛ռ-
նէ փոքրո՛ւէ։
Խորք ի՛ խորոց կարդայցին ա՛ւ-
ձիդ, ի՛ ձայն առհասարա՛կ քո։
Ամենայն զբօսանք քո՛, եւ ալիք քո՛
անցին ի՛ վերայ իմ։
Խոստ պատուիրեսցէ տէր զողոր-
մութիւն իւր, գիշերի զօրհ-
նութիւն նորա. եւ աղօթք իմ առ
աստուա՛ծ վասն կենդանի իմոյ։
Ասացի աստուա՛ծոյ՝ ընդունելի իմ
ես. ընդէ՞ր մոռացար զիս, ընդէ՞ր
տրտում գնամ ես ի՛ նեղել թշնա-
մւոյ իմոյ։
Ի փշրել ոսկերաց իմոց նախատե-

ցին զիս թշնամիք իմ, յասել ցիս
զօրհանապատ՝ թէ ո՞ւր է աս-
տուա՛ծ քո։
Ընդէ՞ր տրտում եմ անձն իմ,
եւ ընդէ՞ր խռովեա՛ս զիս. յո՛ս սա
սո՛ւ աստուա՛ծ, խոստովանեա՛նիմ՝
փրկիչ երեսաց իմոց աո՛ւ է։

Տաղք Ժ։

ՍԱՂՄՈՍ ԽԲ.

Աղեքս ի Դաւիթ։

Դատաստա՛ս ինձ աո՛ւ, և խրատ ա-
րա՛ ինձ ի դատաստանի իմում։
Յազգէ ո՛չ է սուրբ, ի մարդկա-
ւոր՛ն նենգաւորե՛ն փրկեա
զիս։
Դու աստուա՛ծ հզօրիչ իմ ես. ընդ-
դէմ մոռացար զիս, ընդէ՞ր տրտ-
ում գնամ ես ի՛ նեղել թշնա-
մւոյ իմոյ։
Ընդունելի՛ տո՛ւր ճշմարտու-
թիւն քո, զի առաքեսցէ՛ս

ցեղն քոյ, հանցեն զիա ՚ի լեառն
սուրբ և ի յարկս քո։
Ա՛տիցս առաջի սեղանոյ աստուծոյ
առ աստուած՝ որ ուրախ առնէ
զմանկութիւն իմ։
Խոստովան եղէց քեզ օրհնու-
թեամբ աստուած աստուած իմ։
Ընդ ընդէ՞ր տրտում ես անձն իմ,
կամ ընդէ՞ր խռովես զիս. յուսա
առ աստուած, խոստովանեացն-
մա՛ փրկիչ երեսաց իմոց աճ է։

Տունք է ։ Գ՝րգաս։ ։

ՍԱՂՄՈՍ ԽԳ.

Ի խաթարած . իմաստութեան որդւոցն Կորխայ . Սաղմոս ՚է Դաւիթ ։

Ա՛ստուած ականջօք մերովք լու-
սաք, զոր հարքն մեր պատմեցին
մեզ։
Գործն զոր գործեցեր յաւուրս
նոցա, յաւուրսն առաջինս։
Ձեռն քո խլեաց զհեթանոսս և

զնոսա տնկեցեր. չարչարեցեր զազ-
գատոհմսն, և հաներ զնոսա։
Ոչ թէ սրով իւրեանց ժառան-
գեցին զերկիր, և ոչ բազուկ նո-
ցա փրկեաց զնոսա։
Այլ աջ քո և բազուկ քո և լոյս
երեսաց քոց, զի հաճեցար դու
ընդ նոսա։
Դու ինքնես թագաւոր իմ և աս-
տուած իմ, որ հրամայեցեր փրկու-
թեանցն յակովբայ։
Զքեզ զթշնամիս մեր հարցուք, և
անուամբ քով արհամարհեցուք
զյարուցեալսն ՚ի մեզ։
Ոչ թէ յաղեղն իմ յուսացեալ եմ,
և ոչ սուր իմ կեցուցանէ զիս։
Այլ դու փրկեցեր զմեզ ՚ի թշնա-
մեաց մերոց, և զատելիս մեր յա-
մօթ արարեր։
Աստուծով պարծեցուք զօրհնա-
նալ, և անուան նորա խոստո-

վան եպիսկոպոսք յաւետեան։

Բայց արդ մերժեցեր և անարգեցեր զամէն, և ոչ եղեր աստուածընկալ զօրս մեր։

Պարձուցեր զամէն յետսքան ըզթշնամիս մեր, և առեալք մեր յաւիտեանին զամէն։

Աստուր զամէն որպէս զսխալի զեհնութեան, և ընդ հեթանոսս ցրուեցեր զամէն։

Ա՛ւաճառեցեր զժողովուրդս քո առանց գնոյ, և ոչ գոյ թիւ առ գներս մերոյ։

Ընարեր զամէն նախատինս դրացեաց մերոց, ծաղր և այպան կատարհանաց այնոցիկ որ շուրջ կան զամէնօք։

Ընարեր զամէն յաւետակ հեթանոսաց, ի չարժել զգլուխս ժողովրդոյ։

Օ՛ր աւերեալ նախատինք իմ առ

ուաջի իմ է. և ամօթ երեսաց իմոց ծածկեաց զիս։

Ի ձայնէ նախատողին և չարախոսի, յերեսաց թշնամւոյն և հալածչի։

Այս ամենայն եկն՚ի վերայ մեր և մեք զքեզ ոչ մոռացաք, և ոչ ստեցաք ուխտիդ քում, և ոչ դարձաք յետս սրտիւք մերովք։

Պարձուցեր զշաւիղս մեր ի՛ճանապարհայ քոյ, խոնարհ արարեր զամէն՚ի տեղի չարչարանաց, և ծածկեցին զամէն ըստուերք մահու։

Թէ մոռացեա՞լ իցէ մեր զանուն աստուծոյ մերոյ, կամ ձգեա՞լ իցէ զձեռս մեր առ աստուածս օտարս։

Ոչ այն աստուած խնդրէ զայսպիսի բան։

Ա՛ման քո մեռանիմք զօրհանա-
պատ. համարեցայք որպէս զոչխար
ի սպանումն ։

Օ՛արիթիւ՝ ընդէ՞ր ննջես տէր. ա-
րի և մի՛ մերժեր զմեզ իսպառ ։
Օ՛մի՞ դարձուցանես զերեսս քո
ի մէնջ. մոռանաս զաղքատու-
թիւն և զնեղութիւնս մեր ։
Խոնարհ եղեն մինչև ի հող ան-
ձինք մեր, և յերկիր կցեցան մէջք
մեր ։
Արի առէր օգնեա մեզ, և փրկեա
զմեզ վասն անուան քո ։

Տուն իե ։

ՍԱՂՄՈՍ ԽԴ.

Ի կատարած. զաւանեղբց ժամանակաց. ոտ-ոյն Լրկայ իմաս-
տունն. Սաղմոս օրհնութեան վասն պրեղոյն ։

Բղխեաց սիրտ իմ զպատգամն
քո բարիս, և ասացից զգործս իմ
թագաւորի ։
Լեզու իմ գրչի պրիչ արագա-

գիր դպրի, դեղեցիկ տեսանելով
քան զամենայն որդիս մարդկան ։
Ափեաց շնորհք ի շրթունսդ,
վասն այսորիկ օրհնեաց զքեզ աս-
տուած յաւիտեան ։
Կնգ զսուր ընդ մէջ քո հզօր, վայ-
ելչութեան և գեղոյ քո ։
Լարեա ուղեա և թագաւորեա
վասն ճշմարտութեան հեզու-
թեան և արդարութեան, և ա-
ուաջնորդեսցէ քեզ սքանչելապէս
աջ քո ։
Նետք քո սրեալ են հզօր, և ժո-
ղովուրդք ի ներքոյ քո անկցին,
ի սիրտս թշնամեաց թագաւորի ։
Աթոռ քո աստուած յաւիտեանս
յաւիտենից՝ գաւազան ուղղու-
թեան գաւազան արքայութեան
քո ։
Սիրեցեր զարդարութիւն, և ա-
տեցեր զանօրէնութիւն ։

Վ՚ան այսորիկ օծ զքեզ աստուած աստուածքո իշխել ուրախութեան, առաւելքան զընկերս քո։

Օծուռս և առաչխեն և կասիա՚ի զգեստէ քումմէ՚ի տաճարացդ փղոսկրեայց, ուստի ուրախ արարին զքեզ դստերք թագաւորացդ՚ի պատիւ։

Կացցէ դշխոյ ընդ աջմէ քումմէ, ի հանդերձս ոսկեհուռս զարդարեալ և պաճուճեալ։

Լուր դուստր և տես, խոնարհ՚եցո զունկն քո. մոռա զժողովուրդ քո և զտուն հօր քո, զի ցանկացաւ թագաւորդ քո։ Ա՛ա ինքն է տէր քո՝ երկիր պագցես ամա. և դուստր ծուրայ երկիր պադցէ ամա. և պատարագ՝ դօք զերեսս տուր պաշտեսցեն մեծամեծք՚ի ժողովրդոց։

Ընդ ետևն փառք դստեր թագաւորի՚ի ներքոյ, ի վերջաւորս ոսկեհուռս զարդարեալ և պաճուճեալ։

Տարցին թագաւորի կուսանք ընդ հետևորս. և զընկերս նորա տարցին ընդ նմա։

Ընծեն ցնծութեամբ և ուրախութեամբ և տարցին՚ի տաճար թագաւորի, և փոխանակ հարց քոց եղիցին որդիք քո։

Կացուսցես զնոսա իշխանս ընդ ամենայն երկիր, յիշեսցի անուն քո ընդ ամենայն ազգս ազգաց։

Վ՚ան այսորիկ ժողովուրդք խոստովան եղիցին առ քեզ յաւիտեան՝ և յաւիտեանս յաւիտենից։

ՍԱՂՄՈՍ Խե.

Ի կիսապաճ. ղրկումն Հոգւոյն ի վերայ գաղանեաց։

Աստուած մեր ապաւէն և զօրութիւն. օգնական ի վերայ նեղութեանց որ գտին զմեզ յոյժ։ Վասն այսորիկ ոչ երկիցուք մեք ի խառնել երկրի, ի փոխիսխել լեռանց ի սիրտս ծովու։

Ոռճեցին և խռովեցան ջուրք նոցա. խռովեան լերինք ի զօրութենէ նորա։

Գնացք գետոց ուրախ առնեն զքաղաքն աստուծոյ, և սուրբ արար զյարկս իւր բարձրեալն։

Աստուած ի մէջ նոցա, և նոքա ոչ սասանեսցին. օգնեսցէ նոցա աստուած ի վաղորդայնէ մինչ ի վաղորդայն։

Խռովեցան հեթանոսք և խոնարհեցան թագաւորութիւնք.

եւ ձայն իւր բարձրեալն և խռովեցաւ երկիր։

Տէր զօրութեանց ընդ մեզ. ընդունելի է մեր աստուած յակոբ։

Եկայք և տեսէք զգործս աստուծոյ, որ արար զնչանս և զարհուրեաս ի վերայ երկրի։

Նհար զպատերազմ ի ծագաց մինչև ի ծագս երկրի. զաղեղն նեաց փշրեաց, զզէնս խորտակեաց և զասպարս այրեաց հրով։

Կանխեցէք և ծանեարուք զի ես եմ աստուած, բարձր եղէց ի հեթանոս, և բարձրասցայց ի վերայ երկրի։

Տէր զօրութեանց ընդ մեզ. ընդունելի է մեր աստուած յակոբ։

ՍԱՂՄՈՍ ԽԲ.

Ի խորագիր. վասն ողբոյն Երեմեայ. Սաղմոս ի Դաւիթ:

Ծ Ա խա հարէք ամենայն հեթանոսք, ազաղակեցէք առ աստուած ի ձայն ցնծութեան:
Տէր բարձրեալ և ահարկու, թագաւոր մեծ ի վերայ ամենայն երկրի:
Հնազանդ արար զժողովուրդս ընդ մեզ, և զհեթանոսս ինեբջոյ ոտից մերոց:
Ընտրեաց զմեզ իւր ի ժառանգութիւն, գեղեցկութեանցն յակովբայ՝ զոր և սիրեաց:
Համբարձաւ աստուած օրհնութեամբ, և տէր մեր ձայնիւ փողոյ:
Սաղմոս ասացէք աստուծոյ մերում, սաղմոս ասացէք թագաւորին մերում սաղմոս ասացէք:

Թագաւորէ աստուած ի վերայ ամենայն հեթանոսաց, աստուած նըստաւ յաթոռ սրբութեան իւրոյ:
Իշխանք ժողովրդոց ժողովեցան առ աստուած աբրահամու, զի աստուծոյ զօրութիւնք յերկրէ յոյժ համբարձան:

Տունք ԽԲ:

ՍԱՂՄՈՍ ԽԷ:

Սաղմոս օրհնութեան ողբոյն Երեմեայ. երիցուդ շաբաթու:

Ա ետ է տէր և օրհնեալ է յոյժ, ի քաղաք աստուծոյ մերոյ ի լեառն սուրբ նորա:
Աստուածային ցնծացեք ցնծութեամբ ամենայն երկիր. լերինք սիովնի կողմանք հիւսիսոյ՝ քա-

զայք Թագաւորին մեծի։
Այսուամ ի տաճարի Իւրում Յայտնի, ի ժամանակի որպէս օգնական լինել ը նոցա։
Ընդ հաւասիկ Թագաւորութիւնք երկրի ժողովեցան, և անցին ի միասին։
Տնքեան՝ տեսին այսպէս և զարմացան, խռովեցան սասանեցան և դողդոմն կալաւ զնոսա։
Ընդ երկունք որպէս ի ծննդեան, ի հովմ՝ սաստիկ վշրեսցէ զնաւս ի Թարսիս։
Որպէս լուաք՝ այնպէս և տեսաք, ի քաղաք տեառն զօրութեանց ի քաղաք աստուծոյ մերոյ։
Աստուած հիմնեսցէ զնա յաւիտեան, ընկալաք աստուած զողորմութիւն ը քո ի մէջ ժողովրդեան ը քո։
Ըստ անուան ը քո՝ այնպէս և զովեստ ը քո ի ծագս երկրի։
Զարդարութեամբ լցաւ աջ ը քո։
Ուրախ եղիցի լեառն Սիովն, և ցնծասցեն դստերք Յուդայ վասն իրաւանց ը քոց տէր։
Շրջեցարուք զսիովնիս, պաշարեցէք զնա և պատեցէք զաշտս նորա։
Վիք զսիրաս ձեր ի վերայ զօրութեանց նորա. բաժանեցէք զամուրս նորա, զի պատմել կարասջիք յետինն։
Սա է աստուած աստուած մեր յաւիտեանս յաւիտենից, և սա հովուեսցէ զմեզ միշտ յաւիտեան։

Տուեալ ժդ։

ՍԱՂՄՈՍ ԽԵ.

Ի խափարած ուրբաթն Սրբոյն Գրիգորի. Սաղմոս օրհնութեան ի Վարիլ։

Լուարուք զայս ամենայն ազգք,

օրհնութիւն ը քո ընդ ամենայն տիեզերս, և արդարութիւնդ մի է աչ ը քո։
Ուրախ եղիցի լեառն սիովն, և ցնծասցեն դստերք Յուդայ վասն իրաւանց ը քոց տէր։
Շրջեցարուք զսիովնիս, պաշարեցէք զնա և պատեցէք զաշտս նորա։
Վիք զսիրաս ձեր ի վերայ զօրութեանց նորա. բաժանեցէք զամուրս նորա, զի պատմել կարասջիք յետինն։
Սա է աստուած աստուած մեր յաւիտեանս յաւիտենից, և սա հովուեսցէ զմեզ միշտ յաւիտեան։

ունկնդիր քեզ առնեքեան
զքեզ բնակեալ ես յաշխարհի։
Ողնաղբ երկրի և որդիք ծարե-
կան, ի միասին մեծամեծք և տը-
նանկք։
Բերան իմ խօսեցի ի միամտու-
թիւն, և խորհուրդ սրտի իմոյ
ի հանճար։
Խոնարհեցու ցիս յառակուս ն
զունկն իմ. բացից ի առակս օրհ-
նութեան ի սկզբանէ։
Ընդէ՞ր բնաւ երկնչիմ ես յառու
չարի. ի անօրէնութիւնք գնա-
ցից իմոց շուրջ եղեն զիս։
Յուսացեալք ի զօրութիւն իւ-
րեանց, ի բազմութիւն մեծու-
թեան իւրեանց պարծեացին։
Եղբայր ոչ փրկէ և ոչ փրկէ մարդ,
և ոչ տայ առաջի ընդ Աստուծոյ զփրկանս իւր,
և ոչ զինն փրկանաց անձին իւ-
րոյ։

Ո յառաքեա յաւիտեան, և վնաց-
ցես մինչ խափան, և ոչ տեսցէ
զգայական փուտ։
Յորժամ տեսցէ զի իմաստունք
մեռանին, ի միասին անզգամք և
անմիտք կորիցեն, և թողցեն օ-
տարաց զմեծութիւն իւրեանց։
Գերեզմանք տունք նոցա եղիցին
յաւիտեան, և յարկք նոցա ազ-
գէ մինչև յազգ. և կարդացին ա-
նուանք նոցա ի հոգս իւրեանց։
Արդ ի պատուի էր և ոչ իմա-
ցաւ, համառաբեաց անասնոց
անբանից և նմանեաց նոցա։
Այս ճանապարհ է պիղծակրա-
թեան նոցա նոցին. յետ այսորիկ
բերանօք իւրեանց հաճեացին։
Որպէս խաշն ի դժոխս մտանել ե-
ցին, և մահ հովուեսցէ զնոսա. և
տիրեացեն նոցա ուղիղք ընդ ա-
ռաւօտս։

Օգնու Թիւնք նոցա մաչեսցին ի պժոխս, և ի փառաց իւրեանց անկցին ։

Խայց սակայն աստուած փրկեաց զանձն իմ ի ձեռաց դժոխոց, յորժամ ընդունին զիս ։

Ահ՝ երկնչիր յորժամ մեծանայ մարդ, և յորժամ բազում լինին փառք տան նորա ։

Զի ոչ Թէ ի մեռանել իւրում առցէ ընդ իւր զամենայն, և ոչ Թէ իջցեն փառք տան նորա ընդ նմա ։

Ընդ անձն նորա ի կեանս իւրում օրհնեսցի. և խոստովան եղիցի քեզ՝ յորժամ բարի արասցես դու նմա ։

Մտցէ նա մինչև յազգ հարց իւրոց, մինչև յաւիտեան լոյս մի՛ տեսցէ ։

Մարդ ի պատուի էր և ոչ խնա-

ցաւ, հաւասարեաց անասնոց անբանից և նմանեաց նոցա ։

Տունք ի Դաւիթ ։

ՍԱՂՄՈՍ ԽԹ։

Ասէ Տէր Դաւիթ ։

Աստուած աստուածոց տէր խոսեցաւ և կոչեաց զերկիր յարեւելից մինչ ի մուտս արեւու ։

Ի սիովնէ մեծավայելչութիւն փրկութեան գեղոյ նորա ։

Աստուած մեր յայտնապէս եկեսցէ, աստուած մեր մի՛ դադարեսցէ ։

Հուր առաջի նորա բորբոքեսցի, և շուրջ զնովաւ մրրիկ յոյժ ։

Կոչեսցէ զերկինս ի վերուստ և զերկիր ի դատել զժողովուրդ իւր. ժողովեցէք առ նա զսուրբս իւր, և սոքա դնեն զպատարագս ուխտից ի վերայ սեղանոյ նորա ։

Պատմեսցեն երկինք զարդարութիւն

թիւն նորա, զի առաւած զա-
ռաւել է։

Եւ երբ ժողովուրդ իմ և իօսեցայց
ընդ քեզ, և խրատէի քեզ վկայե-
ցից. զի առաւած առաւած քո
եմ եմ։

Ալէլէ վասն պատարտուց քոց
կշտամբեմ զքեզ, զի ողջակէզ-
ք քո առաջի իմում ես յամենայն ժամ։
Ոչ ընդունիմ ի տանէ քումմէ
զուռարակս, և ոչ ի հօտից քոց
նոխազս։

Իմ է ամենայն գազան անտառի,
եւէ լերանց և ամենայն անա-
սուն։

Գիտեմ ես զամենայն թռչուն
երկնից. զեզիկուածիւն վայրի
ընդ իս է։

Ալէ քաղցեալ՝ քեզ ինչ ոչ ասա-
ցից, զի իմ է աշխարհս լրիւ իւրով։

Ալ ուտեմ ես զմիս զուարակաց

քոց, և ոչ զարիւն նոխազաց քոց
ըմպեմ։

Ատաստուածոյ պատարագ օրհ-
նութեան, կատարեա բարձրե-
ալն զուխտս քո։

Կարդասցես առ իս յաւուր նե-
ղութեան քո. ես փրկեցից զքեզ
և դու փառաւորես զիս։

Սակայն մեղաւորին ասէ աՀ. իսկ
դու ընդէ՞ր բնաւ պատմես զար-
դարութիւն իմ, կամ առնուս
զուխտ իմ՝ի բերան քո։

Օ՛ի դու ատեցեր զխրատս իմ,
մերժեցեր և յետս ընկեցեր զա-
մենայն բանս բերանոյ իմոյ։

Ալէ տեսանէիր զգող ընթանա-
յիր ընդ նմա, և ընդ շունս զբա-
նեիր զբաժին քո։

Բերան քո յաճախեր զչարու-
թիւն, և լեզու քո նիւթեր զին-
դութիւն։

Ո՛, աստեղ ես զբօրէ քումմէ չպատ-
հասէիր, և ի՛ վերայ որդւոյ մօր
քո դնէիր զպայծառակերտութիւն։
Օ՜յա ամենայն արարեր և ես լռե-
ցի քեզ, կարծեցեր անօրէնդ ի՛
մոխ քում թէ և ե՛ս քեզ նմանիկ
ցեմ։
Ընդ յանդիմանեցից և կացուցից
զայս ամենայն առաջի քո. հան-
ցարուք ամենեքեան որոց մատա-
ցեալ էիցէ զասուածդ։
Վասն երբեք յաւիտենից, և
ոչ ոք կայ որ փրկիցէ։
Պատարագ օրհնութեան փա-
ռաւոր արտասէ պիս, և անդէ
ձանապարհ ուր ցուցից նմա ըզ-
փրկութիւն աստուծոյ։

Տունք խդ։

ՍԱՂՄՈՍ ԾԱ.

Ի կոպարած. Սաղմոս Դաւթեայ. ի ձանձանալն զնէին առ նա նո-
ղունս մարգարէ. երբոր զՏիեզերքն առեալ էր նա առ Ներսիսեան։

Ողորմեա ինձ աստուած ըստ
մեծի ողորմութեան քում. ըստ
բազում գթութեան քում ջընջ-
ջեա զանօրէնութիւնս իմ։
Լուա զլուա զիս յանօրէնու-
թենէ իմմէ, և՛ ի մեղացս իմոց
սուրբ արա զիս։
Զանօրէնութիւնս իմ ես ինձէն
գիտեմ, և մեղք իմ առաջի իմ են
յամենայն ժամ։
Քեզ միայն մեղայ տէր և չար ա-
ռաջի քո արարի։
Որպէս արդար եղիցես ի բանս
քո, և յաղթող ի դատել քեզ։
Ընօրէնութեամբ յղացար, և ի
մեղս ծնաւ զիս մայր իմ։
Զուտ տէր զճշմարտութիւն սիրե-
ցեր, զանյայտս և զծածկեալս ի-

մատուռ Թեամբ քով յայտնեցեր
ինձ։
Յօղեա յիս միտաւ և սուրբ ե-
ղէց, լսա և քան զձին սպիտակ
եղէց։
Լսել ի սրա ինձ ցնծութիւն և
զուարթութիւն, և ցնծացեն ոս-
կերք իմ տատապեալք։
Դարձո զերեսս քո ի մեղաց իմոց
զամենայն անօրէնութիւնս իմ
քաւեա յինէն։
Սիրտ սուրբ հաստատեա յիս աս-
տուած, և հոգի ուղիղ նորոգեա
ի փորի իմում։
Մի՛ ընկենուր զիս ի յերեսաց
քոց, և զհոգի քո սուրբ մի՛ հա-
ներ յինէն։
Տուր ինձ ցնծութիւն փրկու-
Թեան, և հոգւովակեստութեամբ
քով հաստատեա զիս։
Ուսուցից անօրինաց զճանապարհ-

հաս քո, և ամպարիշտք ստ քեզ
դարձցին։
Փրկեա զիս յարիւնէ աստուած
աստուած փրկու Թեան իմոյ. եր-
ծասցէ լեզու իմ յարդարու Թեան
քում։
Տէր եթէ զշրթունս իմ բանաս,
բերան իմ երգեսցէ զօրհնու-
Թիւնս քո։
Ոչ կամեցեալ էիր պատարագս
մատուցանէաք. բայց դու ընդ
ողջակէզս իսկ ոչ հաճեցար։
Պատարագ աստուծոյ հոգի խո-
նարհ. զսիրտ սուրբ և զհոգի խո-
նարհ աստուած ոչ արհամարհէ։
Բարի արա տէր կամօք քովք սի-
ովնի, և շինեսցին պարիսպք ե-
րուսաղէմի։
Յայնժամ հաճեսցիս ընդ պա-
տարագս արդարու Թեան, յոր-
ժամ ուխտեալ զուարճանայ եղեգ

ի սեղան քո պատարագս։

Տունք ի։

ՍԱՂՄՈՍ ԾԱ։

Ի հպարտէ իմասթ-ութեան. Ասէ՛ն դ Դաւիթ. դ ժամանակի էք եկն Դովէկ պաշտօն Սաուղայ, ըն ահաւանիկ Դաւիթ ի գան Աբիմելէքայ է։

Օ՛ի պարծի ի չարութեան հզօր զանօրէնութիւն, զօրհանապազ զանիրաւութիւն խորհեցար ի լեզուի իւրում։

Որպէս սուր սրեցաւ զնեն դութիւն, սիրեցար զչարութիւն քան զբարութիւն. զանօրէնութիւն քան զխօսս արդարութեան։

Սիրեցար նա զամենայն խօսս կործանման, և զլեզուս նենդաւորս։

Ա՛ստ այսորիկ աստուած կործանեսցէ զնա յետս իսպառ. խլեսցէ և հանցէ զնա ի յարկաց իւրոց, և զարմատս նորա յերկրէն կենդանեաց։

Տեսցեն արդարք և երկիցեն, ըզնոսա ծիծաղեսցին և ասասցեն։

Ա՛յս այր է որ ոչ արար զաստուած իւր օգնական, այլ յուսացաւ ի բազում մեծութիւն իւր, և զօրացաւ ի նանրութեան իւրում։

Ա՛ւ ես որպէս ձիթենի պտղաւէտ ի տան աստուծոյ. յուսացայ յողորմութիւն աստուծոյ յաւիտեան և յաւիտեանս յաւիտենից։

Խոստովանեղէց քեզ յաւիտեան զի արարեր. և համբերիցց անուանքում, զի քաղցր ես առաջի սրբոցդ։

Տունք ը. գարզաս ծբ։

ՍԱՂՄՈՍ ԾԲ։

Ի հպարտ. վան Աղելէքայ. իմասթութեան դ Դաւիթ։

Ա՛սաց անզգամն ի սրտի իւրում Թէ ոչ գոյ աստուած. ապականեալ

ցան և պղծեցան յանօրէնու-
թեան իւրեանց, և ոչ ոք է որ առ-
նէ զբաղցրութիւն:
Աստուած յերկնից նայեցաւ յա-
ւետնան որդիս մարդկան, տես-
նել թէ կայ՞ ոք իմաստուն որ
խնդրիցէ զաստուած:
Ամենեքեան խոտորեցան ի միա-
սին, և անպիտանացան:
Ոչ ոք է որ առնէ զբարի, և չէ
ոք մինչև ի մի:
Որպէս ոչ ծանիցեն ամենեքեան,
որ գործեն զանօրէնութիւն:
Ոյք ուտէին զժողովուրդ իմ որ-
պէս կերակուր հացի, և աստ-
ուած ոչ կարդացին:
Ընդ երկիցեն երկիւղ՝ ուր ոչ է
ցե երկիւղ. ի աստուած զըր-
ուեցեալ զոսկերս մարդահաճց-
կաց:
Ամաչեցան և յուսահատ լիցին, ի

աստուած անարգեաց զնոսա:
Ո՞տացէ ի սիոնէ զփրկութիւն
իսրայէլի. ի դարձուցանել տէ-
ր զգերութիւն ժողովրդեան
իւրոյ ցնծասցէ յակովբ և ու-
րախ եղիցի իսրայէլ:

Տունք ԽԲ:

ՍԱՂՄՈՍ ԺԳ.

Ի կատարած. ընդ օրհնութիւնս իմաստութեան Դաւիթ. ի ժամա-
նակի ջնէին Զիփեցիքն և ասէին ցՍաւղ՝ ահա Դաւիթ
թագուցեալ նսեմ առ մեզ:

Աստուած յանուան քում կեց
զիս, և ի զօրութեան քում
իրաւ արար ինձ:
Աստուած լուր աղօթից իմոց,
ունկնդիր բանից բերանոյ իմոց:
Օտարքն յարեան ի վերայ իմ, և
հզօրք խնդրեցին զանձն իմ. և ոչ
համարեցան զքեզ աստուած ա-
ոաջի իւրեանց:
Ահա աստուած օգնական իմ, և

տէր ընդունելի հոգւոյ իմոյ։
Ի դարձուցանել զչարն ի թշնա-
միս իմ. ճշմարտութեամբ քոյ
ստուգեա զնոսա։
Եւ կամօք իմովք պատարագս մա-
տուցից քեզ. և խոստովան եղէց
անուան քում մատեր պի բարի է։
Յամենայն նեղութենէ իմմէ
փրկեցեր զիս. և ի թշնամիս իմ
եւես ակն իմ։

Տաղ ե։

ՍԱՂՄՈՍ ԺԴ։

Ի կոպարած, ընդ օրհնութիւնս իմասպուխեան, Սաղմոս ի Դաւիթ։

Ողորմեա ինձ տէր ըստ մեծի ո-
ղորմութեան քոյ, և ըստ բազմու-
թեան գթոց քոց ջնջեա զանօրէնու-
թիւն իմ։
Լուա զլացս իմ և լուր ինձ, պի
որոմեցայ ես ի ձանձրանալ ի-
մում և խռովեցայ։
Ի ձայնէ թշնամանացն և ի նեղել
մեղաւորին խոստովեցան քոյ անուն

բարութեամբ, բարկութեամբ
ոխս պահէին ինձ։
Արտ իմ խռովեցաւ քոյ, և երե-
կուղ մահու անկաւ ի վերայ իմ։
Ագ և դողումն եկն ի վերայ իմ,
և ծածկեաց զիս խաւար։
Ասէի տայր ոք ինձ թեւս որպէս
զաղաւնւոյ. պի թռչէի վերանա-
յի, հեռացեալ դադարէի յա-
նապատի։
Ակն ունէի սաստուծոյ որ փրկէր
զիս ի կարճմտութենէ զայրա-
նալոյ, մրրկեալ ի նեղասրտու-
նէ։
Ընկղմ տէր և բաժանեա զլե-
զուս նոցա. պի տեսի զանօրէնու-
թիւն և զհակառակութիւն ի
քաղաքի։
Գիւռ և ի պիշերի շուրջ եղէն
զպարսպօքն նորա, անօրէնու-
թիւն
և ծածկեաց զիս խաւար։
Ասէի տայր ոք ինձ թեւս որպէս
զաղաւնւոյ. պի թռչէի վերանա-
յի, հեռացեալ դադարէի յա-
նապատի։
Ակն ունէի սաստուծոյ որ փրկէր
զիս ի կարճմտութենէ զայրա-
նալոյ, մրրկեալ ի նեղասրտու-
նէ։
Ընկղմ տէր և բաժանեա զլե-
զուս նոցա. պի տեսի զանօրէնու-
թիւն և զհակառակութիւն ի
քաղաքի։
Գիւռ և ի պիշերի շուրջ եղէն
զպարսպօքն նորա, անօրէնու-
թիւն

ոչ պահասեաց ի հրամարակաց
նոցա վաշխս և ընդոստիւն։
Օ՛ի էի Թշնամութեան նախատեալ
էր՝ համբերէի արդեօք. կամ ա-
տելութեան մեծաբանեալ էր ի վե-
րայ իմ, Թագչէի արդեօք ի նմա-
նէ։
Լակ դու մարդ՝ հաւասար իմ, ա-
ռաջնորդ իմ և ծանօթ իմ։
Միաբանութեամբ ի տան
աստուծոյ։
Եկեսցէ մահ ի վերայ նոցա և
կենդանութեան իջցեն ի դժոխս. զի
չարութիւն է ի բնակութեան
նոցա և ի մէջ նոցա։
Եւ առ աստուած կարդացի և
տէր լուաւ ինձ յերեկոյս, ի վա-
ղորդեան և ի հասարակ աւուր։
Պատմեցի և ասացի և լուիցէ

Դու աստուած իջուսցես գնոսա
ուեան աստանութիւն արդարոյ։
Ընկեա ի տէր զհոգս քո, և նա
կերակրէ զքեզ. և ոչ տայ յաւի-
ժեան սասանութիւն արդարոյ։
Կակուղ էին բանք նոցա քան ըզ-
ձէթ, և ինքեանք որպէս սլաք։
Ձայնի իմոյ ամենայն խաղաղու-
թեամբ զանձն իմ ի մերձաւո-
րաց իմոց, զի կարեօք հասին ի
վերայ իմ։
Լուիցէ աստուած և խոնարհ ա-
րասցէ զնոսա. որ յառաջին է քան
զյաւիտեանս։
Օ՛ի ոչ գոյր նոցա փոխանակ, և
ոչ երկեան յաստուծոյ։
Ձգեաց զձեռն իւր ի հատուցա-
նել նոցա, և նոքա պղծեցին զօ-
րէնս նորա։
Խաժանեցան ի սրտմտութենէ ե-
րեսաց նորա, և եհաս ի սիրտս
նոցա։

ի գութ ապաւանութեան. արք արիւնահեղք և նենգաւորք մի՛ հասարակեսցեն զաւուրս իւրեանց, այլ ես ի քեզ տէր յուսացայ ։

Տունք իբ ։ Գոբզայս լբ ։
Կանոնս գոբզայս կ ։ Սաղմոս ժբ ։
Տունք իւ ։

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ՄԵԾԻՆ ՄՈՎՍԷՍԻ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏԵՍ ՄԱՐԴԱՐԷԻ

Ք. Օրինաց լԲ ։

Օ՜ի հուր բորբոքեցաւ ի բարկութենէ իմմէ. այրեսցէ և ի ջրէ մինչ ի դժոխս ներքինս ։ Կերիցէ զերկիր և զամենայն բոյս երկրի՝ նոցա. վառեսցին հրով բորբոքեսցին հիմունք լերանց նոցա ։

Կուտեցից զչարիս ամենայն ի վերայ նոցա, և նետիւք իմովք բապաւեցից զնոսա ։

Անշէալք և հիւծեալք ի սովոյ, դազանաբեկ դէշ անկեալ ամենայն Թռչնոյ երկնից ։

Արս առանց բժշկութեան արձակեցից ի վերայ նոցա. զդազանս անապատի, որ այսր և անդր քարշեսցեն զնոսա ընդ երկիր ։ Ընտաքուստ մանկակոտորս առնասցէ զնոսա սուր, և ի ննջեքուստ շտեմարանաց նոցա անտի արհաւիրք ահից ։

Օ՜երիտասարդս կուսանօք հանդերձ, և զտղայս հաստատեալք ծերովք հանդերձ ։

Ընդի՞ թէ ցրեցից զնոսա, և դադարեցուցից զյիշատակս նոցա յազգաց ։

Թէ ոչ վասն բարկութեան սրբոմոութեան Թշնամւոյն՝ զի մի՛ երկայնակեացք եղիցին, և մի՛ բարձրասցին հպարտացեալ Թշնա-

նամիքն և ասասցեն։
Թէ ձեռն մեր բարձր է և քա-
րոզ մեր հզօր. և ոչ տէր ա-
ստուած ապստր զայս ամենայն։
Օ՛ի ազգ մի խորհրդակորոյս են
նոքա, և ոչ զոյ ինոսա խմաստու-
թիւն, և ոչ խորհեցան՝ ի միտ
առնուլ զայս ամենայն, և արդ
ընկալցին զամօթ յանձինս ի-
րեանց։
Օ՛արմանք մի մեծ այս են. զիա՞րդ
մի զհազարս հալածիցէ, կամ
երկուք զբիւրս շարժեացին։
Թէ ոչ ուեառն աստուծոյ մատ-
նեալ էր զնոսա, և տուեալ իցէ
զնոսա ի ձեռս թշնամեաց նոցա։
Օ՛ի ոչ են դէք նոցա որպէս զաս-
տուած մեր, այլ թշնամիք մեր
վատախորհուրդք։
Յայգուցն սոդովմայ էր որթ նո-
ցա, և տունկ նոցա՝ ի գոմորայ։

Խաղող նոցա խաղող դառնու-
թեան և ողկոյզ նոցա՝ ի դառ-
նութիւն լեղոյ։
Արմատութիւն բարկութիւն
վիշապաց գինի նոցա. սրտմտու-
թիւն իժից անհնարին առանց
բժշկութեան։
Ոչ այս ամենայն ժողովեալ է առ
իս, կնքեալ և պահի՝ ի գանձի ի-
մում։
Յաւուր վրիժուց հատուցման
հատուցից նոցա, ի ժամանակի
յորում հարցի զքարի ոտն նոցա։
Մերձ է օր կորստեան նոցա. հա-
սեալ է պատրաստութեամբ տէր
՝ի վերայ նոցա։
Դատի տէր զժողովուրդ իւր,
և՝ի ծառայս իւր միխիթարի։
Օ՛ի եառես զնոսա լքեալս, լու-
ծեալս եւ մատնեալս՝ ի գերու-
թիւն։

եւ ասիցէ տէր. ո՛վ ծնող դիքն ձեր
յորս յուսացեալ էիք դուք՝ ինո-
սա, զորոց զճարակ ապանդիկ
ուտէիք, և ըմպէիք զգինին զո-
հիւք։
Արդ յարիցեն օգնեսցեն, և եղի-
ցին ձեզ ծածկութիք։

ՆՈՐՈՆ ՄՈՎՍԷՍԻ

Ո՛ր աներթուք և տեսէք զի ես
եմ, և ոչ գոյ այլ աստուած բայ
զինէն։
Ես սպանանեմ, և ես կեցուցա-
նեմ, հարկանեմ և ես բժշկեմ, և
ոչ ոք կայ որ հանիցէ զձեզ՝ ի ձե-
ռաց իմոց։
Ամբարձի յերկինս զձեռս իմ,
երդուայ աջով իմով և ասացի՝
Թէ կեցողանի եմ ես յաւիտեան։
Արեցից որպէս փայլակն զսու-
սեր իմ, և՝ ի հանդէս վրիժուց ար-

ձակեցից զաջ իմ։
Աստուցից զհաստուցումն Թըշ-
նամեաց իմոց, և ատելեաց իմոց
հաստուցից զհաստուցումն նոցա
նոցին։
Արբեցուցից զնետս իմ յարեան
նոցա, և սուր իմ կերիցէ միս յա-
րենէ վիրաւորելոց դերբելոց գլուխ
իշխանաց Թշնամեաց նոցա։
Ուրախ եղիցին երկինք նոսա,
և երկիր պագցեն նմա ամենայն
որդիք աստուծոյ։
Ուրախ եղերուք հեթանոսք ընդ
ժողովրդեան նորա, զօրացուսցեն զնա ամենայն հրեշտակք
աստուծոյ։
Խնդրեալ խնդրեցաւ վրէժ ա-
րեանն որդւոց նոցա, հաստու-
ցաւ նոցա։
Աստուցումն ատելեաց նոցա

Հաստուցաւ նոցա. սրբեսցէ տէր զերկիր ժողովրդեան իւրոյ։ փառք հօր և որդւոյ և ։

ՄԱՂԹԱՆՔ

Դու ես տէր մեր, դու ես քրիստոս վրկիչ մեր, ողջ ես օրհնեն անձինք մեր ։

Անդադար տէր, վասն սրբոյ հոգւոյ անապատի մօրքո և կուսի, և վասն խաչի քոյ պատուականի ընկալ զաղաչանս մեր և կեցո զմեզ ։

Բարդ և աղօթ՝ Մի նախանձիր և խոստովան կանոնացն ։

Վասն ուղղելոյ զդնացս մեր ի ճանապարհս խաղաղութեան, զտէր աղաչեցուք ։ Տէր ողորմեա ։

Վասն ցրելոյ ի մինչ զամենայն խորհուրդս չարին, զտէր աղաչեցուք ։

Վասն պարգեւելոյ մեզ առողջ խորհուրդս և առաքինի վարս, զտէր աղա ։

Վասն պահելոյ զմեզ ընդ հովանեաւ ամենազօր աջոյն իւրոյ, զտէր աղաչեցուք ։

Վասն խորտակելոյ զհակառակորդն վաղվաղակի ընդ ոտիւք մերովք, զտէր աղա ։

Վասն հոգւոցն հանգուցելոյ՝ որք ճշմարիտ և ուղիղ հաւատով ի քրիստոս ննջեցին, զտէր աղաչեսցուք ։

Եւ եւս՝ միաբան վասն ճշմարիտ և սուրբ հաւատոյս մերոյ զտէր աղաչեսցուք ։

Օգնական մեր և զիմաստան տեառն աստուծոյ ամենակալին յանձն արասցուք ։

Քեզ տեառնդ յանձն եղիցուք ։

Ողորմեաց մեզ տէր աստուած մեր ըստ մեծի ողորմութեան քում, աղաչեսցուք ա մենից միաբանութեամբ ։

Աղօթ ։

Տէր երկնի և երկրի, արարիչ ամենայն արարածոց երևելեաց և աներևութից ։ Ընդ քեզ կարդամք յամենայն ժամ, զի ընդ ամենայն տիրես է տէրութիւն քո, և արքայութի՛ւն քո ամենեցուն տիրէ ։ Ընդ հեա մեզ ասցուն երկիւղիւ ի պաշտօն քո կանխել հանապազ. սիրել զքեզ ի բոլոր սրտէ և ի բովանդակ մտաց, և յամենայն զօրութենէ մերմէ պահել զպատուիրանս քո ։ Համբառնալ առ քեզ զձեռս մեր ի սրբութիւն առանց բարկութեան և երկմտութեան. և գտանել ի քէն ընդհ և ողորմութիւն, և առաքինասէր գործոց յաջողութիւն ։ Վասն զի դու ես

տէր կենաց և աստուած ողորմութեան. և քեզ վայելէ փառք իշխանութիւն և պատիւ այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Խաղաղութիւն ամենեցուն:
Ընթերցուած երկիրպագեսցուք:

Վասն ամենազօր և յաղթող աէրութեան ընդ կրկնի ամենայն ծունր յերկրպագութի, և փառաւորեալ է յամենեցունց թագաւորութիւն քո: Նայեա յերկրպագութիւնս մեր, և ուսո մեզ առնել զարդարութիւն ճշմարտութեան. վասն զի դուս ես աստուած խաղաղութեան, որ բարձեր զիշնամութիւն 'ի միջոյ, և արարեր զխաղաղութիւն յերկինս և յերկրի: Ընդառաջոց և մերձաւորաց աւետարանեցեր զքո պարգեւս քոյին բարեացդ. որում և զմեզ մեծի չնորհացդ արժանաւորս արասցես՝ դասելով ընդ ճշմարիտ երկրպագուս քո. աստուած մեր և տէր՝ վրկիչ յիսուս քրիստոս: Որ ես օրհնեալ ընդ հօր և ընդ սուրբ հոգւոյն այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Աղաւնի:

Երդս օրհնութեան և 'ի ձայն սաղմո-

սաց անպատում փառաւորեմք զհայր և զորդի և զսուրբ հոգի այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Օրհնեալ է մեր յիսուս քրիստոս. ամէն:

Հայր մեր որ յերկինս:

Զայն ցեառն ՚ի վերայ ջուրց, և Աստուած փառաց որոտաց, և Տէր ինքն ՚ի վերայ ջուրց բազմեաց։

ՍԱՂՄՈՍ ԻԵ.

Ի կատարած. վասն ծողովրդեանն որ ՚ի սբդոյն հետացեալ էին, և ժամանակի չէ կալան ընա պլշղելն ՚ի Կէր. Ցարհանագիր. Սաղմոս ՚ի Դաւիթ։

Աղաչեա՛ ինձ աստուած զի ակն եա՛ց զիս մարդ. զօրհանասպազ պատերազմունք նեղեցին զիս։

Ակն եցին զիս թշնամիք իմ զօրհանասպազ. բազում էին որ մարտնչէին ընդ իս ՚ի բարձանց։

Ի տուէ ես ոչ երկեայց զի ՚ի տէր յուսացայ. աստուծով գովեցից զբանս իմ, յաստուած յուսացայ և ոչ երկեայց, զի՞ արասցէ ինձ մարդ։

Օրհանասպազ զբանս իմ անարգեցին, զինէն էին խորհուրդք նոցա ՚ի չարութեան։

պանդուխտք եղիցին. և թափ-
թափունք չրջեսցին. նոքա դար-
շապարի իմոմ սպասեսցեն, որ-
պէս և սպասէին անձին իմոյ:
Որպէս առ ոչինչ մերժեսցես ըզ-
նոսա, բարկութեամբ զժողո-
վուրդս հնազանդեցուսցես:
Ընտուած զկեանս իմ պատմեցից
քեզ. եղից զարթասու իմ առա-
ջի. որպէս խոստացար դու ինձ:
Դարձցին թշնամիք իմ յետս իւ-
րեանց, յաւուր յորում կարդա-
ցից առ քեզ:
Ահա ծանեայ զի աստուած իմ ես
դու. զաստուած օրհնեցից ի բա-
նս իմ և զտէր գովեցից ի խօսս
իմ. յաստուած յուսացեալ և ոչ
երկեայց, զի՞ արասցէ ինձ մարդ:
Ինձէն են ուխտք իմ զոր տայց
քեզ աստուած օրհնութեամբ:
Փրկեցեր զանձն իմ ի մահու անէ,

զաչս իմ յարտասուաց, և զոտն
իմ ի գայթագղութենէ. հաճոյ
եղէց առաջի տեառն յերկրին
կենդանեաց:

Տունք ԺԱ:

ՍԱՂՄՈՍ ԺԲ.

Ի հոգւոյ. ի պսականեր, ի Դաւիթ յարքայութիւն. ի ժամանակի
ընդ եխոդեալ խոգոդեալէր նա յերեսաց Աւեսողոմ որդւոյ նորա:

Ողորմեա ինձ աստ ողորմեա ինձ,
զի ի քեզ յուսացաւ անձն իմ:
Ի հովանի թեւոց քոց յուսացայց,
մինչև անցցէ անօրէնութիւն:
Ընդառակեցի առ աստուած բարձ-
րեալ, առ աստ բարերար իմ:
Ընդաքեաց յերկինից և կեցոյց զիս.
եդ ի նախատինս որ կոխէին զիս:
Ընդաքեաց աստուած զողորմու-
թիւն և զճշմարտութիւն իւր,
և փրկեաց զանձն իմ ի միջոյ գա-
զանաց, զի ննջէի ես խռովեալ:

Ընդ-ոչ մարդկան առատութիք քո-
թեանց զէն և նեռք են, և լեզուք
նոցա որպէս սուր սուսերի ։
Նարձրեալ ես դու ոչ յերկինս առ-
տուած , և յամենայն երկրի
են փառք քո ։
Արդարոյն պատրաստեցին ոտից
իմոց և խոնարհ արարին զանձն իմ.
փորեցին առաջի իմ խորխորատ,
և անկան ինքեանք ի նոյն ։
Պատրաստ է սիրտ իմ առատուած ,
պատրաստ է սիրտ իմ օրհնել և
սաղմոսասել քեզ փառաւք իմովք ։
Յարիր փառք իմ զարիր քնար սաղ-
մոսիք և օրհնութեամբ , և ես
զարթեայց առաւօտուց ։
Խոստովան եղէց քեզ ի ժողովուր-
դս առ եր , և սաղմոս ասացից քեզ
յազգս ։
Վասն եղև ողորմութիւն քո , մինչև
յաւիտեան , մինչև յաւիտս ճշմ-

մարտութիւն քո ։
Նարձրեալ ես դու յերկինս առ-
տուած , յամենայն երկրի են
փառք քո ։

Տուն ԺԹ ։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԽ ։

Ի կիրակէ , ՚ի պատիկէր ։ յարիւնագիր ։ Սաղմոս Դ ։

Ե՞ր է արդարև զարդարութիւն
խօսիք , և ուղիղս դատիք որ-
դիք մարդկան ։
Քանզի և սրտիւ ի սրտի ձե-
րում զանօրէնութիւն գործէք
յերկրի , անիրաւութիւն ձեռք
ձեր նիւթեն ։
Օտար եղեն մեղաւորք ՚ի մօրէ .
խաբեցան յորովայնէ և խօսե-
ցան սուտ ։
Արամարութիւն նոցա ըստ նմա-
նութեան օձի , որպէս իժի քա-
ռի զի խցեալ է զականջս իւր ։
Օ՛ի մի՛ լսիցէ նա ձայն թովչի

ձախտաւարն, և մի՛ տուցէ զեղ՝ի
զեղաստուէ խնամոնոյ։
Ընտուած փշրեսցէ զատամունս
նոցա՝ի քերան խրեանց. և ըզ-
ժանիս առիծուց խորտակեաց
տէր։
Ընդարձ եղիցին նոքա որպէս ջուր
զի հեղուս՝ի լարել աղեղան նո-
ցա տակարատային որպէս մոմ զի
հալի, և սպառեսցին։
Ընկաւ հուր և ոչ տեսին զարև,
մինչեւ՝ի միտ առեալ էր զիւս-
զըս խրեանց. որպէս զժնիկ բար-
կութեամբ՝ կենդանութեան կիզցէ
զնոսա։
Նախ եղիցի արդար յորժամ
տեսցէ զհատուցումն, և զձեռս
իւր լուասցէ յարեան մեղաւո-
րի։
Եւ ասասցէ մարդ՝ թէ արդարև
գոյցէ պտուղ արդարոյ, և է աս-

տուած որ դատի զնոսա յերկրի։

Տունք ժ. Գոչմունք։

ՍԱՂՄՈՍ ԾԸ.

Ի խոպարձ. ՚ի պակասիլ. յարձանագիր. ՚ի ժամանակի կէ տա-
տեայ Աստուած պաշտիցեայ զտուն նորա, կէ պանդխտ կնա.
Աղմոս ՚ի Դաւիթ։

Փրկեա զիս՝ի թշնամեացյիմոց
աստուած, յայնցանէ որ յարու-
ցեալ են՝ի վերայ իմ ապրեցո
զիս։
Փրկեա զիս յայնցանէ որք գոր-
ծեն զանօրէնութիւն, յարանց
արիւնահեղացապրեցո զիս։
Որսալ զանձն իմ կամեցան, և հա-
սին՝ի վերայ իմ հզօրք։
Ոչ մեղք իմ և ոչ յանցանք. ա-
ռանց մեղացընթացայ և ուղիղ
եղէ։
Օգնիլիր ընդ առաջ իմ և տես
դու տէր զօրութեանց, աստուա-
ած իսրայէլի։

Ա,ստեաց և այլ սուտ սաեղծան հեթանոսաց. մի՛ սղտիր սաե-
ղեցուն, որ գործեն զանօրէնու-
թիւն։

Գարձցին ընդ երեկոյս, սովեսցին
որպէս շունք, և շրջեսցին գքա-
ղաքաս։

Նոքա զօղանջեսցեն բերանով իւ-
րեանց, և սուր է՛ի շրթունս նո-
ցա։

Խակարդ ո՞վ լսաս զայս, զի դու
տէր ծիծաղեսցիս զնոքօք և ար-
համարհեսցես զամենայն հեթա-
նոսս։

Օ զօրութիւն իմ սաքեզ պահե-
ցից, զի սուսուաց օգնական իմ է։
Ընտուաց իմ, ողորմութիւն նո-
րա կանխեսցէ սաս իս, և սուսու-
ած իմ յուսացեալ լինի՛ի թշնամիս իմ։
Մի՛ սպանանէր զնոսա, զի մի՛ մո-
ռասցին զժողովուրդ քո։

Ցրուեա զնոսա զօրութեամբ քով
և ընկճեա զնոսա, զի դու ես
պաշտպան իմ տէր։

Անեղք բերանոցն նոցա և բանք շրթ-
թանց նոցա, ընկալցին նոքա յամ-
բարտաւանութեան իւրեանց։
Յանէծս և ի ստութիւն մատ-
նեսցին, ՚ի կատարածի բարկու-
թեան սպառեսցին և մի՛ գըտ-
ցին։

Վհատացեն զի սուսուած տիրէ
յակովբայ, և ամենայն ծագաց
երկրի։

Գարձցին ընդ երեկոյս, սովեսցին
որպէս շունք, և շրջեսցին գքա-
ղաքաս։

Նոքա սփռեսցին յուսուել, սասա
թէ ոչ յագեսցին, սրսնջեսցեն։
Ես օրհնեցից զօրհնութիւնս
սեսուն. ցնծացայց սուսուծոյ
յողորմութեան քում։

Ընդէր իմ պաշտպան և տուն ապաւինի, յաւուր նեղութեան իմոյ օգնական իմ։

Քեզ սաղմոս ասացից աստուած ապաւէն իմ, աստուած ողորմութեան իմոյ։

Տունք իմ։

ՍԱՂՄՈՍ ԾԹ։

Օրհնեցէք ժամանակաց առ ոմանք, ի ժամանակի կէս հոյիգ աբար նա վ՚ինչգեթս և վ՚ընդեսանն Սբ. Ողոց, և ի տօյին հարիւնդր Յովնք ղերն աղոխ յերիդասան հաղար։ Յորհնագիր Սաղմոս ի Դաւիթ։

Աստուած մերժեցեր և աւերեցեր զմեզ. բարկացար և պիտացիս ինձ ի մեզ։

Շարժեցեր զերկիր և խռովեցուցեր զայս. բժշկեա զհարուածս ծլա սորա, զի սասանեցաւ։

Ցուցեր ժողովրդեանդ քում խրատուԹիւն, և եւսր ըմպել մեզ գինի չմտատուԹեան։

Եւսր երկիւղածաց քոց նշան, զի սպրեսցին յերեսաց աղեղան։

Որպէս փրկեցան սիրելիք քո, կեցո աջով քով և լուր մեզ։

Աստուած խօսեցաւ ի սրբուԹենէ իւրմէ. բարձր եղէց, բաժանեցայց զսիւքէմ, և զհովիտս յարկաց չափեցից։

Իմ է գաղաադ և իմ է մանասէ, եւփրեմ հզօրիչ գլխոյ իմոյ։

Յուդա թագաւոր իմ, մովաբ աւազան յուսոյ իմոյ։

Յեդովմէ ուղեցից զգնացս իմ, և ինձ այլազգիք հնազանդեսցին։

Ո՞տարցի զիս ի քաղաք ամուր, կամ ո՞վ առաջնորդեսցէ ինձ մինչև յեդովմէ։

Եթէ ոչ դու աստուած որ մերժեցեր զմեզ. և ոչ ելեր աստուած ընդ զօրս մեր։

Տուր մեզ օգնուԹիւն ի նեղու-

թեան, զի ընդունայն է փրկու-
թիւն մարդոյ։
Ընտուծով արասցուք զօրու-
թիւն, և նա արհամարհեսցէ
զայնոսիկ որ ներչեն զմեզ։

Տունք ժգ։

ՍԱՂՄՈՍ Կ։

Ի կիսաշաբ. ընդ օրհնութիւն. Սաղմոս դ Դաւիթ։

Լուր աստուած աղօթից իմոց,
և ունկնդիր լեր յաղօթս իմ։
Ի ծագաց երկրի կարդացի առ
քեզ, մինչ չի վաստակել սրտի ի-
մոյ։
Ի վիմէ բարձր արարեր զիս. ա-
ռաջնորդեցեր զիս, և իմ եղեր
յոյս և աշտարակ հզօր եղեր ինձ
յերեսաց թշնամւոյն։
Ընակեցայց ես՝ի յարկս քո յաւի-
տեան, և ծածկեցայց ընդ հովա-
նեաւ թեւուց քոց։
Զի աստուած լուար աղօթից

իմոց. եառուր ժառանգութիւն
այնոցիկ երկնչելոյն անուանդ քումմէ։
Աւուրս յաւուրս յաւելեր թա-
գաւորի ամս նորա, աւուրս
սերնդեան մինչև յազգս։
Կայ և մնայ յաւիտեան առաջի
աստուծոյ ողորմութիւն և ճըշ-
մարտութիւն, որ խնդրեսցեն ի
նմանէ։
Այսպէս սաղմոս ասացից քեզ
յաւիտեանս յաւիտենից, և
ասացից քեզ զաղօթս իմ օր ըստ
օրէ։

Տունք բ. Գորգոյս խբ։

ՍԱՂՄՈՍ ԿԱ

Ի կիսաշաբ. ի վերայ Իդիթունայ Սաղմոս ի Դաւիթ։

Բայց միայն աստուծոյ հնազանդ
լեր անձն իմ, զի ի նմանէ է ինձ
փրկութիւն։
Նա է աստուած իմ և փրկիչ իմ,
ապաւէն իմ զի մի՛ սասանեցայց

առաւել։

Ինչև յե՞րբ յառնէք ի վերայ մարդոյ սպանանել ամենեքեան, որպէս զորմոյ թիւրելոյ և զցանդոյ մերժելոյ։

Բայց միայն զպատիւ իմ խորհեցան մերժել լինէն, և ընթացան ի ծարաւս իւրեանց։

Ընտանեաց իւրեանց օրհնէին, և սրտիւք անիծանէին։

Բայց սակայն աստուծոյ հնազանդ լեր անձն իմ, զի ի նմանէ է ինձ համբերութիւն։

Ապաւէն իմ եւ փրկիչ իմ, ապաւէն իմ՝ զի մի՛ սասանեցայց։

Յաստուծոյ է զօրութիւն իմ և փառք իմ. աստուած օգնութեան իմոյ, յոյս իմ է առ աստուած։

Յուսացարուք ինձ ամենայն ժողովուրդոյ. սիրեցէք առաջի նորա զիրաս ձեր, զի աստուած օգնական է մեր յաւիտեան ժամանակաց։

Սակայն ընդունայն են որդիք մարդկան, սուտ են որդիք մարդկան. ի կշիռս իջանեն միանգամայն և ինքեանք յունայնութեան են նմանեալ։

Մի՛ յուսայք յանիրաւութիւն, և յափշտակութեան մի՛ ցանկայք, և մեծութիւն թէ առնուցէ՝ մի՛ յօժարեսցին սիրտք ձեր։

Միանգամ խօսեցաւ աստուած, և երկուս զայս լուաք։

Յաստուծոյ է զօրութիւն, և քո է ողորմութիւն, և դու հատուցանես իւրաքանչիւր ըստ գործս նորա։

ՍԱՂՄՈՍ ԾԵ

Աշմս Դ Դաւիթ. Ինչբեռ նոքեր նա յանապատ անբ
նչեասպանի։

Աստուած աստուած իմ ես առ քեզ առաւօտ առնեմ. ծարաւեաց առ քեզ հոգի իմ, քանի՛ պատիկ ևս և մարմին իմ։

Որպէս երկիր անապատ և անջուր, ուր ոչ գոյ ինձ ճանապարհ։

Այսպէս ի տեսլեան երևեցայց քեզ տեսանել զիշխանութիւն քո և զփառս քո։

Վասն զի լաւ է ինձ ողորմութիւն քո քան զկեանս իմ, և շրթունք իմ գովեսցեն զքեզ։

Այսպէս օրհնեցից զքեզ ի կեանս իմ, և յանուն քո համբարձից զձեռս իմ։

Որպէս ի ճարպոյ պարարտութենէ լցցի անձն իմ, շրթամբք ցընծասցէ

ծոյլ[1] ձեռամբ օրհնեսցէ զքեզ բերան իմ։

Ո՛ի զի էիշիր զքեզ յանկողնի իմում, ընդ առաւօտս կանխեալ խոսեի ընդ քեզ։

Ո՛ի եղեր իմ օգնական և ի հովանի թևոց քոց ցնծասցայց։

Կպաւ զկնի քո անձն իմ և զիս ընկալաւ աջ քո, և նոքա ի նանիր խնդրեցին զանձն իմ։

Անցեն ի ներքոյ անդնդոց երկրի. մատնեսցին ի ձեռս սրոյ, և բաժինք աղուէսուց եղիցին։

Թագաւոր յուսասցի ի տէր. գովեսցին ամենեքեան որ երդնուն նմա, խցցին բերանք այնոցիկ որ խօսին զանիրաւութիւն։

ՍԱՂՄՈՍ ԿԹ.

Ի կոպաց. Աղմս Ի Դաւիթ։

Լուր առուած աղօթից իմոց յաղաչել ինձ առ քեզ. յերկիր ղէ թշնամւոյն վրկեա զանձն իմ։

Ծածկեացես զիս ի ժողովոյ չարաց ի բազմութենէ որ գործեն զանօրէնութիւն։

Ող սրեցին որպէս սուսեր լեզու իւրեանց, լարեցին զաղեղունս իւրեանց յիւրս դառնութեան։

Ձգել ի գաղանիս այնոցիկ ոչ ուղիղն սրտիւք, յանկարծակի ձգեսցեն ինոսա և մի՛ երկեսցեն։

Ող զօրացուցին յանձինս իւրեանց զբանս չարութեան. խորհեցան թաղուցանել ինձ որոգայթ և ասացին ոչ տեսանէ զայս

տէր։

Քննեցին զանօրէնութիւն, պատրաստեցան ի քննել զքննութիւն։

Մատիկն այր ի խորութիւն սրտի իւրոյ, և բարձր եղիցի աստուած։

Նետք տղայոց եղեն վէրք նոցա, տկարացան ի նոսա լեզուք իւրեանց, և խռովեցին ամենեքեան որք հայէին ընդ նոսա։

Երկեաւ ամենայն մարդ, և պատմեցին զգործս աստուծոյ. և զբարութիւն նորա ի միտ առին։

Արդար եղիցի արդար ի տէր, և յուսացին ի նա. նովաւ գովեցին ամենեքեան որք ուղիղ են սրտիւք։

ՍԱՂՄՈՍ ԿԴ.

Ի կոպրաց. Աղմս ՚ի Դաւիթ: Օրհնութիւն նրբութեան, նշխարելոյ և ծողովրդեանն յորժամ ՚ի պանդխտութենէն կոչին ելանել:

Վ Հեզ վայելէ օրհնութիւն աստուած ՚ի սիոն, և քեզ տացին աղօթք յերուսաղէմ:

Լսեր աղօթից իմոց, ցի առ քեզ ամենայն մարմին եկեսցէ:

Բանք անօրինաց զօրացան ՚ի վերայ մեր. զամպարշտութիւնս մեր դու քաւեցես:

Երանի զոր ընտրեցեր և ընկալար, և բնակեսցեն ՚ի գաւիթս քո:

Լցցուք մեք ՚ի բարութենէ տանքո, սուրբ է տաճար քո սքանչելի ՚ի արդարութեամբ:

Լսեր մեզ աստուած փրկիչ մեր, յոյս ամենայն ծագաց երկրի և որ ՚ի ծովս հեռի:

Ո պատրաստէ զլերինս զօրութեամբ իւրով, և զպեցեալ է զօ-

րութեամբ:

Ո խաղեցուցանէ զմեծութիւն ծովուս, և զձայն ալեաց նորա ցնծացուցանէ:

Խռովեսցին հեթանոսք, և երկիւղեն բնակիչք երկրի ՚ի նշանսդ քոց:

Ելս առաւօտս՝ ընդ երեկոյս զուարճասցին. հայեցար յերկիր արբեցուցեր զնա, և բազումս արարեր զմեծութիւն նորա:

Գետն աստուծոյ լի եղեւ ջրով. պատրաստ արարեր զկերակուր նորա, ցի այսպէս է պատրաստութիւն:

Օգակօս նորա արբեցուցեր, և բազմ ատարեր զարմանս նորա:

Ի օրհնել նորա զուարթ եղիցի բոյս նորա. օրհնեսցի պատկ տարուդ ՚ի քաղցրութեան քումմ:

թեամբ. արտարտուղին գեղեց-
կութիւնք անապատի։
Բլուրք ցնծութիւն զգեցցին,
և զգեցցին խոյք մաքեաց։
Հովիտք բազում արտացեն ցո-
րեան, աղաղակեսցեն և օրհնեսց-
ցեն։

Տուն ԺԶ։

ՍԱՂՄՈՍ ԿԵ։

Ի կոպարած. Սաղմոս Դաւիթ. յարութեան։

Աղաղակեցէք առ աստուած ա-
մենայն երկիր. սաղմոս ասացէք
անուան նորա, և տուք զփառս
օրհնութեան նորա։
Ասացէք աստուծոյ, ո՛րպէս զի ա-
հեղ են գործք քո. ի բազում զո-
րութեան քում մատնեցին քեզ թշ-
նամիք քո։
Ամենայն երկիր երկրպագեսցեն
քեզ, սաղմոս ասասցեն քեզ. և
սաղմոս ասասցեն անուան քում։

Եկայք և տեսէք զգործս աստու-
ծոյ, որպէս զի ահեղ են խորհր-
դով քան զամենայն որդիս
մարդկան։
Ո դարձոյց զծովն ի ցամաք, և
ընդ գետս անցին յոտանաւոր։
Անդ ուրախ եղիցուք մեք ի նա,
որ տիրէն զօրութեամբ իւրով
յաւիտեանից։
Աչք նորա ի հեթանոսս հային.
որք դառնացուցին զնա մի՛ բար-
ձրասցին յանձինս իւրեանց։
Օրհնեցէք հեթանոսք զաստ-
ուած մեր, լսելի արարէք զձայն
օրհնութեան նորա։
Ընդ որ եւս զանձն իմ՛ի կեանս,
և ոչ եւս դողութիւն ոտից մերոց։
Փորձեցեր զմեզ աստուած և քըն-
նեցեր, որպէս և քննի արծաթ։
Ինջուցեր զմեզ յորսպայիծ, եդիր
նեղութիւն ի թիկունս մեր, և

անցուցեր զմարդիկ ի վերայ գլուխ
խոց մերոց։

Ընկալաք մեք ընդ հուր և ընդ ջուր,
և հաներ զմեզ ի հանգիստ։

Ամէն ի տուն քո պատարագօք.
տացից քեզ զուխտս իմ զոր խոստա-
ցայն քեզ չորեքունք իմ, զոր բե-
րայն իմ ի հօտէ ցաւս ի նեղութեան։
Ողջակէզս ուղղիցս մատու-
ցից քեզ խոյովք և խնկովք. և
քեզ մատուցից զուարակս և նո-
խազս։

Նկայք լուարուք ինձ և պատմե-
ցից ձեզ ամենեքեան զոր եղեն
ինձ յաստուծոյ, զոր ինչ արար ան-
ձին իմոյ։

Ընդ նա բերանով իմով կարդացի,
և բարձր արարից զնա լեզուս
իմով։

Օմեղս էի ես առեանէի ի սրտի ի-
մում, մի՛ լուիցէ ինձ տէր։

Վայն այսորիկ լուաւ աստուած
և նայեցաւ ի ձայն խնդրուա-
ծոյ իմոյ։

Օրհնեալ է աստուած որ ոչ ի
բացէ արար զաղօթս իմ, և ոչ
զողորմութիւն իւր յինէն։

Տուն ԺԹ.

ՍԱՂՄՈՍ Կ.Զ.

Ի կոպարաք. ընդ օրհնութիւնս. Սաղմոս երգոյ։

Լսեաւ աստուած ողորմեա ամեզ և օրհ-
նեա զմեզ, երեսեցոյ զերեսաքո ի
մեզ և ողորմեա մեզ։

Ճանաչելի երկրի զճանապարհս
քո, յամենայն ազգս զփրկու-
թիւնս քո։

Խոստովան եղիցին քեզ ժողո-
վուրդք աստուած, խոստովան ե-
ղիցին քեզ ժողովուրդք ամե-
նայն։

Ուրախ եղիցին և ցնծասցեն ա-
զինք, զի դու դատիս զժողովուր-

դես յուղու Թիւն. և ապա
երկրի դու առաջնորդես։
Խաստուան եղիցին առ քեզ ժո-
ղովուրդք ասուած. գոհացին
զքէն ժողովուրդք ամենայն։
Երկիր եա զպտուղ իւր, և օրհ-
նեաց զմեզ ասուած ասուած
մեր։
Երկնչեսցեն զմեզ,
և չի նահանջ երկիւղն ամենայն
ծագաց երկրի։

Տունք է ։ Գոլգոթա խե ։

ՍԱՂՄՈՍ կե.

Ի կիրակէ. Սաղմոս Դաւիթ։

Յարիցէ ասուած և ցրուեսցին ամենայն թշնամիք նորա, փա-
խիցեն առելիք նորա յերեսաց
նորա։
Որպէս պակասէ ծուխ՝ պակա-
սեսցին, որպէս հալի մոմ առաջի
հրոյ՝ այնպէս կորիցեն մեղաւորք

յերեսաց աստուծոյ։
Արդարք ուրախ եղիցին ցըն-
ծասցեն առաջի նորա, և զուար-
ճասցին յուրախութեան իւ-
րեանց։
Օրհնեցէք զաստուած և սաղ-
մոս ասացէք անուան նորա. ճա-
նապարհ արարէք այնմիկ որ նըս-
տի ընդ արևմուտս և տէր է
անուն նորա։
Ցնծասցեն առաջի նորա, և խռ-
ովեսցին յերեսաց նորա։
Որ հայրն է որբոց և դատաւոր
այրեաց, աստուած՝ ի տեղի սրբո-
թութեան իւրում։
Աստուած բնակեցուցանէ զմիա-
կրօնս ի տան, և հանէ զկապեա-
լսն քաջութեամբ իւրով, սոյն-
պէս և զդառնացողսն որ բնա-
կեալ են ի գերեզմանս։
Աստուած ընդ ելանելդ քեզ առա-

և Թիւնաւէջքնորա՝ի գոն ոսկւոյ։
Թևք աղաւնւոյ արծաթամատաղ,
ննջեսջիք՝ի մէջ վիճակաց։
Թեւք աղաւնւոյ ոսկեզարդ, և
ժանեակ յետուրի, Թէպէտ և
ւոյ, գեղեցկուԹիւն տան քո բա-
Թոգաւոր զօրուԹեամբ քում։
րանեն զօրուԹեամբ բազմաս։
տէր տայէ զբան ոյք աւետա-
Թեամբ քովաղքատի առաւած.
Պատրաստ արուարեր քաղցրու-
քո բնակեսցեն՝ի նմա։
Հաստատեցեր զնա, և գազանք
պէտ հիւանդացաս, սակայն դու
աճ ժառանգուԹեան քում մ'Թէ-
Ընձեռե կամաց պատրաստեցեր
աստուծոյ իսրայէլի։
սաց աստուծոյ՝ի սինէ, առաջի
Քանզի և երկինք յօդեցին յերե-
շարժեցաւ։
նել-քեզ ընդ՝ անապատ երկիր

ի դուռս արել երկնաւորին զԹա-
գաւորս՝ի վերայ նորա՝ ձիւնաս-
պին՝ի սալմոն։
Լեառն աստուծոյ լեառն պա-
շարտ, լեառն մածեալ և լեառն
պարարտ, և զի՞նչ կարծէք լե-
րինք հպարտացեալք։
Լեառն ընդ որ հաճեցաւ աստ-
ուած բնակիլ՝ի նմա. քանզի և
տէր իսկ բնակեսցէ՝ի նմա խս-
պառ։
Կառք աստուծոյ բիւրապատիկք
հազարք ուղիղք, և տէր՝ի նո-
սա՝ի սինէ սրբուԹենէ իւրմէ։
Ել՝ի բարձունս գերեաց զգե-
րուԹիւն. առ առաւ բաշխ-
եաց պարգեւս և եաս որդւոց
մարդկան. քանզի Թերահաւա-
տից և բնակեալ եղիցի՝ի նմա։
Տէր աստուած օրհնեալ, օրհ-
նեալ տէր զօրհանապազ, առաջ

Յեկեղեցիս օրհնեցէք զաստու-
ծոյ։

Կանխեցին իշխանք հանել զօրհ-
նութիւն ի մէջ կուսանաց և
մերոյ արբոյ։

Աղաչեցին զիս ի տաճարին զի
դնացի քով աստուածոյ Թագա-
ւորին։

Ուրախ Թացցի ասեն քո յարեան,
և լեզուք շանց քոց յարենէ Թըշ-
նամեաց քոց։

Զայն ի դուրս կորզեցից։

Որպէս Թացցի ասեն քո յարեան,
զայն ի դուրս կորզեցից։

Ասաց տէր ի խորոց անդնդոց
դարձուցից, և ի միջոց ծանեաց
օրէնութեան իւրեանց։

Եւ զհերն կարձովին որ գնան յան-
դիմաց զգեստից Թշնամեաց մերոց, և
տայցէ սակայն աստուած վիշտեսցէ
զնոսա մերձ ի մեզ։

Հոս։

Ընտրեաց մեզ աստուած կեն-
սատու, և ի տեառնէ են ելք մա-
հու։

Յեկեղեցիս օրհնեցէք զաստու-

ած, և զտէր յաղբերոցն Իսրա-
էլի։

Ընդ բնակութիւն ի տղայոց Թե-
զամանակի, իշխանք յուդայ ա-
ոաջնորդք նորա, իշխանք զաբու-
ղոնի և իշխանք նեփթաղիմայ։

Հրամայեա աստ զօրութիւնդ
քո. զօրացո զայս զոր հաստա-
ացեր ի մեզ։

Ի տաճարի քում ի երուսաղէ-
մէ քեզ մատուսցեն Թագաւորք
զպատարագս։

Աստուած ի գազան եղեգան, ի
ժողովս զուարակաց և ի գաս
երկնից։

Խոտեացին այնոքիկ՝ որ ընտրեալ
են արծաԹով. ցրուեա զհեԹա-
նոսս և զգ կամին ընդ պատերա-
զմ։

Ելիցեն հրեշտակք յեգիպտո-
ս. հնդիկք յառաջապահն ձեռն-

տու լինին առ աստուած։

Ա֊տագաւորութիւնք երկրի օրհ֊
նեցէք զաստուած և սաղմոս ա֊
ցէք տեառն։

Ա՛նանապարհ արարէք այնմիկ որ
նստի երկնից յերկինս ընդ արե֊
ւելս։

Ահա տայէ զձայն իւր ի ձայն զո֊
րութեան. և տուք զփառս աս֊
տուծոյ։

Ի վերայ իսրայէլի մեծվայելչու֊
թիւն նորա. և զօրութիւն նո֊
րա ի մինչև յամպս երկնից։

Ահաբեղի է աստուած ի վերայ
սրբոց իւրոց, աստուած իսրայէ֊
լի։

Նա տայէ զօրութիւն հաստա֊
տութիւն ժողովրդեան իւրոյ.
օրհնեալ է աստուած։

ՍԱՂՄՈՍ ԿԸ.

Ի խոպոպաց. վասն շաբաթուց. Սաղմոս ՚ի Դաւիթ։

Ահեցո զիս աստուած զի հասին
ջուրք յանձն իմ, ընկղայ ես ՚ի
խորս անդնդոց ուր ոչ գոյ հինձ
հանգիստ։

Եկի ես ՚ի խորս ծովուս, և շրջանք
ընկղմեցին զիս։

Վաստակեցի ես առ աղաղակել,
և կերակերեցաւ կոկորդ իմ։

Նուաղեցին աչք իմ, առ յուսալ
հինձ առ տէր աստուած իմ։

Բազում եղեն քան զհեր գլխոց
իմոց, որք ատեին զիս ՚ի տարա֊
պարտուց։

Օրացան յիս թշնամիք իմ և ա֊
տելիք իմ ՚ի նանիր. ինչ զոր ոչ յա֊
փշտակեաըն է՝ տուժէի նոցա։

Աստուած դու ծանեար զանզգա֊
մութիւն իմ, և յանցանք իմ ՚ի
քէն ոչ ծածկեցան։

քէն ոչ ծածկեցան։
Մի՛ ամաչեսցեն վասն իմ որ համ-
բերեն քեզ սէր սէր զօրու-
թեանդ. մի՛ պատկառեսցեն վասն
իմ այլ խնդրեն զքեզ աստուած
իսրայէլի։
Վասն քո համբերեցի նախատանաց,
և ծածկեաց ամօթ զերեսս իմ։
Օտար եղէ ես յեղբարց իմոց,
հիւր որդւոց մօր իմոյ։
Նախանձ տան քո եկեր զիս, և
նախատինք նախատողաց քոց անկան
կան ի վերայ իմ։
Խոնարհեցուցի պահօք զանձն իմ
և եղեն ինձ այս նախատինք. ա-
րարի զհանդերձս իմ քուրձ և
եղէ յառակ նոցա։
Ոմանք խորհէին այլ նստէին
առ դրունս. զիս ասէին առնէին
որ ըմպէին գինի։
Եւ յաղօթս կայի առ քեզ տէր ի

ժամանակ ընդունելի։
Ածուած ի բազում ողորմու-
թեան քումդ լուր ինձ, ի ճշմար-
տութիւն փրկութեան քո։
Ապրեցո զիս ի կաւոյ զի մի՛ ընկ-
ղմայց. ապրեցայց ես յատելեաց ի-
մոց և ի խորոց ջուրց բազմաց։
Մի՛ ընկղմեցին զիս պտոյտք ջուրց,
և մի՛ ընկղմեսցեն զիս անդունդք
խորոց. չրհոր մի՛ կափուսցէ ըզ-
բերան իւր ի վերայ իմ։
Լուր ինձ տէր զի քաղցր է ողոր-
մութիւն քո, ըստ բազում գո-
թութեան քո հայեա յիս, և
մի՛ դարձուցաներ զերեսս քո ի
ծառայ քումմէ, զի նեղեալ եմ
ես վաղվաղակի լուր ինձ։
Հայեա յանձն իմ և փրկեա զիս,
և վասն թշնամեաց իմոց ապրեցո
զիս։
Օ՛ի դու գիտես զնախատինս իմ,

զամօթ իմ և զպատկառանս իմ։
Ահաւադիկ քո են ամենայն նեղիչք
անձին իմոյ. նախատանաց համ
քեր սիրտ իմ եւ թշուառու-
թեան։
Կին ունէի թէ ո՛ տրտմեցի ընդ
իս, և ոչ ոք էր. և մխիթարիչ
ինձ ոք ոչ գտաւ։
Եւտուն ի կերակուր ինձ լեղի, և
ի ծարաւս իմ արբուցին ինձ քա-
ցախ։
Եղիցին սեղանք նոցա առաջի նո-
ցա յորոգայթ, ի հատուցումն
և ի գայթակղութիւն։
Խաւարեսցին աչք նոցա զի մի՛
տեսցեն, և զմիխուն նոցա հա-
նապազ կորացո։
Արկ ցեա ի վերայ նոցա զբարկու-
թիւն քո. սրտմտութիւն բար-
կութեան քո հասցէ ի վերայ նո-
ցա։

Եղիցին բնակութիւնք նոցա ա-
ւերակ, և ի յարկս նոցա մի՛ որ
իցէ որ բնակիցէ։
Զի զոր դուն հարեր՝ հալածեցին,
և ի վէրս ցաւոց իմոց յաւելին։
Դիր զպէս ի վերայ մեղաց նոցա,
զի մի՛ մտցեն յարդարութի-
քո։
Ջնջեսցին նոքա ի գրոց կենաց
քումմէ կենդանեաց, և ընդ արդարս
քո մի՛ գրեսցին։
Ես քաոս և ցաւած եմ ես. փրկու-
թիւնդ քո աստուած ընկալցի զիս։
Օրհնեցից զանուն աստուծոյ ի-
մոյ օրհնութեամբ, և բարձր ա-
րարից զնա գովութեամբ։
Զոր մատաղ, որ բերէ եղջիւր
և կճղակս։
Տեսցեն աղքատք և ուրախ եղի-
ցին. խնդրեցէք զաստուած և

կեցցեն անձինք ձեր։

Օ՛ի լսաւ տէր տնանկաց, և զբ-
կապեալս իւր ոչ արհամարհեաց։
Օրհնեսցեն զնա երկինք և երկիր,
ծով և ամենայն որ գնոսա ՚ի նո-
սա։

Ընտուաձ փրկէ զսիովն, և շինեա-
ցին քաղաքք հրեաստանի. շինեա-
ցեն բնակեսցեն և ժառանգեսց-
ցեն ՚ինքա։

Օ՛աւակ ծառայից քոց հաստա-
տեսցի անդ, և որ սիրեն զանուն
քո բնակեսցեն ՚ի նմա։

Տունք լը։

ՍԱՂՄՈՆ ԿԹ.

Ի կոպարած. ՚ի Դաւիթ առ Հայկապակ երկրէն վնա Տէառն։

Ընտուաձ յօգնել ինձ նայեաց,
և տէր յընկերել ինձ փութա։
Ընդհաչեսցեն և յամօթ լիցին, որ
խնդրեն զանձն իմ. դարձցին յե-

տս և ամաչեսցեն որ խորհին
ինձ չար։

Դարձցին առ ժամայն ամաչե-
ցեալ, որ ասեին ինձ վաշ վաշ։
Ցնծասցեն և ուրախ լիցին ՚ի քեզ,
ամենեքեան որ խնդրեն զքեզ
տէր։

Ընասցեն յամենայն ժամ՝ մեծ է
աստուած, և որ սիրեն զփրկու-
թիւնդ քո։

Եա աղքատ և տնանկ եմ աստ-
ուած օգնեա ինձ. օգնական և
փրկիչ իմ ես և տէր իմ մի՛ յա-
մենար։

Տունք ղ։ Գրգոյս խգ։

ՍԱՂՄՈՍ Հ.

Ի կոպարած. որդւոյն Յովնադաբայ. յետ առաջնոյ գերութեանն.
Սաղմոս ՚ի Դաւիթ։

Ի քեզ տէր յուսացայ, մի՛ ամա-
չեցից յաւիտեան. յարդարու-
թեան քում փրկեա զիս և ապ-

որպէս օրհնեցիր զԱբրահամ, զօր-
դի բերան իմ դուռն Թեառն,
Լեր իմ աստուած ապաւէն և
անդի տուր ինձ զքեզ։
Խոնարհեցուսո իմ զսրտին, և
կեցո զիս։
Լեր իմ աստուած ապաւէն և
անդի տուր ինձ զքեզ։
Ընտրեա իմ փրկեա զիս ի ձե-
ռաց մեղաւորի, ի ձեռաց անօ-
րինի և անիրաւի։
Դու ես համբերութիւն իմ ամ-
ենայն, տէր յոյս իմ ի մանկու-
թենէ իմմէ։
Ի քեզ հաստատեցայ ես յարդան-
դէ, յորովայնէ մօր իմոյ դու ես
ապաւէն իմ, և առ ի քէն է օգ-
նութիւն իմ յամենայն ժամ։
Որպէս զի նշաւակ եղէ ես բազ-
մաց, և դու օգնական իմ և հզօ-
րիչ իմ։
Ի ջուր բերան իմ դուռն Թեառնէ,
որպէս օրհնեցիր զԱբրահամ, զօր-

Հանապազ զՄեծ վայելչութիւնս
քո։
Ամ՛ ընկենուր զիս ետր ի ժամա-
նակս ծերութեան. ի պակասել
զօրութեանմոյ մի լքաներ զիս։
Ընտրեալն Թշնամիք իմ ինձ և որ
պաշարեցին զանձն իմ, խորհե-
ցան ի միասին և ասացին։
Ընտրեա եմ Թող զնա, հալածեա-
ցուք և հասցուքնմա, զի ոչ ոք է
որ փրկէ զնա։
Ընտրեա իմ ամ՛ հեռի առնէր
լինէին, և աստուած յօգնել ինձ
նայեաց։
Ամաչեացեն և պակասեացին որ
չարախօս կային զանձն իմմէ.
պատեցին զամօթ և զպատկառա-
նըս ոչ խնդրեին ինձ չար։
Ես յամենայն ժամ յուսացայց, և
յաւելից յօրհնութիւնս քո։
Բերան իմ պատմեսցէ զարդա-

թութիւնդ, զօրհանապազ ըղձ
պովութիւնդ։
Արդեօք ոչ թէ խարդախութիւն
ինչ պիտէի զգալութեան, այլմը-
տից ՚ի զօրութիւնս տեառն. և
տէր յիշեցի զարդարութիւնս
քո միայն։
Ընտուած իմ ուսուցեր զիս ՚ի
մանկութենէ իմմէ. և ցարդ եւս
պատմեցից զարդարութիւնդ քո։
Մինչև յալեւորել և ՚ի ծերանալ,
աստուած իմ մի՛ թողուր զիս։
Մինչև պատմեցի բազուկ քո
ազգի ամենայնի որ գալոցն է։
Օ զօրութիւնդ քո և զարդարու-
թիւնս մինչ ՚ի բարձունս, զոր
արարեր մեծամեծս. աստուած ո՞
նման է քեզ։
Որչափ ցուցեր ինձ նեղութիւն
բազում և չարչարանս, դարձեր
զիս և առաքեցեր զիս, և ՚ի խորոց եր-

կրէ հաներ զիս։
Յաճախեցեր ՚ի զօրութիւնդ,
դարձեր և մխիթարեցեր զիս, և
՚ի խորոց երկրէ միւսանգամ հա-
ներ զիս։
Ընդ և ես խոստովան եղէց քեզ
՚ի պատրաստութիւն սաղմոսաց
ճշմարիտդ աստուած. սաղմոս ա-
սացից քեզ օրհնութեամբ սուր-
բըդ իսրայէլի։
Ցնծասցեն շրթունք իմ յորժամ
սաղմոս ասիցեմ քեզ, և անձն իմ
զոր և փրկեցեր։
Լեզու իմ զօրհանապազ
խօսեսցի զարդարութիւնդ քո։
Ի ժամանակի որպէս յամօթ լի-
ցին և ամաչեսցեն, որք խորհեին
ինձ չար։

Ա՛ստուած պիրաւունս քո ար-
քային տուր, զարդարութիւնս
քո որդւոյ թագաւորի։
Դատել ժողովուրդ քո արդա-
րութեամբ, և զաղքատս քո ի-
րաւամբք։
Ընդեն լերինք զխաղաղու-
ժողովրդեան, և բլուրք զարդա-
րութիւն։
Իրաւ արասցէ աղքատաց ժող-
վըրդեան, և կեցուսցէ զորդիս
անանկաց, և խոնարհեցուսցէ
զամբարտաւանս։
Կացցէ և մնասցէ ընդ արեւու
յառաջքան զլուսին, ազգէ ազգ
հետ յազգ։
Ջուր որպէս զանձրեւ ի վերայ դեղ-
ման, որպէս ցօղ զի ցօղէ յերկիր։
Ծաղեսցի յաւուրս նորա արդա-

րութիւն, բազում խաղաղու-
թիւն, մինչև կատարեսցի լուսին։
Տիրեսցէ նա ի ծովէ մինչև ի ծով, ի
գետոյ մինչև ի ծագս աշխարհի։
Ընդ աջի նորա նախ հնդիկք անկ-
ցին, և թշնամիք նորա հող կե-
րիցեն։
Թագաւորք Թարսի և կղզեաց
պատարագս մատուսցեն նմա.
Թագաւորք արաբացւոց և սաբա-
պատարագս բերցեն նմա։
Երկիրպագեսցեն նմա ամենայն թա-
գաւորք երկրի, և ամենայն ազ-
գք ծառայեսցեն նմա։
Ո՛ի փրկեաց զաղքատն ի հզօրէ,
զաղքատն և զտնանկ որոյ ոչ է
իւր օգնական։
Ընդհատեսցէ նա յաղքատն և ի
տնանկ, և զանձինս տնանկաց
կեցուսցէ. ի վաշխոյ և յարատ փըր-
կեսցէ զանձինս նոցա։

պատուական է անուն նորա ա-
ռաջինոցա, կեցցէ և տացի նմա
յոսկւոյն արաբացւոց։
Յաղօթս կացցեն առ նա յամե-
նայն ժամ, և զօրհանապազօրհ-
նեսցեն զնա։
Եղիցի հատատուԹիւն ընդ ամե-
նայն երկիր, և ի վերայ գլխոց լե-
րանց։
Բարձրասցի քան զլիբանան պը-
տուղ նորա. ծաղկեսցի ի քա-
ղաքի տեառն որպէս խոտ երկրի։
Եղիցի անուն տեառն օրհնեալ
յաւիտեան, զի յառաջ քան զա-
րեւ է անուն նորա։
Ի նա օրհնեսցին ամենայն ազգք
երկրի, ամենայն ազինք երանի-
ցեն նմա։
Օրհնեալ տէր աստուած իսրայէ-
լի որ առնէ սքանչելիս միայն, և
օրհնեալ է անուն սուրբ փառաց

նորա յաւիտեան. լցցի փառօք
նորա ամենայն երկիր. եղիցի եղ-
ցի։

Տունք ի. գործոյս խզ.
կանոնս գործոյս է. սաղմոս ժէ.

Տունք մձ.

ԱՂՕԹՔ ԱՆՆԱՅԻ ՄՕՐՆ ՍԱՄՈՒԷԼԻ

ա թագ. ք։

Յաստատեցաւ սիրտ իմ ի տէր,
և բարձրացաւ եղջիւր իմ յաս-
տուած փրկիչ իմ։
Լինդարձակեցաւ բերան իմ ի վե-
րայ թշնամեաց իմոց. ուրախ ե-
ղէց ի փրկութեան քումմ։
Զի ոչ գոյ սուրբ որպէս զտէր,
և ոչ արդար որպէս զաստուած
մեր, և չիք սուրբ բաց յաստու-
ծոյ մերմէ։
Մի՛ պարծիք և մի՛ խօսիք գամ-
բարտաւանս, և մի՛ ելցէ ընդ բե-

Ա՛յսու ցանէ զնոսա իշխանս ընդ
իշխանս ժողովրդեան, և ամե՛ն
վասու ժառանգեցուցանէ նո-
ցա։

Կատարէ զուխտս խոստմանց,
և օրհնեաց զամս արդարոյ։

Օ՛ւ ոչ թէ իբրև զօրութեամբ
զօրանայ հզօր, այլ տէր տակաւ
առնէ զհակառակորդս իւր, տէր
սուրբ է։

Ա՛ի պարծեցի խորհրդականն՝ ի
խորհուրդս իւր, և մի՛ պարծե-
ցի հզօրն՝ ի զօրութեան իւրում,
և մի՛ պարծեցի մեծն՝ ի մեծու-
թեան իւրում։

Այլ որ պարծին՝ ի տէր պարծե-
ցի, ի խորհուրդս դիտութեան
զտէր ճանաչել։

Առնել իրաւունս և գործել ար-
դարութիւն՝ ի վերայ երեսաց եր-
կրի։

րանս ձեր բան հպարտ մեծաբա-
նութեան։

Այսուհետև պիտութեանց տէր,
ասասած պատրաստէ իւրով ի-
մաստութեամբ զպիտութիւն
յարտասած իւր։

Հզօրաց հատատղեղութիւնք թու-
ցան, և տկարքն վարեցան զօրու-
թեամբ։

Յաղթ և լիք հացիւ նուաղեցին,
և քաղցեալք լցին զերկիր։

Մինչև ցնաւ եւթն, և բազում-
ցին նուաղեալք ի ցնծութեան։

Տէր մեռուցանէ և տէր կեցու-
ցանէ, իջուցանէ՝ ի դժոխս և հա-
նէ։

Տէր աղքատացուցանէ և տէր
մեծացուցանէ. խոնարհ առնէ
զամբարտաւանս մինչև յերկիր,
և բարձր առնէ զտառապեալս
յաղբեւրայ։

վ֊ան ամենայն անձանց քրիստոնէից և տանց հաւատացելոց, զտէր աղաչես։
վ֊ան որք ՚ի լերինս յայրս և ՚ի փոսսերս բնակեալ են սուրբ հարքն մեր, զտէր ա։
վ֊ան որք սազմոսիւք և օրհնութեամբ կատարեն զամենայն ժամանակս կենաց իւրեանց, զտէր աղաչեսցուք։
վ֊ան հոգւոցն հան։ Ն֊ե եւս միաբան։
Օ֊անձինս։ Աղօրմեաց։

Ընդ֊։

Պոհանամք զքէն տէր աստուած մեր. որ զարթուցեր զմեզ ՚ի հանգստեանն քումէ շնորհիւ ողորմութեան քո։ Օ֊արհն զոգ միտս մեր արդարութեամբ առ քեզ տէր աստուած մեր, զի տեսցեն աչք մեր զփրկութիւն քո։ Ակեսցէ և բնակեսցէ առ մեզ աստուածութիւն քո, և ողորմութիւն քո հովանի և պահապան լեցի ՚ի վերայ պաշտօնէից քոց։ Ն֊ե զմեզ զծառայս քո արժանի արա ՚ի տուէ և ՚ի դէշերի և յամենայն ժամու միշտ խորհել ՚ի սէր պատուիրանաց քոց։ Ն֊ե պոհութ փառաւորել զՀայր և զորդի և զսուրբ հոգի, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն։

Տէր ելոյ երկինս և որոտաց, և ինքն քնդատ առանց բարբառելոյ։ Տայ զօրութիւն Թագաւորին մերոյ, և բարձր առնէ զեղջիւր օծելոյ իւրոյ։
փառք հօր և որդւոյ և։

ՄԱՂԹԱՆՔ

Բարձրացաւ եղջիւր իմ յաստուած փըրկիչ իմ։ հաստատեցաւ սիրտ իմ ՚ի տէր, տեր բամբ հաւատով։
Մարդասէր տէր, վան սրբուհոյ անուն քոյ մօր քո և կուսի, և վան խաչի քո պատուականի, ընկալ զաղաչանս մեր և կեցո զմեզ։

Վ֊արդ և աղբ֊։ Աղօրմեա և ՚ի ներումն կանոնացն։

Վ֊ան գոհանելոյ մեզ շնորհ և ողորմութիւն ՚ի բարեբար տեառնէ մերմէ, զտէր աղաչեսցուք։ Տէր ողորմեա։
Վ֊ան փրկելոյ զմեզ ՚ի զրպարտութենէ մարդկան և յորոգայթից սատանայի, զտէր աղաչեսցուք։

Աստուածային պատարագ։
Ընդ-ծոյ երիցապետական։

Աւետարանական ճշմարտութեան և առաքելական
մահուան քոյ, զոր ես քրիստոս աստուած
փրկիչ մեր։ Որ շնորհեցեր մեզ՝ի մէջ գալ
շերի յատնել և խոստովան լինել առ քեզ
վասն իրաւանց և արդարութեան քո։
Նա այժմ աղաչեմք զքեզ տէր աստուած
մեր, արա զմեզ արժանս և պատրաստս
՝ի ժամ առաւօտու ընդ սուրբս քո։ Նա
ընդ նոսին գոհանալով փառաւորել զքեզ
ընդ հօր և ընդ սուրբ հոգւոյդ, այժմ և միշտ
և յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն։

Մաղխանդ։

Գոհութեամբ և ճշմարիտ խոստովանու-
թեամբ անպատում փառաւորեմք զհայր
և զորդի և զսուրբ հոգին, այժմ և միշտ
և յաւիտեանս յաւիտենից ամէն։
Օրհնեալ տէր մեր յիսուս քրիստոս. ամէն։
Հայր մեր որ յերկինս։

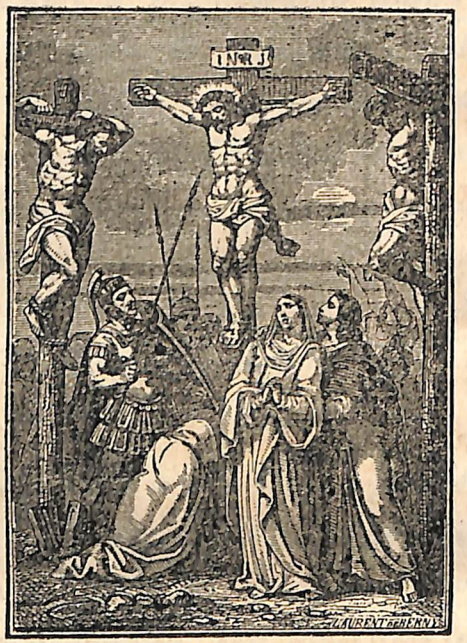

Դակեցին զձեռս իմ և զոտս իմ, և թօսեցին զամե-
նայն ոսկերս իմ. նայեցան և տեսին զիս։

ՍԱՂՄՈՍ ՀԲ.

Սաղմոս Դաւթի։

Տէրեա՛ զի բազմի՛ են հալածիչք իմ, և շա-
տա՛ք ոմանք յարեան ի վերայ իմ։
Բազո՛ք են որ ասեն անձին իմում, թէ
ոչ կայ փրկութիւն նմա յԱստուծոյ նորա։
Եւ դու, Տէր, պաշտպան իմ ես, փառք իմ
և բարձրացուցիչ գլխոյ իմոյ։
Ձայնիւ իմով առ Տէր աղաղակեցի, և լուաւ
ինձ ի լերինն սրբութեան իւրոյ։
Ես պառկեցայ և քնացայ, և յարուցայ, զի
Տէր պաշտպան է ինձ։
Չվախենամ ի բազմութենէ ժողովրդեանց,
որ շուրջանակի դարձեալ դնեն ինձ։
Յարո՛ւց զիս, Տէր, կեցո՛ զիս, Աստուած
իմ, զի դո՛ւ զամենայն թշնամիս իմ հարկա-
նես զծնօտս, զատամունս մեղաւորաց
խորտակեցեր։
Տեառն է փրկութիւն, և ի վերայ ժողովրդեան
քո օրհնութիւն քո։

թեամբք զամպարշտութիւն և
զանիրաւութիւն իւրեանց։
Ելցէ որպէս ի ձարպից անիրա-
ւութիւնոցա, զի գնացին ընդ-
ըստ խորհրդոց սրտից իւրեանց։
Խորհեցան և խօսեցան չարու-
թեամբ, զապիրաւութիւն ի
բարձունս խորհեցան։
Եդին յերկինս զբերանս իւրեանց,
և զլեզուս իւրեանց անէին զեր-
կիր։
Վասն այսորիկ ժողովուրդ իմ
դարձցի այսրէն, և աւուրք իմ
լի կատարեալ գտցին ընդ նոսա։
Ասացին գիա՞րդ գիտասցի աստու-
ած, կամ գո՞ւցէ արդեօք գիտու-
թիւն առ ի բարձրելոյ։
Ահա մեղաւորք են և աջողեալ
է նոցա. կան և ունին զմեծու-
թիւն աշխարհի։
Ասացի՝ ի զուր ուրեմն արդա-

ցուցի զսիրտ իմ, լուացայ սրբու-
թեամբ զձեռս իմ, և եղէ ես
խոշտանգեալ զօրհանապազ և
կշտամբանք իմ ընդ առաւօտս։
Թէպէտ և ասէի թէ այսպէս
պատմեցից ահաւասիկ յազգ որ-
դւոց քոց՝ որոց և ոչխարեցի։
Ի մտի եդի թէ սակայն և այս
չան է առաջի իմ, մինչև մտից ի
սրբութիւն աստուծոյ, և ի վեր-
ակաց զկատարած նոցա։
Սակայն վասն նենգութեան նո-
ցա տապալեր արասցես զնոսա,
կործանեսցես զնոսա յամբար-
տանութիւն։
Իակզիա՞րդ եղեն յաւեր յանկար-
ծակի աստուածեցան, պակասեցան,
կորեան վասն անօրէնութեան
իւրեանց, և եղեն որպէս երազք
զարթնուցեալ։
Տէր ի քաղաքի քում զպատկե-

նոցա անապատեացես. զի հուր բոլ-
բոքեցաւ ՚ի սրտի իմում և երի-
կամուն՚ք իմ այլագունեցան։
Եւ արհամարհեալ եղէ և ոչ գի-
տացի. որպէս զանասուն հա՛մա-
րեցայ առաջի՛ քո, և ես յամենայն
ժամ ընդ քեզ եմ։
Կալար զաջոյ ձեռանէ իմմէ, ՚ի
խորհուրդս քո առաջնորդեցեր
հնձ, և փառօք ընկալար զիս։
Ո՛ւր՚նէ կայ իմ բնաւ յերկինս՝,
կամ՚ ի քէն զի՛նչ՝ և ես խնդրեցից
յերկրի։
Նուաղեաց սիրտ իմ և մարմին
իմ. աստուած սրտի իմոյ, բաժին
իմ աստուած յաւիտեան։
Ահաւասիկ ոչ՛ք հեռի արարին
զանձինս իւրեանց ՚ի քէն՝ կորի-
ցեն, սատակեցուցեր զամենեսեան
որ պոռնկեալ եղեն ՚ի քէն։
Ինձ մերձենալ առ աստուած բա-

րի է, և դնել առ տէր զյոյս իմ։
Պատմել զամենայն օրհնութիւնս
քո ՚ի դրունս դստերն Սիովնի։

Տունք իզ։

ՍԱՂՄՈՍ ՀԹ։

Ի նուագարանի Այսոփ։

Ընդէ՞ր մերժեցեր աստուած
հապաւ. բարկացաւ սրտմտու-
թիւն քո ՚ի վերայ խաշին արօտի
քո։
Յիշեա զժողովուրդ քո զոր ստա-
ցար ՚ի սկզբանէ, փրկեցեր զվի-
ճակ ժառանգութեան քո։
Լեառն սիովն այն՝ ուր բնակե-
ցեր դու ՚ի նմա. համբարձ զըզ-
ձեռն քո ՚ի վերայ ամբարտաւա-
նութեան նոցա հապաւ։
Որ՞ինչ անօրինեցաւ թշնամին
՚ի սրբութեան քում, պարծեցան

ասելիք քո՝ ի մէջ բարեկենդա-
նուն Թեան իւրեանց։
Եդին զնշանս իւրեանց՝ ինչպէս,
և ինքեանք ոչ ծանեան զնս՝ ի
վերուստ։
Որպէս յանուսուի փայտատոք կո-
տորեցին զերուսաղէմ, ի միա-
սին փայտատոք և մրճօք կոտծա-
նեցին զնա։
Ընդրեցին՝ ի հուր զարբուքիւն
քո յերկրի. պղծեցին զխորան ա-
նուան քո։
Ասացին՝ ի սիրտս իւրեանց ազգք
նոցա՝ ի միասին, եկայք լռեցու-
ցուք զամենայն տօնս աստուծոյ
յերկրէ։
Նշան մեք ինչ ոչ տեսաք և ոչ
ևս գոյ մարգարէ, և մեզ ինչ
ոք ոչ ճանաչէ։
Մինչև յե՞րբ աստուած նախա-
տէ Թշնամին, բարկացուցանէ

հակառակորդն զանուն տուր
քո։
Ընդէ՞ր դարձուցանես զձեռն քո,
և զաջ քո՝ ի միջոյ ծոցոյ քումմէ
իսպառ։
Աստուած Թագաւոր մեր յառաջ
քան զյաւիտեան, որ արարեր
զփրկուԹիւն՝ ի մէջ երկրի։
Դու հաստատեցեր զօրուԹեամբ
քով զծով. դու խորտակեցեր զգ-
լուխս վիշապաց՝ ի վերայ ջուրց։
Դու փշրեցեր զգլուխս վիշապին,
և եւտուր զնա կերակուր զօրացն
հնդկաց։
Դու բղխեցուցեր զաղբիւրս և
զվտակս. դու ցամաքեցուցեր զգ-
ետս սաստիկս։
Քո է տիւ և քո է գիշեր, զլոյս և
զարեւ դու հաստատեցեր. և դու
հաստատեցեր զամենայն սահ-
մանս երկրի. զգարուն և զամառն

դու ստեղծեր։

Ա՛յս յուշիկ քեզ պի Թշնամին
նախատեաց զսէրդ. ժողովուրդ
անզգամ բարկացոյց զանուն

սուրբ քո։

Մի՛ մտաներ գազանաց զանձն որ
խոտոման առնի տուք քեզ, և զան-
ձինս անանկաց քոց մի՛ մոռանար

խաչատ։

Հայեա յուխտ քո, պի լցան
տունք ախչերց յերկրի անիրա-

ւութեամբ։

Մի՛ դարձցի անանկ ամաչեցեալ.
այլ աղքատն և անանկ օրհնեա-

ցեն զանուն սուրբ քո։

Ելի աստուած և դատեա զդա-
տաստան քո. յիշեա զնախատի-
նս որ յանդգամէն զօրհասա-

պաղ։

Մի՛ մոռանար զձայն պաշտօնէից
քոց. ամբարտաւանութիւն ա-

սելեաց քոց վերստին հանապազ։

Տունք խղ։ Դարձյալ իբ։

ՍԱՂՄՈՍ ՀԴ.

Ի խոթաթ. Ջ՛ ապաւանէր. ընդ օրհնո-ւիւնս։ Սաղմոս յԱսափ. երդ։ առ Երիթասարդեայնս։

Խոստովան եղիցուք առ քեզ
աստուած. խոստովան եղիցուք
և կարդացուք զանուն քո։
Պատմեցից զամենայն սքանչե-լիս
քո. յորժամ ժամ առից, ես ու-
ղիղ դատեցայց։
Հաշեցաւ երկիր և ամենայն բը-
նակիչք նորա, ես հաստատեցի
զսիւնս նորա։
Ասացի անօրինաց մի՛ անօրի-
նէք, մեղաւորաց մի՛ բար-
ձրացուցանէք զեղջիւրս ձեր։
Մի՛ համբառնայք ի բարձունս
զեղջիւրս ձեր, և մի՛ խօսիք զան-
տուծոյ անիրաւութիւն։
Ո՞վ ի ոչ յարեւելից և ոչ յարեւ-

մոխիւ և ոչ յանապատէ լերանց,
այլ աստուածդ աստուածդ է ։
Օգայս խնամարհ առնէ և զսոյն
բարձրացուցանէ, բաժակ ՚ի ձե-
ռին տեառն՝ դինի լի անապակ
արկեալ, և խնամարհեցուցանէ
յայսմանէ յայս ։
Սակայն մրուր նորա ոչ ապաւեց-
ցի, և արբցեն զնա ամենայն ա-
ղաւոյք երկրի ։
Եւ ցնծացայց յաւիտեան, սաղմոս
ասացից աստուծոյ յակովբայ ։
Զամենայն եղջիւրս մեղաւորաց
փշրեցից, և բարձր եղիցի եղ-
ջիւր արդարոյ ։

ՍԱՂՄՈՍ ՀԵ.

Ի կատարած, ընդ օրհնութիւնս, ՚ի պսականեր ։ Սաղմոս յԱսափ.
երգ առ Աստուածածին ։

Յայտնի է ՚ի հրէաստանի աստ-
ուած, և յիսրայէլ մեծ է անուն

նորա ։
Եղև խաղաղութիւն տեղի նո-
րա, և բնակութիւն նորա սի-
ովն ։
Ընդ խորտակեաց տէր զզօրու-
թիւն աղեղան, զվէն զսուր և զպա-
ճակատամարտս ։
Լուսաւոր ես դու սքանչելապէս
լերանցն յաւիտենից. խռովեցան
ամենեքեան որ անմիտ են սրտ-
ւիք. ննջեցին զքունս իւրեանց
և ոչ ինչ ոչ գտին ։
Ընդ ամենայն ալք ՚ի վեծութեան ձե-
ռաց իւրեանց. ՚ի տատապ քումմէ
աստուած յակովբայ ննջեցին,
և պք հեծեալ էին ՚ի ձիս ։
Դու ահաւոր ես և ո՞վ կարէ կալ
առաջի քո. որպէս երեւեցար
դու յերկնից յայտնի եղեւ բար-
կութիւն քո ։
Երկիր երկեաւ և սարսեաց ընդ

յառնելն աստուծոյ ՚ի դատաստան, ընդ ապրեցուցանել զամենայն հեզս երկրի։

Խորհուրդք մարդկան խաստովան առնին առ քեզ, և ծածկեալք ի մաստութեամբ օրհնեսցեն զքեզ։

Ուխտս դիք և կատարեցէք տեառն աստուծոյ մերոյ, ամենայն քան որ շուրջ էք զնովաւ։

Աստուցէք պատարագս ահաւորին. ո՛ քակէ զոգիս իշխանացն, ահաւոր է նա քան զամենայն թագաւորս երկրի։

ՍԱՂՄՈՍ ՀԲ.

Ի կոպարած. Վասն Դրիհոմայ. Սաղմոս յԱսափ։

Զայնիւ իմում ես առ տէր կարդայի. ձայնիւ իմում առ աստուած, և նայեցաւ առ իս։

Յաւուր նեղութեան իմոյ զաս-

տուած խնդրեցի ձեռօք իմովք, ՚ի գիշերի առաջի նորա՝ ոչ խաբեցայ։

Ոչ կամէր մխիթարել անձն իմ. յիշեցի զաստուած և ուրախ եղէ, հոգայի և նուաղէր յիս հոգի իմ։

Յամանեցին պահուց աչք իմ, խռովեցայ և ոչ խօսեցայ. խորհեցայ զաւուրսն զառաջինս, և զամս յաւիտենից յիշեցի։

Խօսեցայ ՚ի գիշերի ընդ սրտի իմում. հոգայի՝ և տգուտասէր յիս հոգի իմ։

Արիթէ յաւիտենից մերժեսցէ տէր, և ո՞չ ևս յաւելցու ՚ի հաճել և ևս։

Կամ իսպառ արգելցէ զողորմութիւն իւր յինէն, կամ կատարեցաւ բեռն զբան իւր ազգէ ազգի։

կամ մուտապի զվնալ աստուած
իմ և ես. կամ արդեւցի զզիտու-
թիւն իւր բարկութեամբ իւ-
րով։
Ասացի՝ թէ այժմ սկսայ. այս է
նորոգումն աջոյ բարձրելոյ։
Յիշեցի զգործս տեառն, ի սկզբ
բանէ յիշեցի զսքանչելիս նորա։
Խորհեցայ յամենայն գործս քո,
ի ձեռս ազգործս քո խորհեցայ։
Ընտուած ի սրբութեան են ճա-
նապարհք քո. ո՞վ է աստուած
մեծ որպէս զաստուած մեր. դու
ես աստուած որ առնես զսքան-
չելիս։
Ցուցեր ժողովրդեան քում զզ-
զօրութիւն քո, փրկեցեր բազ-
կաւ քով զժողովուրդս քո զորդ-
դիան յակոբայ և յովսեփու։
Տեսին զքեզ ջուրք աստուած,
տեսին զքեզ ջուրք և երկեան, և

խորք խռովեցան ի ձայնէ ջուց
բազմաց։
Ձայն եղուն ամպք, քանզի և
նետք քո գնան ի ձայնէ որոտա-
յից քո անուի։
Երեւեցան փայլատակունք քո
տիեզերաց. խռովեցաւ և դողաց
երկիր։
Ի ծովս են ճանապարհք քո.
շաւիղք քո ի ջուրս բազումս, և
հետք քո ոչ ևս երեւին։
Առաջնորդեցեր որպէս խաշին
ժողովրդեան քո, ի ձեռն մովսե-
սի և ահարոնի։

Տուեալ ժք. գրգռայս յբ։

ՍԱՂՄՈՍ ՀԵ.

Խմասրութեան յայտ։

Նայեցարուք ժողովուրդք յօ-
րեղնս իմ. խոնարհեցուցէք զուն-
կըն ձեր ի բանս բերանոյ իմոյ։
Բացից առակս զբերան իմ,

խօսեցայց զառաքս ՚ի սկզբանէ։
Որպէս լուաք և ծանեաք զայս,
և հարքն մեր պատմեցին մեզ։
Ոչինչ ծածկեցաւ յորդւոց նոցա՝
յազգ յայլ պատմել զօրհնու-
թիւնս առաւն, զզօրութիւն և
զքանչելիս իւր զոր արար։
Աստուածեաց զվկայութիւն իւր
առ յակովբ, և օրէնս եդ՚ի վերայ
իսրայէլի։
Որ ինչ միանգամ պատուիրեաց
հարցն մերոց, ցուցանել զայս
որդւոց իւրեանց զի ծանիցեն
յազգ յայլ։
Որդիք որ ծնանին՝ յարիցեն և
պատմեսցեն զայս որդւոց իւ-
րեանց, զի դիցեն առ աստուած
զյոյս իւրեանց և մի՛ մոռացին
զգործս աստուծոյ։
Ո՛պատուիրանս նորա խնդրեսցեն
խնդրեսցեն, և մի՛ եղիցին որպէս

և հարքք իւրեանց։
Ազգ չար և դառնացօղ, ազգ որ
ոչ ուղեաց զսիրտ իւր, և ոչ հաս-
տատեցաւ առ աստուած զոգի
իւր։
Որդիք եփրեմի լիաձիգք և պնդա-
ձիգք, յառուր պատերազմի կա-
պարձս դարձուցին։
Ոչ կացին նոքա յուխտի տեառն,
և ըստ իրաւանց նորա ոչ կամե-
ցան գնալ։
Առուացան զերախտիս նորա, և
զքանչելիսն զոր երևոյց նոցա։
Առաջի հարցն նոցա զոր արար զքա-
նչելիս իւր, յերկրին եգիպտա-
ցւոց և ՚ի դաշտին տանեաց։
Երձ զծովն և անցոյց զնոսա,
կացոյց զջուրսն որպէս ի տիկս։
Առաջնորդեաց նոցա ամպով ՚ի
տուէ, և զամենայն գիշեր ՚ի լոյս
հրոյ։

Երթ գնէմն յանապատին, և եւս
ամենել նոցա որպէս ի խորոյ մե-
ծէ։

Յան գջուրան ի վիմէն, և հո-
սեաց որպէս զգետս գջուրան։
Սակայն յաւելին ի մեղանչել, և
եւս բարկացուցին զբարձրեալն
յանջրդի։

Փորձեցին զաստուած ի սիրտս
իւրեանց, ի խնդրել կերակուր
անձանց իւրեանց։

Տրտնջեցին զաստուծոյ և ասա-
ցին. միթէ կարօղ իցէ աստու-
ած պատրաստել սեղան յանա-
պատի։

Քանզի հարկանէր գնէմն և հո-
սէին ջուրք, և վտակք խաղային
ի նմանէ։

Միդէ հաց եւս կարասցէ տալ նա
մեզ, կամ պատրաստեսցէ սեղան
ժողովրդեան իւրոյ։

Լսան այսորիկ լսաւ զայս տէր
և յոտնկեաց. հուր բորբոքե-
ցաւ ի յակովբ, և բարկութիւն
ել ի վերայ իսրայէլի։

Ոչ հաւատացին յաստուած, և
ոչ յուսացան ի փրկութիւն
նորա։

Հրամայեաց ամպոց ի վերուստ,
և պրսնաց երկնից եբաց, և տե-
ղեաց ի նոսա մանանայ ի կերա-
կուր։

Օհաց երկնից ետ նոցա, վհաց
հրեշտակաց կերան մարդիկ, և
իջոյց ի նոսա կերակուր ի լիու-
թիւն։

Հան վհոտմն հարաւոյ, և աճ
զօրութեամբ իւրով վհիւսիսոյ։
Տեղեաց ի նոսա միս որպէս ըզ-
հող, որպէս զաւազ ծովու ըզ-
թռչունս թեւաւորս։

Ընկ ի մէջ բանակի նոցա, և

շուրջ զվիրանօք նոցա։
Կերան և յագեցան յոյժ. զցան
կուշիւն նոցա եւ նոցա, և ոչինչ
կարօտ եղեն ի ցանկութենէ իւ-
րեանց։
Մինչդեռ կերակուրք ի բերանս
իւրեանց էին, բարկութիւն
յաստուծոյ էջ ի վերայ նոցա։
Սպան զբազումս ի նոցանէ, և
զընտիր ընտիրս իսրայէլի սասա-
կեաց։
Յայսմ ամենայնի մեղան և եւս,
և ոչ հաւատացին սքանչելեաց
նորա։
Պակասեցան յուռայնութեան ա-
ւուրք նոցա, և ամք նոցա փու-
թապէս անցին։
Յորժամ սպանանէր զնոսա, խըն-
դրէին զնա, դառնային և առա-
ւօտ առնէին առ աստուած։
Յիշեցին զի աստուած օգնական

էր նոցա, աստուած բարձրեալ
փրկիչ էր նոցա։
Սիրեցին զնա բերանով իւրեանց
և լեզուօք իւրեանց ստեցին նը-
մա. սիրտք նոցա ոչ էին ու-
ղիղ ընդ նմա, և ոչ հաւատա-
ցին ուխտի նորա։
Ա՛լ նա ինքն գթած էր, քաւէր
զմեղս նոցա և ոչ սպանանէր։
Յաճախէր դարձուցանել զբար-
կութիւն իւր, և ոչ բորբոքեաց
զամենայն սրտմտութիւն իւր։
Յիշեաց՝ թէ մարմին են նոքա,
հոգի որ երանէ՝ և ոչ եւս դար-
նայ։
Քանիցս անապատ դառնացուցին
զնա յանապատի, բարկացու-
ցին զբարձրեալն յանկրդի։
Դարձան և փորձեցին զաստուած,
և զսուրբն իսրայէլի զայրացու-
ցին։

Ոչ յիշեցին զձեռննորա, յաւուր
յորում փրկեաց զնոսա ՚ի ձեռաց
նեղչաց նոցա ։
Որպէս արար զնշանս և զարուես-
տս իւր յերկրին եգիպտացւոց,
և ՚ի դաշտին տոյանու ։
Դարձոյց յարիւն զգետս նոցա,
և զանձրևս նոցա՝ զի մի՛ արբցեն ։
Ուղարկեաց ՚ի նոսա շանաճանճ և
եկեր զնոսա, և գորտիւ ապա-
կանեաց զնոսա ։
Եւ ժանգոյ զպտուղս նոցա, և ըն-
վաստակս նոցա մարախոյ ։
Ջար կարկտիւ զայդիս նոցա,
և զթզենիս նոցա եղեմամբ ։
Ատանեաց ՚ի կարկուտ զանասու-
նս նոցա, և զտատրուածս նոցա
հրով դատեցաւ ։
Ուղարկեաց ՚ի նոսա զբռնամտու-
թիւն բարկութեան իւրոյ, զբռ-
նամտութիւն բարկութիւն և

վնասուն թիւն ։
Ուղարկեաց ՚ի նոսա տանջանս ՚ի
ձեռն հրեշտակի չարի. դիմելոյց
՚ի նոսա զբռնամտութիւն բարկու-
թեան իւրոյ ։
Ոչ անխնայեաց ՚ի մահս անձինս
ձինս նոցա, և զանասունս նոցա
՚ի մահ մատնեաց ։
Եհար զամենայն անդրանիկս ե-
գիպտացւոց, զսկիզբն ամենայն
վաստակոց նոցա ՚ի յարկս քամայ ։
Ժողովեաց եւ որպէս խաշին ժո-
ղովրդեան իւրոյ, և եհան զնոսա
որպէս զհօտ յանապատս ։
Ուղղեորդեաց նոցա յուսով և
ոչ երկեան, և զթշնամիս նոցա
ծով ծածկեաց ։
Եհան զնոսա ՚ի լեառն սրբու-
թեան իւրոյ, լեառն այն զոր ե-
տացեալ էր աջոյ նորա ։
Ներմուծեաց յերեսաց նոցա զհե-

Թանաստ. վիճակեցոյց ինոսա զբ-
վիճակ ժառանգութեան իւրոյ,
և բնակեցոյց ի յարկս նորա զազ-
գըն իսրայէլի։
Փորձեցին դառնացուցին զաս-
տուած բարձրեալ, և զվկայու-
թիւն նորա ոչ պահեցին։
Դարձան խոտորեցան որպէս և
հարք իւրեանց. դարձան և ե-
ղեն որպէս զաղեղն թիւր։
Դարձան բարկացուցին զնա ի
բագինս իւրեանց, և դրօշելովք
իւրեանց նախանձ արկին նմա։
Լուաւ աստուած և արհամար-
հեաց զնոսա, և անարգեաց յոյժ
զիսրայէլ։
Մերժեաց յիւրմէ զխորանն ի
սելով, խորան զոր բնակեցոյց
ի միջ մարդկան։
Մատնեաց ի գերութիւն զզօ-
րութիւն նոցա, և զգեղ նոցա

ի ձեռս թշնամեաց նոցա։
Մրգել ի սուր զժողովուրդ իւր,
և զժառանգութիւն իւր ան-
սաս արար։
Օրիսաստարդս նոցա եկեր հուր,
և վանն կուսանաց նոցա ոչ ոք
սգացաւ։
Քահանայք նոցա անկան ի սուր,
և զայրիս նոցա ոչ ոք էր որ լայր։
Յարթեաւ որպէս ի քնոյ տէր,
որպէս հզօր զի թաւիէ զդինի։
Եհար յետս զթշնամիս իւր,
նախատինս յաւիտենից արար զնոսա։
Մերժեաց նա զխորանն յոսեփ, և զազգն եփրեմի նա ոչ ընտրեաց։
Այլ ընտրեաց նա զազգն յուդայ, զլեառն սիովն զոր և սիրեաց։
Շինեաց որպէս միեղջերոյ ըս-
արբութիւն նորա, յերկրի հաս-

տատեաց զնա յաւիտեան։

Ընտրեաց զդաւիթ ծառայ իւր, և ընկալաւ զնա ի հօտէ խաշանց, ի վերջին ծնելոցն ընկալաւ զնա։

Հովեալ զյակովբ ծառայ իւր, և զիսրայէլ ժառանգութիւն իւր։

Արածէր զնոսա խնամատարութեամբ սրտի իւրոյ. յանմեղութիւն ձեռաց իւրոց առաջնորդէր նոցա։

Տունք հգ.

ՍԱՂՄՈՍ ՀԵ.

Աստուած մտին հեթանոսք ի ժառանգութիւն քո, պղծեցին զտաճար սուրբ քո։

Արարին զերուսաղէմ մորպէս հիղձս մրգապահաց, արկին զդիակունս ծառայից քոց կերակուր

երկնից, և զմարմինս սրբոց քոց գազանաց երկրի։

Հեղին զարիւն նոցա որպէս ջուր շուրջ զերուսաղէմ, և ոչ ոք էր որ թաղէր զնոսա։

Եղաք մեք նախատինք դրացեաց մերոց, ծաղր և այպն կատակացն այնոցիկ որ շուրջ էին ընդ մեզ։

Մինչև յե՞րբ տէր բարկանաս դու իսպառ. բորբոքեսցի որպէս հուր նախանձ քո։

Հեղ զբարկութիւն քո ի վերայ ազգաց՝ որ զքեզ ոչ ճանաչիցեն, ի վերայ թագաւորաց որ զանուն քո ոչ կարդացին, զի կերան զյակովբ և զտեղի նորա աւերեցին։

Մի՛ յիշեր զմեզս մեր զառաջինս. վաղվաղ եկեսցէ առ մեզ ողորմութիւն քո տէր զի ազքատա-

ցաք յոյժ ։

Օգնեա մեզ աստուած փրկիչ մեր, վասն փառաց անուան քոյ ։ Տէր փրկեա զմեզ և քաւեա զմեղս մեր վասն անուան քո ։

Ա՛ի երբէք ասասցեն ՚ի հեթանոսս, թէ ո՛ր է աստուած նոցա ։ Ա՛յլ յայտնի ինչ լիցի ՚ի վերայ հեթանոսաց առաջի աչաց մերոց, առ ՚ի խնդրել զվրէժ արեանց ծառայից քոց որ և հեղաւ ։

Մտցէ առաջի քո հեծութիւն կապելոց · ըստ մեծութեան բազկի քո շահեա դու զորդիս սպանելոյ ։

Ւստոյ դրացեաց մերոց եօթն պատիկ ինծոց նոցա , նախատինս զոր նախատեցին զքեզ տէր ։

Մեք ժողովուրդք և խաշն արօտի քոյ խոստովան եղիցուք առ քեզ յաւիտեան , ազգէ յազգ

պատմեացուք զօրհնութիւնս քո ։

Տունք ԺԲ ։

ՍԱՂՄՈՍ ՀԹ ։

Ի կոպարած · ՚ի վերայ շուշանիկեցին վկայութիւնս , Ասափոյ ասմունք ՚ի վերայ Հրէութեան ։

Ո՞ հովուեաւդ իսրայէլի նայեաց , որ առաջնորդես որպէս խաշինս յոսէփեան ։

Որ նստիսդ ՚ի քրովբէս յայտնեա , առաջի եփրեմի բենիամենի և մանասէի ։

Օ՛ արթո զզօրութիւնդ քո , և եկ ՚ի կեցուցանել զմեզ ։

Ստոյգ զօրութեանց դարձո զմեզ , երեւեցո զերեսս քո ՚ի մեզ և կեցցուք ։

Տէր աստուած զօրութեանց , մինչև՞ ևս բարկանաս յաղօթս ծառայից քոց ։

Ո՛ ամբեցեր մեզ հաց արտասուաց , և արբուցեր մեզ արտա-

սուս չափով։

Ընտրեր զմեզ նախատինս դրա-
ցեա մերոց, այսպն կատականաց
թշնամեաց մերոց։

Ընտուած զօրութեանդ դարձո
զմեզ, երեւեցո զերեսս քո՛ի մեզ
և կեցցուք։

Այժի յեղիպտոսէ փոխեցեր. հա-
ներ զհեթանոսս և զնոսա տրն-
կեցեր, և առաջնորդեցեր նմա։
Հաստատեցեր զարմատս նորա
և ելից զերկիր. ծածկեաց զլերի-
նըս հովանի նորա, և բարուենակ
նորա զմայրս աստուծոյ։

Ձգեաց զտրիճ իւր մինչև ի ծով,
մինչև ի գետս են շառաւեղքնո-
րա։

Ընդէր քակեցեր զցանկ նորա,
կթեն զնա անցաւորք ճանապար-
հի։

Պականեաց զնա խոզ անտառի,

և երէվայրի արածեցաւ ինձմա։

Ընտուած զօրութեանդ դարձ
հայեաց յերկինից և տես. այց ա-
րա այդ ոյս այսմիկ, և դարման
տար սմա զոր տնկեաց աջ քո։

Ի վերայ որդւոյ մարդոյ զոր զո-
րացուցեր զնա ի քեզ. այրեցեալ
ի հուր և աւերեալ ի սաստե
քումմէ կորիցէ։

Եղիցի ձեռն քո ի վերայ առն, աջ
քո ի վերայ որդւոյ մարդոյ՝ զոր
զօրացուցեր զնա ի քեզ։

Ոչ ևս ի բացեայ եղիցուք մեք ի
քէն. կեցուսցես դու զմեզ, և զա-
նուն քո տէր կարդասցուք։

Ընտուած զօրութեանդ դարձո
զմեզ, երեւեցո զերեսս քո՛ի մեզ
և կեցցուք։

ՍԱՂՄՈՍ Զ.

Ի Հոգեպուծ. վասն Հիւանդաց. Աղմուս յԱսափ. Հինգերորդ շաբաթուց։

Յնծացէք առ աստուած օգնական է մեր. աղաղակեցէք առ աստուած յակոբայ։

Ընդունէք սաղմոս և տուք օրհնութիւն. սաղմոս ասացէք նմա՛ի ձայն քաղցրութեան։

Փող հարէք՛ի ղլուխս ամսոյ, յաւուր նշանաւորի տարեկանաց մերոց։

Հրաման է այս իսրայէլի, և իրաւունք են աստուծոյ յակովբայ։

Վկայութիւնն յոսէփոս զոր եդ ընդնմա. որպէս ելանէր նա յերկրէն եգիպտացւոց, լեզու զոր ոչ գիտէր՝ լուաւ։

Ի բաց արար՛ի բեռանց զթիկունս նորա, և զձեռս նորա յարդ և՛ի թի ծառայեցոյց։

Ի նեղութեան կարդացեր առ իս և փրկեցի զքեզ. լսայ քեզ՛ի պատսպարութենէ մրրկին, և փորձեցի զքեզ՛ի վէրայ ջրոցն հակառակութեան։

Լուր ժողովուրդ իմ և վկայեմ քեզ, և իսրայէլ՝ թէ լսիցես ինձ։

Մի՛ և այլ եղիցին քեզ աստուածք առ ժամայնք. և մի՛ երկիրպագանիցես դու աստուծոյ օտարի։

Ես եմ աէր աստուած քո որ հանի՛ զքեզ յերկրէն եգիպտացւոց. բաց զբերան քո և լցից զդա։

Ժողովուրդ իմ ոչ լսաւ ձայնի իմում, և իսրայէլ ինձ ոչ նայեցաւ։

Եարձի Թողի զնոսա երթալ ըստ հեծա կամաց սրտից իւրեանց, զի գնասցին ընդ խորհուրդս անձանց իւրեանց։

Օ՜ի թէ ժողովրդեան իմոյ լսեալ էր ինձ, կամ իսրայէլի զճանապարհս իմ գնացեալ էր։

Որպէս զոչինչ խոնարհ արարեալ էր իմ զթշնամիս նորա, ՚ի վերայ նեղչաց նորա արկեալ էր զձեռն իմ։

Թշնամիք տեառն ստեցին նմա. եղիցին ժամանակք նոցա յաւիտեան խարհի։

Կերակրեաց զնոսա ՚ի ապարաւոտ թենէ յօրենոյ, ՚ի վիմէ մեղրոյ դեցոյց նոցա։

ՍԱՂՄՈՍ ՀԱ.

Սաղմոս յՆոյեմ։

Ընտրեաց եկայց ՚ի ժողովս աստուածոց, և ՚ի մէջ նոցա դատէր զնոսա։

Մինչև յե՞րբ դատիք անիրաւու-

թեամբ, և ակն առնուք մեղաւորաց։

Դատ արարէք որբոյն և այրուհւոյ. իրաւունս արարէք տնանկին և խոնարհի։

Ընկերացուցէք զաղքատան և զտնանկ, ՚ի ձեռաց մեղաւորի փրկեցէք զնոսա։

Ոչ իմացան և ոչ ՚ի միտ առին, ՚ի խաւարի գնացին, և շարժեցան ամենայն հիմունք երկրի։

Ես ասացի թէ աստուածք իցէք, կամ որդիք բարձրելոյ ամենեքեան։

Դուք աւասիկ որպէս մարդիկ մեռանիք, և որպէս զմի իշխանացն անկանիք։

Երի աստուած և դատեա զերկիր, զի դու ժառանգեացես զամենայն հեթանոսս։

ՍԱՂՄՈՍ ՁԹ.

Օրհնութիւն Աղմոսաց այսոքիւ։

Աստուած ո՞րքեզ նմանիցէ. մի՛ լռեր և մի՛ դադարեր աստուած։ Զի ահա թշնամիք քո գոչեցին, ևատելիք քո համբարձին զգլուխս իւրեանց։

Ի վերայ ժողովրդեան քո խորհուրդ մանեցին զիտուն թիւն. խորհեցան ի վերայ սրբոց քոց և ասացին։

Եկայք սատակեսցուք զնոսա յազգացայ, և մի՛ յիշեսցի անուն իսրայէլի և ևս։

Խորհեցան միաբանութեամբ ի միասին, վասն քո ուխտ արարին։

Բանակք եդոմացւոց և իսմայելացիք, մովաբ և հագարացիք։

Գեբաղ, ամմէն, ամաղէկ, և այլազգիքն ամենայն բնակչօքն Հանդ։

դերձ ծուբաւ։

Զի և աստուր եկեալ էր ընդ նոսա, ամենեքեան սրբա զօրավիգն էին որդւոցն ղովտայ։

Արա զնոսա որպէս մադիամ, որպէս սիսարա, որպէս զ յաբին ի ծովծոման կիսովնի։

Սատակեցան նոքա յականս դովրայ, և եղեն որպէս զաղբ երկրի։

Արա զիշխանս նոցա որպէս զոռեբն, զէբն, զզէբէէ, զսաղմանա և զամենայն իշխանս նոցա։

Որք ասացին, ժառանգեսցուք ի մեզ զարբուն թիւն աստուծոյ։

Աստուած իմ՝ արա զնոսա որպէս զանիւ, որպէս զեղէգն առաջի հողմոյ։

Որպէս հուր զի այրէ զանտառս, որպէս բոց զի կիզու զլերինս։

Այսպէս հալածեսցես զնոսա

մրիսա. քո, և քարկուԹեամբ
քով խոռվեցուսցես զնոսա։
Ոչ ից զերեսս նոցա անարդանօք,
և խնդրեսցեն զանուն քո տէր։
Ամաչեսցեն և խռովեսցին յաւի-
տեան յաւիտենից, և ամօԹա-
ւից կորիցեն։
Ծանիցեն զի անուն քո տէր է,
և դու միայն բարձրեալ ես ի վե-
րայ ամենայն երկրի։

Տե՛ս ժբ։

ՍԱՂՄՈՍ ՁԴ։

Ի կիսաշաբ. վան Հնչանայ, որ-ոյն Արիայ սաղմոս։

Որպէս սիրելի են յարկք քո
տէր զօրուԹեանց, ցանկայ և
վախճանէ անձն իմ ի գաւիԹս
քո։
Սիրտ իմ և մարմին իմ ցնծասցէ
առ աստուած կենդանի։
Քանզի ճնճղուկ եգիտ իւր տուն,

տատրակ զբոյն՝ ուր դիցէ զձագս իւր։
Սեղան քո տէր զօրուԹեանց,
Թագաւոր իմ և աստուած իմ։
Երանի ամենեցուն որ բնակեալ
են ի տան տեառն, յաւիտեանս
յաւիտենից օրհնեսցեն զքեզ։
Երանելէ այր որոյ օգնուԹիւն
իւր ի քէն է. ելս եդ ի մտի իւ-
րում ի հովիտս արտմուԹեան, ի
տեղւոջ յորում ստեղծար։
ՕրհնուԹիւն տացի որ զօրե-
նըս դնէ. դնասցէ նա ի զօրու-
Թենէ ի զօրուԹիւն, և երևեսց-
ցի աստուած հրեշտակաց ի սի-
ովն։
Տէր աստուած զօրուԹեանց՝
լուր աղօԹից իմոց, ունկն դիր
աստուած յակովբայ։
Ընդունելի ես դու մեր. տես աս-
տուած և նայեա յերեսս օծե-

ՍԱՂՄՈՍ ՁԹ.

Ի կսկիծ. ողբ-ոյն Երկայ ասլմոս։

Տունք ժդ։

Տէր աստուած զօրութեանց, ե-
րանելոյ է այր՝ որ յուսայ ՚ի քեզ։
Տէր ոչ պակասէ առնել զողորմու-
թիւն իւր, յայնցանէ որ գնան
յանդծութեան։
Տէր աստուած զօրութեանց, ե-
ղիցի ՚ի քեզ։
Ձայն մեղ տէր զողորմութիւնս
քո, և զփրկութիւնս քո տուր
մեզ։
Լուաք զինչ խօսի տէր աստուած
մեր. խօսեսցի զխաղաղութիւն
ժողովրդեան իւրոյ, առ սուրբս
դարձուցեր զդեղութիւնն յա-
կուպայ։
Ահաւասիկ տէր ընդ երկիր քո, և
ընտրեսցի ընդ աղբ գալ ՚ի տան
աստուծոյ, առաւել քան բնակել
նալ ՚ի յարկս մեղաւորաց։
Օողորմութիւն և ճշմարտու-
թիւն սիրե տէր աստուած ըզ-
հնորհս և զփառս տացէ։
Տէր ոչ պակասէ առնել զողորմու-
թիւն իւր, յայնցանէ որ գնան
յանդծութեան։
Տէր աստուած զօրութեանց, ե-
րանելոյ է այր՝ որ յուսայ ՚ի քեզ։

Թագաւոր զանիրաւութիւն ժողո-
վրդեան քոյ. ծածկեցեր զամե-
նայն մեղս նոցա։
Լուեցուցեր զամենայն սրտմ-
մտութիւնս քո. դարձար ՚ի բար-
կութենէ սրտմտութեան քո։
Դարձ առ մեզ աստուած փրկիչ
մեր, և դարձո զսրտմտութիւնս
քո ՚ի մէնջ։
Մի՛ յաւիտեան բարկանայր մեզ
տէր, և մի՛ ձգեր զբարկութիւն
քո ազգէ ազգի։
Ընտրեցեր դու դարձեալ կեցու-
ցես զմեզ. ժողովուրդ քո ուրախ
եղիցի ՚ի քեզ։
Ցոյց մեզ տէր զողորմութիւնս
քո, և զփրկութիւնս քո տուր
մեզ։
Լուաք զինչ խօսի տէր աստուած
մեր. խօսեսցի զխաղաղութիւն
ժողովրդեան իւրոյ, առ սուրբս

իւր՝ և առ այնոսիկ որ դարձեալ
են առ նա սրտիւք ։
Սակայն մերձ է առ երկիւղած
իւր փրկութիւն նորա . բնակիլ
փառաց նորա յերկրի մերում ։
Ողորմութիւն և ճշմարտութիւն
պատահեցին . արդարութիւն
և խաղաղութիւն համբուրե-
ցին ։
Ճշմարտութիւն յերկրէ բու-
սաւ , արդարութիւն յերկնից ե-
րեւեցաւ ։
Տէր տացէ զբարեգործութիւն , և
երկիր մեր տացէ զպտուղ իւր .
արդարութիւն առաջի նորա գը-
նասցէ , դիցէ ի ճանապարհի ըզ-
գնացս իւր ։

ՍԱՂՄՈՍ ՀԶ։

Աղօթս Դաւթի ։ Ընդ։

Ականարհեցո տէր զականջն քո և
լուր ինձ , զի աղքատ և անանկ
եմ ես ։
Պահեա զանձն իմ սուրբ տէր .
փրկեա զծառայս քո աստուած
իմ՝ որ ի քեզ յուսացեալ ։
Ողորմեա ինձ տէր զի առ քեզ
աղաղակեցի զօրհանուսպաղ . ու-
րախ արա զանձն ծառայի քո , զի
առ քեզ տէր հանբարձի զանձն
իմ ։
Զի դու տէր քաղցր և ողոր-
ես , բազումողորմ առ ամենե-
սեան որ կարդան առ քեզ ։
Ականջ դիր տէր աղօթից իմոց , և
նայեա ի ձայն խնդրուածոց ի-
մոց ։
Յաւուր նեղութեան իմոյ կար-

դայի առ քեզ, և լսար ինձ։
Ոչ ոք է նման քեզ յաստուածս
տեր, և ոչ ոք է որպէս զգործս
քո։
Ամենայն ազգս զոր արարեր՝ ե-
կեսցեն և երկիր պագցեն առա-
ջի քո, փառաւորեսցեն զա-
նուն քո յաւիտեան։
Մեծ ես դու տէր, և առնես սքա-
նչելիս, և դու միայն ես աս-
տուած։
Ուսոյց դու ինձ ճանապարհի քո-
մ և գնացից ի ճշմարտութեան քումմ, և ուրախ եղիցի սիրտ իմ երկնչել յանուանէ քումմէ։
Խոստովան եղէց առ քեզ տէր աստուած իմ բոլորով սրտիւ իմով. փառաւորեցից զանուն քո յաւիտեան։
Մեծ եղև ի վերայ իմ ողորմու-

թիւն քո, փրկեցեր զանձն իմ ի դժոխոց ներքինոց։
Ընտուաց, անօրէնք յարեան ի վերայ իմ, և ժողովք հզօրաց խնդրեցին զանձն իմ, և ոչ համարեցան զքեզ աստուած առաջի իւրեանց։
Այլ դու տէր աստուած իմ՝ գթած ես և ողորմած, երկայնամիտ բազումողորմ և ճշմարիտ. նայեաց առ իս և ողորմեա ինձ։
Տուր զօրութիւն ծառայի քո, կեցո զորդի աղախնոյ քո, և արա առ իս նշան բարութեան։
Տեսցեն ատելիք իմ և ամաչեսցեն, զի դու տէր օգնեցեր ինձ և մխիթարեցեր զիս։

Տունք ԺԲ։

ՍԱՂՄՈՍ ՁԶ.

Այլմս օրհնութիւն. որոյ կրկին կրկնեալ։

Հիմունք նորա ի լեառն սուրբ
նորա. սիրէ տէր զդրունս սիոն
նիւաւաելքան զամենայն յարկս
սրն յակովբայ։
փառաւորեալն խօսեցաւ վասն
քո, ահաւադիկ քաղաքդ աստու-
ծոյ։
Յիշեցի զրահաբ և զբաբելոնն
որ ճանաչեն զիս. ահա այլազգիք
և ծուր և ժողովուրդք հնդկաց,
սոքա եղեն անդ։
Ասելոյ ասի մայր և մարդ ծնաւ
ի նմա, և ինքն հիմունս արկ ի
նմա բարձրեալն։
Տէր պատմեսցէ գրովք ժողովուր-
դեան, իշխանացս այսոցիկ որ
եղեն անդ։
Որպէս զի ուրախ լինիցին ի քեզ

ամենեքեան, որոց բնակութիւն
իւրեանց ի քէն է։

Տունք ը։

ՍԱՂՄՈՍ ՁԷ.

Ի կոպարճ վան Այլազգիոյ իմաստութեան, զի եւ պատահանիք
նմանի իմաստութեամբ։

Տէր աստուած փրկութեան իմ
մոյ, ի տուէ կարդացի և գիշե-
րի առաջի քո։
Մտցեն աղօթք իմ առաջի քո տէր,
խոնարհեացի ունկն քո ի խըն-
դրուածս իմ։
Ո՛ի լցաւ չարչարանօք անձն իմ,
և կեանք իմ՝ի դժոխս մերձեցաւ.
և համարեցայ ես ընդ այնոսիկ
որ իջանեն ի գուբ։
Եղէ ես որպէս մարդ առանց օգ-
նականի, և ի մեռեալս ազատ։
Որպէս զվիրաւորս որ ննջեն ի
գերեզմանս։

Օրա դուն ոչ յիշեցեր, և նոքա՛ի
ձեռանէ քումմէ մերժեցան։
Եղին զիա՛ի գբի նեղչնուն, ՛ի
խաւարի և՛ի ստուերս մահու։
Յիա հաստատեցաւ սրտմտու-
Թիւն քո, զամենայն զբօսանս քո
աճեր՛ի վերայ իմ։
Ձեռի արարեր յինէն զծանօթս
իմ, և եղին զիանշաւակիւրեանց։
Պատնեցայ և ոչ ելանէի. աչք իմ
տկարացան յայղքաստուԹենէ։
Ընդազակեցի առ տէր զօրհանա-
պազ, և համբարձի առ քեզ ըզ-
ձեռս իմ։
Միթէ մեռեալոց առնիցես սքան-
չելիս, կամ բժիշկք յարուցանիցեն՝ խոստովանեսցին առ քեզ։
Միթէ պատմեսցէ՞ ոք երբեք՛ի
գերեզմանի զողորմուԹիւնա՛ քո,
կամ զճշմարտուԹիւնա՛ քո՛ի կո-
րստեան։

Միթէ ճանաչեսցի՞ն՛ի խաւարի
սքանչելիք՛ քո, կամ արդարու-
Թիւն՛ քո յերկիր մոռացեալ։
Ես առ քեզ տէր աղաղակեցի. ա-
ռաւօտու աղօթք իմ ժամանես-
ցեն առ քեզ։
Ընդէ՞ր տէր մերժես զանձն իմ,
կամ դարձուցանես զերեսս քո
յինէն։
Տնանկ և վաստակաւոր եմ ես՛ի
մանկուԹենէ իմմէ. ՛ի բարձրու-
Թենէ խոնարհեցայ և ափշեցայ։
Յիա հաստատեցաւ բարկու-
Թիւն՛ քո. արհաւիրք՛ քո խռովե-
ցուցին զիս։
Եբջեցան զինև որպէս ջուր, զօր ա-
մենայն պաշարեցին զիս՛ի միասին։
Ձեռի արարեր յինէն զբարեկա-
մըս իմ և զծանօթս իմ, վասն Թը-
շուառուԹեան իմոյ։

ՍԱՂՄՈՍ ՁԸ.

Խնամքոյն Աստուծոյ ի հայելս։

Ո՜ողորմութիւնդ քո տէր յաւիտեան օրհնեցից. ազգէ յազգ պատմեցից զճշմարտութիւնդ քո բերանով իմով։

Ընացեր թէ աշխարհս ողորմութեամբ շինեսցի, յերկինս պատրաստ եղիցի ճշմարտութիւն քո։

Եդի ուխտ ընտրելոց իմոց, երդուայ դաւթի ծառայի իմոյ։

Յաւիտեան հաստատեցից զզաւակ քո, շինեցից ազգէ յազգ զաթոռ քո։

Խոստովան եղիցին երկինք սքանչելեաց քոց տէր, և ճշմարտութիւն քո յեկեղեցիս սրբոց։

Ովք է յամպս որ հաւասարէ քեզ, կամ ո՞վ նմանիցէ տեառն յորդիս աստուծոյ։

Աստուած փառաւորեալ ի խորհուրդս սրբոց իւրոց. մեծ և ահաւոր ի վերայ այնոցիկ որ շուրջ են զնովաւ։

Տէր աստուած զօրութեանց, ո՞ նման է քեզ. հզօր ես դու տէր և ճշմարտութիւն քո շուրջ է զքեզ։

Դու տիրես զօրութեանց ծովու, զխտութիւն ալեաց նորա դու ցածուցանես։

Դու խոնարհեցուցանես որպէս վիրաւորս զամբարտաւանս. ի զօրութիւն բազկի քո ցրուեցեր զթշնամիս քո։

Քո են երկինք և քո է երկիր, զաշխարհս լրիւ իւրովք դու հաստատեցեր, զհիւսիս և զհարաւ դու արարեր. Թաբոր և հերմոն յանուն քո ցնծասցեն։

Քո է բազուկ և քո է զօրութիւն.

զօրացի աչք քո և բարձր եղիցի
ձեռն քո։
Յարդարութիւն և յիրաւունս
հաստատեալ է աթոռ քո. ողոր-
մութիւն և ճշմարտութիւն դէմ
նայեցէ առաջի երեսաց քոց։
Երանի ժողովրդեան որ գիտեն
զօրհնութիւնս քո տէր. ի լոյս ե-
րեսաց քոց գնասցեն և յանուն
քո ցնծասցեն զօրհանուապազ, և
յարդարութեան քում բարձր
եղիցին։
Պարծանք զօրութեանց մերոց
դու ես և ի կամս քո բարձր ե-
ղիցի եղջիւր մեր։
Ի տեառնէ է օգնութիւն սրբոյն
իսրայէլի Թագաւորին մերոց։
Յայնժամ խօսեցար տեսլեամբ
ընդ որդիս քո և ասացեր. եդիւ
զօգնութիւն ի վերայ հզօրին,
և բարձր արարից զընտրեալն ի

ժողովրդենէ իմմէ։
Գտի զդաւիթ ծառայ իմ, իւղով
սրբով իմով օծի զնա։
Ձեռն իմ ընկալցի զնա, և բա-
զուկ իմ զօրացուսցէ զնա։
Ոչ մեղիցէ նմա թշնամի, և որ-
դի անօրէնութեան ոչ չարչա-
րեսցէ զնա։
Ջարից առաջի նորա զթշնամիս
նորա, և զատելիս նորա ի պար-
տութիւն մատնեցից։
Ճշմարտութիւն իմ և ողորմու-
թիւն իմ ընդ նմա, և յանուն իմ
բարձր եղիցի եղջիւր նորա։
Եդից ի ծովս զձեռն նորա, ի
վերայ գետոց զաջ նորա։
Նա կարդասցէ առ իս հայրիմ ես
դու, աստուած ընդունելի վրէ-
կութեան իմոյ։
Եւ անդրանիկ արարից զնա, և
բարձր քան զամենայն թագաւոր

րըս երկրի ։

Յաւիտեան պահեցից նմա զողորմութիւն իմ, և ուխտ իմ հաւաստարիմ ընդ նմա ։

Եւ տացից յաւիտեան յաւիտենից զզաւակ նորա, և զաթոռ նորա որպէս զաւուրս երկնից ։

Թէ թողցեն որդիք նորա զօրէնս իմ, և յիրաւունս իմ ոչ կամեսցին գնալ ։

Թէ զարդարութիւնս իմ անարգեսցեն, և զպատուիրանս իմ ոչ պահեսցեն ։

Եւ արիցց գաւազանաւ զանօրէնութիւնս նոցա, տանջանօք զանիրաւութիւնս նոցա ։

Բայց զողորմութիւն իմ ոչ արգելից ի նոցանէ, և ոչ նենգեցից ճշմարտութեան իմում, և ոչ անարգեցից զուխտ իմ, և ինչ որ

ելանէ ընդ շրթունս իմ՝ զայն ոչ արհամարհեցից ։

Մի անգամ երդուայ ի սրբութիւն իմ, թէ դաւթի ես ոչ սուտեցից ։

Զաւակ նորա յաւիտեան կացցէ, և աթոռ նորա որպէս արեգական առաջի իմ, որպէս լուսին զի հաստատեալ է յաւիտեան վկայ հաւատարիմ յերկինս ։

Իսկ արդ դու մերժեցեր և անարգեցեր, և ընդ վայր հարեր զօծեալ քո ։

Պարձուցեր զուխտ ի ծառայէ քումմէ. պղծեցեր յերկրի զսրբութիւն նորա ։

Քակեցեր զամենայն պարիսպս նորա, և եդիր զամուրս նորա ի դողութիւն ։

Յափշտակեցին զնա անցաւորք ճանապարհին. եղեւ նա նախատ

դրացեաց իւրոց։

Բարձր արարեր զաչ նեղչայ նո-
րա, և ուրախ արարեր զամենայն
թշնամիս նորա։

Դարձուցեր զօգնութիւն ի սրոյ
նորա, և ոչ ընկալար զնա ի պա-
տերազմի։

Սնարդեցեր զերբութիւն նորա,
զաթոռ նորա յերկիր կործանե-
ցեր։

Նուազ աւուրս զաւուրս ժա-
մանակաց նորա, և հեղեր զնո-
ւաճ զամօթ։

Մինչև յե՞րբ դարձուցանես զե-
րեսս քո իապատ. բորբոքեսցի որ-
պէս հուր բարկութիւն քո։

Իսկ արդ յիշեա տես՝ ո՞վ է իմ
հանգիստ. միթէ ի զո՞ւր ինչ ըս-
տեղծեր զամենայն որդիս մարդ-
կան։

Ո՞վ է մարդ որ կեցցէ և ոչ տես

ցէ զմահ, կամ փրկեսցէ զանձն
իւր ի ձեռաց դժոխոց։

Ո՞ր են ողորմութիւնք քո տէր ա-
ռաջինք, զոր երդուար դաւթի
ճշմարտութեամբ քումբ։

Յիշեա զնախատինս ծառայից քո,
զոր ընկալայ ի ծոց իմ յազգաց
բազմաց։

Զոր նախատեցին թշնամիք քո
տէր, նախատեցին փոխանակ օ-
ծելոյ քո։

Օրհնեալ տէր աստուած յաւի-
տեանս յաւիտենից. եղիցի եղի-
ցի։

Տունք խը։
Կանոնս գոբզայս է։ Սաղմոս ժգ։
Տունք ոխը։

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ԵՍԱՅԵԱՑ ՄԱՐԳԱՐԷԻ

Գլուխ իգ։

Ի պիշերայ կանխէ հոգի իմ, ա-

ռաւօտ առնել առ քեզ աստուած։

Վ՚ան զի լոյս են հրամանք քո՛ի վերայ երկրի. ուսարուք զարդարութիւն բնակիչք երկրի։

Կարկեցաւ ամպարիշտն, և ոչ եւս ուսցի առնել յերկրի զարդարութիւն ճշմարտութեան։

Բարձցի ամպարիշտն յերկրէ, և մի՛ տեսցէ զփառս աստուծոյ։

Տէր բարձր ես և բազուկ քո հզօր, և նոքա ոչ դիտացին։

Ծանիցեն ամաչեսցեն և նախանձ անկցի անխրատ ժողովրդեան. և արդ սուր զմիշնամիս քո կերիցէ։

Տէր աստուած մեր տուր մեզ զխաղաղութիւն քո, զի ըստ ամենայն գործոց մերոց հատուցաւ մեզ։

Տէր աստուած մեր տացիր ընդ

մեզ, զի բայց ՚ի քէն զայլ ոք ոչ գիտեմք, և զանուն քո յանուանէ նեմք զօրհանապազ։

Իակ արդ մեռեալք կենդանութիւն այլ ոչ տեսանիցեն, և ոչ բժիշկք յարուցանիցեն։

Վ՚ան այնորիկ ածեր հարեր տապակեցեր, ջնջեցեր զամենայն առնու մանուկ նոցա։

Յաւել տէր զչար ՚ի վերայ՝ չարի նոցա, և ած զչար ՚ի վերայ անօրինաց երկրի։

Տէր ՚ի նեղութեան յիշեցաք՝ ըզքեզ, զի փոքր մի նեղութիւն է խրատ քո ՚ի վերայ մեր։

Որպէս երկունք յղւոյ զի հասեալ իցեն ժամանակ ծննդեան, և առ ցաւս իւր ճչիցէ։

Այնպէս եղեալք սիրելւոյ քում, յահ և յերկիւղ քո յղացեալք երկնեցաք, և ծնաք զհոգի փըր-

կուԹեան քո ։

Ոչ ևս կործանեսցուք մեք, այլ կործանեսցին բնակիչք երկրի։ Յարիցեն մեռեալք, կանգնեսցին ամենեքեան որ եղեալ են ի գերեզմանս ։

Յարիցեն ցնծասցեն և ուրախ եղիցին դատաւորեալք երկրի ։ Ա՛ման զի ցօղդ որ ցօղէ ի քէն՝ այդ բժշկուԹիւն է նոցա, բայց երկիրն ամպարշտաց սատակեսցի ։

Խոյս տուր ժողովուրդ իմ, գնա մուտ ի շտեմարանս քո, փակեա զդուրս քո առաջի երեսաց քոց ։ Փախիր և Թաքիր առ ժամանակ մի, մինչև անցցէ բարկուԹիւն տեառն ։

Փառք Հօր և որդւոյ և ։

ՄԱՂԹԱՆՔ

ԽաղաղուԹեանց տուողդ քրիստոս, զքաղաղուԹիւն և զերկնային ողորմուԹիւն քո պարգևեա յարարածս քո ։

Մարդասէր տէր վասն սրբուհւոյ անարատ մօր քո և կուսի, և վասն խաչի քո պատուականի ընկալ զաղաչանս մեր և կեցո զմեզ ։

Ո՛չխարն ա՛ղջիս ի վերջն Հրանեալ կանոնին գիպես ի 50 երեսն ։

Յարեաւ առաւօտ՝ և յրուեցան ժժեռայն թշնամիք նորա։

ՍԱՂՄՈՍ ՁԹ.

Ընդ Ի՞նչս յայն Խորհի։

Ասէր ապաւէն եղեր մեր ազգ մինչև յազգ. մինչչև լեռինք հաստատեալ էին, և մինչչեւ ստեղծեալ զերկիր և զամենայն տիեզերս։

Յաւիտենից մինչև յաւիտեան դու ես, և մի՛ դարձուցաներ ըզմարդ ի տառապանս, և ասացեր՝ դարձարուք առ իս որդիք մարդկան։

Ասզար ամ յաչս տեառն որպէս օր երեկի զի անց, որպէս պահ մի գիշերոյ. և ամք նորա անարգութեամբ եղիցին։

Ընդ առաւօտս որպէս դալարի

բուսցին, ընդ առաւօտս որպէս դալարի զուարճացին և ծաղկեսցին. ընդ երեկոյս լմարշասցին չորասցին և անկցին։

Աղաչեցաք մեք ի բարկութենէ քումմէ, և ի սրտմտութենէ քումմէ խռովեցաք։

Եդիր զմեղս մեր առաջի քո, և զկեանս մեր ի լոյս երեսաց քոց։ Ընդէնայն աւուրք մեր նուաղեցան, և ի բարկութենէ քումմէ խռովեցաք։

Յամենայն ամս մերոց անդադար որպէս սարդի, և թիւ աւուրց ամաց մերոց ի նոսա եօթանասուն ամ։

Եթէ առաւել ևս ութսուն ամ, որ ինչ աւելի քան զայն՝ ցաւօք և հեծութեամբ։

Եկն ի վերայ մեր հեծութիւն և խրատեցաք. իսկ արդ ո՞ գիտացէ զզօրութիւն բարկութեան քո, կամ յահէ քումմէ ըզսրտմտութիւն քո հաւանեսցի։

Այսպէս ցոյց ինձ զաջ քո, և որ խոնարհ են սրտիւք զիմաստութիւնս քո։

Դարձ տէր՝ մինչև յե՞րբ, և թարեա ի ծառայս քո։

Լցաք առաւօտու ողորմութեամբ քո, ցնծացաք և ուրախ եղաք զամենայն աւուրս կենաց մերոց։

Ուրախ եղաք փոխանակ աւուրցն որ խոնարհ արարին զմեզ, և ամացն յորս տեսաք զչարչարանս։

Յայեաց տէր ի ծառայս քո և ի գործս ձեռաց քոց, և առաջնորդեա որդւոց նոցա. եղիցի լոյս տեառն աստուծոյ ի վերայ մեր։

Օ գործս ձեռաց մերոց ուղիղ ա-

բա՝ ի մեզ տէր, զդործս ձեռաց մերոց աջողեա մեզ։

Տունք ԺԷ։

ՍԱՂՄՈՍ Դ։

Օրհնութիւն գովութեան ի Դաւիթ։

Ո բնակեալն է յօգնութիւն բարձրելոյն, ընդ հովանեաւ աստուծոյ յերկինս հանգիցէ։

Ասասցէ տեառն՝ ընդունելի իմ ես, ապաւէն իմ աստուած և ես յուսամ ի նա։

Զի փրկեսցէ զիս յորոգայթէ որսողին, և ի բանից խռովութեան։

Ի թիկնաւէջս իւր ընկալցի զքեզ, ի հովանի թեւուց նորա յուսասցիս։

Վահան զէնն շուրջ եղիցի զքեզ ճշմարտութիւն նորա։

Ոչ երկիցես դու յերկիւղէ գիշե-

րի, և ոչ ի նետէ որ թռչի ի տուէ։

Յիրէ որ շրջի ի խաւարի, ի գործակութենէ դիւի ի հասարակ աւուր։

Ընկղին ի կողմանէ քումմէ հազարք, և բիւրք ընդ աջմէ քումմէ, որ առ քեզ ինչ ոչ մերձեսցին։

Բայց միայն աչօք քովք հայեսցիս դու, զհատուցումն մեղաւորաց տեսցես, զի դու տէր յոյս իմ ես։

Զբարձրեալն արարեր քեզ ապաւէն։ ոչ հասցեն առ քեզ չարք, տանջանք մի՛ մերձեսցին ի յարկս քո։

Զի հրեշտակաց իւրոց պատուիրեսցէ վասն քո, պահել զքեզ յամենայն ճանապարհս քո։

Ի բազուկս իւրեանց ընկալցին զքեզ, զի մի՛ երբէք հարցես զգ-

քարի զոտն քո։
Ի վերայ իժից և քարբից գնաս.
ցես դու. առ ոտն կոխեսցես
զառիւծն և զվիշապն։
Քանզի յիս յուսացաւ և փրկե-
ցից զնա, հովանի եղէց նմա, զի
ծանեաւ զանուն իմ։
Կարդասցէ առ իս և ես լուայց
նմա. և առ նմա եղէց ՚ի նեղու-
թեան։
Փրկեցից փառաւոր արարից զնա. երկայն աւուրբք լցուցից, և ցուցից նմա զփրկութիւն իմ։

ՍԱՂՄՈՍ ՂԱ.

Սաղմոս օրհնութեան, առաջ ընթերցուց ՚ի Դաւիթ։

Ընդարի է խոստովան լինել տեառն, սաղմոսասել անուան քում բարձրեալ։
Պատմել առաւօտու զողորմու-

թիւնա քո, զհաւատս քո ՚ի գիշերի։
Տանդաղեաւ սաղմոսարանաւ, ՚ի ձայն օրհնութեան գուսլել։
Ուրախ արարեր զիս տէր յարա-
րածս քո, և ՚ի գործս ձեռաց քոց ցնծացայց։
Մրպէսզի մեծ են գործք քո տէր, և յոյժ խոր են խորհուրդք քո։
Այր անզգամ զայս ոչ ծանիցէ, և անմիտն զայս ոչ առնու ՚ի միտ։
Ի բուսանել մեղաւորաց որպէս խոտ, ՚ի ծաղկել այնոցիկ զոր-
ծեն զանօրէնութիւն։
Սատակեսցին յաւիտեան յաւի-
տենից, և դու բարձրեալ ես յա-
ւիտեան տէր։
Օ՚ի ահա թշնամիք քո տէր, զի ահա թշնամիք քո կորիցեն. ցը-
րուեսցին ամենեքեան որ գոր-
ծեն զանօրէնութիւն։

Բարձր եղիցի որպէս միեղջերուի եղջիւր իմ, և ծերութիւն իմ՝ի ձէթ պարարտութեան։

Նայեաց ակն իմ՝ի թշնամիս իմ, որ յարուցեալ են՝ի վերայ իմ չարութեամբ, ՚ի նոսա լուիցէ ունկն իմ։

Արդարք որպէս զարմաւենիս ծաղկեսցին, որպէս մայրք լիբանանու բազումք եղիցին։

Տնկեալք եղիցին ՚ի տան տեառն, ՚ի գաւիթս աստուծոյ մերոյ ծաղկեսցին։

Նաև և բազումք եղիցին ՚ի ծերութիւն պարարտութեան, գիրգք և փափուկք եղիցին ՚ի պատմել. ուղիղ է տէր աստուած մեր, և ոչ գոյ ՚ի նմա անիրաւութիւն։

ՍԱՂՄՈՍ ՂԲ.

Յօգն առաջին շաբաթու, յոր հայսպաթեցաւ երիւր, օրհնութիւն գովութեան ՚ի Դաւիթ։

Տէր թագաւորեաց, վայելչութիւն զգեցաւ, զգեցաւ տէր զօրութիւն ընդ մէջ իւր ածաւ։ Հաստատեաց զաշխարհն՝ զի մի՛ սասանեսցի. պատրաստ է աթոռ քո՝ի սկզբանէ յաւիտեանս դու ես։

Ամբարձան գետք տէր, և համբարձին գետք զձայնս իւրեանց, յարիցեն գետք՝ի դնացս իւրեանց։

Ի ձայնէ ջուրց բազմաց սքանչելի եղեն զբօսանք ծովու։

Սքանչելի ես դու տէր՝ի բարձունս. վկայութեանց քոց մեք յոյժ հաւատացաք։

Տան քում վայելէ սրբութիւն

տէր, ընդ երկայն աւուրս։

Տուն ՀԷ։

ՍԱՂՄՈՍ ՂԴ.

Սաղմոս Դաւիթ. երեքսաներորդ։

Աստուած վրէժխնդիր տէր, աստուած վրէժխնդիր յայտնեցար։

Բարձր լեր որ դատիս զերկիր. հատո՛ւցո՛ւ մեծամեծ արտասուանիցս։

Մինչև յե՞րբ մեղաւորք տէր, մինչև յե՞րբ մեղաւորք պարծեսցին։

Բարբառեալ խօսեսցին զանիրաւութիւն. խօսեսցին ամենեքեան որ գործեն զանօրէնութիւն։

Ո՛ժողովուրդ քո տէր խոնարհ արարին, և զժառանգութիւն

քո չարչարեցին։

Ո՛այրին և զպանդուխտն սպանին, զորբան կոտորեցին, և ասացին ոչ տեսանէ զայս տէր, և ոչ ի միտ առնու աստուած յակովբայ։

Իմացարուք անզգամք ժողովրդոց, և անմիտք մինչև յե՞րբ ոչ առնուք ՚ի միտ։

Որպէս զի մէկ որ անկեաց զականկն՝ ինքն ո՞չ լուիցէ, կամ որ ստեղծ զակն՝ ինքն ո՞չ տեսանիցէ։

Ո խրատէն զազգինս, որպէս մէկ ո՞չ յանդիմանեսցէ. ո ուսուցանէ մարդոյ զգիտութիւն. տէր ճանաչէ զիւորհուրդս մարդկան զի են ընդունայն։

Երանի մարդոյ զոր խրատես դու տէր, և յօրինաց քոց ուսուցանես դու նմա։

Ցածուցանես դու նմա զաւուրս

սըն չարու-թեան, մինչև փորե-
ցի խորխորատ մեզաւորի։
Ոչ մեւժէ աէր զժողովուրդ իւր
և զժառանգու-թիւն իւր ոչ առ-
նէ անտես։
Մինչև դարձցին իրաւունք յար-
դարու-թիւն. ընկալցին զնա ա-
մենեքեան որ ուղիղ են սրտիւք։
Ո՞ յարիցէ ընդ իս՝ ի վերայ չա-
րաց. կամ՞ո հաւատարեսցէ ինձ
՝ի վերայ այնոցիկ որ գործեն զա-
նօրէնու-թիւն։
Թէ ոչ տեառն օգնեալ էր ինձ,
փոքր մի և ս բնակեալ էր անձն
իմ՝ի դժոխս։
Եթէ ասէի Թէ սահա սասանե-
ցան ոտք իմ, ողորմու-թիւն քո
տէր օգնէր ինձ։
Ըստ բազում ցաւոց սրտի իմոյ,
մխիթարու-թիւնք քո ուրախ առ-
ներ զանձն իմ։

Ա՛ի հաւատարեսցէ քեզ աղ-
անօրէնու-թեան, ո՛ պատճառէ
զվաստակս ընդդէմ հրամանի։
Որսացան զանձն արդարոյ, և զա-
րիւն անբիծ պարտաւորս առնէ-
ին։
Եղեւ տէր ապաւէն իմ, աստու-
ած օգնական յուսոյ իմոյ։
Հատուսցէ նոցա տէր ըստ անօ-
րէնու-թեան նոցա, ըստ չարու-
թեան նոցա կործանեսցէ զնոսա
տէր աստուած մեր։

Տաւնք իա։

ՍԱՂՄՈՍ ԴԴ.

Օրհնու-թիւն գովու-թեան ՚ի Դաւիթ։

Ընկայք ցնծասցուք ի տէր, աղա-
ղակեսցուք առ աստուած փրկիչ
մեր։
Կանխեսցուք առաջի նորա խոս-
տովանու-թեամբ, սաղմոսիւք ա-

ղաղաւկեացուք առ նա ։
Աստուած մեծ է տէր , թագա-
ւոր մեծ ՚ի վերայ ամենայն եր-
կրի ։
Ի ձեռս նորա են ամենայն տիե-
զերք երկրի , բարձրութիւնք լե-
րանց նորա են ։
Նորա է ծով և նա արար զնա ,
և զցամաք ձեռք նորա ստեղծին ։
Եկայք երկիրպագցուք նմա , անկ-
ցուք և լացցուք առաջի տեա-
ռըն արարչին մերոյ ։
Նա ինքն է տէր աստուած մեր
մեք ժողովուրդք ձեռին նորա ,
և խաշն արօտի նորա ։
Այսօր եթէ ձայնի նորա լսիցէք ,
մի՛ խստացուցանէք զսիրտս ձեր
որպէս ՚ի դառնութեան ։
Յաւուրն փորձութեան յանա-
պատի , ուր փորձեցին զիս հարք
քըն ձեր , քննեցին զիս և տեսին

զգործս իմ զքառասուն ամ ։
Ո՛ անացայ ընդ ազգին ընդ այն-
միկ և ասացի՝ միշտ մոլորեալ են
սրտիւք , և նոքա ոչ ծանեան զճ-
ճանապարհս իմ ։
Որպէս երդուայ իբ արկութեան
իմում , թէ մտցեն ՚ի հանգիստ
իմ ։

Տե՛նք ժբ։ Գոլգոթայ լը։

ՍԱՂՄՈՍ ՂԵ ։

Սաղմոս Դ Դաւիթ ։ Ի ձեռնադիր ընծայից փառաբան ։

Օրհնեցէք զտէր յօրհնութիւն
նոր ։ օրհնեցէք զտէր ամենայն
երկիր ։
Օրհնեցէք զտէր , և օրհնեցէք
զանուն նորա ։ աւետարանեցէք
օր ըստ օրէ զփրկութիւն նորա ։
Պատմեցէք ՚ի հեթանոսս զփա-
ռս նորա , յամենայն ժողովուր-
դս զքաջանչելիս նորա ։

Արեւ է տէր և օրհնեալ է յոյժ, ահարկու է նա՛ի վերայ ամենայն կռոց։

Ընծայք կուռքք հեթանոսաց դեւք են, և տէր զերկինս արար։ Խոստովանութիւն և վայելչութիւն է առաջի նորա. սրբութիւն և մեծվայելչութիւն է՛ի սրբութեան նորա։

Ատուցէք տեառն տոհմք ազգաց, մատուցէք տեառն զփառս և զպատիւ, մատուցէք տեառն զփառս անուան նորա։

Ընդէք պատարագս և մտէք՛ի սրբարանս նորա, երկիր պագէք տեառն՛ի պատիլմս սրբութեան նորա, և խռովեսցի յերեսաց նորա ամենայն երկիր։

Ընտացէք՛ի հեթանոսս՝ թէ տէր թագաւորեաց, հաստատեաց զաշխարհ զի մի՛ սասանեսցի, և

դատի զժողովուրդս ուղղութեամբ։

Ուրախ եղիցին երկինք և ցընծասցէ երկիր, զուարճասցի ծով լիս իւրով. ցնծասցեն դաշտք և ամենայն որ է՛ինոսա։

Յայնժամ ցնծասցեն ամենայն ծառք անտառի յերեսաց տեառն զի գայ, և գայ նա՛ի դատել զերկիր։

Դատի զտիեզերս իրաւամբք, և զժողովուրդս ամենայն ճշմարտութեամբ իւրով։

Տունք ժբ։

ՍԱՂՄՈՍ ՂԶ.

Սաղմոս ի Դաւիթ. ի ժամանակի զի երկիրն հաստատեցաւ։

Տէր թագաւորեաց ցնծասցէ երկիր. ուրախ եղիցին կղզիք բազումք։

Ամպ և մէգ շուրջ է զնովաւ. ար-

բաւուն և յարդարութիւնով
ղեալ է ամէն նորա ։
Ո՞ւր առաջի նորա գնասցէ , այ-
րեսցէ շուրջ զմիջնամիս նորա ։
Երևեցան փայլատակունք նորա
տիեզերաց . եռես և սասանեցաւ
երկիր ։
Լերինք որպէս մոմ հալեսցին յե-
րեսաց տեառն , յերեսաց տեա-
ռըն ամենայն երկիր ։
Պատմեսցեն երկինք զարդարու-
թիւն նորա . տեսին ամենայն ժո-
ղովուրդք զփառս նորա ։
Ամաչեսցեն ամենեքեան որք եր-
կիր պագանեն կռոց , և որ պար-
ծին ի դրօշեալս իւրեանց ։
Երկիրպագեն նմա ամենայն հր-
րեշտակք նորա , զի լուաւ և ու-
րախ եղեւ սիովն , և ցնծացեն
դստերք յուդայ վասն իրաւանց
քոց տէր ։

Ո՞ւ դու բարձրեալ ես ի վերայ
ամենայն երկրի , յոյժ բարձրա-
ցար ի վերայ ամենայն կռոց ։
Որ սիրէք զտէր՝ ատեցէք զչա-
րութիւն . պահէ տէր զանձինս
սրբոց իւրոց , ի ձեռաց մեղաւո-
րի փրկեսցէ զնոսա ։
Լոյս ծագեաց արդարոց , ուղղոց
սրտից եղև ուրախութիւն ։
Ուրախ եղերուք արդարք ի տէր ,
խոստովան եղերուք յիշատակի
սրբութեան նորա ։

Տունք ԺԲ ։

ՍԱՂՄՈՍ ՂԴ ։

Սաղմոս ի Դաւիթ . օրհնութիւն ։

Օրհնեցէք զտէր յօրհնութիւն
նոր , զի սքանչելիս արար ։
Փրկեաց զնա աջ իւր , և բազուկ
սուրբ իւր ։
Եցոյց տէր զփրկութիւն իւր , ա-

ռաջի ազգաց, յայտնեաց զարդա-
րութիւն իւր ։

Յիշեաց ողորմութեամբ իւրով
զյակովբ, ճշմարտութեամբ իւ-
րով զառնն իսրայէլի. և տեսին
ամենայն ծագք երկրի զփրկու-
թիւն աստուծոյ մերոյ ։

Աղաղակեցէք առ տէր ամենայն
երկիր, օրհնեցէք ցնծացէք և
սաղմոս ասացէք ։

Սաղմոս ասացէք աստուծոյ մե-
րում օրհնութեամբ, օրհնու-
թեամբ և ի ձայն սաղմոսաց ։

Ի ձայն օրհնութեան կռաճոյ փո-
ղոյ օրհնութեամբ ցնծութեամբ,
և ի ձայն եղջեր փողոյ. և աղա-
ղակեցէք առաջի թագաւորին
տեառն ։

Խռովեսցի ծով լրիւ իւրով, տիե-
զերք և ամենայն բնակիչք նորա,
և գետք ծափս հարցեն ի միա-

մին ձեռամբ ։

Լերինք ցնծասցեն առաջի տե-
ռն զի գայ, և հասեալ է տէր
ի դատել զերկիր ։

Դատի զաշխարհս արդարու-
թեամբ, և զժողովուրդս իւր
ուղղութեամբ ։

Տունք ժ. Գրգոյս ւե ։

ՍԱՂՄՈՍ ԴԸ.

Սաղմոս ի Դաւիթ ։

Տէր թագաւորեաց՝ բարկա-
ցան ժողովուրդք. որ նստիսդ ի
քրովբէս սասանեցաւ երկիր ։
Տէր ի սիովն մեծ է, և բարձր
է ի վերայ ամենայն ժողովրդոց ։
Խոստովան եղիցուք անուան
քում մեծի, զի ահաւոր և սուրբ
է, և պատիւ թագաւորի զիրա-
ւունս սիրէ ։
Դու պատրաստեցեր զուղղու-

թիւն, փրաւունս և զարդարու-
թիւն յակոբայ դու արարեր։
Բարձր արարէք զտէր աստուած
մեր. երկրպագէք պատուա-
դանի ոտից նորա զի սուրբ է։
Մովսէս և ահարովն երիցունք
նորա. սամուէլ ընդ այնոսիկ որ
կարդան զանուն նորա։
Կարդային առ տէր և նա լսէր
նոցա, և ի սիւն ամպոյ խօսէր
ընդ նոսա։
Պահէին զվկայութիւն նորա, և
զհրամանս զոր ետ նոցա։
Տէր աստուած մեր դու լսէիր
նոցա, աստուած դու քաւիչ լի-
նէիր վրէժխնդիր ի վերայ ամե-
նայն գործոց նոցա։
Բարձր արարէք զտէր աստու-
ած մեր. երկրպագէք ի լեառն
սուրբ նորա, զի սուրբ է տէր
աստուած մեր։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԹ.

Աղաչս խոստովանութեան ի Դաւիթ։

Աղաղակեցէք առ տէր ամենայն
երկիր, ծառայեցէք տեառն ու-
րախութեամբ։
Մտէք առաջի նորա ցնծութեամբ,
ծաներուք զի նա է տէր աստու-
ած մեր։
Նա արար զմեզ և ոչ մեք էաք,
մեք ժողովուրդք և խաշն արօտի
նորա։
Մտէք ընդ դրունս նորա խոստո-
վանութեամբ, և օրհնութեամբ
ի յարկս նորա։
Խոստովան եղերուք տեառն, և
օրհնեցէք զանուն նորա։
Քանզի է տէր՝ յաւիտեան է ողոր-
մութիւն նորա. ազգէ ազգի հա-
ւատք է ճշմարտութիւն նորա։

ՍԱՂՄՈՍ Ճ.

Աստծոյ է Դաւիթ:

Յողորմութիւն և յիրաւունս երգեցից քեզ, Տէր. սաղմոս ասացից և՛ ի միտս առից:

Անառապարհ անբիծ միտիւք եկեսցէ առ իս, զի գնայի ես յանբիծ ճանապարհի մինչև եկեսցէ առ իս:

Ոչ եդի առաջի աչաց իմոց իրս անիրաւութեան. զգործս առնելին ատելի:

Ոչ մերձեցաւ առ իս որ թիւրն էր սրտիւ, խոստոված չինէի անզգամին և ես ինչ ոչ ճանաչէի:

Որ խոսէր գաղտ զընկերն իւր, զնա բացէ ի բաց հալածէի:

Որ ամբարտաւան էր աչօք և ագահ սրտիւ, ընդ նմա և հացս ոչ ուտէի:

Աչք իմ ի հաւատացեալս երկրի, զի նստցին նոքա ընդ իս:

Որ գնայր ի ճանապարհ անբիծ, նա պաշտէր զիս:

Ոչ բնակէր ի մէջ տան իմոյ՝ որ առնէր զամբարտաւանութիւն, որ խոսէր զանիրաւութիւն՝ չէր աջողեալ նմա առաջի աչաց իմոց:

Ընդ առաւօտս սպանանէի զամենայն մեղաւորս երկրի. սատակեցից ի քաղաքի տեառն զամենեսեան որ գործեն զանօրէնութիւն:

Տուն ժ. Դարձյալ իմ:

ՍԱՂՄՈՍ ՂԱ.

Ելոհ. ուրիւ. երեւ յանձրասի՝ առաջի Տեառն սթեխոյե վնդրոտ. ծըս է-ր:

Տէր լուր աղօթից իմոց, աղաղակ իմ առ քեզ եկեսցէ, մի դարձ

ձուցաներ զերեսս քո յինէն։
Յաւուր նեղութեան իմոյ խոնարհեցո զունկն քո առ իս։ յորում աւուր կարդամ առ քեզ, վաղվաղակի լուր ինձ։
Սպառեցան որպէս ծուխ աւուրք իմ, և ոսկերք իմ որպէս խոխ չորացան։
Հարաւ յիս որպէս խոտ և ցամաքեցաւ սիրտ իմ. մոռացայ ուտել զհաց իմ՝ ի ձայնէ հեծութեան իմոյ։
Կցեցաւ ոսկր իմ՝ ի մարմին իմ, նըմանեցի ես հաւ աւազանի յանապատի։
Եղէ ես որպէս բու յաւերակի, տքնեցայ և եղէ որպէս ճնճղուկ ղուկ միայն՝ ի տանիս։
Նախատեցին զիս թշնամիք իմ զօրհանուատպատ, և գովիչք իմ ինձ երդնուին։

Օ՝ մոխիր որպէս հաց կերայ, և զըմպելի իմ արտասուօք խառնեցի։
Յերեսաց բարկութեան սրտմտութեան քո, զի դու բարձրացուցեր և խոնարհեցուցեր զիս։
Աւուրք իմ որպէս հովանի անցցին, և ես որպէս խոտ ցամաքեցայ։
Դու տէր յաւիտեան կաս, և յիշատակ քոյ ազգէ ազգ։
Դու յարուցեալ գթասցիս ի վերայ սիոնի, ժամանակ գթալոյ նորա հասեալ է ժամ։
Հաճեցան ծառայք քո ընդ քարինս նորա, և՝ ի հող նորա գըթասցին։
Երկիցեն հեթանոսք յանուանէ քումմէ, և ամենայն թագաւորք երկրի՝ ի փառաց քոց։
Շինէ տէր զսիոն, և երեւեսցի փառօք իւրով՝ ի նմա։

Հայեցաւ նա յաղօթս խոնար-
հաց, և ոչ արհամարհեաց զխընդ-
րուածս նոցա։

Գրեցի այս յազգ յայլ, ժողո-
վուրդ զոր ստայեալ է՝ օրհնեա-
ցէ զաւեր։

Հայեցաւ նա ի բարձանց ի սրբ-
բութենէ իւրմէ, տէր յերկինից
երկիր հայեցաւ։

Լսել զհեծութիւն կապելոց, և
արձակել զորդիս մահապարտաց։

Պատմել ի սիոն զանուն տեա-
ռըն, և զօրհնութիւնս նորա յե-
րուսաղէմ։

Ի ժողովել ժողովրդոց ի միասին,
և թագաւորաց ծառայել տեա-
ռըն։

Պատասխանի եաւ նմա ի ճանա-
պարհի զօրութեան իւրոյ. ընդ
նուազութիւն աւուրց իմոց ա-
սա ինձ, և մի՛ հաներ զիս ի կէս

աւուրց իմոց զի ազգէ յազգ են
ամք քո։

Ի սկզբանէ տէր զհիմունս երկրի
հաստատեցեր, և գործք ձեռաց
քոց երկինք են։

Նոքա անցանեն, և դու կաս և մը-
նաս յաւիտեան։

Ընդհանեքեան որպէս ձորձա մաշե-
ցին, որպէս վերարկուս փոխես-
ցես զնոսա և փոխեսցին։

Բայց դու նոյն իսկ ես, և ամք քո
ոչ անցանեն. որդիք ծառայից քոց
բնակեսցեն ի նմա, և զաւակի
նորա յաւիտեան ազդեսցի։

Տունք իւր։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԲ.

Սաղմոս ի Դաւիթ։

Օրհնեա անձն իմ զտէր, և ա-
մենայն ոսկերք իմ զանուն սուրբ
նորա։

Օրհնեա անձն իմ զտէր, և մի՛ մոռանար զամենայն տուրս նո-
րա։

Ո՛քաւէ զմեղս քո, բժշկէ զամե-
նայն հիւանդութիւնս քո։

Ո՛փրկէ յապականութենէ զկեա-
նս քո, պսակէ զքեզ ողորմու-
թեամբ և գթութեամբ։

Ո՛ընու՛ի բարութեանէ զցանկու-
թիւն քո. նորոգեսցի որպէս ար-
ծուոյ մանկութիւն քո։

Ընէ ողորմութիւնս տէր, և ի-
րաւունս ամենայն զրկելոցդ։

Նկատ տէր զհանապարհս իւր
մովսէսի, և որդւոցն իսրայէլի
զկամս իւր։

Գթած ողորմած է տէր, երկայ-
նամիտ և բազումողորմ։

Ո՛չ խնդառ բարկանայ տէր, և
ոչ յաւիտեան պահէ ոխս։

Ո՛չ ըստ մեղաց մերոց արար մեզ

և ոչ ըստ անօրէնութեան մե-
րոցմ հատոյց մեզ։

Ո՛րպէս բարձր են երկինք
յերկրէ, այնպէս զօրացոյց տէր
զողորմութիւն իւր ի վերայ ե-
կեղեցւոյ իւրոյ։

Որչափ հեռի են արևելք յար-
մտից, այնպէս հեռի արար ի
մէնջ զանօրէնութիւնս մեր։

Որպէս գթայ հայր ի վերայ որդ-
ւոց իւրոց, այնպէս գթացաւ
տէր յերկիւղածս իւր։

Օ՛ի նա գիտաց զստեղծուածս
մեր, և յիշեաց լինել հող եմք։

Ո՛արդոյ որպէս խոտոյ են աւուրք
իւր, որպէս ծաղիկ ի վայրի այն-
պէս ծաղկէ։

Ընդէ՛ի նա հոգմ և ոչ է, և ոչ կա
երեւի տեղի նորա։

Բայց ողորմութիւն տեառն յա-
ւիտենից ի վերայ

Սաղմոս Դաւթի. Ի վերայ աղաւհագործ արարածոյ։

Օրհնեա անձն իմ զտէր, տէր
աստուած իմ մեծ եղեր յոյժ։
Խոստովանութիւն և մեծվայելչ
չուք թիւն զգեցար, արիար զլոյս
որպէս զոմոց, ձգեցեր զերկինս
որպէս խորան, և յարկար ի վե-
րայ ջուց զվերնայարկս նորա։
Ո դնէ յամպս զդնացս իւր, և
շրջի նա ի վերայ թևոց հողմոց։
Ո արարեր զհրեշտակս իւր հոգիս,
և զպաշտօնեայս իւր ի հուր կիզ
ումեայ։
Հաստատեաց զերկիր ի վերայ
ամենայն իւրոյ, ոչ մի
սասանեսցի յաւիտեան։

Խորք որպէս զպեսա վերարկու է
նորա, ի վերայ լերանց կացցեն
ջուք։
Յանդիմանութենէ քումմէ կաց-
ցեն, ի ձայնէ որոտման քո
երկիւղածացին,
Ելանեն լերինք և իջանեն դաշտք
ի տեղի զոր հաստատեցեր նոցա։
Սահման եդեր զոր ոչ անցցեն,
ոչ դարձցին ծածկել զերկիր։
Որ առաքեցեր աղբերս ի ձորս,
ընդ միջոց լերանց անցցեն ջուք։
Արբուսցեն զամենայն գազանս
վայրի, սպասցեն էշք վայրի
ծարաւոյն իւրոյ։
Ի նոսա հանդերձեալ են թռչունք
երկնից, յընդմէջ տերևոց տան-
ցեն ձայնք։
Որ ոռոգանես զլերինս յորոց
վերնայարկաց քոց, յպտղոյ գոր-
ծոց քոց յագեսցի երկիր։
Որ բուսուցանես խոտ անասնոց,
և տունկ ի ծառայութիւն մարդ-
կան, հանել հաց յերկրէ,
Եւ գինի ուրախացուցանէ զսիրտ
մարդկան, իւղով փայլեցուցա-
նել զերեսս նոցա, և հաց զսիրտ
մարդկան հաստատել։
Կշտանան ծառք դաշտի, և մայրի
Լիբանանու զոր տնկեցեր։
Ուր թռչունք զուխտս նորա, կիշեն
զպատուիրանս նորա և առնեն
զնա։
Տէր յերկինս պատրաստեաց զա-
թոռ իւր, արքայութիւն նորա
ամենեցուն տիրէ։
Օրհնեցէք զտէր ամենայն հրեշ-
տակք նորա, հզօրք զօրութեամբ
որ առնէք զբան նորա, լսել ձայ-
նի պատգամաց նորա։
Օրհնեցէք զտէր ամենայն զո-
րութիւնք նորա, պաշտօնեայք
և արարողք կամաց նորա։
Օրհնեցէք զտէր ամենայն գործք
նորա, ընդ ամենայն տեղիս է տէ-
րութիւն նորա, օրհնեա անձն
իմ զտէր։

Տառնք էր, գործեալ էջ։

Ի սաստէ քումմէ փախչիցեն, և ի ձայնէ որոտալոյ քումմէ սարսեսցեն ։

Ելանեն լեռնանան և իջանեն դաշտանան, ի տեղի յոր հաստատեցեր զնոսա ։

Սահման եղիր և ոչ անցցանեն, և ոչ ևս դառնան ի ծածկել զերկիր ։

Ընդաբեցեր զաղբիւրս ընդ ձորձորս, ի մէջ լերանց գնասցեն ջուրք ։

Ընբուշանել զամենայն գազանս վայրի. յատեսցին ցիւրք ի ծարաւս իւրեանց ։

Ընդ թռչունք երկնից բոյնս դիցեն, և ի միջոց վիմաց տացեն ձայնս իւրեանց ։

Ընբուշանէ զլերինս ի ջուրս իւրոց, ի պտղոյ գործոց իւրոց լցցի երկիր ։

Խոտ ծագել գիտես ի լերինս, ընդ պաշարի ի ծառայութիւն մարդկան ։

Հանել գհաց յերկրէ, գինի ուրախ առնել, իւղ զուարճ, և հաց հաստատէ զսիրտ մարդոյ ։

Յագեսցին ծառքն տեառն, և մայրքն լիբանանու զորս դուն անկեցեր ։

Ընդ թռչունք երկնից ձագս հանցեն, և բոյն արագիլ ապատէն է նոցա ։

Լերինք բարձունք են եղջերուաց, և վէմք ապատէն նապատաստկաց ։

Ընարեր զլուսին վասն ժամանակի. արեգակն ծանեաւ զժամմուտս անկեցոյ իւրոյ ։

Ընարեր գիտեաւ՝ և եղև գիշեր. ի նմա գնան ամենայն գազանք անտառի ։

կորիւնք առիւծուց մռնչեն և յափշտակեն, և խնդրեն յաստուծոյ զկերակուրս իւրեանց։
Ի ծագել արեւու ժողովին, և ի մորիս իւրեանց դադարեն։
Ելանէ մարդ ի գործս իւր, և ի վաստակս ձեռաց իւրոց մինչեւ յերեկոյ։
Որպէս զի մեծ են գործք քո տէր. զամենայն ինչ իմաստութեամբ արարեր, և լցաւ երկիր ստեղծուածոց քոց։
Այս ծով մեծ և անծայրը, ի նմա է սողուն՝ որ ոչ գոյ թիւ, գազանք մեծամեծք և մանուկք. ի նմա և նաւք գնան, վիշապն զոր ստեղծեր խաղալ նովաւ։
Ամենեքեան քեզ սպասեն, և դու տաս կերակուր նոցա ի ժամու։
Տաս դու նոցա և կերակրին, բանայ զձեռն քո՝ կերակրես զամենայն կենդանի հաճոյ քով։
Դարձուցանես զերեսս քո՝ ի նոցանէն՝ և խռովին, հանես զոգի ի նոցանէն՝ պակասին և ի հող դառնան։

Ընդաքես զոգի քո և ստեղծանին, և նորոգես զերեսս երկրի։
Եղիցին փառք տեառն յաւիտեան, տէր ուրախ եղիցի յարարածս իւր։
Ո հայի յերկիր և տայ դողալ զմա, մերձի՝ ի լերինս և ծխեսցին։
Օրհնեցից զտէր ի կեանս իմ, սաղմոս ասացից աստուծոյ իմոյ մինչև եմ ես։
Քաղցր եղիցի նմա օրհնուիլն իմ, և ես ուրախ եղէց ի տէր։
Պակասեսցին մեղաւորք յերկրէ, ամենայն ինչ ի նմա, օրհնեա անձն իմ զտէր։

Ա։

Աստուած եղերութ սեաւն և կարդացէք զանուն նորա, պատմեցէք ի հեթանոսս զգործս նորա ։

Օրհնեցէք և սաղմոս ասացէք նմա. պատմեցէք զամենայն սքանչելիս նորա, և գովեցարուք յանուն սուրբ նորա ։

Ուրախ եղիցին սիրտք այնոցիկ՝ որ խնդրեն զտէր. խնդրեցէք զտէր և հզօրք եղերուք, խնդրեցէք զերեսս նորա յամենայն ժամ ։

Յիշեցէք զսքանչելիս նորա զոր արար, զարուեստս և զիրաւունս նրա բերանոյ նորա ։

Օ՛աւակն աբրահամեան ծառայք նորա, որդիք յակովբ այրն

յայր ։

Դատաստանք նորա ամենայն երկրի, յիշեցէք զսքանչելիս նորա զոր արար, զերանսն և զդատաստանս բերանոյ նորա ։

Սերունդ ազգի յազգ, ի նմա՝ ձեզ ժառանգութեան ձեռս ։

Ընդ՝ ձեզ ասաց զերկիրն քանանացւոց, զպարան ժառանգութեան ձեր ։

Ո՛վ էին նոքա թուով սակաւ, նուազք և պանդուխտք ի նմա ։

Եւ գնացին ազգէ յազգ, ի թագաւորութենէ՛ ի ժողովուրդ այլ ։

Ոչ եթող զմարդ հասանել զնոսա, և զանձն զոր պատուիրեաց մինչ ի հազար սմ ։

Զոր ետ ընդ աբրահամ, և զերդումն իւր ընդ սահակ ։

Եւ կացոյց զնա ընդ յակովբ ի հաստատութիւն, և ընդ իսրայէլ ուխտ յաւիտենից ։

Եւ ասաց՝ քեզ տաց զերկիրն քանանացւոց, զպարան ժառանգութեան ձերոյ ։

Յորժամ էին նոքա թուով սակաւ, նուազք և պանդուխտք ի նմա ։

Եւ գնացին ազգէ յազգ, ի թագաւորութենէ՛ ի ժողովուրդ այլ ։

Ոչ եմ ոք մարդիկան մեղանչել նո-
ցա, կշտամբեաց զմատաղատուս
վասն նոցա։

Մի՛ մերձենար ասէ յօծեալս իմ,
և՝ի մարգարէս իմ մի՛ մեղանչէք։
Կոչեաց սուր յերկիր նոցա, զա-
մենայն զօրս լմնուն հատի երեւի։
Ուսաբեաց աստղի նոցա այր,
՚ի ծառայութիւն վհատեցաւ
յոմէնէ։
Խոնարհ արարին՚ի կատարած զա-
տրս նորա, և անց ընդ երկաթս
անձն նորա։
Մինչեւ եկեալ բան նորա, և
բան տեառն փորձեաց զնա։
Ուսաբեաց մատաղատուն և ելոյծ
զնա, իշխան ժողովրդեան եմոռ
զնա։
Կացոյց զնա առ ս տան իւրոյ, իշ-
խան՚ի վերայ ամենայն ստեղծ-
ուածոց իւրոց։

Խրատել զիշխանս նոցա որպէս
զինքն, և զծերս նոցա իմաստու-
նս ապրեցոյց։
Ընդ ստոյգ խորհել յերիվարս, յա-
կոբ պանդխտեցաւ յերկիր քա-
մայ։
Ընձեռեցաւ զժողովուրդ իւր յոյժ,
և զօրացոյց զնոսա քան զթշնա-
միս իւր։
Դարձոյց զսիրտս նոցա ատել զ-
ժողովուրդ իւր, և իննեպել զծա-
ռայս իւր։
Ուսաբեաց զմովսէս ծառայ իւր,
և զահարոնն ընտրեալ իւր։
Եւս նոցա զբան նշանաց իւրոց,
և զարուեստս իւր յերկիր քա-
մայ։
Ուսաբեաց խաւար և խաւարե-
ցոյց զնոսա, զի դառնացուցին
զբան նորա։
Դարձոյց յարիւն զգետս նոցա,

և ապան զամենայն ձկունս նոցա ։
Եւ ապ յերկիր նոցա գորտ, ի ըզ
ոեմարան թագաւորաց նոցա ։
Ապ և եկն չանաճանճ, և մժիկ
ընդ ամենայն սահմանս նոցա ։
Դարձոյց զանձրևս նոցա ի կար-
կուտ, և հուր յերկիր նոցա բոր-
բոքեցաւ ։
Եհար զայգիս և զթզենիս նոցա,
և փշրեաց զամենայն ծառս սահ-
մանաց նոցա ։
Ապ և եկն մօրեխ և խաւնիճ,
զի ոչ գոյր թիւ ։
Եկեր զամենայն խոտ երկրի նո-
ցա, ապաւեաց զամենայն պտուղ
անդաց նոցա ։
Եհար զամենայն անդրանիկս ե-
գիպտացւոց, զսկիզբն ամենայն
վաստակաց նոցա ։
Հան զնոսա ոսկւով և արծաթով,
և ոչ գոյր յազգի նոցա հիւանդ ։

Ուրախ եղեւ եգիպտոս ընդ ե-
լանել նոցա, զի անկաւ ահ ոեւ-
ուբն ի վերայ նոցա ։
Ափոեաց ամպ հովանի առնել
նոցա ի տուէ, և հրով լոյս տալ
նոցա ի գիշերի ։
Խնդրեցին և եկն լորամարդի,
և հացիւ երկնից լցոյց զնոսա ։
Եհար վէմն և բղխեցին ջուրք,
և գնացին գետք ընդ անջրդիս ։
Յիշեաց զբան իւր սուրբ, որ ընդ
աբրահամու ծառայի իւրում ։
Եհան զժողովուրդ իւր ցնծու-
թեամբ, և զընտրեալս իւր ու-
րախութեամբ ։
Եւ նոցա զգաւառս հեթանո-
սաց, ի վաստակս ժողովրդոց ժա-
ռանգեցոյց զնոսա ։
Ո՛վ պահեացեն զվկայութիւնս
նորա, և զօրէնս նորա խնդրե-
ցեն ։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԶ.

Ընբ-է։

Խոստովան եղբուք առաւն
պի քաղցր է, պի յաւիտեան է ո-
ղորմութիւն նորա։
Ի խօսեալ զօրութիւնս առա-
ջն, լսել ի արարչէ զամենայն
օրհնութիւնս նորա։
Երանի այք պահեն պիրաւունս,
և առնեն զարդարութիւն յա-
ւիտեան ժամ։
Յիշեա զիս եղ առ ընդ հաճոյս
ժողովրդեան քո, և այց առ մեզ
ի փրկութեան քում։
Տեսցուք մեք զբաղցրութիւն
ընտրելոյ քոյ. ուրախ եղիցուք
յուրախութեան ազգի քո, և գո-
վեսցուք մեք ի ժառանգու-
թեան քում։
Արեալք մեք ընդ հարսն մեր, ա-

նօրինեցաք և յանցեաք։
Հարքն մեր յեգիպտոս ոչ իմա-
ցան զքո անչեփելիս քո, և ոչ յիշե-
ցին զբազում ողորմութիւնս քո։
Բարկացուցին զբեզ յանցանել
ի բեռանց ընդ ծով կարմիր, փրր-
կեաց զնոսա վասն անուան ի-
րոյ ի ծանուցեն զզօրութիւնս
նորա։
Սաստեաց ի ծով կարմիր և ցա-
մաքեցաւ. առաջնորդեաց նոցա
ընդ անդունդս որպէս ընդ անա-
պատ։
Կեցոյց զնոսա ի ձեռաց ատե-
լեաց նոցա, և փրկեաց զնոսա ի
ձեռաց թշնամեաց նոցա։
Ծածկեաց ծով զնեղիչս նոցա, և
ի ինոցանէ ոչ ապրեցաւ։
Հաւատացին ի բան նորա, և
օրհնեցին զօրհնութիւնս նորա։
Ի ադվաղեցին և մոռացան զգոր-

ծըս նորա, և ոչ անասային խորհր-
դոյ նորա ։
Յանկացան գցանկութիւն յա-
նապատի, և փորձեցին զաստու-
ած յանդրդի ։
Եւ նոցա գինդրուած նոցա. ա-
ռաքեաց լիութիւն յանձինս նո-
ցա ։
Նախանձեցին զմովսէս ՚ի բանա-
կի, և զահարոնէն սուրբ առե-
ուրն ։
Բացաւ երկիր և եկուլ զդաթան,
և ծածկեաց զբանական զաբիրո-
նի ։
Հուր վառեցաւ ՚ի ժողովս նոցա,
և բոց մաշեաց զմեղաւորս ։
Արարին որթ ՚ի քորեբ, և երկիր-
պագին ապատկերի, և փոխեցին
զփառս իւրեանց ՚ի նմանութիւն
որթու խոտակերի ։
Մոռացան զաստուած կենարա-

րըն իւրեանց, որ արար զմեծա-
մեծս իւր յեգիպտոս, զսքանչելիս
իւր յերկիր քամայ, և զահ իւր ՚ի
վերայ կարմիր ծովուն ։
Ասաց ասատկել զնոսա, եթէ ոչ
մովսէս ընտրեալ կայր առաջի
նոցա ։
Դարձաւ առ սէր և անցոյց զբ-
արկութիւն նորա, զի մի՛ ա-
տակեսցին նմա ։
Նեղեցին զերկիրն ցանկալի,
և ոչ հաւատացին բանի նորա ։
Տրտնջեցին ՚ի բանակս իւրեանց,
և ոչ լսան ձայնի տեառն ։
Համբարձ զձեռն իւր ՚ի վերայ
նոցա, հարկանել զնոսա յանա-
պատի ։
Յրուեսցի զաւակ նոցա ընդ հե-
թանոսս, ցրուեսցի զաւակ նոցա
ընդ գաւառս ։
Պղծեցան նմա ՚ի բէլփեգովր, կե-

րան զըհեալ և զմեռեալսդի ։
Բարկացուցին զնա ի գործս իւ-
րեանց, յաճախեաց ի վերայ նո-
ցա բեկուածն ։
Ապա եկաց ի մէջ փենեհէս, քա-
ւեաց և արգելաւ մահ. համա-
րեցաւ նմա յարդարութիւն ազ-
գէ յազգ մինչև յաւիտեան ։
Բարկացուցին զնա ի ջուրն հա-
կառակութեան. չարչարեցաւ
Մովսէս վասն նոցա, զի դառնա-
ցուցին զոգի իւր ։
Ջրամայեաց չրթամբք իւրովք,
և ոչ սատակեցին զազգսն զոր
ասաց նոցա տէր ։
Խառնակեցան ընդ հեթանոսս
և ուսան զգործս նոցա. ծառա-
յեցին կուռս նոցա, և եղեւ նոցա
ի դայթակղութիւն ։
Օ՛ոհեցին զուստերս և զդստերս
իւրեանց դիւաց, և հեղին արիւն

անբիծ ։
Սրիւն ուստերաց և դստերաց
իւրեանց, զոր զոհեցին կուռս
քանանու ։
Ջաղաքեցաւ երկիր յարենէ նո-
ցա, և պղծեցաւ ի գործս նո-
ցա, զի պոռնկեցան ի գնացս իւ-
րեանց ։
Բարկացաւ սրտմտութեամբ
տէր ի վերայ ժողովրդեան իւրոյ,
և գարշեցաւ զժառանգութիւն
իւր յոյժ ։
Մատնեաց զնոսա ի ձեռս հե-
թանոսաց, տիրեցին նոցա ատե-
լիք իւրեանց և թշնամիք իւ-
րեանց նեղեցին զնոսա, և խոնարհ
եղեն ի ներքոյ ձեռաց նոցա ։
Բազում անգամ փրկեաց զնոսա
և նոքա դառնացուցին զնա ի
խորհուրդս իւրեանց, և կորա-
ցան յանօրէնութեան իւրեանց ։

Հայեցաւ տէր ի նեղս Թիւնա
նոցա, ի լսել ձայնի աղօթից նո-
ցա։

Յիշեաց զուխտ իւր և զղջացաւ
ըստ բազում ողորմութեան իւ-
րում. եւ զնոսա ի պատուհիւնա
առաջի ամենայն գերչաց նոցա։
Փրկեա զմեզ տէր աստուած մեր,
և ժողովեա զմեզ ի հեթանոսաց։
Խոստովան եղիցուք անուան
քում սրբոյ, և պարծեացուք յօրհ-
նութիւնս քո։

Օրհնեալ տէր աստուած իսրա-
յէլի, յաւիտեանս յաւիտենից։
Եւ ասասցէ ամենայն ժողովուր-
դն, եղիցի եղիցի։

Տունք խ։
Կանոնս գործոյս ե։ Սաղմոս ժէ։
Տունք յծ։

ԱՂՕԹՔ ԵՋԵԿԻԱՑԻ ԱՐՓԱՑԻ ՀՐԵԱՍՏԱՆԻ.
Ի ԺԱՄԱՆԱԿԻ ՅՈՐՈՒՄ ՀԻՒԱՆԴԱՑԱԻ, ԵՒ
ՑԱՐԵԱՒ Ի ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵՆԷ ԻՒՐՄԷ.

Բայեաց լը.

Ես ասացի ի վերանալ յինէն
աւուրց իմոց, Թէ գնացի ես ի
դրունս գժոխոց։
Թողի զամենայն յետին իմ, և ա-
սացի՝ Թէ այլ ոչ տեսից զփըր-
կութիւն տեառն յերկիր կեն-
դանեաց, և ոչ ես տեսից զմարդ
բնակիչք իւրովք հանդերձ։
Պակասեցայ ես յազգատոհմէ իմ
մէ. այսու հետև Թողի լքի զամե-
նայն զկեանս իմ։
Եւ գնաց մեկնեաց յինէն հոգի
իմ որպէս զայն որ քակէ զտա-
ղաւար, և եղէ ես որպէս զոս-
տայն սատարաց մերձ ի հատա-
նել։

Յաւուր յայնմիկ մատնեցայ ես յառաւօտէ որպէս ՚ի ձեռս ա-
ռիւծու, այնպէս խորտակեաց մանրեաց զոսկերս իմ, զի յառա-
ւօտէ մինչ ՚ի դիշեր մատնեցայ։
Որպէս ծիծառն այնպէս ձչեցի, որպէս աղաւնի այնպէս մնչեցի, զի նուաղեցան աչք իմ ՚ի տեսա-
նելոյ։
Ւայեցայ ՚ի բարձունս առ տէր աստուած իմ որ փրկեսցէ զիս, փարատեցոյց յինէն զցաւս անձին իմոյ։
Տէր՝ վասն այսորիկ պատմեցաւ քեզ. զարհուրեցեր զանձն իմ, դարձուցեր զհոգի իմ, վխիմա-
րեցայ և. կեցի։
Ահա ՚ի խաղաղութիւն դարձաւ դառնութիւն իմ. փրկեցեր զանձն իմ, զի մի՛ կորեայց, և ընկեցեր յետոյ զամենայն մեղս իմ։

Օ՛ի ոչ թէ որ ՚ի դժոխս են խոստովան առնին առ քեզ, և ոչ մեռեալք օրհնեսցեն զքեզ, և ոչ յուսասցին ՚ի ճշմարտութիւնդ քո ամենեքեան որ իջանեն ՚ի դժոխս։
Այլ կենդանիքս օրհնեսցուք զքեզ տէր, որպէս և եսա այսօր։
Հետև մանկունս ծնայց՝ որ պատմեսցեն զարդարութիւնդ քո տէր փրկութեան իմոյ։
Եւ ոչ ևս դադարեցից օրհնել զքեզ յօրհնութիւն նոր զամենայն աւուրս կենաց իմոց՝ յանդիման տաճարիդ աստուծոյ։

Փառք հօր և որդւոյ և։

Ս Ա Ղ Թ Ա Ն Ք

Յոյս կենդանութեան, յոյս և ապաւէն փրկութեան տէր յիսուս փրկիչ, փըր կեա և փարատեցո զցաւս անձին իմոյ։ Մարդասէր տէր վասն սրբոյ հոգոյ անապատ տի մօր քո և կուսի, և վասն խաչի քո պատուականի ընկալ զաղաչանս մեր և կեցո զմեզ։

Օգտուքն և շաղթա ի վերջ Սրկինք պատմեն Յովհան Գոշ-ի 107 երեսն։

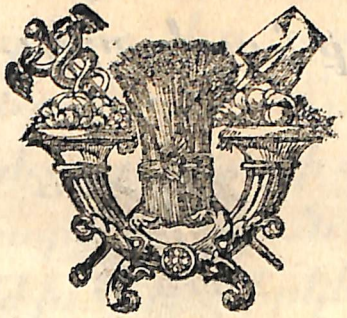

Եւ ի բռնկեաց և Թռեաւ, ոտեայս նա ի Լեռն Տաղմոց։

ՍԱԴՄՈՍ ՃԺ.

Ընթերս։

Պատասխան եղեր ուրբ տեառն
ի քաղցր է, ի յաւիտեան
է ողորմութիւն նորա։
Ընտրեն փրկեալք տեառն. զո-
րս փրկեաց ի ձեռաց թշնամ-
ւոյն։
Յամենայն պատուոց ժողովեաց
զնոսա, յարեւելից և յարեւմտից,
ի հիւսիսոյ և ի ծովէ։
Մոլորեցան նոքա յանապատի
յանջրդի ճանապարհի, քաղաք
բնակութեան ոչ գտին։
Քաղցեան և ծարաւեցան, և ան-
ձինք նոցա ի նոսին նուաղեցին։

Աղաղակեցին առ տէր ի նեղու-
թեան իւրեանց, ի վշտաց նոցա
փրկեաց զնոսա:
Առաջնորդեաց նոցա ի ճանա-
պարհ ուղիղ, գի երթիցեն ի քա-
ղաք բնակու թեան իւրեանց:
Խոստովան եղիցին տեառն ողոր-
մու թեանց նորա, սքանչելեաց
նորա որդւոց մարդկան:
Զի յագեցոյց զանձինս քաղցեա-
լս, և զանձինս կարօտեալս լի
արար բարու թեամբ:
Ոմք նստէին ի խաւարի և ի ստ-
ուերս մահու, կապեալ էին
յաղքատու թեան որպէս յերկա-
թս:
Զի դառնացուցին զբանն աս-
տուծոյ, և զխորհուրդս բարձ-
րելոյն բարկացուցին:
Խոնարհ եղեն ի ցաւոց սիրտք նո-
ցա, տկարացան և ոչ ոք էր որ

օգնէր նոցա:
Աղաղակեցին առ տէր ի նեղու-
թեան իւրեանց, ի վշտաց նոցա
եհան զնոսա:
Փրկեաց զնոսա ի խաւարէ և ի
ստուերաց մահու, և խզեաց զկ-
ապանս նոցա:
Խոստովան եղիցին տեառն ողոր-
մու թեանց նորա, սքանչելեաց
նորա որդւոց մարդկան:
Զի վշրեաց զդրունս պղնձիս,
և զնիգս երկաթիս խորտակեաց:
Օգնեաց նոցա ի ճանապարհի
անօրէնու թեան իւրեանց, զի
վասն մեղաց իւրեանց խոնարհ
եղեն յոյժ:
Յամենայն կերակրոյ գարշեին
սիրտք նոցա, մերձենային մինչեւ
ի դրունս մահու:
Աղաղակեցին առ տէր ի նեղու-
թեան իւրեանց, ի վշտաց նոցա

ապրեցոյց զնոսա ։

Ընդաբեաց զբան իւր և բժշկեաց զնոսա, և փրկեաց զնոսա յապա-
կանս լինել իւրեանց ։

Խոստովան եղիցին տեառն ողորմութիւնք նորա, սքանչելեաց նորա որդւոց մարդկան ։

Պատուսցեն նմա պատարագ օրհնութեան, և պատմեսցեն զգործս նորա ցնծութեամբ ։

Ոմք իջանեն ի ծովնաւութիւնս, և առնեն զգործս ի ջուրս բազումս ։

Նքա տեսին զգործս տեառն և զքանչելիս նորա ի խորս անդընդոց ։

Ետ՝ և յարեաւ հողմ մրրիկ, և բարձրացան ալիք նորա ։

Ելանեն յերկինս և իջանեն յանդունդս, և անձինք նոցա յանձկնս իւրեանց մաշեցան ։

Խռովեցան սասանեցան որպէս արբեալք, և ամենայն իմաստութիւն նոցա ընկլաւ ։

Ընդակեցին առ տէր ի նեղութիւնս իւրեանց, ի վշտաց նոցա կեցոյց զնոսա ։

Կարգոյց զմրրիկն յօդ՝ և դադարեցին ալիք նորա. ուրախ եղեն զի դադարեցին, և առաջնորդեաց նոցա ի նաւահանգիստ կամաց իւրեանց ։

Խոստովան եղիցին տեառն ողորմութիւնք նորա, սքանչելեաց նորա որդւոց մարդկան ։

Բարձր արասցեն զնա ի ժողովս ժողովրդոց, և յաթոռս ծերոց օրհնեսցեն զնա ։

Ո՛վ դարձոյց զգետս ի ցամաք, և զգնացս ջուց յերկիր ծարաւ ։

Երկիր պերկիրն պտղաբեր յաղ

առաքուս կս , վասն չարուԹեան
բնակչաց նորա ։
Ա՛րար զանապատն ի ճահիճս
ջուրց , և զերկիրն ծարաւուտ ի
գնացս ջուրց ։
Բնակեցոյց ինքա քաղցեալս , և
հիմնեցին քաղաք բնակուԹեան
իւրեանց ։
Ա՛արեցին արտս և տնկեցին այ.
գիս , և արարին պտուղ արմըտ
ուեաց իւրեանց ։
Օրհնեաց զնոսա և բազմացան
յոյժ , և անասուն նոցա ոչնուա.
զեցաւ ։
Նուազեցան նոքա և չարչարե.
ցան , ի նեղուԹենէ չարեաց և
ի վշուաց ։
Եկն անարգուԹիւն ի վերայ իշ
խանաց նոցա . մոլորեցոյց զնոսա
յանապատի և ոչ ի ճանապարհի ։
Օգնեաց տնանկին յաղքատու.

Թեան , աւաչխորհեաց որպէս
խաշին ազգի նոցա ։
Տեսցեն ուղիղք և ուրախ եղի.
ցին , և ամենայն անօրէնն խցցէ
զբերան իւր ։
Ո՞վ է իմաստուն որ պահեսցէ
զայս , և ի միտ առցէ զողորմու.
Թիւնս տեառն ։

Տունք խբ ։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԽ ։
Օրհնութիւն . Պաղմոս ի Դաւիթ ։

Պատրաստ է սիրտ իմ աստու.
ած , պատրաստ է սիրտ իմ օրհ.
նել և սաղմոսասել քեզ փառօք
իմովք ։
Ո՛ արի՛ք փառք իմ, զարի՛ք սաղ
մոսիք և օրհնուԹեամբ , և հա
զարԹեացդ աստուծոյ ։
Խոստովանեղէց քեզ ի ժողովուր.
դս սուրբ , և սաղմոս ասացից քեզ
յազինս ։

Արեւ եղև մինչև յերկիրս ոսկե-
մոլիմն քո, մինչև յամպս ձըգ-
մարտոմն քո։
Բարձրեալ ես դու յերկիրս աս-
տուած. յամենայն երկրի են
փառք քո։
Որպէս փրկեցան սիրելիք քո, կե-
ցո աջովդ քովդ և լու՛ր մեզ։
Լուաւ աստ խօսեցաւ ի տրտունջ
նէ իւրմէ. բարձր եղէց բաժա-
նեցայց զմէնքեմ, և զհամիատն
յարիսայ չասիեցիկ։
Իմ է գաղտատ և իմ է մանատէ,
եմիրեմ հոգւոյն զկնայ իմոյ։
Յուզա մաղատ իմ, մոլաթ
աստղան յուտոյ իմոյ։
Յեղամէ ուղեցիկ զինոցս իմ,
և ինձ այլատպէն հնազանդ եղեն։
Ո՛ տարցի զիս ի քաղաք ամուր.
կամ՞ առաջնորդեսցէ ինձ մինչ-
չեւ յեդոմ։

Թէ ոչ դու աստուած, որ մեր-
ժեցեր զմեզ, և ոչ ելեր աստու-
ած ընդ զօրս մեր։
Տուր մեզ օգնութիւն ի նեղու-
թեան, զի սուտ է փրկութիւն
մարդոյ։
Ընտրեալ ազատեսցէ զօրու-
թիւն, և նա յամօթ ազատեալ ըն-
թիցին մեր։

Տունք ԺԵ։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԸ։

Ի խոտոթ։ Սաղմոս Դաւթի։

Աստուած օրհնութեան իմոյ
մի՛ լռեր, զի բերան մեղաւորի՝
բերանեղնդատորի բացաւ ՚ի վե-
րայ իմ։
Խօսեցան զինէն լեզուաւ նենդա-
ւորաւ, և բանիւ ատելութեան
պատերեցին զիս։
Ա՛ստուած ընդ իս ՚ի տարտարա-
ւոց, փոխանակ սիրոյ իմոյ մատ-

նէին պիս, այլ ես յաղթիմ կայի։
Ասաւելին ինձ չար փոխանակ
բնդ բարւոյ, ատելութիւն փո-
խանակ սիրոյ իմոյ։
Կացո՛ ի վերայ նորա մեղաւոր,
սատանայ կացցէ ընդ աջմէ նորա։
Ի դատաստանի իւրում ելցէ դա-
տապարտեալ, և աղօթք նորա ի
մեղս դարձցին։
Եղիցին աւուրք նորա նուազ, և
պաշտօնութիւն նորա զայն այլ
տարցին։
Եղիցին որդիք նորա որբ և կին
նորա այրի. սահեսցին փոփոխե-
ցին, որդիք նորա մուրացք եղի-
ցին և ելցեն ի բնակութենէ
իւրեանց։
Քննեսցէ փոխատու զամենայն
ինչս նորա, յափշտակեսցեն օ-
տարք զվաստակս նորա։
Ա՛ի դացի օգնական նմա, և մի՛

ոք ողորմեսցի ի վերայ որբոց նո-
րա։
Եղիցին որդիք նորա ի սատակու-
մըն, յաղգէ ջնջեսցի անուն նորա։
Յիշեսցին մեղք հօր նորա առա-
ջի տեառն, և մեղք մօր նորա չջն-
ջեսցին, և եղիցին առաջի տեա-
ռըն յամենայն ժամ։
Սատակեսցի յերկրէ յիշատակ նո-
րա, փոխանակ զի ոչ յիշեաց առ-
նել ողորմութիւն։
Հալածեաց զայր աղքատ և զտըր-
նանկ, սպանանել զայն որ խո-
նարհ է սրտիւ։
Սիրեաց զանէծս և եկաց նմա. ոչ
կամեցաւ զօրհնութիւն, հեռի
եղիցի ի նմանէ։
Ծածկեաց զանէծս որպէս հան-
դերձ. մտցէ որպէս ջուր ի փոր
նորա, որպէս ձէթ ընդ ոսկերս
նորա։

եղիցի նմա որպէս հանդերձ մի ապականի, որպէս գօտի որ ածի հա
նապազ ընդ մէջ։
Այս գործ է այնոցիկ որ չարաչա
խաս կային զինեն առ աեր, և
զոր խօսէին չար զանձնէ իմէ։
Այլ դուս աեր՝ աէր արա ընդ խա
ղաս անուանքս, զի քաղցր է
ողորմութիւնդ. և փրկեա զիս
զի ազքատ և տնանկ եմ ես։
Արար իմ խոովեցաւ ի վորի ի
մոմ, և ես որպէս սոսեր ի
խոսսափել իմոմ պակասեցայ
և թօմ ասիեցայ որպէս մարախ։
Ծունկք իմ մոկասացան ի պահոց,
և մարմին իմ այլասրուեաց յիւ
ղոյ։
Եղէ ես նախատո նոցա, տեսին
զիս և շարժեցին զգլուխս իւ
րեանց։
Օգնեա ինձ աէր աստուած իմ,

և փրկեա զիս ըստ ողորմութեան
քոմ։
Ծանիցեն զի ձեռն քո այս է, և
դու աէր արարեր զայս։
Նոքա անիծանեն և դու օրհնեա
ցես. որք յարուցեալ են ի վերայ
իմ ամօթ կրեսցեն, այլ ծառայ
քո ուրախ եղիցի իքեղ։
Ծգեցցին զամօթ որ չարախօս
կային զանձնէ իմէ, և արկցին
որպէս կրկնոց զամօթ իւրեանց
զիւրեամբք։
Այլ ես խոստովանեցայ աու աէր
յոյժ բերանով իմով, իմէջ բազ
մաց օրհնեցից զքեզ։
Ծի ետաց նա ընդ աջմէ անանկին,
փրկել զիս յայնցանէ որ հալա
ծեն զանձն իմ։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԹ.

Ի խափան. Աղօթս ի Դաւիթ։

Լսեայ առ ձայն իմ, նիւթս ընդ
աղմէ իմմէ, մինչև եդից զՔրիստոս
սիրտ քո պատուանդան ոտից քոց։
Պատուազան զօրութեան առաքեսցէ
ցքեզ առ ի սիոնէ, և տիրեսցես
ցերս դու ի մէջ թշնամեաց քոց։
Ընդ քեզ է ինձ սկիզբն աւուրց
զօրութեան. ի վայելչութիւն
սրբոց քոց յարդանդէ յառաջ
քան զարուսեակ ծնայ զքեզ։
Երդուաւ տէր և ոչ ևս զղջասցի,
Թէ դու ես քահանայ յաւիտեան
ըստ կարգին Մելքիսեդեկի, և
տէր ընդ աջմէ քումմէ։
Խորտակեսցէ յաւուր բարկու-
թեան զթագաւորս, դատի զըզ
հեթանոսս, և բազում առնէ
զհարուածս, և խորտակեսցէ զըզ

գլուխս բազմաց յերկրի։
Օրհնեսցէ ի ճանապարհի արբուսց
ցէ. վասն այսորիկ և բարձր ա-
րասցէ զգլուխս։

Տունք ը. Դաւթայ խը։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԺ.

Ընդ-ի։

Խոստովան եղէց քեզ տէր բո-
լորով սրտիւ իմով, ի խորհուրդս
դրս ուղղոց ի ժողովուրդս մեծ
են գործք տեառն, և քննեալ են
յամենայնի կամք նորա։
Խոստովանութիւն և վայելչու-
թիւն են գործք նորա. արդա-
րութիւն նորա մնայ յաւիտեա-
նս յաւիտենից։
Յիշատակ արար սքանչելեացն իւ-
րոց ուղղոց. ողորմած դթած է
տէր. կերակուր տայ երկիւղա-
ծաց իւրոց։

Յիշեաց յաւխտենից զաւխտ խո-
զջօրութիւն դործոց իւրոց պա-
տուխրեաց ժողովրդեան իւ-
րում ։

Տալնոցա ժառանգութիւն հե-
թանոսաց. և գործք ձեռաց նո-
ցա արդարութիւն և իրաւունք
են ։

Հաստատեալ են յաւխտեան յաւխտենից, ա-
րարեալ են ճշմարտութեամբ և
ուղղութեամբ ։

Փրկութիւն առաքեաց առ ժո-
ղովրդեան իւրում. պատուի-
րեաց յաւխտենից զաւխտ իւր,
սուրբ և ահեղ է անուն նորա ։
Սկիզբն գործութեան երկիւղ
տեառն. խելառութիւն բարի
ամենեցունն որ առնեն զնա, և
օրհնութիւն նորա մնայ յաւ-

տեանս յաւխտենից ։

Տունք ը ։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԻԱ։

Ընդ-ի. ի վերայ ապաշխարութեան, Ընդեայ և Օ յաւարիայ։

Երանելի է այր որ երկնչի ի
տեառնէ, զպատուիրանս նորա
նա կամի յոյժ ։

Հզօր եղիցի հերկրի զաւակ նո-
ցա, և ազգ ուղղաց օրհնեսցի ։
Փառք և մեծութիւն են ի տան
նորա, արդարութիւն նորա մը-
նայ յաւխտեան յաւխտենից ։
Ծագեաց ի խաւարի լոյս ուղղա-
ւղղամաց գթած և արդար է տէր ։
Բաղձալի այր ողորմի և տայ վոխ,
յօրինէ զբան իւր ի դատաստա-
նի, ի յաւխտեան նա մի՛ սասա-
նեսցի ։

Յիշատակ յաւխտենից եղիցի ար-
դար, ի համբաւէ չարէ նա մի՛
երկիցէ ։

Պատրաստ է սիրտ նորա յուսալ առ տէրն։

Հաստատեալ է սիրտ նորա, և նա մի՛ երկիցէ մինչև տեսցէ՛ ի թշնամիս իւր։

Սփռեաց և ետ աղքատաց. արդարութիւն նորա մնայ յաւիտեան յաւիտենից, և եղջիւր նորա բարձր եղիցի փառօք։

Մեղաւորն տեսցէ և բարկասցի, զատամունս իւր կրճտեսցէ և հատցէ, և ցանկութիւն մեղաւորացն կորիցէ։

Տունք ժ։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԺԹ.

Ալեփ-ի։

Օրհնեցէք մանկունք զտէր, և օրհնեցէք զանուն տեառն։

Եղիցի անուն տեառն օրհնեալ յայսմ հետէ մինչև յաւիտեան։

Յարեւելից մինչ ի մուտս արեւու օրհնեալ է անուն տեառն։

Բարձր է ի վերայ ամենայն ազգաց տէր, և յերկինս են փառք նորա։

Ո՞վ է որպէս տէր աստուածն մեր՝ի բարձունս բնակեալ, և զխոնարհս տեսանել յերկինս և յերկիր։

Յարուցանէ զաղքատս յերկրէ, և բարձր առնէ զտառապեալս յաղբեւաց։

Նստուցանել զնոսա իշխանս ընդ իշխանս ժողովրդեան իւրոյ։

Բնակեցուցանէ զամուրն ի տան ուրախառիթ, որպէս մայր որդւոց բերկրեալ։

Տունք ի։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԺԹ.

Ընդ-ե՛։

Ընդ անեղն իսրայէլի յեզիպտոսէ, տանն յակովբայ ի ժողովրդենէ այլազգեաց։

Եղև հրէաստան սրբութիւն նորա, և իսրայէլ իշխանութիւն նորա։

Ծով եռաւ և փախեաւ, և յորդանան անդրէն դարձաւ։

Լերինք ցնծացեք որպէս խոյք, և բլուրք որպէս դառինք մատեաց։

Ո՞վ է քեզ ծով, զի՞ սաստկ և փախեար. կամ դու յորդանան զի՞ դարձար անդրէն։

Լերինք ցնծացեք որպէս խոյք, և բլուրք որպէս դառինք մատեաց։

Յերեսաց տեառն սասանեցաւ երկիր, յերեսաց աստուծոյ յակովբայ։

Որ դարձոյց զվէմն ի վտակս ջրոց, և զապառաժն յաղբերս ջրոց։

Ոչ մեզ տէր ոչ մեզ, այլ անուան քում տուր զփառս, վասն ողորմութեան և ճշմարտութեան քոյ։

Ոչ երբէք ասացեն ի հեթանոսս, թէ ուր է աստուած նոցա։

Աստուած մեր յերկինս և յերկրի, զամենայն զոր ինչ կամեցաւ և արար։

Կուռք հեթանոսաց ոսկի և արծաթ են, ձեռագործք են մարդոց մարդկան։

Բերան ունին և ոչ խօսին, աչս ունին և ոչ տեսանեն։

Ականջս ունին և ոչ լսեն, ունչս ունին և ոչ հոտոտին։

Ձեռս ունին և ոչ շօշափեն, ոտս ունին և ոչ գնան. և ոչ գոյ

բարեաւ ի կոխոտուս նոցա։

Ամեն նոցա եղիցին պ. ք. արարին զնոսա, ամենեքեան որ յուսան ցեալ են ի նոսա։

Տուն խարայելի յուսացաւ ի տէր, օգնական ընդունելի է նոցա։

Տուն ահարոնի յուսացաւ ի տէր, օգնական ընկերելի է նոցա։

Երկիւղածք տեառն յուսացան ի տէր, օգնական և փրկիչ է նոցա։

Յիշեաց զմեզ տէր և օրհնեաց զմեզ. օրհնեաց տէր զտուն խարայելի, օրհնեաց տէր զտուն ահարոնի։

Օրհնեաց տէր զերկիւղածս տէր, զփոքրիկսն և զմեծամեծս։

Յաւելցէ ի ձեզ տէր, ի ձեզ և յորդիս ձեր։

Օրհնեալ էք դուք ի տեառնէ, որ արար զերկինս և զերկիր։

Երկինք երկնից տեառն են, և զերկիրս ետ որդւոց մարդկան։

Ոչ մեռեալք օրհնեսցեն զքեզ, և ոչ ամենեքեան որ իջանեն ի դժոխս։

Այլ կեցուք անիքս օրհնեսցուք զտէր, յայսմ հետէ մինչև յաւիտեան։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԻԴ.

Ալէլուիա։

Սիրեցի զի լսիցէ տէր զձայն աղաչից իմոց. խոնարհեցոյց զուն կըն իւր ստ իս, և ես զաւուրս իմ կարդասցի առ նա։

Շրջեցան զինև երկունք մահու, և վիշտք դժոխոյ գտին զիս։

Զնեղութիւն և զտխրութիւն գտի, և զանուն տեառն կարդացի։

Ո՛ տէր փրկիեա զանձն իմ. ողորմած աստուած մեր, ողորմի՛ և ապահէ զողացս տէր։

Եա խոնարհ եղէ և տէր կեցոյց զիս. դարձ անձն իմ ի հանգիստ քո, զի տէր օգնեաց ինձ։

Փրկեաց զանձն իմ ի մահու անէ, զաչս իմ յարտասուաց, զոտս իմ ի դայթակղութենէ. հաճոյ եղէց առաջի տեառն յերկրին կենդանոց։

Տունք ՃԻ.

ԱՐԱՔՈՍ ՃԺԹ։

Ընկերս։

Յաւ աստուծի զար և խօսեցայ, և ես խոնարհ եղէ յոյժ։

Եա աստուծի ի զարմանալ իմում, թէ ամենայն մարդ ստուտ է։

Ո՛ւրուք աստուծ տրիստուր տեառն, ընդ ամենայնի զար և եա ինձ։

Ո՛ւրուք ես ընտրեցի։

Տունք ԻԱ։

Ո՛ւրուք ի դաւիթ ի տուն տեառն և ի վէջ զի ամենայն ժողովրդեան նորա։

Ո՛ւրուք իմ տեառն տացէ, տաջի պատուական է առաջի տեառն մահ սրբոց իւրոց. ո՛ տէր ես ծառայ քո եմ, ծառայ և որդի աղախնոյ քոյ։

Տուր վկայութիւն իմ. քեզ մնացուցիչ պատարագ օրհնութեան, և զանուն տեառն կարդացից։

Ո՛ւրուք իմ տեառն տացէ տաջի ամենայն ժողովրդեան նորա, ի գաւիթս ի տուն տեառն և ի վէջ քո ես տուտիմ։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԻԺԴ.

Ընթ-ի։

Օրհնեցէք զտէր ամենայն ազ, զինք. զորէնցէք զինս ամենայն ժո. ղովուրդք։

Օծրաստի ողորմութիւն նորա՝ ի վերայս մեր. ճշմարտութիւն տեառն մնայէ յաւիտեան։

Տե՛ս բ։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԻԺ.

Ընթ-ի։

Յաստղեան երկիրք տեառն զի բարի է, զի յաւիտեան է ողորմութիւն նորա։

Յաստղէ առնն խորհրդէ զի բարի, զի յաւիտեան ողորմութիւն նորա։

Յաստղէ առն ահարկուին, զի յաւիտեան ողորմութիւն նորա։

Յաստղեան երկիրք առնուն, զի բարի, զի յաւիտեան ողորմութիւն նորա։

Ի նեղութեան կարդացի առ տէր, և լուաւ ինձ յանդարձ։

Տէր է իմ օգնական, և ես ոչ երկեայց, զի՞ արասցէ ինձ մարդ։

Տէր է իմ օգնական և ես առեցից ի թշնամիս իմ։

Բարի է յուսալ ի տէր քան յուսալ ի մարդիկ. բարի է յուսալ ի տէր քան յուսալ ի հարս։

Ամենայն ազինք շրջեցան զինեա, և անուամբ տեառն յամբեցի նոցա։

Շրջեալ շրջեցան զինեա, և արա շարեցին զիս ի մեռանին, և անուամբ տեառն վանեցի զնոսա։

Շրջեցան զինեա որպէս մեղր, վառեցան բորբոքեցան որպէս վոյշ ի հուր, և անուամբ տեառն

ուքն մերժելի գնասա։

ի մերժելն պրպտելոյ և եղէ մերձ ՚ի գտանել, և ասէր ընկալաւ գիս։

Օրհնութիւն իմ և օդնութիւն իմ ասէր, և եղև ինձ ՚ի փրկութիւն։

Զայն ցնծութեան փրկութեան ի յարկս արդարոց։

Ընչ առաւն արար զօրութիւն, աջ առաւն բարձր արար զիս, և աջ առաւն արար զօրութիւն։

Ոչ մեռայց, այլ կեցից և պատմեցից զգործս առաւն։

Խրատեալ խրատեաց զիս տէր, և ի մահ ոչ մատնեաց։

Բացէք ինձ դրունս արդարութեան, զի մտից ընդ այն և խոստովան եղէց առաւն։

Այս դուռն առաւն է, և արդարք մտանեն ընդ սա։

Խոստովան եղէց քեզ տէր զի լուար ինձ, և եղեր ինձ ՚ի փրկութիւն։

Վէմն զոր անարգեցին շինողքն, նա եղև գլուխ անկեան։

Յառաւնէ եղև այս, և է սքանչելի առաջի աչաց մերոց։

Այսօր է զոր արար տէր, եկայք ցնծացուք և ուրախ եղիցուք ՚ի նմա։

Ո՛տեր փրկեա, ո՛ տեր առաջնորդեա. օրհնեալ որ գալոցդ ես յանուն տեառն, և օրհնեցաք ընդ քեզ ՚ի տանէ տեառն։

Տէր աստուած մեր երեւեցաւ մեզ. արարէք տօնս ուրախութեան, կանխաւ մինչև յանկիւնս սեղանոյ։

Աստուած իմ ես դու խոստովանեղէց քեզ, աստուած իմ ես դու և բարձր արարից զքեզ։

խոստովան եղէց քեզ տէր ամ լսա-
ար ինձ, և եղէր ինձ ի փրկու-
թիւն։

Խոստովան եղէրուք տեառն զի
բարի է, զի յաւիտեան է ողոր-
մութիւն նորա։

Տունք իւր Գրիգոր Խ։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԻԵ։

Ընդ-ի։

Բռանեալ են անօրինք ի ճանա-
պարհի. և այք գնան յօրէնս տե-
ղին։

Երանի այք քննեն զվկայու-
թիւն նորա, բովորով սրտիւ խն-
դրեսցեն զնա։

Ոչ իմն այք գործեն զանօրէնու-
թիւն, ի ճանապարհս նորա գը-
նացին։

Դու պատուիրեցեր զպատուի-
րանս քո ի պահել յոյժ։

Օ՛չ թէ յուղղեսցին էին ճանա-
պարհք իմ, ի պահել զարդա-
րութիւնս քո։

Յայնժամ ես ոչ ամաչէի, ի գը-
նալ ինձ ի պատուիրանս քո։

Խոստովան եղէց քեզ սէր յու-
ղղութեան սրտի իմոյ, որպէս ու-
սայց զիրաւունս արդարութեան
քո։

Զ՝արդարութիւնս քո պահեցից, մի՛ թո-
ղուր զիս մինչ իսպառ։

Ի՞նչ ուղիացէ երիտասարդ զճա-
նապարհս իւր, այլ՝ի պահել զբա-
նս քո։

Բովորով սրտիւ խնդրեցի զքեզ, մի՛ մերժեր զիս ՚ի պատ-
ուիրանացդ քոց։

Ի սրտի իմում թագուցի զբանս
քո, որպէս զի մի՛ մեղայց քեզ։

Օրհնեալ ես դու տէր, ուս-
ցիր զարդարութիւնս քո։

Ե ըմբռնեմք իսկ զպատճէնիդ զանձինդ իսուս երանելոյ ։

Ի ձանապարհս վկայութեանդ քոյ զուարճացայ, որպէս յամենայն հնայն ՚ի մեծութեան ։

Ի պատուիրանս քո հոգայցայ, և զգուշացայ ի ձանապարհս քո ։

Օ՛ իսուս քո խօսեցայ, և ոչ մոռացայ զբանս քո ։

Հասո ծառայի քումմ, զի կեցից և պահեցից զբանս քո ։

Օ՛ արձո զաչս իմ, և նայեցայց ՚ի սքանչելիս օրինացդ քոց ։

Պանդուխտ եմ ես յերկրի, մի՛ ծածուցաներ ինձ զպատուիրանս քո ։

Փափաքեաց անձն իմ ՚ի ցանկալ ինձ յիրաւունս քո յամենայն ժամ ։

Սաստեցեր ամբարտաւանից, անիծեալ որ խոտորեցան ՚ի պատուիրանաց քոց ։

Տո՛ք ինձ զնեցից զսքանչելիս քո ։

Ի քուց ապա յինէն զնախատինս և զարհամարհանս, զի զվկայութիւնս քո խնդրեցի ։

Քանզի նստան իշխանք և չարաչուք խօսեին զինէն . այլ ծառայ քո խորհէր յիրաւունս քո ։

Օ՛ ի վկայութիւնք քո խօսք իմ են, և խորհուրդք իմ արդարութիւն քո ։

Մերձեցաւ անձն իմ ՚ի հող, տէր կեցո զիս ըստ բանի քումմ ։

Օ՛ ձանապարհս իմ պատմեցից քեզ և լուար ինձ . ո՛ւս ինձ զարդարութիւնդ քո ։

Ի ձանապարհս արդարութեանց խորհեցայց զսքանչելիս քո ։

Ի քուց ապա յինէն զնախատինս և զարհամարհանս, զի զվկայութիւնս քո խնդրեցի ։

Քանզի նստան իշխանք և չարաչուք խօսեին զինէն . այլ ծառայ քո խորհէր յիրաւունս քո ։

Օ՛ ի վկայութիւնք քո խօսք իմ են, և խորհուրդք իմ արդարութիւն քո ։

Մերձեցաւ անձն իմ ՚ի հող, տէր կեցո զիս ըստ բանի քումմ ։

Օ՛ ձանապարհս իմ պատմեցից քեզ և լուար ինձ . ո՛ւս ինձ զարդարութիւնդ քո ։

Ի ձանապարհս արդարութեանց խորհեցայց զսքանչելիս քո ։

Տո՛ք ինձ զնեցից զսքանչելիս քո ։

Խոնարհեցո զսիրտ իմ ի վկայու-
թիւնս քո, և ոչ ի շահ ագահ-
ութիւն։

Դարձո զաչս իմ ի հեռու տես-
լենէ, և կենդանացո զիս ի ճա-
նապարհի քում։

Հաստատեա ծառայի քում զբա-
նն քո, որ է յերկիւղ քո։

Դարձո զնախատինս զոր կալայ
ի վերայ իմ, զի դատաստանք քո
քաղցր են։

Ահա ցանկացայ պատուիրանաց
քոց, յարուցանել զիս ընդ կեց-
ոյ քում։

Եկեսցէ ի վերայ իմ ողորմու-
թիւն քո տէր, և փրկու-
թիւն քո ըստ
բանի քում։

Տայց պատասխանի ընդ նախատողն
քո բանիւք, զի եմ ես յուսացեալ
յոյժ։

Մի՛ ի բացէ առնես զբերան
ճշմարտութեան քոյ յերեսաց իմոց
յոյժ, զի յիրաւունս քո
ակնկալեցի։

Պահեսցեմ զաւրէնս քո յաւիտեան
յաւիտենից։

Եւ գնայի ի տարածեալ, զի զպատ-
ուիրանս քո խնդրեցի։

Խօսեցայ ի վկայութիւնս քո առ
թագաւորս, և ոչ ամաչեցայ։

Եւ ուսայց զպատուիրանս քո, զոր
սիրեցի։

Ընկալայց զձեռս իմ առ պատ-
ուիրանս քո, զոր սիրեցի, և
խոկայի ի հրամանս քո։

Յիշեա զբան առ ծառայ քո, յո-
րում յուսացուցեր զիս։

Այս մխիթարեաց զիս ի նուա-
ստութեան իմում, զի բան քո
կեցոյց զիս։

Ամբարիշտք ծաղր արարին ինձ
մինչեւ յոյժ, զի յիրաւունս քո
ոչ խոտորեցայ։

Յիշեցի զդատաստանս քո յաւի-
տենից, տէր, և մխիթարեցայ։

Տրտմութիւն կալաւ զիս ի մե-
ղաւորաց թողուցելոց զաւրէնս
քո։

Երգ էին ինձ արդարութիւնք քո
ի տեղի յուխտի յերկրի պան-
դխտութեան իմոյ։

Յիշեցի զանուն քո տէր յգիշե-
րի, և պահեցի զաւրէնս քո։

Զայս ինչ եղև ինձ, զի զարդա-
րութիւնս քո խնդրեցի։

Բաժին իմ տէր ասացի, զի պա-
հեցի զբանս քո։

Երեսք իմ հեծին առաջի քո ա-
մենայն սրտիւ, ողորմեա ինձ
ըստ բանի քում։

Խորհեցայ զճանապարհս իմ, և
դարձուցի զոտս իմ ի վկայու-
թիւնս քո։

Յիշեցի միտս ուն. քո յաւիտենից ազգաց, և մխիթարեցայ։

Տրտմութիւն կալաւ զիս ի մեղաւորաց, որ զքո Թորեն զօրէնս քո։

Վանկք էին ինձ իրաւունք քո ի տեղի ուխտի յանապատի իմոյ։

Յիշեցի ի գիշերի զանուն քո տէր, և պահեցի զօրէնս քո։

Այս եղև ինձ ձանապարհ ի կեանս, զի զարդարութիւն քո խնդրեցի։

Տաղ ժդ.

Ընտիր։

Բաժին իմ ես դու տէր. ասացի պահել ինձ զօրէնս քո։

Ողջացի զերեսս քո բոլորովին ողորմեա ինձ ըստ բանի քում։

Խորհեցայ ի ճանապարհս իմ, և դարձուցի զոտս իմ ի վկայու-

թիւնս քո։

Պատրաստեցայ և ոչ տրտմեցայ պահել զպատուիրանս քո։

Պարանոցք մեղաւորաց պատեցին զիս, և զօրէնս քո ոչ մոռացայ։

Կէս գիշերի յարուցանեմ զիս ի խոստովանել քեզ վասն դատաստանաց արդարութեան քոյ։

Ընկեր եմ ես ամենայնի որ երկնչին զքեզ, և պահողաց զպատուիրանս քո։

Ողորմութեամբ քով տէր լի է երկիր, հրամայեա զիս զարդարութիւնս քո։

Բարութիւն արարեր ընդ ծառայ քո տէր, ըստ բանի քում։

Քաղցրութիւն և գիտութիւն և հանճար ուսուցեր զիս, զի զպատուիրանս քո հաւատացի։

Յորժամ չարչարեցայ ես ոչ խոտորեցայ։

Այժմ զբանս քո պահեմ։

Բարի ես դու և ողորմած, հրամայեա զիս զարդարութիւնս քո։

Բազմացան ի վերայ իմ զրպարտութիւնք ամբարտաւանաց, և ես ամենայն սրտիւ խնդրեցի զպատուիրանս քո։

Սրտի նոցա իբրև զկով զգայացեալ, և ես զօրէնս քո ուսայ։

Բարի է ինձ զի չարչարեցայ, զի ուսայց զարդարութիւնս քո։

Բարի է ինձ օրէնք բերանոյ քո քան հազարս ոսկւոյ և արծաթոյ։

Ձեռք քո արարին զիս և ստեղծին զիս, հանճարեա զիս և ուսայց զպատուիրանս քո։

Որ երկնչին զքեզ տեսցեն զիս և ուրախ լիցին, զի ի բանս քո յուսացայ։

Գիտացայ տէր զի արդարութիւն են դատաստանք քո, և ճշմարտութեամբ չարչարեցուցեր զիս։

Եղիցի ողորմութիւն քո մխիթարել զիս, որպէս խոստացար ծառայի քում։

Եկեսցեն ինձ ողորմութիւնք քո և կեցից, զի օրէնք քո խնդութիւն իմ են։

Ամօթ եղիցին ամբարտաւանք, զի անիրաւութեամբ ապականեցին զիս։

Ես խորհեցայ ի պատուիրանս քո։

Դարձցին ինձ երկնչողք զքեզ և գիտացողք զվկայութիւնս քո։

Եղիցի սիրտ իմ անարատ ի հրամանս քո, զի մի ամաչեցից։

Թիւնա քո ։

Պատրաստեցայ և ոչ խռովեցայ,
զի պահեցի զպատուիրանս քո ։

Տուռունք մեղաց պատեցան զիս
նեւ , այլ զօրէնս քո ես ոչ մոռա-
ցայ ։

Ի մէջ գիշերի յառնէի խոստովան
լինել առ քեզ, վասն իրաւանց
արդարութեան քո ։

Հաղորդ եմ ես ամենայն երկիւ-
ղածաց քոց, որոց պահեալ է ըղ-
պատուիրանս քո ։

Ողորմութեամբ տեառն լի է եր-
կիր. զարդարութիւնս քո ու-
սո՛ւր ինձ ։

Բաղցրութիւն արարեր ընդ ծա-
ռայի քում մաեր, տէր բանի քում ։

Բաղցրութիւն զկերպաս և զգե-
ստս թիւն ուսո՛ւր ինձ, զի ի պատ-
ուիրանս քո ես հաւատացի ։

Մինչչև խոնարհեալ էի ես մե-

ղայ , վասն այսորիկ զբանս քո պա-
հեցի յոյժ ։

Բաղցր ես դու տէր , և ուս
ինձ զարդարութիւն քո ։

Բազմացան յիս անիրաւութիւնք
ամբարշտաց . այլ ես բո-
լոր սրտիւ խնդրեցի զպատ-
ուիրանս քո ։

Պաճա՛ռ պրպէս կաթն սիրտք նո-
ցա , այլ ես զօրէնս քո խոստեցայ ։

Բարի է ինձ զի խոնարհ արարեր
զիս , որպէս ուսցց զարդարու-
թիւնս քո ։

Բարի են ինձ օրէնք բերանոյ քո,
քան զհազարս ոսկւոյ և արծա-
թոյ ։

Ձեռք քո արարին և ստեղծին զիս,
խրատո՛ւն արա զիս , և ուսցց
զպատուիրանս քո ։

Երկիւղածք քո տեսցեն զիս և
ուրախ եղիցին , զի ես ի բանս

ատցայ ։

թումբեան, զի ես չ՚եմ բանս քո յու-
Կարօտեցաւ անձն իմ չ՚ի փրկու-
թեան քումմէ, զի մի՛ ասիցէ՛ց ։
Նշխարի սիրտ իմ անթիւ յարդա-
նալ քո ։

Նշխարի սիրտ իմ անթիւ յարդա-
նալ քո ։
Եւ ոչք ձանձրացեան զվկայու-
թիւնս
քո ։
Խրատեցեալն զիս երկիւղածք քո,
եւ ոչք ձանձրացեան զվկայու-
թիւնս քո ։
Նշխարի սիրտ իմ անթիւ յարդա-
նալ քո ։
Նշխարի սիրտ իմ անթիւ յարդա-
նալ քո ։
Ընդ ամենայն ամբարտաւանութիւն
չ՚ի տարածեցաւ անիրաւեցան
հեցից, զի օրէնք քո խոսք իմ էին ։
Ընդ ամենայն ամբարտաւանութիւն
չ՚ի տարածեցաւ անիրաւեցան
հեցից, զի օրէնք քո խոսք իմ էին ։
Նշխարի սիրտ իմ անթիւ յարդա-
նալ քո ։
Նշխարի սիրտ իմ անթիւ յարդա-
նալ քո ։
Ծառայ

Որպէս սիրեցի զօրինո՛ւդ զօրհա-
պատո՛ւիրանք ՚ո՛ւդ ։
վախճան. յայժ անդադար էին ինձ
Յաւելնայն կատարածի առեալ ըղ-
եա՛լ ի միտ առի ։
րուսանել, զի զվկայութի՛ւնս ՚ո՛ւդ
Լինձ ապաւեցին մեղաւորք ՚ի կո-
դարու՛թի՛ւնս ՚ո՛ւդ խնդրեցի ։
Քո՛ւեմ եա՛ւ կեցո՛ զիս, զի զարո-
ցեր զիս ։
թու՛թի՛ւնս ՚ո՛ւդ, զի նաքօք կեցու-
Յաւելնայն ոչ ժուռացայ զարդա-
մո՛ւմ ։
սեալ էի ՚ի խոնարհութեան ի-
կանխաւ եւս արդեօք կորու-
Եթէ ոչ օրէնք ՚ո՛ւդ խօսք իմ էին,
մեռանի ծառա՛ ՚ո՛ւդ է ։
Ո՞րամանի՛ ՚ո՛ւմ մնայ տիւ, զի ա-
մնայ ։
Ո՞ստոստեցեր զերկիր, կայ և
ժարտու՛թի՛ւն ՚ո՛ւդ ։

Որպէս ա՛րդեօք զօրհնե՛ցի ՚ո՛ւդ
ստեցի զամենայն ձանապարհս
Ի պատո՛ւիրանաց ՚ո՛ւդ իմացեալ
մոյ ։
բանք ՚ո՛ւդ, քան զմեղր բերանոյ ի-
Որպէս զի՛ բաղցր են ՚ի քիմն իմ
զիս ։
ցայ, զի դու օրէնսդի՛ւ արարեր
Յիրաւանց ՚ո՛ւդ ես ոչ խոտորե-
հեցից զքեզ ՚ո՛ւդ ։
արդեօք զոտս իմ, որպէս զի պա-
Յամենայն ձանապարհաց չարաց
պատո՛ւիրանս ՚ո՛ւդ քննեցի ։
Քան զծերս իմաստուն եղէ, զի
՚ո՛ւդ խօսք իմ էին ։
մաստուն եղէ, զի վկայո՛ւթի՛ւնք
Քան զամենայն ուսուցիչս իմ ի-
զի յա՛ւիտեան իմ էին ։
Քան զմեծամիս իմ իմաստուն ա-
տրեր զիս ՚ի պատո՛ւիրանս ՚ո՛ւդ,
նատուպ խօսք իմ էին ։

քեր վիս ։

Ա՛րագ է բան քո ասէր իմոյ, և լոյս տայ հաւ-ատոյ իմոյ ։

Երդուայ և հաստատեցի, պի պահել հեգից զամենայն իրաւունս արդարութեան քո ։

Խոնարհ եղէ վինչեւ յոյժ. տէր կեցո զիս ըստ բանի քում ։

Ընդ կամս բերանոյ իմոյ հաճեաւ ասէր, և զիրաւունս քո ուսո՛ր ինձ ։

Ընձեռ իմ՛ի ձեռս քո յամենայն ժամ, և զօրէնս քո ես ոչ մոռացայ ։

Եղիր ինձ վեզաւորէք որոգայթի, ի պատուիրանաց քոց ես ոչ մոլորեցայ ։

Յաւանեցի զվկայութիւնս քո յաւիտեան, զի ցնծութիւն է սրտի իմոյ ։

Խոնարհեցուցի զսիրտ իմ առնել զարդարութիւնս քո յաւիտեան, վասն հատուցման ։

Օձաւորէնս ատեցի, և զօրէնս քո սիրեցի ։

Օգնական և փրկիչ իմ ես դու, և ես՛ի բանս քո յուսացայ ։

Ի բաց եղերուք ինէն չարք, և քննեցից զպատուիրանս աստուծոյ իմոյ ։

Օգնեա ինձ ըստ բանի քում՝ և կեցո զիս, և մի՛ յամօթ առներ զիս ի յուսոյ իմմէ ։

Օգնեա ինձ և ապրեցո զիս, և խորհեցայց յիրաւունս քո յամենայն ժամ ։

Ընդարձակեցեր զամենեսեան որ ապստամբ եղեն յարդարութենէ քոց, զի անիրաւութեամբ էին խորհուրդք նոցա ։

Յանցաւորս համարեցայ զամենայն մեղաւորս երկրի, վասն այսորիկ սիրեցի զպատուիրանս քո ։

Խեւեռեա ընդ երկիւղ քո զմ-

մարմին իմ, զի ի դատաստանսդ
քոյ երկեայ յոյժ ։

Տուն ժդ ։

Աբեղիա ։

Աբարի իրաւունս և արդարու-
թիւն, մի՛ մատներ զիս ի ձեռս
նեղչաց իմոց ։
Ընկալ զծառայս քո ի բարի, զի
մի՛ ամբարտաւանք զբռնեսցեն
զիս ։
Ապաստեցին աչք իմ փրկու-
քոմ ոտեր, և բանից արդարու-
թեան քո ։
Ըստ ընդ ծառայի քում ըստ ո-
ղորմութեան քում. զարդարու-
թիւնս քո ուսո՛ զիս ։
Ծառայ քո եմ ես իմաստուն ա-
րա զիս, և ծանեայց զվկայու-թիւ-
նըս քո ։
Ժամ է պաշտել զտէր, խափա-

նեցին զօրէնս քո ։
Ասան այտրիկ սիրեցի զպատու-
իրանս քո, քան զոսկի ոսկի և
զտոպազիոն ։
Ամենայն պատուիրանք քո ա՛ջող-
ցան ինձ, զիատեցի զձանապար-
հըս քո ։
Հըս չարաց ։
Ապանչելի են վկայու-թիւնք քո,
վասն այտրիկ սիրեաց զնոսա ան-
ձըն իմ ։
Յայտնութիւն բանից քոց լու-
սաւոր և խնամառուն առնէ զամ-
պայս ։
Ո՛բերան իմ բացի և առի հ՚ոգի.
՚ի պատուիրանս քո փափաքեաց
անձն իմ ։
Նայեաց առ իս, և ողորմեա ինձ
ըստ իրաւունս սիրողաց անու-
քո ։
Ո՛ձանապարհս իմ ուղիղ արա
ինձ ըստ բանի քում, և մի՛ տի-

բեացեն ինձ ամենայն մեղք։
փրկեա զիս ի զրպարտութենէ
մարդկան, և պահեցից զպատուի-
րանս քո։
Երեւեցո զերեսս քո ի ծառայս
քո, ուսո ինձ զարդարութիւնս
քո։
Ա՛տակք ջուրց իջին յաչաց իմոց,
զի ոչ պահէին զօրէնս քո։
Ընդառ ես դու տէր, և ողիմ
են դատաստանք քո։
Պատուիրեցեր զարդարութիւն
վկայութեանց քոց, և ճշմարիտ
են յոյժ։
Ա՛շեաց զիս նախանձ քո, զի մո-
ռացան զբանս քո թշնամիք իմ։
Ընտրեալ է բանդ քո յոյժ, և ծա-
ռայ քո սիրեաց զսա։
Ա՛նուկ եմ ես արհամարհեալ,
և զարդարութիւնս քո ես ոչ
մոռացայ։

Ընդարութիւն քո արդարու-
թիւն յաւիտենից, և օրէնք քո
ճշմարիտ են։
Նեղութիւն և վիշտք գտին զիս,
և պատուիրանք քո խոսք իմ էին։
Ընդարութեամբ են վկայու-
թիւնք քո յաւիտեան, իմաստուն
արա և կեցո զիս։
Կարդացի առ քեզ բողբոջել
սիւն իմով. քո լինի ձեր զի զար-
դարութիւնս քո խնդրեցի։
Ընդառակեցի առ քեզ և փրկեա
զիս, և պահեցից զվկայութիւնս
քո։
Կանխեցի առաւժամս աղաղա-
կեցի, և ես ի բանս քո յուսացայ։
Կանխեցին աչք իմ առաւօտս
ի խոսել ինձ զբանս քո։
Ձայնի իմում քո ըստ ողոր-
մութեան քում, տէր յիշատա-
կեա զիս։
Նա քո կեցո զիս։

Արձեցուցին յիս հալածիչք իմ
զանօրէնութիւն, զի յօրինաց
քոց հեռի եղէն։
Արձակ ես դու տէր, և ամենայն
պատուիրանք քո ճշմարիտ են։
Ի սկզբանէ ծանեայ ի վկայու-
թեանց քոց, զի յաւիտեան հաս-
տատեցեր զնոսա։
Տես զխոնարհութիւն իմ և փրկ-
եա զիս, զի զօրէնս քո ես ոչ մո-
ռացայ։
Դատեա զդատաստանս իմ և փրկ-
եա զիս, և բան քո ինձ կեց-
ո զիս։
Հեռի է ի մեղաւորաց փրկու-
թիւն, զի զիրաւունս քո ոչ պա-
հեցին։
Գթութիւնք քո բազումք են տէր,
բան իրաւանց քոց կեցո զիս։
Բազումք են որ հալածեն և նե-
ղեն զիս. ի վկայութեանց քոց ես

ոչ խոտորեցայ։
Տեսի յանապատս և մաշէի,
զի զպատուիրանս քո ոչ պահե-
ցին։
Տես զի զպատուիրանս քո սիրե-
ցի, տէր ողորմութեամբ քո կե-
ցո զիս։
Ակիզբն բանից քոց ճշմարտու-
թիւն է. յաւիտեան են ամե-
նայն իրաւունք արդարութեան
քո։
Իշխանք հալածեցին զիս ի նա-
խիր, և ի բանից քոց երկեաւ սիրտ
իմ։
Ցնծացայ ես ի բանս քո, որպէս
այն որ գտանէ աւար բազում։
Զօրէնս ատեցի և անարգեցի, և
զօրէնս քո սիրեցի։
Եօթն անգամ յաւուր օրհնեցից
զքեզ, վասն իրաւանց և արդա-
րութեան քո։

խաղաղութիւն բազում է այնոցիկ որ սիրեն զօրէնս քո, և ոչ գոյ ինոսա պատճառ թիւն։ Սպասեմ փրկութեան քում Տէր, և զպատուիրանս քո սիրեցի։ Պահեաց անձն իմ զվկայութիւնս քո, և սիրեաց զնոսա յոյժ։ Պահեցից զպատուիրանս և զվկայութիւնս քո, զի ամենայն ճանապարհք իմ առաջի քո են։ Մերձեսցին խնդրուածք իմ առաջի քո Տէր. ըստ բանի քում ինձ տուր։ Մատցեն աղօթք իմ առաջի քո Տէր, և բանիւ քով փրկեա զիս։ Խոսեսցին լեզու իմ զբանս քո, զի ամենայն պատուիրանք քո արդարութեամբ են։

Եղիցի ձեռն քո՝ ի կեցուցանել զիս, զի զպատուիրանս քո ընտրեցի։

Ցանկացայ փրկութեան քում Տէր, և օրէնք քո խօսք իմ է։ Կեցցէ անձն իմ օրհնեցից զքեզ, և իրաւունք քո օգնեսցեն ինձ։ Մոլորեցայ ես որպէս զոչխար կորուսեալ. խնդրեա զծառայ քո, զի զպատուիրանս քո ես ոչ մոռացայ։

Տուն ծզ։

Կանոն Գրիգորի Ե։ Սարկաւ ժգ։

Տուն իվ։

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ԵՍԱՅԵԱՅ ԿԱՑԱԿՆԱՄՈՒՐՈՒՆ ՍՈՒՐԲ ՄԱՐԳԱՐԻՒՆ

Յօգտեայ իւր։

Օրհնեցէք զԱստուած յօրհնութիւնն նորա, զի իշխանութիւն նորա՝ ի բարձունս փառաւորի։

Եւ անուն նորա փառաւորեալ
է ի ծագաց մինչ ի ծագս եր-
կրի ։

Այք իջանեին ի ծով նաւօք, կըղ-
զիք և ամենայն բնակիչք նոցա
ընդ նոսա ։

Ուրախ եղիցի անապատն և ա-
մենայն բնակիչք իւր, ուրախ ե-
ղիցին բանակք և բակք կեդարու,
և ուրախ եղիցին բնակիչք վի-
մին ։

Ի գլխոց լերանց գոչեացեն, տա-
ցեն զփառս աստուծոյ, և զքա-
ջութիւն նորա կղզիք պատմե-
ցեն ։

Տէր աստուած զօրութեանց դի-
մեալ և գայ զարհուրացանել զամե-
նայն երկիր, փող հարկանել գոչել ի վերայ
թշնամեաց իւրոց զօրութեամբ
բազմաց ։

Ուրախ եղիցին երկինք ի վե-
րուստ, և ամպք ցօղեսցեն զար-
դարութիւն ։

Բղխեսցէ երկիր զտղտմութիւն,
և զարդարութիւն աստ հասա-
նակ բղխեսցէ ։

ԱՂՕԹՔ ՅՈՎՆԱՆՈՒ ՄԱՐԳԱՐԷԻ

Ի ներքուստ թեան խմուամ ես աս
տէր կարդացի, լուաս աստուածա-
յայտնութեան ժողովոյ ազատական ի-
մում ։

Ի ուր տէր ձայնի իմում, զի ընդ-
կնեցեր զիս ի խորս ծովու, և շրջ-
ջանք գետոց պատշարեցին զիս ։
Ամենայն զօսանք քո և ալիք քո
անցին ի վերայ իմ, և ասացի ես թէ
մերժեցայ ես ընդ երեսս քո ։ Ա-
ռաքեցես զիս ի տեղի սրբութեան քո ։
Ընդէ՞ր ես ի վերայ հայել ի
ջաց քոց ։

տուաճատր տուրբ քո, զի հեղան զինեաց զաղթանոցդ անհնարինք պատշարեցին զիս։

Կամաս զքեզ խնդրել զնեղ վտանգեաց, զի ես ի խորս երկրի, տեսի զնիկս նորա զի էին որպէս աղիւք յատ խառնիկ. և եղկեան յաչս պահանոց Թենէ կեանք իմ։

Ուր քեզ տէր աստուած իմ ի նեղ սպել անձին իմոյ կարդացի և գքեզ տէր յիշեցի, և մատեան առ զօթդ իմ ի տաճար սուրբ քո։

Օ՛ի պահէին զունայնոց Թիւն և զստուերիւն, յողորմու Թենէ իւրեանց մերժեցան։

Ես ի ձայն օրհնու Թեան խոստո վան եղէց քեզ, մատուցից պատարագս տեառն, և կատարե ցից զուխտս իմ՛ի փրկու Թիւն։

Փառք Հօր և որդւոյ և

ՄԱՂԹԱՆՔ

Ընկեցեն աղօթք մեր ի տաճար սուրբ քո. խոնարհեսցի ունկն քո ի խնդրուա ծըս մեր։

Արդասէր տէր, վասն սրբուհւոյ անա րատի մօր քո և կուսի, և վասն խաչի քո պատուականի ընկալ զաղաչանս մեր և կեցո զմեզ։

Օ՛ւարդն և զաղմս ի վերջն Ա՛ի նախանձիր կանոնին գոյեա ի 170 էջն։

Առաքեաց զՊէտ քս և ստուեաս վիտաս , և նորա-
գեա զերեսս երկրի ։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԺԹ.

Օրհնութիւն ասպիճանաց ։

Նեղութեան իմում եղէ ինձ
ողորմած, ողորմեա ինձ և լուա աղօթից
ողորմութեան քոյոյ, ողորմեա ինձ Տէր
զի յուսացեալ է անձն իմ ի քեզ։
Ո՞ւմ ասացի բերել, կամ զի՞ յաւելցի
ես զքեզ ներողութիւն ։
Որպէս նեաւք հզօրի , զի սիրեալ
են կայծակունքդ կարճեալ ։
Վա՛յ ինձ՝ զի ընդ երկար եղեւ
պանդխտութիւն իմ. բնակեցայ
ես ի վրանս կեդրացւոց ։
Բաւական անդամ բնակեաց անձն
իմ ընդ այնոսիկ , որք ատէին զսո-
ղջոյն ։

Այս է ի խաղաղարար, յորժամ խա-
սէ ի մարտանչէին ընդ խա ։

Տունք ը ։

ՍԱԴՄՈՍ ՃԻ ։

Օրհնութիւնք ապիճանայ ։

Ամբարձի զաչս իմ ի լերինն,
ուստի եկեսցէ ինձ օգնութիւն ։
Օգնութիւն ինձ ի տեառնէ ե-
կեսցէ, որ արար զերկինս և զեր-
կիր ։
Մի՛ տար ի սասանութիւն զոտն
քո, և մի՛ ննջեսցէ պահապան
քո ։
Ահաւասիկ ոչ ննջէ, և ոչ ի քուն երթայ
պահապան Իսրայէլի ։
Տէր պահեսցէ զքեզ, և տէր կեն-
կալցի աջով ձեռամբ իւրով ։
Ընդ ցորեկն ի տուէ քեզ մի՛ մեղ-
ցէ, և մի՛ լուսին ի գիշերի ։
Տէր պահեսցէ զքեզ յամենայն

չարէ, պահեսցէ տէր զանձն քո ։
Տէր պահեսցէ զմուտս և զելս քո,
յայսմ հետէ մինչև յաւիտեան ։

Տունք ը ։

ՍԱԴՄՈՍ ՃԻԱ ։

Օրհնութիւնք ապիճանայ ։

Ուրախ եղէ ես այս ասէին ցիս,
ի տուն տեառն երթիցուք մեք ։
Էասեալ կային ոտք մեր առ դռ-
նովն քո երուսաղէմ ։
Երուսաղէմ շինեալ որպէս քա-
ղաք, և բնակութիւն իւր շուրջ
զնովաւ ։
Ընդ ելին ազգք ազգք տեառն,
վկայութիւն Իսրայէլի խոստո-
վան լինել անուան տեառն ։
Ընդ արկեալ են աթոռք դատաս-
տանի, աթոռս արկեալ ի տան
դաւթի ։
Էարցէք զխաղաղութիւն երուսաղէմ,

մի, և պահել զանձինս ոչ սիրել զըս
տեր։
Եղիցի խաղաղութիւն ի զօրութեան քումդ, հանգիստ յաշտարակս յամուրս քո։
Վասն եղբարց և ընկերաց իմոց խօսեցայ զխաղաղութիւն, վասն տան տեառն աստուածոյ մերոյ խնդրեցայք զբարութիւն ի քէն։

Տունք ը։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԻԸ.

Օրհնութիւն ապիճառոյ։

Աւրհնեալ ես Տէր, ուսո զիս զարդարութիւնքդ քո։
Բերան իմ պատմեաց զդատաստանս բերանոյ քո։
Ի ճանապարհս վկայութեանդ քոց զուարճացայ, որպէս ի հարստութիւն բազում։
Զպատուիրանս քո խորհեցայ, և հայեցայ ի շաւիղս քո։
Զարդարութիւնս քո մոռանալ ոչ կամիմ։
Տուր ինձ զիմաստութիւն, և քննեցից զպատուիրանս քո։
Ուղղեա զիս ի շաւիղս պատուիրանաց քոց, զի նոցա կամիմ։
Հնարեցից զիս ի պատուիրանս քո, և ոչ ամաչեցուցանիցես զիս։
Ընթացայ զճանապարհս պատուիրանաց քոց, յորժամ ընդարձակեցեր զսիրտ իմ։

Ուսո ինձ Տէր զճանապարհս արդարութեանց քոց, և խնդրեցից զնոսա միշտ։
Հասո ինձ զիմաստութիւն, և խնդրեցից զպատուիրանս քո, և պահեցից զնոսա ամենայն սրտիւ։
Տար զիս ի շաւիղս պատուիրանաց քոց, զի նոքա կամեցան ինձ։
Ես առաւել լցան անձինք մեր նախատանաւք, որ նախատեին մեզ և արհամարհանաւք ամբարտաւանից։

Տունք ե։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԻԹ.

Նրէ ապիճառոյ։

Եթէ ոչ տէր էր առ մեզ ասացէ Իսրայէլ, եթէ ոչ տէր էր առ մեզ։
Ընդ յառնել մարդկան ի վերայ մեր, կենդանեաւն կամեցան կլանել զմեզ։
Ի բարկանալ սրտմտութեամբ նոցա ի վերայ մեր, ապա և զմեզ ողբեմն ընկղմեցին զմեզ։

ընդ ուղիս անցին անձինք մեր, անցին անձինք մեր ընդ ուղիս անդադարս։

Օրհնեալ է տէր որ ոչ ետ ըզմեզ յորս առաքանց նոցա։

Ընձինք մեր ապրեցան որպէս ճնճղուկ յորոգայթէ որսողաց։

Որոգայթք նոցա փշրեցան, և մեք ապրեցաք։

Օգնութիւն է մեզ յանուանէ տեառն, որ արար զերկինս և զերկիր։

Տունք ը։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԻԹ.

Նշդ ապիճանայ։

Որ յուսայ ի տէր որպէս լեառն սիովն, մի՛ սասանեսցի յաւիտեան որ բնակեալն է յերուսաղէմ։

Լերինք շուրջ են զնովաւ, տէր շուրջ է զժողովրդեամբ իւրով

յայսմ հետէ մինչև յաւիտեան։

Ոչ թողու տէր զգաւազան մեղաւորաց ի վիճակս արդարոց. և արդարք մի՛ ձգեսցեն զձեռս իւրեանց յանօրէնութիւն։

Բարի առնէ տէր բարեաց, և այնոցիկ որ ուղիղ են սրտիւք։

Ծռութիւնս յաւիշտակութեամբ, տանի զնոսա տէր ընդ այնոսիկ որք գործեն զանօրէնութիւն. խաղաղութիւն ի վերայ իսրայէլի։

Տունք ե։ Գարշայս խ։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԻԵ.

Նշդ ապիճանայ։

Ի դարձուցանել տեառն զգերութիւն սիովնի, և եղեաք մեք մխիթարեալք։

Յայնժամ լցան բերանք մեր խնդութեամբ, և լեզուք մեր ցընծ

Եթե ոչ տէր չինէ զտուն, ի
ւղգ ասպիճանաց։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԻԶ.

Տունք վ։

Յայնժամ ասացեն՝ ի հեթանոսս, մեծ արար տէր զառնել ընդ նոսա. մեծ արար տէր զառնել ընդ մեզ, և մեք եղեաք բերկրեալք։

Պարձս տէր զպերճութիւնս մեր որպէս զոչխարս ի հարաւոյ, որք վարեին արտաստօք՝ գնծութեամբ հնձեսցեն։

Երթալով երթային և լային, որք բարձեալ տանէին զսերմանս իւրեանց։

Գալով եկեսցեն և գնծասցեն, որք առեալ բերիցեն զորայս իւրեանց։

Տունք վ։

ցա ընդ նոսա առ դրան։

Տունք վ։

Եթե ոչ տէր պահէ զքաղաք, ընդունայն տքնին պահապանք նորա։

Ընդունայն է ձեզ յառնել կանխաւ. ուշ արէք մինչև եք ննջեցեալ, որք ուտէք զհաց ցաւոց։

Ի ժամանակի որպէս տացի քուն սիրելեաց իւրոց. ժառանգութիւն տէրունական որդիք են, որոց վարձք իւր են, այն է պտուղ որովայնի իւրոյ։

Որպէս նետք ի ձեռս հզօրի, այնպէս են և որդիքն մօմանեալ։

Երանի որ ելից զգեանսն իւր ի նոցանէ. մի՛ ամօթեսցին իւր ի նոսա ընդ դրան։

Յարժամ խօսեսցին թշնամիք նոցա

ՍԱՂՄՈՍ ՃԺ.

Երգ ապիճանոյ։

Երանի ամենեցուն որ երկըն-
չին ի տեառնէ, և գնան ի ճա-
նապարհս նորա։

Ո՛վ մանուկք ձեռս տացք կերիցես,
երանի է քեզ և բարի եղիցի։
Կին քո որպէս այգի վայելուչ
յանկիւնս տան քո. որդիք քո որ-
պէս նորատունկ ձիթենւոց շուրջ
զսեղանովք քո։

Աչեայք օրհնեցին աւետեան
մարդ որ երկնչի ի տեառնէ. օրհ-
նեսցէ զքեզ տէր ի սիովնէ, և
տեսցես զբարութիւն երուսա-
ղէմ զամենայն աւուրս կենաց
քոց։

Տեսցես զորդիս որդւոց քոց,
խաղաղութիւն ի վերայ իսրա-
յէլ։

Տունդ և

ՍԱՂՄՈՍ ՃԺԱ.

Երգ ապիճանոյ։

Բազում անգամ մարտեան ընդ
իս ի մանկութենէ իմմէ, առաս-
ցէ իսրայէլ։

Բազում անգամ մարտեան ընդ
իս ի մանկութենէ իմմէ, և ինձ
ոչ յաղթեցին։

Ո՛վ թիկունս իմ հարին մեղաւորք,
ընդ երկար արարին զանօրէնու-
թիւնս իւրեանց։

Տէր արդար է, և խորտակէ զս-
ղին մեղաւորաց։

Ընդհատցեն և յետս դարձցին ա-
մենեքեան որ ատեան զսիովն։

Եղիցին նոքա որպէս զխոտ տա-
նեաց, որ մինչչէ ի բուռն եկեալ
չտրտցաւ։

Որոյ ոչ եղեւ զբուռն իւր հընձ-
ձողն, և ոչ զդիերկս իւր որ զտրոյն
ժողովէր։

Ոչ ասացին ամենեքեան ոչ ք անդ
ցանէին առ նոքօք, մի՛ օրհնու-
թիւն առաւն ընդ ձեզ, և օրհ-
նեցաք զձեզ յանուանէ առա-
ւրըն։

Տուն գ։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԻԹ.

Երգ ասիճանոյ։

Ի խորոց կարդացի առ քեզ տէր,
տէր լուր ձայնի իմոյ։
Եղիցին ականջք քո ի լսել ձայն
աղօթից իմոց։
Եթէ զանօրէնութիւնս քննես
տէր տէր, իսկ ո՞վ կարի կայ առա-
ջի քո, զի ի քէն է քաւութիւն։
Վասն անուան քո համբերի տէր,
համբեր անձն իմ բանի քում.
յուսացաւ անձն իմ ի տէր։
Ի պահէ առաւօտէ մինչև յեր-
կոյ, ի պահէ առաւօտու յուսա-

ցաւ իսրայէլ ի տէր։
Ի առաւնէ է ողորմութիւն բա-
զում, ի նմանէ է փրկութիւն,
և նա փրկեսցէ զիսրայէլ յամե-
նայն նեղութենէ նորա։

Տուն դ։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԻ.

Երգ ասիճանոյ։

Տէր ոչ բարձրացաւ սիրտ իմ,
և ոչ պատօսան աչք իմ։
Ոչ գնացի ես ընդ մեծամեծս, և
ոչ ընդ այնոսիկ որ սքանչելի է-
ին քան զիս։
Եայց եթէ խոնարհեցայ ես որպէս
զմանուկ առաքեալ ի առնէ
մօր իւրոյ, և զարմ նորա անդ-
եկէն ի նմանէ։
Ընդ հատուսցուս ոգի զիս իմ,
ձայն իմ, այսպէս եղիցի հատու-
ցումն անձին իմոյ, յուսացաւ

խրատել ի սէր յայտմ հեռէ մինն
չեռ յաւխտեան ։

Տուն դ · Գրքոյս խդ ։

ՍԱԴՄՈՍ ՃԼԱ·

Օրհնո-լի-ն Լեփ ը-ոյ ։

Յիշեա սէր զդատիմ , և զամե-
նայն հեզութիւն նորա ։
Որպէս երկնաւոր սեռատն, և ուխ-
տեալ եղ առաջնոյ յաւիտենից ։
Թէ ոչ մոխիր ի յարկս տան իմոյ ,
թէ եւիկ յանկողինս մահճոյ ի-
մոյ ։
Թէ տոպր քուն աչաց իմոց , կամ
նիջեալ տրտմեանոյ իմոյ, կամ հան-
դիստ իրառնոյ իմոյ . մինչև գտից
զտեղի յարկի տեառն առաջնոյ
յաւիտենից ։
Ահա լուաք զնեմանէ յերփրաթայ ,
և գտաք զնա ի դաշտս մայրեաց ։
Մատուք ի յարկս նորա , երկիր-

պագցուք ի տեղւոջ ուր կայցեալ
են ոտք նորա ։
Արի տէր ի հանգիստ քո , դու և
կողմնակալութիւնք սրբութեան քո ։
Երիցունք քո զգեցցին զարդս
թութիւն , և սուրբք քո ցնծալով
ցնծասցեն ։
Վասն դաւթի ծառայի քո , մի
դարձուցաներ զերեսս քո յօծե-
լոյ քումմէ ։
Երդուաւ տէր դաւթի ճշմար-
տութեամբ և ոչ ստեսցէ նմա .
ի պտղոց որովայնի քումմէ նըս-
տուցից յաթոռ քո ։
Թէ պահեսցեն որդիք քո զօրէնս
իմ, և զվկայութիւնս իմ զոր ու-
սուցից նոցա ։
Որդիք նոցա նստցին յաթոռ
յաւիտենից յաթոռ քո ։
Ընտրեաց տէր զսիոն , և
ընտրեաց բնակիլ ի նմա . սոյ

բնակեսն ի տէր տալոյ ի միաւորին։

Օ՜ վ՛ բարի իսամ մի՛ վայելեսցի

Տունք ժէ։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԻԴ.

Օրհնութիւն Նոյ ընդ։

Օրհնեցէ՛ք զԱստուած յաւիտեան, զի ողորմութիւն նորա յաւիտեան է։

Օրհնեցէ՛ք զԱստուած երկնից, զի ողորմութիւն նորա յաւիտեան է։

Օրհնեցէ՛ք զՏէր տէրանց, զի ողորմութիւն նորա յաւիտեան է։

Տունք ժդ։

Ողջոյն ի քէն ի Քրիստոս Յիսուս, զի մօտուցանիցէ զհաւատս նորա։

Ողջոյն ցօղ մի ցօղէ ի հեթանոսն, զի վերայ լերինն սիովնի։

Տէր անէծ արասցէ զօրհնութիւն և զկեանսն յաւիտենից։

Տունք դ։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԻԴ.

Օրհնութիւն Նոյ ընդ։

Աստ օրհնեցէ՛ք սամոսայն ծառայք աստուծոյ զտէր ո՛ւրացք՝ զի աստուն զտէր ի պատիւս աստուծոյ մերոյ։

Ի պիշերի համբարձէ՛ք զձեռս ձեր ի սրբութիւն, և օրհնեցէ՛ք զտէր։

Օրհնեսցէ զձեզ տէր ի սիոնէ, որ արար զերկինս և զերկիր։

Տունք դ։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԱԴ.

Օրհնութիւն Աստ ըստ։

Օրհնեցէք զանուն տեառն, օրհնեցէք ծառայք տեառն զանուն. ո՛վ կայք ի տունն տեառն ի գաւիթս տանն Աստուծոյ մերոյ։ Օրհնեցէք զանր զի բարի է, սաղմոս ասացէք անուան նորա զի քաղցր է։ Զի Յակովբ ընտրեաց իւր տէր, և Իսրայէլ ժառանգութիւն իւր։ Եւ ծանեայ զի մեծ է տէր, և տէր մեծ քան զամենայն կուռս։ Զամենայն զոր ինչ կամեցաւ և արար տէր. յերկինս և յերկրի, ի ծովս և յամենայն խորս։ Հանէ զամպս ի ծագաց երկրի, կայծակունս առաւել, և հանէ զհոսմն ի շտեմարանաց իւրոց։

Զի ծաւալեաց իւր մահիմատի։ Զատի տէր զԺողովուրդ իւր, և զիշատակ քո ազգէ մինչեւ յազգ։ Տէր առնու քո յաւիտեան, տէր ելի ժողովուրդ իւրոյ։ Զի ժողովեաց թշնամին, ժառանգութիւն խորտակեցաւ անուն քո յաւիտեան։ Եւ զերկիր նոցա ի ժառանգութիւն նոցա քանանացւոց։ Եւ զամենայն թագաւորութիւն, զոր թագաւորեաց Սիհոն թագաւոր Եսեբոնացւոց, և զամենայն թագաւորութիւն Ովգ թագաւորի Բասանացւոց։ Եւ տացէ զերկիր նոցա ժառանգութիւն, ժառանգութիւն Իսրայէլի ազգի իւրոյ։ Տէր զանուն քո յաւիտեան, տէր զյիշատակ քո յազգէ մինչեւ յազգ։ Զի դատեսցէ տէր զժողովուրդ իւր, և զամենայն ծառայս իւր մխիթարեսցի։ Զի կռունք հեթանոսաց արծաթ և ոսկի, գործ ձեռաց մարդկան։ Բերան ունին և ոչ խօսին, աչս ունին և ոչ տեսանեն։ Ականջս ունին և ոչ լսեն, քիթ ունին և ոչ հոտոտեն։ Ձեռս ունին և ոչ շօշափեն, ոտս ունին և ոչ շրջին, ոչ ձայնեն ի կոկորդս իւրեանց։ Նմանեալ լիցին նոցա որ առնեն զնոսա, և ամենայն որ յուսան ի նոսա։

Կուռք հեթանոսաց ոսկի և արծաթ են, ձեռագործք են մարդոց մատանեան։

Բերան ունի և ոչ խօսին, աչք են և ոչ տեսանեն։

Ականջք են և ոչ լսեն, և ոչ ունի շունչ ի բերանս նոցա։

Նմանս նոցա եղիցին որք արարին զնոսա, ամենեքեան որ յուսան ցեաղ են ի նոսա։

Տուն իսրայէլի օրհնեցէք զտէր, տուն ահարոնի օրհնեցէք զտէր։

Տուն ղեւեայ օրհնեցէք զտէր։

Օրհնեալ է տէր ի սիովնէ, որ բնակեալն է յԵրուսաղէմ։

Տունք ի։ Գոլգոթայ խպ։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԼԵ։

Ընկ։

Խոստովան եղերուք տեառն,

զի բարի է զի յաւիտեան է ողորմութիւն նորա։

Խոստովան եղերուք աստուծոյ աստուածոց, զի յաւիտեան է ողորմութիւն նորա։

Խոստովան եղերուք տեառն տերանց, զի յաւիտեան է ողորմութիւն նորա։

Ընդ արուեստից մեծամեծս միայն, զի յաւիտեան է ողորմութիւն նորա։

Օթևակիւն արար իմաստութեամբ իւրով, զի յաւիտեան է ողորմութիւն նորա։

Հաստատեաց զերկիր ի վերայ ջուրց, զի յաւիտեան է ողորմութիւն նորա։

Ընդ պատարս մեծամեծս միայն, զի յաւիտեան է ողորմութիւն նորա։

Օ արեգականն արար իշխանական

տուընչեան, զի յաւխտեան է ո-
զորմութիւն նորա ։
Օ՛ լուսին և աստեղք իշխեսցեն
գիշերոյ, զի յաւխտեան է
ողորմութիւն նորա ։
Եհար զերկիրն եգիպտոսացոց
անդրանիկսն իւրոցն հանդերձ, զի
յաւխտեան է ողորմութիւն նորա ։
Եւ եհան զիսրայէլ՝ի միջոց նորա,
զի յաւխտեան է ողորմութիւն
նորա ։
Ի ձեռն բարձր և՝ի բազուկ հզո-
զոր, զի յաւխտեան է ողոր ։
Եհեր զծովն մեծ և բաժանեաց
յերկուս մասունս, զի յաւխտեան
է ողորմութիւն նորա ։
Եւ անցոյց զիսրայէլ ընդ մէջ նո-
րա, զի յաւխտեան է ողորմու-
թիւն նորա ։
Ընկղմեաց զփարաւոն և զզօրս
իւր՝ի ծովակարմիր, զի յաւխտեան

է ողորմութիւն նորա ։
Եւ եհան զժողովուրդ իւր յա-
նապատ, զի յաւխտեան է ողոր-
մութիւն նորա ։
Եհար զազգս մեծամեծս միայն,
զի յաւխտեան է ողորմութիւն
նորա ։
Եւ սպան զթագաւորս հզօրս,
զի յաւխտեան է ողորմութիւն
նորա ։
Օ՛սեհոնն թագաւորս ամուրհայ-
ոց, զի յաւխտեան է ողոր ։
Օ՛ովգ թագաւորս բասանայ, զի
յաւխտեան է ողոր ։
Եւ զերկիր նոցա՝ի ժառանգու-
թիւն, զի յաւխտեան է ողորմ ։
Ժառանգութիւն իսրայէլի ծա-
ռայի իւրում, զի յաւխտեան է ո ։
Յիշեաց զմեզ ոչ՝ի խոնարհու-
թեան մերում, զի յաւխտեան է
ողորմութիւն նորա ։

և վրկեաց զմեզ ի ձեռաց թըշնամեաց մերոց, զի յաւիտեան է ողորմութիւն նորա։

Ո տայ կերակուր ամենայն կենդանւոյ, զի յաւիտեան է ողորմութիւն նորա։

Խոստովանեցարուք աստուծոյ երկնաւորի, զի յաւիտեան է ողորմութիւն նորա։

Տունք իւր՝

ՍԱՂՄՈՍ ՃԼԶ.

Սաղմոս է Դաւիթ. ի յետին Ալէլուիայի. առանց յիշելոյ։

Ալէլուիա։ Գովեցէք զանուն տեառն, գովեցէք զնա ծառայք տեառն։

Գովեցէք զտէր յերկնից, գովեցէք զնա ի բարձունս։

Գովեցէք զնա ամենայն հրեշտակք նորա, գովեցէք զնա ամենայն զօրք նորա։

Գովեցէք զնա արեգակ և լուսին, գովեցէք զնա ամենայն աստեղք և լոյս։

Գովեցէք զնա երկինք երկնից, և ջուրք որ ի վերոյ քան զերկինս։

Թող գովեսցեն զանուն տեառն, զի նա ասաց և եղեն, նա պատուիրեաց և ստեղծան։

Կացուցանէ զնոսա յաւիտեան յաւիտենից, հրաման ետ և ոչ անցանէ։

Գովեցէք զտէր յերկրէ, հրեշտակք և ամենայն անդունդք։

Հուր կարկուտ, ձիւն սառն, հողմ փոթորկայ որ առնէ զբանս նորա։

Լերինք և ամենայն բլուրք, ծառք պտղաբեր և ամենայն մայրք։

Գազանք և ամենայն անասունք, սողունք և թռչունք թեւաւորք։

Թագաւորք երկրի և ամենայն ազգք, իշխանք և ամենայն դատաւորք երկրի։

Երիտասարդք և կուսանք, ծերք ընդ պատանիս օրհնեսցեն զանուն տեառն։

Զի միայն բարձրացաւ անուն նորա, խոստովանութիւն նորա յերկինս և յերկիր։

Եւ բարձրացոյց զեղջիւր ազգի իւրոյ, օրհնութիւն ամենայն սրբոց նորա։

Որդւոց Իսրայէլի, ժողովրդեան մերձաւորի նորա։

Տունք իւր՝

Ալէլուիա։ Օրհնեցէք զտէր յօրհնութիւնս, և ամենայն զբաւիղ։

Տունք ժ։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԼԵ.

Սաղմոս Դ Դաւիթ:

Խոստովան եղէց քեզ տէր բո-
լորով սրտիւ իմով, առաջի հրեշ-
տակաց սաղմոս ասացից քեզ:
Ծի լսեսցէ զբանս բերանոյ իմոյ,
երկիր սպասից ի տաճար սուրբ
քո, և խոստովան եղէց անուան
քոում վասն ողորմութեան և ճըշ-
մարտութեան քո:
Մեծ արարեր յամենայնի զանուն
սուրբ քո, յորում աւուր կար-
դամ առ քեզ վաղվաղակի լսեր
ինձ, և բազում ուրախացես զոր-
ծիս նոցա յանձն իմ:
Խոստովան եղիցին առ քեզ ամե-
նայն թագաւորք երկրի, զի լսե-
ան զբանս բերանոյ քո, և օրհ-
նեսցեն զճանապարհս քո:
Մեծ են վասք տեառն, բարձր

է տէր, զխոնարհս տեսանէ, և
զբարձուս ի հեռուստանէ ճա-
նաչէ:
Թէ գնայցից ես ի մէջ նեղու-
թեան, կեցուսցես զիս ի բար-
կութեան թշնամեացն:
Ձգեցեր զձեռն քո, և փրկեաց
զիս աջ քո, և տէր հատուսցէ
ընդ իմ:
Տէր ողորմութիւն քո յաւե-
տեան, զգործս ձեռաց քոց մի՛
անտես առներ:

Տունք բ: Դաբզայ խդ:

ՍԱՂՄՈՍ ՃԼԸ.

Ի կատարած. Սաղմոս Դ Դաւիթ:

Տէր վարձեցեր զիս և ծանեար
զիս. դու ծանեար զնստել իմ և
զյառնել իմ:
Իմաստ սուեր զխորհուրդս իմ ի

հետաւոտանէ, զչաւխտս իմ և զ-
ամիճակս իմ տես քննեցեր, և զա-
մենայն ճանապարհս իմ յառաջ
քաղցն ասեսեր զի ոչ պոյնեն տա-
թիւն ի լեզուի իմում։

Ահա տես ասէր ծանեաւր պ յեսին
իմ և զաւտաջին իմ, տես ստեղծեր
պիս և եղիր զձեռն քո ի վերայ
իմ։

Աքանչելի եղև պիտուիթիւն քո
ինձէն, զօրացաւ և ոչ հասանես-
ուեմ ամս։

Յո՞ երթայց ես յոգւոյ քումմէ,
կամ յերեսաց քոց ես յո՞ փաս-
խեւայց։

Ով եսանեմ յերկինս տես ասոր
ես, ով իջանեմ ի դժոխս և
ասոր ձօտ ես։

Ով առիւ զթեւս իմ ընդ առաւ-
օտս, և բնակեցայց յերեսս ծո-
վս։

Սահայն և անդ ձեռն քո առաջ
նորդեսցէ ինձ, և աջ քո ընկալ-
ցի զիս։

Ասացի խաւսար ուրեմն արդեօք
ծածկեսցէ զիս, կամ գիշեր փոխա-
նակ լուսոյ փաւխուիթեան իմոյ։
Խաւսարն ի քէն ոչ խաւսարանայ,
և գիշերն որպէս տիւ լուսաւոր
եղիցի, և խաւսար նորա որպէս
զլոյս նորա։

Զուս ստացար զերիկամունս իմ,
և ընկալար զիս յորովայնէ մօր ի-
մոյ։

Խոստովան եղէց քեզ ասէր զի ա-
հեղ և սքանչելի ես. սքանչելի
են գործք քո, և անձն իմ սիրեսցէ
յոյժ։

Ոչ թաքեաւ ոսկր իմ ի քէն զոր
արարեր ի ծածուկ, և կար զ-
րուիթեան իմոյ ընդ առնիսն եր-
կրի։

Ո՛ անոպրծս իմ առեալն աչք քո, և
ի պէտս քո ամենեքեան գրեցան ։
Ի առաւ մոլորեցան, և ոչ ոք էր
որ առաջնորդէր նոցա ։
Ինձ յոյժ մեծարդ եղեն բարե-
կամք քո աստուած, և յոյժ զօրա-
ցան իշխանք նոցա ։
Ծառեցի զնոսա և քան զաւազ
բազմացան . զարթեայ և ասպ
ընդ քեզ եմ ։
Ծէ ապաստանեա զմեզաւորս աս-
տուած, արք արեան ի բաց ե-
ղեալ քէ ։
Ի հանգստանալ Ծիւն և ի նա-
խանձ, առցեն ի նմանէ զքաղա-
քաց քո ։
Ո՛առելիս քո սէր առեցի, և ի
վէրայ Ծշնամեաց քոց մաշեցայ ։
Կառեալ Ծիւն կառուցեալ առեցի
զնոսա, և եղեն ինձ Ծշնամիք ։
Փորձեա զիս աստուած և ծանիր

զսիրտս իմ. քննեա զիս և ծանիր
զշաւիղս իմ, և տես Ծէ իցէ՛ն
անօրէնութիւնք ի ճանապարհի
իմ. առաջնորդեա ինձ ի ճանա-
պարհս քո յաւիտենից ։

Տունք իզ ։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԼԹ ։

Ի կիսապատ . Սաղմոս Դ Դաւիթ ։

Լապրեցար զիս տէր ի մարդոյ չա-
րէ , յաւուրն անիրաւէ փրկեա
զիս ։
Խորհեցան զանօրէնութիւն ի
սիրտս իւրեանց . զօր ամենայն
պատերազմեցան ի պատեռեալս ։
Արեգին զբերան իւրեանց որպէս
զօձի , Ծմանք իժից ի տակ նոցա զար-
Ծանց նոցա ։
Պահեա զիս տէր ի ձեռաց մե-
ղաւորի , և ի մարդոյ չարէ փրկեա
զիս ։
Խորհեցան խոտորումն ոտից իմոց,

թաքուցին ամբարտաւանք որ-
պայծ լինիմ ։
Լարս ձգեցին որոգայթ ոտից իմ-
ոց, շուրջ զշաւղաբ իմով եդին
ինձ գայթակղութիւն ։
Ընկալ տէր աստուածդ իմ ես դու,
ունկն դիր ձեր ձայնի աղօթից
իմոց ։
Տէր տէր զօրութիւն փրկու-
թեան իմոյ, հովանի գլխոյ իմոյ
յաւուր պատերազմի ։
Մի՛ մատներ զիս տէր ի ցանկու-
թիւն մեղաւորաց, որք խորհե-
ցան վասն իմ, մի՛ ընդ վայր հար-
կաներ զիս ։
Օ՛ի մի՛ երբէք բարձրասցին և
խորհուրդք նոցա մի՛ կատարես-
ցին. վախճան կատարածի նոցա
վաստակ շրթանց իւրեանց ծած-
կեսցէ զնոսա ։
Ընկցես ի վերայ նոցա կայծա-

կունս հրոյ և կործանեսցես զնոս, ի տատապարհս մի՛ կարասցեն կենալ ։
Այրդ լեզուանոյ մի՛ յաջողեսցի ի վերայ երկրի. զայր մեղաւորի չարիք խրոխտասցէ ի կորուստ ։
Ծանեայ զի առնես տէր դատաստան աղքատի և իրաւունս տըն-
նանկի ։
Արդարք դոհասցին զանունդ քումմէ, և բնակեսցեն ուղիք առաջի երեսաց քոց ։

Տունք ԺԴ ։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԽ ։

Այլմս ի Դաւիթ ։

Տէր կարդասցի առ քեզ և լսեր ինձ. նայեա ի ձայն աղօթից իմոց ի կարդալ իմում առ քեզ ։
Ուղիղ եղիցին աղօթք իմ որպէս խունկ առաջի քո տէր. համբառ-

նալ ձեռաց իմոց պատարագ ե-
րեկոյի ։

Վասն ասէր պահապան բերանոյ ի-
մոյ և դուռն ամուր շրթանց ի-
մոց, զի մի՛ խոտորեսցի սիրտ իմ
բանիս չարութեան ։

Պատճառել զպատճառս մեղաց
ընդ մարդս այք դործեն զանօրէ-
նութիւն. ոչ եղիցի կցորդ ընտ-
րեցս նոցա ։

Խրատեսցէ զիս արդարն ողորմու-
թեամբ և յանդիմանան ապտացէ,
իւղ մեղաւորի մի՛ օծցէ զգլուխ
իմ ևս, և աղօթք իմ ի կամս նոցա ։

Ընդ եղան մերձ առ վիմին, դատա-
ւորք նոցա լուիցեն բանից իմոց
և քաղցրասցին ։

Որպէս թանձրութիւն հողոյ զի
ախորժալ է՝ ի վերայ երկրի. ցըր-
րուեսցին ոսկերք նոցա մերձ՝ ի
դժոխս ։

Ընդ քեզ աչք իմ. ՚ի քեզ յուսացայ, մի՛ հաներ զհո-
գի իմ ինձնէն ։

Պահեա զիս յորոգայթէ որ թա-
քուցաւ ինձ, ՚ի գայթակղու-
նէ գործողին զանօրէնութիւն ։

Անկցին ՚ի ցանցս նորա մեղաւորք,
միայն եմ ես մինչև անցից ։

Տունք ժ ։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԽԱ.

Ինտրո-ին-ե ՚ի Դաւիթ. Աղօթ, ՚ի ժամանակի զի էր նա յայրն
անդր ։

Ձայնիւ իմով առ Տէր կար-
դացի, ձայնիւ իմով առ Տէր աղա-
չեցի ։

Սփռեցից առաջի նորա զաղօ-
թըս իմ, զնեղութիւնս իմ առա-
ջի նորա պատմեցից ։

Ի նուաղել յինէն հոգւոյ իմոյ
դու տէր ծանեար զշաւիղս իմ.
՚ի ճանապարհ յոր և գնայի թա-

քու ցաւս ինձ որոգայթ ։

Ձայէի յաջմէ տեսանէի և ոչ ոք ճանաչէր զիս. կորեաւ ինձնէն ապաստան իմ և ոչ գոյր խնդրող անձին իմոյ ։

Աղաղակեցի առ քեզ տէր և ասացի, դու ես յոյս և բաժին իմ յերկրին կենդանեաց ։

Լայեա առ աղօթս իմ զի ես խոնարհ եղէ յոյժ. ապրեցո զիս ի հալածչաց իմոց զի հզօրացան քան զիս ։

Տէր հան ի բանտէ զանձն իմ, գոհանալոմ զանուանէ քումմէ ։

Քեզ սպասեն արդարքն, մինչև հատուսցես ։

Տունք ը։ Գաբգայ ծգ ։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԽԲ.

Սաղմոս ի Դաւիթ. ի ժամանակի զի հալածէր զնա Աբիւղամ որդի նորա ։

Տէր լուր աղօթից իմոց, ունկն դիր խնդրուածոց իմոց ճշմար-

տութեամբ քում ։

Լուր ինձ արդարութեամբ քում, և մի՛ մտանես ի դատաստան ընդ ծառայի քում, զի ոչ արդարանայ առաջի քո ամենայն կենդանի ։

Հալածեաց թշնամին զանձն իմ. խոնարհ արար յերկիր զկեանս իմ. և նստոյց զիս ի խաւարի որպէս մեռեալ յաւիտենից ։

Զանձրայեաւ յիս հոգի իմ, և սիրտ իմ խռովեցաւ յիս ։

Յիշեցի ես զաւուրսն զառաջինս, խորհեցայ յամենայն ի գործս քո, յարարածս ձեռաց քոց խորհեցայ, և համբարձի առ քեզ զձեռս իմ ։

Ընդձն իմ որպէս երկիր ծարաւի է առ քեզ, վաղվաղակի լուր ինձ տէր զի նուաղեաց յինէն հոգի իմ ։

Մի՛ դարձուցաներ զերեսս քո

յինէն. նմանիցիմ այնոցիկ որ ի
չանեն ինդուբ։
Լ ատելի արա ինձ առաւօտու զո-
ղորմութիւնդ քո, զի ես ի քեզ
առեր յուսացայ։
Ցոյց ինձ ճանապարհ յոր գնաց-
ցից, զի առ քեզ առեր հաղբար-
ձի զանձն իմ։
փրկեա զիս ի թշնամեաց իմոց
առեր, զի զքեզ ապաւէն ինձ ա-
րարի։
Ուս ինձ առնել զկամս քո, զի
դու ես աստուած իմ։
Ընդ քո բարի առաջնորդեացէ
ինձ յերկիր ուղիղ։
Վ անն անուան քո տեր կեցու-
ցես զիս զիս. արդարութեամբ քով
հանցես ի նեղութենէ զանձն
իմ։
Ողորմութեամբ քով սատակես
ցես զթշնամիս իմ, կորուսցես

զամենայն նեղիչս անձին իմոյ, զի
ես ծառայ քո եմ։

Տուն ԺԴ։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԽԴ.

Սաղմոս ի Դաւիթ. առ Դողիաթ։

Օրհնեալ տէր աստուած իմ,
որ ուսոյց զձեռս իմ ի պատերա-
զմ, և զմատունս իմ ի ճակատա-
մարտ։
Ողորմութիւն իմ և ապաւէն իմ,
օգնական իմ և փրկիչ իմ, ապա-
ւէն իմ և ես յուսամ ի նա. ո՛հը
նազանդէ զժողովուրդս ընդ ի-
նեւ։
Տէր ո՞վ է մարդ զի յայտնեցեր
դու նմա, կամ որդի մարդոյ թէ
համարիս ինչ զնա։
Մարդ նմանութեան նմանեաց,
և աւուրք նորա որպէս հովանի
անցին։

Տէր խոնարհեցո զերկինս և էջ,
մերձեա՛ ի լերինս և ծխեացին։
Փայլատակեա զփայլատակունս
քո և խռովեա զնոսա, առաքեա
զնետս քո և ցրուեա զնոսա։
Ընդարձակեա զձեռն քո՛ ի բարձանց
և փրկեա զիս՝ ի ջուրց բազմաց,
և՝ ի ձեռաց որդւոց օտարաց։
Որոց բերանք խաբեանց խօսե-
ցան զնանրութիւն, և աջ նոցա
աջ է մեղաց։
Ընտրած յօրհնութիւն նոր
օրհնեցից զքեզ, ասանաձեաւ
սաղմոսարանաւ սաղմոս ասացից
քեզ։
Ո՛ տացե զփրկութիւն Թագա-
ւորաց մերոց, որ փրկեցյն լեր
պատմիճ ծառայ իւր՝ ի սրոյ չա-
րէ։
Փրկեա զիս և ապրեցո զիս՝ ի ձե-
ռաց որդւոց օտարաց։

Որոց բերանք խաբեանց խօսե-
ցան զնանրութիւն, և աջ նոցա
աջ է մեղաց։
Որոց ուսունք իւրեանց որպէս
նորատունկ հաստատուն են՝ ի
մանկութենէ իւրեանց. դստերք
նոցա զարդարեալ և պատճառեալ
՝ի նմանութիւն տաճարի։
Շտեմարանք նոցա լի են և բըղ-
խեն՝ ի միմեանս, խաշինք նոցա
բազմածինք են և բազմանան՝ ի
գնացս իւրեանց, և անդեայք
նոցա պարարտք են։
Ոչ գոյ խրամատութիւն քանդեալ
նոցա, և ոչ արտաքակ՝ ի հրապա-
րակս նոցա։
Ընտ երանելոյ ժողովրդեան ո-
րոյ այս այսպէս է. նա՛ երանի է
ժողովրդեան որոյ աստուածն
է Տէր։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԽԴ.

Սաղմս օրհնութեանց ի Դաւիթ։

Ի ձայն աղաղակի իմոյ առ Տէր աղաղակեցի, ի ձայն աղաղակի իմոյ առ Տէր աղաչեցի։

Առաջի նորա տամ զաղաչանս իմ, զտագնապ իմ առաջի նորա յայտնեցից։

Յորժամ նուաղեսցէ ի վերայ իմ հոգի իմ, և գիտիցես զճանապարհս իմ։

Ի ճանապարհի յորում երթայի, ծածուկ արկին որոգայթ ինձ։

Նայէր ընդ աջ կողմանս և տեսանէր, և ոչ էր ինձ որ ճանաչէր զիս։

Կորեաւ ապաստան ի ինէն, և ոչ է որ խնդրէ զանձն իմ։

Աղաղակեցի առ քեզ Տէր, և ասացի, Դու ես յոյս իմ, բաժին իմ ես յերկրի կենդանեաց։

Ունկնդիր լեր աղաղակի իմում, զի տկարացեալ եմ յոյժ։

Փրկեա զիս ի հալածողաց իմոց, զի զօրացան քան զիս։

Հան զանձն իմ ի բանտէ, զի խոստասցի անուան քում։

Զիս ակնկալեսցեն արդարքն, մինչև հատուսցես ինձ։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԽԵ.

Սաղմոս օրհնութեանց ի Դաւիթ։

Օրհնեալ է Տէր Աստուած իմ, որ ուսուցանէ զձեռս իմ ի պատերազմ, և զմատունս իմ ի պատերազմ։

Ողորմութիւն իմ և ապաստան իմ, փրկիչ իմ և պաշտպան իմ, և յուսացեալ եմ ի նա, որ հնազանդեցուցանէ զազգս ընդ իս։

Տէր զի՞նչ է մարդ, զի ծանուցանիցես նմա, կամ որդի մարդոյ, զի համարիս նմա։

Մարդ նման է սնոտեաց, աւուրք նորա իբրև զստուեր անցանեն։

Տէր խոնարհեցո զերկինս և իջցես, մերձեցո զլերինս և ծխասցին։

Փայլատակեա զփայլատակ և ցրուեսցես զնոսա, առաքեա զնետս քո և խռովեսցես զնոսա։

Առաքեսցէ ձեռն քո յբարձանց, փրկեսցէ զիս և հանցէ զիս յջուրց բազմաց, յձեռն որդւոց օտարաց։

Որոց բերան խօսեցաւ զամբարիշտս, և աջ նոցա աջ անիրաւութեան է։

Աստուած նոր երգեսցուք քեզ, ի տասնաչափ քնարի երգեսցուք քեզ։

Որ տաս փրկութիւն թագաւորաց, որ փրկեցեր զԴաւիթ զծառայ քո ի չար սրոյ։

Փրկեա զիս և հան զիս յձեռն որդւոց օտարաց, որոց բերան խօսեցաւ զամբարիշտս, և աջ նոցա աջ անիրաւութեան է։

Որոց որդիքն իբրև զնորատունկս զուարճացեալս ի մանկութեան իւրեանց։

Դստերք նոցա զարդարեալք, կատարեալք իբրև զկերպս տաճարի։

Ամբարանք նոցա լցեալք, բղխեալք ի սմա յայլ և յայլ։

Ոչխարք նոցա յղիք, ոչ սայթաքեալք և ոչ անկեալք։

Ոչ է աղաղակ ի հրապարակս նոցա։

Երանի ազգի որում այսպէս է, երանի ազգի որում Տէր է Աստուած նորա։

ի բանս իւր, և արդար է յամե-
նայն ի գործս իւր ։

Հաստատէ սէր զամենայն գա-
լմակիցս, և կանդնէ զամենայն
զբարեաս ։

Ընդ ամենեցուն ի քեզ յուսան,
և դու տաս կերակուր նոցա ի
ժամու ։

Տաս դու նոցա և կերակրին. բա-
նաս զձեռն քո լցուցանես զամե-
նեսեան քաղցրութեամբ կամօք
քոիք ։

Արդար է սէր յամենայն ճանա-
պարհս իւր, և սուրբ է յամե-
նայն ի գործս իւր ։

Մերձ է սէր առ ամենեսեան
որ կարդան առ նա, առ ամե-
նեսեան զոր կարդան առ նա ճշմ-
մարտութեամբ ։

Օ՛ կամն երկիւղածից իւրոց առ-
նէ սէր. աղօթից նոցա լսէ և

կեցուցանէ զնոսա ։

Պահէ սէր զամենեսեան զոր սի-
րեն զնա. զամենայն մեղաւորս
ապականէ սէր ։

Օրհնութիւն սեառն խօսեա-
ցի բերան իմ. օրհնեսցէ ամե-
նայն կենդանի զանուն սուրբ նո-
րա, յաւիտեան և յաւիտենս
յաւիտենից ։

Տունք իբ ։ Գարշապար ծբ ։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԽԵ.

Ընդ-ի. Ալգեայ և Օ՛ծաբիայ ։

Օրհնեա անձն իմ զտէր օրհնե-
ցից զտէր ի կեանս իմ, սաղմոս
ասացից աստուծոյ իմոյ մինչև եմ
ես ։

Ա՛լ յուսայք յիշխանս յորդիս
մարդկան, զի ոչ գոյ փրկութիւն
ի նոսա ։

Ելցէ հոգի ի նոցանէ և դարձ-
ցին անդրէն ի հող, և յայնմ ա-

աւուր կարիցեն ամենայն խոր-
հուրդք նոցա ։
Երանի ապրի որոյ տէր առատ
յոյսով ըլլայ օդնական է նմա , և
յոյս նորա ի տէր աստուած է ։
Որ արար զերկինս և զերկիր , զե-
ծով և զամենայն որ է ի նոսա ։
Պահէ զճշմարտութիւն յաւի-
տեան , և առնէ իրաւունս զըր-
կեցից ։
Տայ հաց քաղցելոց , և արձակէ
կիսատեալս տէր ։
Տէր բանայ զաչս կուրաց , և
կանգնէ զգլորեալս տէր ։
Տէր սիրէ զարդարս , տէր պահէ
զպանդուխտս , զորբս և զայրիս
ընդունի տէր , և զճանապարհս
հրա ամպարշտաց կորուսանէ ։
Թագաւորեսցէ տէր յաւիտեան,
աստուած քո սիոնի ազգէ ազգի
յազգ ։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԽԶ ։

Ընդ-իս . Ընկեայ և Օ՛տարիայ ։

Օրհնեցէք զտէր զի բարի են
սաղմոսք , աստուծոյ մերոյ քա-
ջըր եղիցի օրհնութիւն ։
Շինէ զերուսաղէմ տէր , և ըն-
ցրուեալսն իսրայէլի ժողվէ ։
Բժշկէ զբեկեալ սիրտս , և պատ-
զամներն վէրս նոցա ։
Ո թուէ զբազմութիւն աստե-
ղաց , և զամենեսեան զնոսա յա-
նուանէ կոչէ ։
Մեծ է տէր մեր և մեծ է զօրու-
թիւն նորա , իմաստութեան նո-
րա ոչ ունի թիւ ։
Ընդունի զհեզս տէր , և խոնարհ
առնէ զամբարտաւանս մինչև
յերկիր ։
Օրհնեցէք զտէր խոստովանու-
թեամբ , սաղմոս ասացէք նմա

օրհնութեամբ ։

Ո պղեցոյց ելեկիւռս ամպոլք, պատրաստ արար զանձրեւ իւր յերկիր ։

Բուսոյց պիտա՛ի լերինս, դալարի՛ ծառայութիւն մարդկան ։

Ոտայ անասնոց կերակուր, ձագ ագռաւուց որ կարդան առնա ։

Ոչ թե ընդ զօրութիւնս ձիոյ կամեցաւ տէր, և ոչ ընդ իրանս այրն սակայի հաճեցաւ ։

Այլ հաճեցաւ տէր ընդ երկիւղած իւր, և ընդ այնոսիկ՝ որք յուսան յողորմութիւն նորա ։

Տունք ժբ ։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԽԵ ։

Ընդ-ի՛ս ։ Ընդեմ և Օ՛տարիս ։

Փառե՛ա երուսաղէ՛մ զտէր ։ և օրհնեա զաստուա՛ծ քո սիոնէ ։ Զի զօրացոյց զնիգս դրանց քոց, և օրհնեաց զորդիս քո ի քեզ ։

Ո եդ զսահմանս քո՛ խաղաղութիւն, պարարտու թեամբ ցորենոյ լցոյց զքեզ ։

Ընդաքե զբան իւր յերկիր, վազ վազ ընթանայ պատգամք նորա ։

Տնէ զձիւն որպէս զաստր, և ըզմէգ որպէս փոշի ցանեաց ։

Արկանէ զսառն որպէս պատառս. առաջի ցրտոյ նորա ո՛ կայցէ կեալ ։

Ընդաքե զբան իւր և հալէ զնոսա. շնչեացեն հոզիք և գնասցեն ջուր ։

Պատմէ զբան իւր յակոբ, զարդարութիւն և զիրաւունս իսրայէլի ։

Ոչ այսպէս արար ամենայն ազգաց տէր, և զդատաստանս իւր ոչ յայտնեաց նոցա ։

Տունք ժ ։ Գոբեայ ։

ԱՂՕԹՔ ԱՄԲԱԿՈՒՄԱՅ ՄԱՐԳԱՐԷԻ

Ընդ. դ.

Տէր զօրութեանց Աստուած Իսրայելի, որ հայեցար ի գործս քո և զարմանայի ։

Ի միջ երկուց պատանեաց ծառիցիս դու, ի սերձենալ ամացն յայտնեացիս, ի հատանել ժամանակին երեւեացիս ։

Ի խառնել անձին իմոյ ի ժամանակի բարկութեան, զողորմութիւն յիշեացես ։

Ընտրած ի հարցս եկեսցէ, և տուրքն ի փառս առնել ։

Յայտնեացեն երկինք զվայելչութիւն փառացդ նորա, և օրհնութեամբ նորա լցան սիեզերք ։

Ա՛ստուածդ որպէս զստուգ հաստան ի նմանել, և եղիւրք ի ձեռին ի նմանել ։

ոչինչ նորա պատան. և անդ հաստատեցաւ զօրութիւն փառացդ նորա ։

Յերեսաց նորա երկիր հարուածք, և վիհեա չարչարանք նորա երթիցեն մեծամեծք ի մէջ երկնից ։

Եկաց և չափեաց զերկիր. հայեցաւ և դիտեաց զհեթանոսս ։

Երիք հալեցան և անտատք վատնեացին . ճանապարհք որ յաւիտենից ի սկզբանէն էին՝ կորացին, և ի նմանել դարձեալ ամենայն երկիր ։

Տեսի զբանակս քուշացւոց . խըռոմեցան բնակիչք վրանացն մադիամու ։

Միթէ ի վերայ գետոց բարկացիս դու տէր , կամ սրտմտութիւն քո ի վերայ գետոց , կամ բարկութիւն քո ի վերայ ծովու ։

Եբեր դու ի կառս քո . հեծեալ

թիւն քո փրկութիւն է յեղա-
նելոյ քո ։
Ո՛ արթեաւ ազեղն քո, և զնեաս
կապարձից քոց արբեցուցեր ,
զբեաս ցրեցեր , զերկիր դողա-
ցուցեր ՚ի սաստկութենէ անձ-
րեւի , որ անցանէ ընդ սա ։
Ընդունէք աղաղակեցին մեծա-
պէս . լոյս փայլուման արեգական
արդեաւ , և ծագումն լուսնի
դադարեաց ։
Որպէս ՚ի նշոյլս սլաքացդ քոց գը-
նացեն , և որպէս ՚ի լոյս փայլա-
տակման սրոյ քո ։
Բարկութեամբ զարթիցես ՚ի վե-
րայ երկրի , և դողութեամբ կալ-
ցես զհեթանոսս ։
Երեւեցար ՚ի փրկութիւն ժողո-
վրդեան քո , ՚ի փրկել զընտրեալս
քո ։
Գլուխ ՚ի տանէ եղեր ՚ի դլուխս մարդ-

կան ամբարտաւանից , մինչեւ
յանդուն ծովու ընկղմեցան ։
Խոստացեր զվրէժ զօրութեամբ
քով ՚ի զօրադլխացն մեղաւորաց,
որ յուսացեալ էին յանդգնու-
թիւնս իւրեանց , զի կերան զաղ-
քատն ՚ի գաղտնիս ։
Ընդաբեցեր ՚ի վերայ ծովու զերի-
ւարս քո, խառնեցան յաղթ ջուրք
անդնդոց ։
Կացի ես և գետան աղիք իմ ՚ի
ձայնէ բերանոյ իմոյ , եմուտ դո-
ղութիւն յոսկերս իմ, և ես յանձն
իմ խռովեցայ ։
Օ՛այս պահեացես յաւուրն նեղու-
թեան ածել ՚ի վերայ ազգի որ
մատնէին ընդ ժողովրդեան
քում ։
Թշնեմի ոչ տացէ զպատուղիւր , և
այգուց բեր մի՛ գոցի . ձիթենի
անասցի , և երկիր մի՛ բուսուսցէ
դալարի ։

պահատեսցին հօտք ի ձարակաց,
և եղինք մի՛ պատկին առ մեռս ։
Եւ ի սէր յուսացեալ, ցնծացեալք
և ուրախ եղէք յաստուածն փըր-
կիչ իմ ։
Տէր սէր եաս ինձ զօրութիւն,
և կացցեմ զուարճ ի հաստատու-
թեան. ի վերայ պարանոցի լըռ-
նամբոյն կացցեմ զիս և հանդուցց
զիս երգով երգով ։
Փառք հօր և որդւոյ և ։

ՍԱՂԹԱՆՔ

Լուր մեզ սէր լուր մեզ ողորմու-
թեամբ, և զմուրհակեամբ քո խնայեա
յանդգնութիւն քո ։
Անդադար սէր վառն սրբուհւոյ անուն
քոյոյ մօր քոյ և կուսի, և վառն խաչի
քո պատուականի ընկալ զաղաչանս մեր
և կեցո զմեզ ։

Օրհներգն ի ձայն Ութերորդ կանոնին գոյից ի 124 էջին ։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԽԸ.

Ընդդէմ. Ազգայ և Օտարոյ։

Օրհնեցէք զտէր յերկինից, օրհ-
նեցէք զնա ի բարձունս ։
Օրհնեցէք զնա հրեշտակք նո-
քա, օրհնեցէք զնա ամենայն զո-
րութիւնք նորա ։
Օրհնեցէք զնա արեգակն և լու-
սին, օրհնեցէք զնա ամենայն աս-
տեղք և լոյս ։
Օրհնեցէք զնա երկինք երկնից,
ջուրք որ ի վերոյ քան զերկինս
օրհնեցէք զանուն տեառն ։
Ո՛չ ինձ ասայ և եղեն, հրամայ-
եաց և հաստատեցան ։
Կացոյց զնոսա յաւիտեան յա-
ւիտենից, սահման եդ որ ոչ անց-
ցանէ ։
Օրհնեցէք զտէր յերկրէ, վի-

չապաք և ամենայն խոր։

Ջուր և կարկուտ ձիւն և սառն, հուր և մրրիկ որ առնէք զբան նորա։

Լերինք և ամենայն բարձունք, ծառ պտղաբեր և ամենայն մայր։

Գազան և ամենայն անասուն, սողուն և ամենայն թռչունք թեւաւորք։

Թագաւորք երկրի և զօրք իւրեանց, իշխանք և ամենայն դատաւորք երկրի։

Երիտասարդք և կուսանք, ծերք և տղայք օրհնեցէք զանուն տեառն։

Բարձր եղեւ անուն նորա միայն, խոստովանութիւն նմա յերկինս և յերկրի։

Բարձր առնէ տէր զեղջիւր ժողովրդեան իւրոյ. օրհնութիւն ամենայն սրբոցնմա, յորդւոցն

իսրայէլի, ժողովրդի որ մերձ է առ տէր։

Տունք ԺԳ.

ՍԱՂՄՈՍ ՃԽԹ.

Ընդ-իս. Ինձեայ և Օ.տասիայ.

Օրհնեցէք զտէր յօրհնութիւն նոր, օրհնութիւն նմա յեկեղեցիս սրբոց։

Ուրախասցի իսրայէլ յարարիչն իւր, որդիք սիովնի ցնծասցեն ի թագաւորն իւրեանց։

Օրհնեսցեն զանուն նորա օրհնութեամբ, սաղմոսիւք և օրհնութեամբ սաղմոս երգեսցեն նմա։

Զի հաճի տէր ընդ ժողովրդի իւր և բարձր առնէ զհեզս ի փրկութեան։

Պարծեսցին սուրբքն փառօք և ցնծասցեն ի հանդիստս իւրեանց,

և թարձր արտացեն զաստուած
բերանովք իւրեանց ։
Սուրբ երկրպագիմ եմ ի ձեռս նոցա,
առնուլ հաստատութեամն ի հեթա-
նոսաց ի յանդիմանութիւն ա-
ժեհոյիցն ժողովրդոց ։
Կապել զթագաւորս նոցա կա-
պանօք, զպատուականս նոցա ձեռա-
կաօք երկաթեօք ։
Առնել նոցա դատաստան ի
դրոց . փառք այս են ամենայն
սրբոց նորա ։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԽ.

Ալելուիա. Ընկեայ և Օգտարիայ ։

Օրհնեցէք զաստուած ի սրբու-
թեան նորա . օրհնեցէք զնա ի
հաստատութեան զօրութեան
նորա ։
Օրհնեցէք զնա ի զօրս նորա,
օրհնեցէք զնա ըստ բազմու-
թեան մեծութեան նորա ։
Օրհնեցէք զնա ի ձայն օրհնու-
թեան . օրհնեցէք զնա սազմո-
սիւք և օրհնութեամբ ։
Օրհնեցէք զնա չնձուղեամբ,
պսակեցէք զնա ուրախութեամբ,
Օրհնեցէք զնա՛ի բանս քառչու-
նըս, պսակեցէք զնա՛ի բարեաս
կեալ ։
Օրհնեցէք զնա՛ի ձայն պոհու-
թեան . ամենայն հոգի օրհնե-
ցէք զտէր ։

Կամաց յիւր ։ Ձայր Կամաց Տաճար ոչիւր ։
Ա֊խանանուս Սազմոս Գարգար ձգ։ Սազմոս ՃՁ ։
Տաճար ի ամս ամեն ։

Ա֊յս Սաղմոս խնդագիր Դաւթի է արտաքոյ կրօց։
ի ժամանակի ել եւ նա հանդերձ ընդ Դ֊ոգիաթոս առաջի
Սաւուղի։

Փոքր էի ես ոս յեղբարս իմ, և

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ԵՐԻՑ ՄԱՆԿԱՆՑ

Դանիէլ Գ.

Օրհնեալ ես տէր աստուած հարցն մերոց, օրհնեալ փառաւորեալ անուն քո յաւիտեան։

Զի արդար ես ընդ ամենայն ինչ զոր արարեր մեզ, արդար ես դու տէր, և ամենայն դործք քո ճշմարիտ են։

Ճանապարհք քո ուղիղ են, և ամենայն դատաստանք քո արդար են։

Դատաստան արդարութեան արարեր ընդ ամենայն զոր ինչ արարեր ի վերայ մեր, և քաղաքի սրբոյ հարցն մերոց երուսաղէմի։

Արդարութեամբ և ի ճշմարտի արարեր զայս ամենայն ի վերայ մեր վասն մեղաց մերոց։

Ընդունելութեամբ և յանցեալք առատամբ լինել ի քէն, մեղաք յամենայնի և պատուիրանաց քոց մեք ոչ անաւգեցաք։

Ոչ պահեցաք և ոչ արարաք որպէս պատուիրեցեր դու մեզ, զի բարիս պատուիրք մեք ի քէն։

Արդ զամենայն զոր արարեր և զոր ինչ

կատարեր ի տան հօր իմոյ, արասցե ի վերստին հօր իմոյ։

Զեռք իմ արարին տապալմունքն, և մատունք իմ կապեցին զործի օրհնութեան։

Իսկ արդ ո՞ պատմեսցէ զայս առաքեալն իմ. ինքնին տէր ամենայնի նի լուիցէ զամենայն։

Եւ առաքեաց տէր զհրեշտակ իւր, և համբարձ զիս ի հօտէ խաշանց հօր իմոյ, և օծ զիս յօծումն իւղոյ իւրոյ։

Եղբարք իմ մեծամեծք և պեղեցիկք, և ոչ հաճեցաւ ընդ նոսա տէր։

Եւ ես ընդ աստղ ալստղուցն, և նզովեցի զկուռս նորա։

Ընդ ամենի զսուտն ի նմանէ և հատի զգլուխ նորին, և բարձի ընդ նախատինս յորդւոցն իսրայէլի։

Փառք հօր և որդւոյ և

աչեր ի վերայ մեր, արդար դատաստա-
նաւ արարեր։
Ապաւեցեր զմեզ ի ձեռս Թշնամեաց մե-
ծոց անօրինաց խաւխց և ապստամբողաց։
Ի ձեռս Թագաւորի անօրինի և չարի քան
զամենայն երկիր, մատնեցեր զմեզ։
Ես արդ ոչ գոյ մեզ ժամ՝ բանալ զբերա-
նս մեր, զի յամօթ և նախատինք եղաք
ծառայից քոց պաշտօնեից։
Ես արդ մի մատներ զմեզ խապտառ վե անուա-
նդ քո. մի ջնջեր զուխտ քո, մի ի բացե
առներ զողորմութիւն քո ի մէնջ։
Վասն աբրահամու սիրելւոյ քո, խաահա
կայ ծառայի քո, և խորհելի ընտրելոյ
քո։
Խոտոտեալ նոցա և ասացեր, բազմացու-
ցից զզաւակ ձեր որպէս զաստեղս եր-
կնից բազմութեամբ, և որպէս զաւազ
առ եզր ծովու։
Ես արդ տէր նուազեցաք մեք քան զա-
մենայն ազգս, և եմք տառապեալ յամե-
նայն երկրի այսօր վասն մեղաց մերոց։
Ոչ գոյ ի ժամանակի յայսմիկ իշխան մար-
գարէ և առաջնորդ, ոչ ողջակէզ և ոչ
պատարագ և ոչ խունկ օրինաց և ոչ
տեղի պատարագս մատուցանելոյ առ

քի քո, և ողորմութիւն գտանել ի քէն։
Ես հիմա անձամբ խոնարհեալ և հոգւով
տառապանաց ընդունելի լիցուք մեք որ-
պէս ողջակէզս խոյոց և զուարակաց,
և որպէս զբիւրաւորս գառանց պարար-
տաց։
Այնպէս ընդունելի լիցին այսօր առաջի քո
մեր այսօր առաջի քո, զի կատարեալ
գոյցուք զկնի քո. և չէ ամօթ յուսացե-
լոցս ի քեզ։
Ես արդ գամք զհետ քո ամենայն սրտիւք
մերովք. երկնչիմք մեք ի քէն, և խնդրեմք
զերեսս քո, տէր մի յամօթ առներ զմեզ։
Ես արա առ մեզ ըստ հեզութեան քում
և ըստ բազում ողորմութեան քում.
վրկեա զմեզ վասն սքանչելեաց քոց տէր.
և փառաւորեսցի անուն քո յաւիտեան։
Յամօթ լիցին ամենեքեան, որ չարչարեն
զծառայս քո. ամաչեցեալ լիցին բռնու-
թիւնք նոցա, և ամենայն զօրութիւնք
նոցա խորտակեսցին։
Ես ծանիցեն զի դու ես տէր աստուած
միայն, որ փառաւորեալ ես ի վերոյ ա-
մենայն տիեզերաց։
Օրհնեալ ես դու տէր աստուած հարցն
մերոց. գովեալ և տաւաւել բարձրացեալ

յաւիտեան։

Եւ օրհնեալ է անուն սուրբ փառացդ. գովել և առաւել բարձրացեալ յաւիտեան։

Օրհնեալ ես ի տաճարի փառացդ սրբոյ թեան քո. գովեալ և առաւ։

Օրհնեալ ես ի վերայ աթոռոյ պքայու թեան քո. գովեալ և առաւ։

Օրհնեալ ես որ նստիս ի քրովբէս և հայիս յանդունդս. գովեալ և առաւ։

Օրհնեալ ես ի վերայ հաստատութեան երկնից. գովեալ և առաւ։

Օրհնեցէք ամենայն գործք տեառն զտեր. օրհնեցէք և բարձր արարէք զնա յաւիտեան։

Օրհնեցէք երկինք զտեր, օրհնեցէք և բարձր արարէք զնա յաւիտեան։

Օրհնեցէք հրեշտակք տեառն, և զուրք որ ի վերոյ երկնից զտեր, օրհ։

Օրհնեցէք զօրութիւնք տեառն, արեգակն և լուսին զտեր, օրհ։

Օրհնեցէք աստեղք երկնից, անձրեւք և ցօղք զտեր, օրհ։

Օրհնեցէք ամենայն հողմք հուր և ջեր զտեր, օրհ։

Օրհնեցէք ցուրտ և ասլճ, ցօղ և ձիւ-

նաբեր զտեր, օրհ։

Օրհնեցէք սառն և պարշ, եղեամն և ձիւն զտեր, օրհ։

Օրհնեցէք տիւք և գիշերք, լոյս և խաւար զտեր, օրհ։

Օրհնեցէք ամպք և փայլատակունք, և երկիր զտեր, օրհ։

Օրհնեցէք լերինք և բլուրք, և ամենայն բոյսք երկրի զտեր, օրհ։

Օրհնեցէք աղբիւրք, ծովք և գետք զտեր. օրհ։

Օրհնեցէք կէտք և ամենայն կայտառք որ ի ջուրս, և թռչունք երկնից զտեր, օրհ։

Օրհնեցէք գազանք և անասունք, և որդիք մարդկան զտեր, օրհ։

Օրհնեսցէ իսրայէլ զտեր, օրհնեսցէ և բարձր արասցէ զնա յաւիտեան։

Օրհնեցէք քահանայք զտեր, օրհ։

Օրհնեցէք ծառայք տեառն զտեր, օրհ։

Օրհնեցէք անձինք, և շունչք արդարոց զտեր, օրհ։

Օրհնեցէք սուրբք և խոնարհք սրտիւք զտեր, օրհ։

Օրհնեցէք անանիա ազարիա և միսայէլ զտեր, օրհ։

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ՄԱՐԻԱՄՈՒ ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻՆ

Ղ՚ուկ ա.

Ահեծայուսցէ անձն իմ զտէր, և ցընծասցէ հոգի իմ աստուածով փրկչաւ իմով։
Ա՚յց արար ՚ի վերայ խոնարհութեան աղախնոյ իւրոյ. այսուհետեւ երանեսցեն ինձ ամենայն ազգ։
Արար ընդ իս մեծամեծս հզօրն, և սո՛ր է անուն նորա։
Ողորմութիւն արար ազգէ յազգ երկիւղածից իւրոց. արար զօրութիւն բազկաւ իւրով։
Ցրուեաց զամբարտաւանս ՚ի մտաց սրտից, և քակեաց զհզօրս յաթոռոց։
Ո՛չխնարհս բարձրացոյց, զկարօտս եւլից բարութեամբ, և զմեծատունս արձակ կեաց ունայնս։
Պաշտպանեաց իսրայէլ ծառայ իւրոյ, յիշելով զողորմութիւն իւր։
Որպէս խօսեցաւ առ հարս մեր, ընդ աբրահամ և զաւակի նորա յաւիտեան։

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ԶԱՔԱՐԻԱՅԻ ՀՕՐՆ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ՄԿՐՏՉԻՆ

Ղ՚ուկ ա.

Օրհնեալ տէր աստուած իսրայէլի որ այց ել, և արար փրկութիւն ժողովրդեան իւրոյ։
Յարոյց եղջիւր փրկութեան ՚ի տանէ դաւթի ծառայի իւրոյ, որպէս խօսեցաւ բերանովք սրբոցն՝ որ յաւիտենից մարգարէքն էին։
Փրկութիւն ՚ի թշնամեաց մերոց, և ՚ի ձեռաց ամենայն ատելեաց մերոց։
Առնել ողորմութիւն առ հարս մեր, և յիշել զկտակարանս սրբութեան իւրոյ։
Երդումն զոր երդուաւ աբրահամու հօր մերոյ, տալ մեզ առանց երկիւղի զփրկութիւն ՚ի թշնամեաց մերոց։
Պաշտել զնա սրբութեամբ և արդարութեամբ առաջի նորա զամենայն աւուրս կենաց մերոց։
Եւ դու մանուկ՝ մարգարէ բարձրելոյն կոչեսջիր. դնասցես առաջի տեառն պատրաստել զճանապարհս նորա։
Տալ գիտութիւն փրկութեան ժողովրդեան

ԱՂՕԹՔ ԱՊԱՇԽԱՐՈՒԹԵԱՆ ՄԱՆԱՍԷԻ ԹԱԳԱՒՈՐԻ։

Տէր ամենակալ աստուած աբրահամու, սահակայ, յակովբայ զաւակի նոցա արդարոց. ամենակալ տէր՝ Թող ըզմեզս իմ։

Որ արարեր զերկինս և զերկիր և զամենայն զարդ նոցա. ամենակալ տէր։

Որ կապեցեր զծով բանիւ հրամանաւ քո. փակեցեր զխորս, կնքեցեր ահաւոր և փառաւորեալ անուամբ քո. ամե։

Որ ամենայն ինչ սարսե և դողայ յերեսաց ահի զօրութեան քո. ամե։

Լինքաւ է մեծվայելչութիւն փառաց սքանչութեան քո. սաստիկ է բարկութիւն սպառնալեաց քոց՝ ի վերայ մեզաւորաց, անչափ և անքնին են ողորմութիւնք աւետեաց քոց. ամե։

Դու տէր բարձրեալ զիմած երկայնամիտ բազումողորմ, և զղջանաս՝ ի վերայ չարեաց մարդկան. ամե։

Դու աստուած ոչ եդիր ապաշխարութիւն վասն արդարոցն աբրահամու. աս-

դեան խօսէ, ՚ի Թողութիւն ամենայն մեզաց մերոց։

Վասն զիմոյ ողորմութեան տեառն աստուծոյ մերոյ, որ երեւեցաւ մեզ արեգական՝ ի բարձանց՝ լուսաւոր առնել ըզխաւար մեր։

Ծագել լոյս ՚ի վերոյ այսոցիկ որ նստեալք ՚ի խաւարի և ՚ի ստուերս մահու, ուղղել զոտս մեր ՚ի ճանապարհս խաղաղութեան։

ԱՂՕԹՔ ՍԻՄԵՈՆԻ ԾԵՐՈՒՆՈՑՆ

Ղուկ բ.

Լոյս արձակեա տէր զծառայս քո ըստ բանի քում՝ ի խաղաղութիւն, զի տեսին աչք իմ զփրկութիւն քո զոր պատրաստեցեր առաջի ամենայն ժողովրդոց։

Լոյս յայտնեցեալ հեթանոսաց, և փառք ժողովրդեան քում Իսրայէլի։

հակայ և յակովբայ, որք ոչն մեղան քեզ
ամե ։

Ընդ եղիր ապաշխարութիւն վասն իմ
մեղաւորիս, զի մեղայ աւելի քան զաւազ
ծովու, և բազմացան անօրէնութիւնք
իմ. ամե ։

Չեմ արժանի հայել և տեսանել զբարձ
րութիւնս երկնից ՚ի բազմութենէ անօ
րէնութեան իմոյ. ամե ։

Կորացեալ եմ ես ՚ի բռնութենէ կապա
նաց երկաթեայ, և ոչ գոյ ինձ հանգիստ.
ամե ։

Խարկացուցի զբարմանութիւն և չար ա
ռաջի քո արարի, կանգնեցի պատկեր և
բազմացուցի զցասումն. ամե ։

Ես արդ խոնարհեցուցանեմ զծունր սրբու
տի իմոյ և հայցեմ ՚ի քաղցրութենէ քումմէ
. ամե ։

Մեղայ տէր մեղայ, և զանօրէնութիւնս
իմ ես ինձէն գիտեմ. ամե ։

Ընդունէմ և խնդրեմ ՚ի քէն՝ թող լինիմ
թող լինի, և մի՛ կորուսանիր զիս ընդ
անօրէնութեան իմոյ. ամե ։

Մի՛ յաւիտեան բարկանար լինի և մի՛ յի
շեր զչարիսն իմ, և մի՛ պարտասուրեր
զիս ընդ խղեալն ՚ի ներքոյ երկրի չարեօք.
ամե ։

Օ՛ի դու աստուած՝ աստուած ապաշխա
րողաց ես, և յիս ցոյց զբարերարութիւն
քո, զի անարժան եմ. ամե ։

Կեցուսցես զիս ըստ բազում ողորմութե
քումն, և օրհնեցից զքեզ զամենայն աւու
րըս կենաց իմոց. ամե ։

Օ՛ քեզ տէր օրհնեն ամենայն զուարճ
թունք երկնից, և քո են վառք յաւի
տեան. ամէն ։

Փառք Հօր և որդւոյ և ՚ի Հոգւոյն սրբոյ ։ Այժմ և միշտ և

Ընդունիմ և խնդրեմ ՚ի քէն տէր, թող
լինի ինձ քեզ իմ։

Բազումողորմ տէր, ողորմեա ինձ ։

Ընտուաձ, քաւեա զիս զմեղաւորս ՚ի մե
ղայ և կեցո ։

Ընարիչ իմ և յոյս աստուած, զթա յիս
՚ի մեղուցեալ ծառայս, և ողորմեա ինձ
բազմամեղիս ։

Ընմենօրհնեալ սրբուհի և միշտ կոյս աս
տուածածին մարիամ, բարեխօսեա աս
տէր վասն իմ մեղաւորիս ։

Ընմենայն սուրբք աստուծոյ, բարեխօսե
ցեք աս հայր ՚ի յերկինս վասն մեր մե
ղաւորաց ։

Քրիստոս որդի աստուծոյ անոխակալ, ըն

կալ զաղաչանս մեր, զի ՚ի քեզ են ապա-
ւինեալ անձինք մեր։
Յաղթող զօրութեամբ՝ տուր քո և կենդա-
նարար և պատուական խաչիդ քո տէր
պահպանեա զմեզ։
Ընտրեա տէր զհրեշտակ խաղաղութեան
քո, որ եկեալ պահեսցէ զմեզ անխոց
վրս ՚ի տուէ և ՚ի գիշերի։
Ն՚ւ մարդասիրութեամբ քո յիշեա զմեզ
տէր, յիշեա զմեզ յորժամ գաս արքայ-
ութեամբ քով, և ողորմեա մեզ։

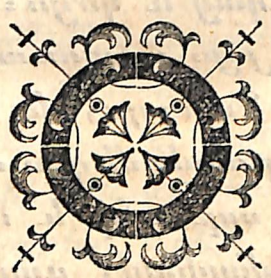

Նախադրութիւն խրատական յաղագս աղօթից, որ արտեալ է
Տեառն Ներսէսի եղբօրն Դրիգորիսի հայոց կաթողիկոսի։

Աղօթք հաստատակաց քրիստոնէից մե-
ծաց և փոքուանց, զոր պարտին ուսանել
ամենեքեան՝ և ուսուցանել զմիմեանս.
քահանայք՝ զժողովուրդս, հարք՝ զորդիս,
մարք՝ զդստերս, և ընկեր՝ զընկերն իւր։
Ն՚ւ աղօթեսցեն սովաւ յաւուրն հինգ
անգամ՝ երկոտասան ծնրադրութեամբ
՚ի ժամուն. այսինքն՝ յառաւօտուն, ՚ի ճաշ
շուն, ՚ի հասարակ աւուրն, յերեկոյին,
և ՚ի հանգստեան։ Այսպա թէ պղերդ ոք
լինիցի և ծուլանայ զհինգ ժամ աղօթս
կատարել, աղօթեսցէ չորս անգամ, կամ
երեք անգամ, կամ երկու անգամ, կամ
մի՛ անգամ յաւուրն. որ միայն ճանաչէ
թէ քրիստոնեայ է, և զինքն ծանիցէ թէ
արարած եմ աստուծոյ և երկրպագու
նորա։ Ն՚ւ թէ զամենայն բանս աղօթիցն
հեղգայ ուսանիլ, (որք և զաստանայա-
կան երգս բազում վտարմամբ ուսանին),
ուսցի զկէս սորա, կամ այլ նուազ. զի
թէ տունս երիս ուսանիցին ՚ի սմանէ, և
աղօթեսցեն երիս ծնրադրութեամբ ՚ի

ժամուն, ընդունելի է առաջի աստու-
ծոյ: Այս լեր որ ի քրիստոնէից անիսկա-
առնէ զաս յուսանելոյ և յաղօթելոյ, յան-
դիմանեցալ և ի . . . ժողովոյն պլատ-
գեաց, որք զաղօթան զոր ուսոյց Նոցա,
ի պատերազմունս անգամ ոչ խափանեն
լծոյ լեր ի խաղաղութեան: Խակ մեր ժո-
ղովուրդ ապստաքոյ աղօթից սեղծոյ բը-
նաւ ոչ յիշեն զանուն աստուծոյ. զի
ոչ ունին միայ ի կարգս աղօթից որպէս
զաստուածապաշտս, այլ սիրեն զդատար-
կաբանութիւն քան զաղօթս: Եւ լեր
երբեմն գան ումանք յաղօթել առ քահա-
նայիցն, կամ վաճառել բերանով կանգնին,
կամ զրուցատրութիւնս առնեն ընդ մի
մեանս. զի ոչ ինքեանք գիտեն բանս
աղօթից և ոչ քահանայից միտ դնեն ասել
մտաց և պաշտամանց: Այսան այսր պատ-
ճառ լինի արատք զաղօթս զայս պարզ և
յատակ բառիւ վասն տխմարաց դիւրա-
հաս լինելոյ. որ է ասէսւ ըստ բանից՝
առնս քան և չորս, ըստ ժամուց տու-
ընջեան և գիշերոյ, և ըստ տարւոյ սըր-
բոց մարդարէիցն, և զօրաւոր ըստ մտաց.
զի զյաղօթսդ պէտս խնդրուածոյ սիրոյ
որ յաստուածոյ՝ ունի յինքեան. և տուաք
ժողովրդեան մերում յուսումն. զի ամե-

նայն անձն քրիստոնէի ուսցի զսա, և ուր
հանդիպեսցին ի ժամ աղօթիցն՝ խօսես-
ցին տուալս ընդ աստուծոյ, թէ յեկեղե-
ցի՝ թէ ի տան՝ թէ յանդի՝ թէ ի գործ
ինչ՝ թէ ի ճանապարհի: Եւ որք ուսա-
նին զսա և աղօթեսցեն մտադրութեամբ՝
ջերմեռանդ սրտիւ և արտասուօք, ամե-
նայն խնդրուածք որ գրեալ են ի սմա՝
կատարեսցին ի կենդանութեան և յետ
մահու: Խակ որք արհամարհեն և ոչ ու-
սանին և ոչ աղօթեսցեն, ինքեանք առ-
ցեն զվնաս անձանց խրատուց. մեք հա-
տաք ի միջոջ զպատճառն՝ առնելով զաղօ-
թս զայս. զի մի այլ եւս պատճառեսցեն
ցեն թէ ոչ գիտեմք բանս աղօթից, վասն
այնորիկ ոչ կամք յաղօթս: Նոյն ծանիցեն
այնպիսիքն, թէ աստուած ոչ այնչափ ջա-
նայ զայլ բարեգործութիւնս մեր խափա-
նել՝ որչափ զաղօթս. զի գիտէ որ յաղօ-
թից մերոյ միայն ինքն հալածի ի միջոջ, և աս-
տուած բնակէ ի մեզ: Ապա՝ մեք աղաչես-
ցուք զբարերարն աստուած բանալ զաչս
մտաց ձերոց, յօժարութեամբ ուսանել
զսա և աղօթել, և ոչ սիրելի լինել:
Եւ յաղօթելն՝ զՎրիպուրիոս կամ ուղիղս
հայոց, և զեղբայրն նորա զՆերսէս զա-

ԱՂՕԹՔ ԻՒՐԱՔԱՆՉԻՒՐ ԱՆՁԻՆ Ի ՔՐԻՍՏՈՍ

Ո՛ղջ պարեալ սրբոյ պեսոն Ներսեսի հայոց կաթողիկոսի։

Տէր ամենակալ Աստուած հարցն մերոց, որ ասացեր զբանս քո առաքելոցդ, եթէ զոր ինչ խնդրիցէք յանուանէ իմմէ, տացէ ձեզ, հայր և որդի և սուրբ Հոգի, անեղ և անմահ բնութիւն, արարիչ հրեշտակաց և մարդկան և ամենայն եղելոց, ողորմեա քո պարտաճոյս, և ինձ բազմամեղիս։

Տէր ամենակալ խոստովանիմ և երկիւղած նեմ քեզ՝ անբաժանելի լոյս, միամնական սուրբ երրորդութիւն և մի աստուածութիւն, արարիչ լուսոյ և հալածիչ խաւարի. հալածեա՛ի հոգւոյ խմիդ զխաւար մեղաց և անգիտութեան. և լուսաւորեա զմիտս իմ՛ի ժամուս յայսմիկ աղօթել քեզ՛ի հաճոյս, և ընդունել՛ի քէն զխնդրուածս իմ. և ողորմեա քո պարտաճոյս և ինձ բազմամեղիս։

Տէր երկնաւոր աստուած ճշմարիտ, որ առաքեցեր զորդիդ քո սիրելի՛ի խնդիր մոլորեալ ոչխարին, մեղայ յերկինս և առաջի քո. ընկալ զիս որպէս զանառակ

զօձիցս յօրինողն յիշեցեք՛ի քրիստոս։ Եւ որք ընդօրինակէք՛ի գիրս զաղօթս, գրեցեք և զխրատական բանս զայսոսիկ. և որք գրեն զսա՝ գրեսցին՛ի գպրութիւն կեանն յաւիտենից։ Եւ որք ուսանին և աղօթեսցեն, ողորմութիւն ընկալցին՛ի քրիստոսէ. և որք ուսուցանիցեն զընկերս, վարձս առցեն յաստուծոյ։ Եւ որք գրեն, մի առաւելքան զօրինակ՝ բան կամ գիր խառնեսցեն, և մի նուազ գրեսցեն, զի մի այլ և այլ լինիցին բանքն, այլ հաւասար լինին ամենեքեան ուր և գրեսցին։ Եւ տխմարքն՛ի գիրս՝ ուղիղ գրոցացն տացեն գրել. և քրիստոսի վարդ յաւիտեան. ամէն։

որդին, և զգեցո ինձ զպատմուճանն զա-
ռաջին՝ զոր մերկացայ մեղաք. և ողորմեա:
Որդի աստուծոյ աստուած ճշմարիտ, որ
խոնարհեցար ի հայրական ծոցոյ՝ և առեր
մարմին ի սրբոյ կուսէն Մարիամայ վասն
մերոյ փրկութեան. խաչեցար թաղեցար
և յարեար ի մեռելոց, և համբարձար վա-
ռաք առ Հայր. մեղայ յերկինս և առաջի
ք, յիշեա զիս որպէս զաւազակն յորժամ
դաս արքայութեամբ քով. և ողորմեա:
Հոգի աստուծոյ աստուած ճշմարիտ, որ
իջեր ի յորդանան և ի վերնատունն, և
լուսաւորեցեր զիս մկրտութեամբ սուրբ
աւազանին. մեղայ յերկինս և առաջի ք.
ճաքրեա զիս վերատին աստուածային հր
բով քով՝ որպէս հրեղէն լեզուօք սուրբ
զառաքեալն. և ողորմեա:
Ընեղ բնութիւն, մեղայ քեզ մտօք խմովք,
հոգւով և մարմնով խմով. մի յիշեր զմե
ղս իմ զառաջինն՝ վասն անուանդ քում
սրբոյ. և ողորմեա:
Տեսող ամենայնի, մեղայ քեզ խորհրդով
բանիւ և գործով. ջնջեա զձեռագիրս յան
ցանաց իմոց, և գրեա զանուն իմ ի դպր
ութեան կենաց. և ողորմեա:
Ընդող գազանեաց, մեղայ քեզ կամօք և

ակամայ, գիտութեամբ և անգիտութիւ.
Թողութիւն շնորհեա մեզաւորիս, զի ի
ծննդենէ սուրբ աւազանին մինչև ցայս
օր մեղուցեալ եմ առաջի աստուածու
թեանդ քո զդպայտանօք իմովք, և ամե
նայն անդամօք մարմնոյս. և ողորմեա:
Ընծեռնամ տէր, դիր պահապան աչաց
իմոց զերկիւղ քո սուրբ՝ ոչ ևս հայել յա
րատ, և ականջաց իմոց՝ ոչ ախորժել լսել
զանօն չարութեան, և բերանոյ իմոյ՝ ոչ
խօսել զսուտ Թիւն, և սրտի իմոյ՝ ոչ խոր
հել զչարութիւն, և ձեռաց իմոց՝ ոչ
գործել զանիրաւութիւն, և ոտից իմոց՝
ոչ գնալ ի ճանապարհս անօրէնութեան.
այլ ուղղեա զչարժուածն սուրբ լինել միշտ
ըստ պատուիրանաց քոց յաւէտ. և ողոր
Ջուր կենդանի քրիստոս, գիտուր սիրոյ
քո զոր արկեր յերկիր, բորբոքեա յանձն
իմ. զի այրեսցէ զախտս հոգւոյ իմոյ, և
սրբեսցէ զկիղձ մտաց իմոց, և մաքրեսցէ
զմեղս մարմնոյ իմոյ, և վառեսցէ զլոյս գի
տութե քո ի սրտի իմում. և ողորմեա:
Խաստութիւն հօր յիտուս, տուր ինձ լ
մաստութիւն զբարիս խորհել և խօսել և
գործել առաջի քո յամենայն ժամ. ի չար
խորհրդոց ի բանից և ի գործոց փրկեա

զիս . և ողորմեա ։

Կամեցող բարեաց տէր կամարար , մի թո՛ղուր զիս ի կամս անձին իմոյ դնալ . այլ առաջնորդեա ինձ լինել միշտ ըստ կամաց քոց բարեսիրաց . և ողորմեա ։

Ընթայ երկնաւոր , տուր ինձ զարքայութիւն քո՝ զոր խոստացար սիրելեաց քոց . և զօրացո զսիրտ իմ առնել զմեզս , և սիրել զքեզ միայն , և առնել զկամս քո . և ողորմեա ։

Խնամող արարածոց , պահեա ինչանաւ խաչի քո զհոգի և զմարմին իմ ի պատրաստնաց մեղաց , ի փորձութեանց դիւաց , և ի մարդոց անիրաւաց , և յամենայն վտանգից հոգւոյ և մարմնոյ . և ողորմեա ։

Պահապան ամենայնի քրիստոս , աչք քո հովանի լեսցի ի վերայ իմ ի տուէ և ի գիշերի , ի նստել ի տան , ի գնալ ի ճանապարհ , ի ննջել և ի յառնել , զի մի երբեք սասանեցայց . և ողորմեա ։

Ընտրուած իմ , որ բանաս զձեռն քո և ընդ ամենայն արարածս ողորմութեամբ քով , քեզ յանձն առնեմ զանձն իմ . դու հոգա և պատրաստեա զպետս հոգւոյ և մարմնոյ իմոյ յայսմհետէ մինչև յաւիտեան . և ողորմեա ։

Դարձուցիչ մոլորելոց , դարձո զիս ի քո սովորութենէ իմոյ ի բարի սովորութիւն , և բեւեռեա ի հոգի իմ զսոսկալի օր մահուն , և զերկիւղ գեհենին , և զսէր արքայութեանն . զի զղջացայց ի մեղաց՝ և գործեցից զարդարութիւն . և ողորմեա ։

Ընդ ի՛ւր անմահութեան , աղերսացո ի սրտէ իմմէ զարտասուս ապաշխարութենէ որպէս պոռնկին՝ զի լուացից զմեզս անձին իմոյ յառաջ քան զելանելն իմ յաշխարհէս . և ողորմեա ։

Պարգեւիչ ողորմութենէ , պարգեւեա ինձ ուղղափառ հաւատով և բարի գործով , և սուրբ մարմնոյ և արեան քո հաղորդութեամբ գալ առ քեզ . և ողորմեա ։

Բարերար տէր , հրեշտակի բարւոյ յանձն արասցես զիս քաղցրութիւք առանձեալ զհոգի իմ , և անխռով անցուցանել ընդ երկնից . և ողորմեա ։

Լոյս ճշմարիտ քո , արժանաւորեա զհոգի իմ ուրախութիւք տեսանել զլոյս փառաց քոց ի կոչման աւուրն , և հանգչել յուսով բարեաց յօթևանս արդարոց մինչև յօր մեծի գալստեան քո . և ողորմեա ։

հօր դատել զկենդանիս և զմեռեալս,
մի՛ մտաներ ՚ի դատաստան ընդ ծառայի
քումմ. այլ փրկեա զիս ՚ի յաւիտենական
հրոյն, և լսելի արա ինձ զբանաւէտ կո-
չումն արդարոց յերկինից արքայու-թիւնդ.
և ողորմեա:

Ամենողորմ ատեր, ողորմեա ամենայն հա-
ւատացելոց ՚ի քեզ, իմոց և օտարաց, ծա-
նօթից և անծանօթից, կենդանեաց և
մեռելոց. չնորհեա և թ-չնամեաց իմոց և
ատելեաց զթ-ողու-թիւն՝ որ առ իս յան-
ցանաց, և դարձո զնոսա ՚ի չարեացն
զոր ունին վասն իմ, զի ողորմու-թեա
նըզ քումմ արժանի եղիցին. և ողորմեա:
փառաւորեալ տէր, ընկալ զաղաչանս ծա-
ռայիս քո, և կատարեա ՚ի բարի զիւրնդ-
րուածս իմ բարեխօսու-թեամբ սրբու-հ-
ւոյ աստուածածնին և յովհաննու մկրտ-
չին և սրբոյն ստեփաննոսի նախավկային
և սրբոյն գրիգորի մեծոյ լուսաւորչին,
և սրբոց առաքելոց, մարգարէից, վար-
դապետաց, մարտիրոսաց, հայրապետաց,
ճգնաւորաց, կուսանաց, և ամենայն սրբ-
բոց քոց երկնաւորաց և երկրաւորաց: Ն-ե
քեզ փառք և երկրպագու-թիւն անքա-
ժանելի սուրբ երրորդու-թեանդ յաւի-
տեան յաւիտենից. ամէն:

ՄԱՂԹԱՆՔ ԶՕՐԱՒՈՐՔ ԱՐՀԱՒՐԱՑ
ԳԻՇԵՐԱՑՆՈՑ

Արբոյն Գրիգորի նարեկացւոյ ասացեալ:

Լան ժբ:

Ընկալ-բաղցրու-թեամբ, տէր աստու-
ած Հզօր, զդառնացուցիս զսղաչանս մե-
ծիւ գթու-թեամբ առ պատկառեալս դի-
մօք. փարատեա, ամենապարգեւ, զամօ-
թական տխրու-թիւնս. բարձ յինէն ո-
զորմած, զանբմբերելի ծանրու-թիւնս.
անջրպետեա, Հնարաւոր, զմահացու կըռ-
թու-թիւնս. աւարեա, միշտ յաղթող,
զխաբողին հաճու-թիւնս. բացապրեա,
վերնային, զմոլեղեն մառախուղ. կնքեա,
կեցուցիչ, զկորուսչին ընթացմունս. ցըր-
ուեա, ծածկատես, զըմբռնողին չար գըտ-
մուն. խորտակեա, անքննին, զմարտող
ղին դիմեցմունս: Տեառնապրեա քո ա-
նուամբդ զլուսանցոյց երդ յորկիս. պար-
վակեա քո ձեռամբդ զառաստաղ տածա-
րիս, գծագրեա քո արեամբդ զմուտ սե-
մոց սենեկիս. կերպացո գքո նշանդ ՚ի հե-
տս ելից մաղձողիս. ամրացո քո աջովդ
զհանգստեանս խշտի. մաքրեացես ՚ի հաղ

ԱՂՕԹՔ ԵՐԵԿՈՅԻՆ

Նորին սրբոյն Գրիգորի։

Լման ղ։

Աստուած յաւիտենական, բարերար և ամենակալ. ստեղծիչ լուսոյ, և յօրինիչ գիշերոյ. կեանք ի մահու, և լոյս ի խաւարի. յոյս ակն ունողաց և երկայնմտու-թիւն տարակուսելոց։ Որ ամենարուեստ իմաստութեամբ քո դարձուցանես յայգ զստուերս մահու, աննուազ ծագումն և անմուտ արեգակն. քանզի ոչ զօրէ ծածկել զփառս տէրութեան քո խաւար գիշերոյ, որում կրկնի ծունր երկրպագութեան ամենայն եղելոց երկնաւորաց և երկրաւորաց և սանդարամետականաց։ Որ լսես զհեծութիւն կապելոց, և հայիս յաղօթս խոնարհաց, և ընդունիս զկրնկ դրուածս նոցա. աստուած իմ և Թագաւոր իմ. կեանք իմ և ապաւէն իմ. յոյս իմ և վստահութիւն իմ. Յիսուս Քրիստոս աստուածդ ամենայնի. սուրբդ հանգուցեալ ի հոգիս սրբոց. միսիթարութիւն վշտաց, և քաւարան մեղուցելոց։ Որ գի-

տիս զծածկարան անկողնոյս. պահեսցես քո կամօքդ զառաւտեալ անձն ոգւոյս. անխարդախ արասցես զքո շնորհեալ շունչ մարմնոյս. կացուսցես շրջափակ զպար զբուդ երկնայնոյ. կարգեսցես ի դիմի ընդդէմ դիւացն դասու։ Տուր հանգիստ քերկրութեան մահահանգոյնս նիրհման ի խորութեան գիշերիս, բարեխօսութեբ հայցուածոց սրբոյ աստուածածնիդ և ամենայն ընտրելոց։ Ընդմիտեալ պարուրեա զպատուհան տեսութեանց զդայարանացս խմաստից անզարհուրելի զետեղմամբ ի ծփական խաւարութենէ, կենդ ցազական զբաղմանց, անրջական երազոց, խօլականաց ցնորից, յիշատակաբ քո յոյսդ անվնասելի պաշտպանեալ։ Եւ սթափեալ վերստին ի ննջմանէ ծանրութեան ամենազգաստ արթնութեամբ, հոգենորոգ զարթութեամբ ի քեզ արձանացեալ զայս ձայն մաղթանաց բուրմամբ հաւատոց քեզ, ամենօրհնեալ Թագաւոր փառաց անճառից, փառաբանողաց երկնագումար խմբից երգակցեալ յերկինս առաքել։ Օ՛ի դու փառաւորեալ ես յամենայն արարածոց յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն։

ԵՂՕՔ Ջ.ՕՐԸՆՈՒՄ

Նորին սբոյն Գրիգորի.

Բան խա։

Ողի աստուծոյ կենդանւոյ, օրհնեալ յամենայնի, հօրդ ահաւորի անքնին ծընաւնդ, որ տկարանայ առ ի քէն և ոչ լինչ. որ ի ծագել անատուեր նշուլից ո՞ղորմութեան քո փառաց հալին մեղք, հալածին դեւք, չնջին յանցանք, խզին կապանք, խորտակին չղթայք, կենդանաձնին մահացեալք, բժշկին հարուածք, ողջանան վէրք, բառնին ապականութիւնք, տեղի տան տխրութիւնք, նահանջին հեծութիւնք, փախնու խաւարն, մեկնի մէգն, մերժի մառախուղն, փարատի մըռայլն, ապառի աղջամուղջն, վերանայ մուխն, գնայ դիւերն, տարագրի տագնապն, չ.բանան չարիքն, հալածին յուսահատութիւնքն, և թագաւորէ ձեռն քո ամենակալ, քաւիչդ ամենայնի։ Որ ոչ եկիր կորուսանել զմարդկան ոգիս,

տէս զամենայն յառաջ քան զլինել նո ցա. առաքեա զպահպանողական զօրու թիւն աջոյ քո, և փրկեա զիս յերկիւղէ դիւերի և՛ ի դիւէ չարէ։ Որպէս զի զյիշատակ սոսկալի և սուրբ քո անուանդ՝ միշտ համբուրեալ չղթամբք հոգւոյ՝ ըղձու թեան շնչոյ, կեցից պահպանեալ ընդ այ նոսիկ որ կարգան զքեզ՝ ի բոլոր սրտէ։ Եւ՝ ի զրուէմ խաչի քոյոյ նշանիւ, զոր աստուածային արեամբդ քո ներկեալ նո րոգեցեր, և՛ ինձն շնորհ որդեգրութե զմեզ մկրտեցեր, և՛ ի փառս պատկերի քո նկարեալ յօրինեցեր, այսու պարգե օք աստուածականօք ամաչէսցէ սատա նայ, քակտեսցին մեքենայքն, բարձցին որոգայթքն, պարտեսցին մարտուցեալքն, պակասեսցին զէնքն սայրասուրք, մեր ժեսցի մէգն, փարատեսցի խաւարն, մեկ նեսցի մառախուղն։ Բազուկ քո հովա նասցի, և աչ քո կինքեսցէ. վասն զի զբ ղիած ես և ողորմած, և անուն քո կոչե ցեալ է՛ ի վերայ ծառայից քոց։ Եւ քեզ ընդ հօր հոգւովդ սրբով՝ փառք և իշ խանութիւն յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն։

այլ ՚ի կեցուցանել. թող ինձ զանթիւ չափ բիան իմ բազում ողորմութեամբդ, զի դու միայն ես յերկինի անճառ, և յերկրի անշնին, ՚ի տարր գոյի. և յեզրս ծագաց աշխարհի, սկիզբն ամենայնի և յամենայն ամենայնի լրմամբ՝ օրհնեալ ՚ի բարձունս. և քեզ ընդ հօր և հոգւոյդ սրբոյ վասն յաւիտեանս. ամէն։

ՑԱՆԿ ՍԿԶԲՈՑԱՑ

ԸՍՏ ԿԱՐԳԻ ԱՅԲՈՒԲԵՆԻՑ

Աղաղակեցէք առ աստուած ամենայն երկիր.	կե։
Աղաղակեցէք առ տէր ամենայն երկիր.	ղԹ։
Պրեցո զիս տէր, զի նուաղեաց սուրբ.	ժա։
Պրեցո զիս տէր ՚ի մարդոյ չարէ.	ճԼԹ։
Ո՛ գեաս բաբիլացւոց, անդ նստեաք.	ճկզ։
Ո՛ քեզ տէր կարդացի աստուած իմ. մի.	խե։
Ո՛ քեզ տէր համբարձի զանձն իմ.	խդ։
Ո՛ քեզ տէր համբարձի զաչս իմ.	ճիբ։
Պատ անզգամն ՚ի սրտի իւրում, Թէ ոչ.	ժգ։
Պատ անզգամն ՚ի սրտի իւրում. Թէ ոչ.	ծբ։
Պատ տէր ցտէր իմ, նիւթ ընդ աչմէ իմմէ.	ճԹ։
Պատմի՝ Թէ պահեցից զճանապարհս իմ.	լը։
Պէ անօրէնն ՚ի մեղանչել ընդ միտս.	լե։
Պատուած՝ ականջօք մերովք լուաք. զոր հարքն.	խգ։
Պատուած աստուած իմ, ես առ քեզ առաւօտ.	կբ։
Պատուած աստուած իմ՝ նայեաց առիս.	իա։
Պատուած աստուածոյ տէր խօսեցաւ և կոչեաց.	խԹ։
Պատուած եկաց ՚ի ժողովս աստուածոյ.	ձա։
Պատուած զերաւունս քո արքայի տուր.	հա։
Պատուած մեր ապաւէն և զօրութիւն.	խե։
Պատուած մերժեցեր և աւերեցեր զմեզ.	ծԹ։
Պատուած մոլին հեթանոսք ՚ի ժառանգութիւն.	հը։
Պատուած անուան քում կեցո զիս, և ՚ի զօրու.	ծդ։
Պատուած յօգնել ինձ նայեաց և տէր լսէ.	կԹ։
Պատուած ողորմեա մեզ և օրհնեա զմեզ.	կզ։
Պատուած ո՞ քեզ նմանիցի, մի լռեր.	ձբ։
Պատուած վրէժխնդիր, տէր աստուած.	ղգ։
Պատուած օրհնութեան իմոյ մի լռեր.	ճբ։

Ընտ օրհնեցէք ամենայն ծառայք տեառն. ճղդ։
Խաղաղ անգամ մարտեան ընդ խս։ ճիը։
Խայց միայն աստուծոյ հնազանդ լեր անձն։ կա։
Խանիկ իմոց ուննկդիր տէր, և ի միտ առ։ և։
Խարի է խոստովան լինել տեառն, և սաղմոս. ղա։
Խարձր առնեմ զքեզ աստուած իմ. ճիդ։
Խարձր առնեմ զքեզ տէր, զի ընկալար. իի։
Խղճեսցէ սիրտ իմ զպատգամս քո բարի. խդ։
Պոհայայց զքէն տէր բոլորով սրտիւ. ի։
Պավեա երուսաղէմ զտէր. ճխէ։
Պատ արա ինձ աստուած, և իրաւ արա, խբ։
Պատ արա ինձ տէր, զի ես յանբծութեան. իե։
Պատեա տէր զայնոսիկ՝ այք դատեն. լդ։
Նիմէ ոչ տէր էր առ մեզ, ասացէ. ճիգ։
Նիմէ ոչ տէր չինէ զաւուն, ի նանիկ. ճիզ։
Նկայք ցնծասցուք ի տէր, աղաղակեսցուք. ղդ։
Նրանեալ են անբիծք ի ճանապարհի. ճժը։
Նրանեալ է այր որ երկնչի ի տեառնէ. ճժա։
Նրանեալ է այր որ ոչ գնաց ի խորհուրդս. ա։
Նրանի ամենեցուն՝ այք երկնչին ի տեառնէ. ճիէ։
Նրանի որ խորհի զաղ քան և զանանկն. իա։
Նրանի ուր Թողութիւն եղեւ մեղաց. լա։
Նրկինք պատմեն զփառս աստուծոյ և զարս. ժը։
Օ՞ր բարի կամ՞ ի վայելուչ, զի բնակին. ճլը։
Օ՞ր պարծի ի չարութեան հզօր. ծա։
Օ՞ղորմութիւնս քո տէր յաւիտեան օրհ. ճը։
Ընդէր խռովեցան հեթանոսք և ժո. բ։
Ընդէր մերժեցեր աստուած խափար. հգ։
Թէ արդարեւ զարդարութիւն խօսէիք. ծէ։
Իբրեւ զի բարի է խորհիլն աստուած. հը։
Ի գարձուցանել տեառն զգերութիւն. ճիե։

Ի խորոց կարդացի առ քեզ տէր, տէր. ճիթ։
Ի կարդալ իմում լսար ինձ աստուած. դ։
Ինեղութեան իմում ես առ տէր կարդացի. ճժթ։
Ի տէր յուսացայ, որպէս ասիցէք ցանձն. ժ։
Ի քեզ տէր յուսացայ, մի ամաչեցիցյաւիտեան. լ։
Ի քեզ տէր յուսացայ մի ամաչեցիցյաւիտեան. հ։
Լուարուք զայս ամենայն ազգք, ունկնդիր. խը։
Լուիցէ քեզ տէր յաւուր անձկութեան. ժթ։
Լուր աստուած աղօթից իմոց յաղաչել ինձ. կդ։
Լուր աստուած աղօթից իմոց, և նայեա տէր. կ։
Լուր տէր արդարութեան, և նայեա. ժզ։
Խոնարհեցո տէր զունկն քո՝ լուր ինձ. ձե։
Խոստովան եղերուք տեառն՝ և կարդա. ճդ։
Խոստովան եղերուք տեառն՝ զի բարի է. ճժէ։
Խոստովան եղերուք տեառն՝ զի բարի է. ճլե։
Խոստովան եղերուք տեառն զի քաղցր է. ճե։
Խոստովան եղերուք տեառն՝ զի քաղցր է. ճզ։
Խոստովան եղէց քեզ տէր բոլորով սրտիւ. ճժ։
Խոստովան եղէց քեզ տէր բոլորով սրտիւ. ճլէ։
Խոստովան եղիցուք առ քեզ աստուած. հգ։
Օրափս հարէք ամենայն հեթանոսք. խզ։
Կեցո զիս աստուած, զի հասին ջուրք. կը։
Ընաձեցար տէր ընդ երկիր քս, և դարձաւ. ճդ։
Ընամբարձի զաչս իմ՝ ի լերինս, ուստի եկեսց. ճի։
Ընամբերելով համբերի տեառն, և նայեցաւ. լթ։
Ընաւասցի զոր և խօսեցայ, և ես խս, ճժէ։
Ընիմունք նորա՝ ի լեառն սուրբ նորա. ճզ։
Զայնիւ իմով ես առ տէր կարդացի. հզ։
Զայնիւ իմով ես առ տէր կարդացի. ճխս։
Մաստուցէք տեառն՝ որդիք աստուծոյ. իը։
Մեծ է տէր, և օրհնեալ է յոյժ. խէ։

Աչ նախանձիր ընդ չարս, և մի ընդ այն. ղդ։
Աչեր իւր տէր՝ մուռանան գնա, ժբ։
Յայտնի է ի հրեաստանէ աստուած, և. հե։
Յարիցէ աստուած՝ և ցրուեսցին ամենայն, կէ։
Յեղանելն իսրայէլի յեգիպտոսէ, ճժգ։
Յիշեա տէր զդաւիթ, և զամենայն հեզու. ճկա։
Յողորմութիւն և յիրաւանս օրհնե. ճ։
Նայեցարուք ժողովուրդք յօրէնս իմ, հէ։
Ողորմեա ինձ աստուած, ըստ կոխեայ. ցե։
Ողորմեա ինձ աստուած՝ ողորմեա ինձ, ցզ։
Ողորմեա ինձ աստուած ըստ մեծի ողոր. ց։
Ո յուսոյ ի տէր, որպէս լեառն սիովն. ճիգ։
Ո բնակեալն է յօգնութիւն բարձ. ղ։
Ո հովուեաղ իսրայէլի նայեաց. հլթ։
Որպէս սիրելիք են յարկք քո տէր զօրու, ճգ։
Որպէս փախաքն եղջերու յաղբերս, խա։
Ունկնդիր աստուած աղօթից իմոց, և. ցզ։
Ուրախ եղէ ես, պ.ք ասէին ցիս. ճխա։
Պահեա զիս աստուած իմ, զի ես ի քեզ. ժե։
Պատրաստ է սիրտ իմ աստուած, պատ. ճէ։
Սիրեցի, զի լսիցէ տէր ձայն, ճժգ։
Սիրեցից զքեզ տէր զօրութիւն իմ. ժէ։
Տեառն է երկիր լիս և լրութ. խգ։
Տէր ապաւէն եղեր մեր ազգէ. ձթ։
Տէր աստուած իմ՝ ի քեզ յուսացայ. է։
Տէր աստուած փրկութեան իմոյ՝ ի տուէ. ձէ։
Տէր զի բազում եղեն նեղիչք իմ. պ։
Տէր թագաւորեաց բարկացան ժողք. ղը։
Տէր թագաւորեաց վայելչութիւն զգեցաւ. ղը։
Տէր թագաւորեաց ցնծասցէ երկիր. զգ։
Տէր ի զօրութեան քում ուրախ եղիցի. լ։

Տէր լաս իմ և կեանք իմ, ես յումմէ. խգ։
Տէր լսեր աղօթից իմոց, ունկնդիր. ճխբ։
Տէր լսեր աղօթից իմոց, աղաղակ. ճա։
Տէր կարդացի առ քեզ և լսեր ինձ. ճխ։
Տէր հովուեսցէ զիս և ինձ ինչ ոչ. իբ։
Տէր մի սրտմտութեամբ քով յանդիմա. գ։
Տէր մի սրտմտութեամբ քով յանդիմա. լէ։
Տէր ոչ բարձրացաւ սիրտ իմ, և ոչ. ձլ։
Տէր ո կացցէ ի խորանի քում. ժգ։
Տէր տէր մեր զի սքանչելի է անուն. ը։
Տէր փորձեցեր զիս և ծանեար. ձլը։
Ցնծացէք առ աստուած, օգնական է. ձ։
Ցնծացէք արդարք ի տէր, ուղղոց. լբ։
Փրկեա զիս ի թշնամեաց իմոց աստուած. ծբ։
Քեզ վայելէ օրհնութիւն աստուած ի սիոն. կգ։
Օրհնեա անձն իմ զտէր, տէր աստուած. ճգ։
Օրհնեա անձն իմ զտէր, և ամենայն. ճբ։
Օրհնեա անձն իմ զտէր, օրհնեցից զտէր. ճխե։
Օրհնեալ տէր աստուած իմ, որ ուսոյց. ճխգ։
Օրհնեցէք զանուն տեառն. օրհնե. ճկգ։
Օրհնեցէք զաստուած ի սրբութեան նորա. ճծ։
Օրհնեցէք զտէր ամենայն ազինք, գովք. ճժգ։
Օրհնեցէք զտէր զի բարի է տաղ. ճխգ։
Օրհնեցէք զտէր յերկնից. օրհնե. ճկբ։
Օրհնեցէք զտէր յօրհնութիւն նոր, զի. գէ։
Օրհնեցէք զտէր յօրհնութիւն նոր, օրհ. գե։
Օրհնեցէք զտէր յօրհնութիւն ի նոր. ճխթ։
Օրհնեցէք մանկունք զտէր՝ և. ճժբ։
Օրհնեցէք զտէր յամենայն ժամ. յամե. լգ։

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆՔ

Ա՛ջդ արձակեա զձառայս քո տէր . 320
Այս ասացի ՚ի վերանալ յինէն աւուրց . 230
Այլ ես հուր բորբոքեցաւ ՚ի բարկութենէ . 113
Ի գիշերոց կանխէ հոգի իմ՝ առաւօտ առ . 195
Ինեղութեան իմում ես առ տէր կարդացի , 269
Հաստատեցաւ սիրտ իմ ՚ի տէր . և . 153
Ճեմացուսցէ անձն իմ զտէր . և . 318
Նայեցարուք երկինք , և խօսեցայց . 70
Տէր զլուր քո լսայ և երկեայ . 305
Տէր ամէնակալ աստուած աբրահամու . 321
Փոքր էի ես յեղբարս իմ, և կրտ . 311
Օրհնեալ ես տէր աստուած հարցն մերոց , 313
Օրհնեալ տէր աստուած իսրայէլի , որ . 319
Օրհնեցէք զտէր , զի վառաք է . 31
Օրհնեցէք զաստուած յօրհնութիւն նոր . 268

Ի՛ՕԼԻՆ ՅԱՂՄՈՍ ԱՂԱՂԱՐՈՒԵԱՆ ։

Տէր մի սրտմտութեամբ քով յանդի . գ ։
Ի՛րանի , ում թողութիւն եղեւ մեզաց . լ ։
Տէր մի սրտմտութեամբ քով յանդիմա . լէ ։
Ողորմեա ինձ աստուած ըստ մեծի ողոր . ծ ։
Տէր լուր աղօթից իմոց , աղաղակ . ձա ։
Ի խորոց կարդացի առ քեզ տէր , տէր . ձիէ ։
Տէր լուր աղօթից իմոց , ականդիր խըն . ճխբ ։

տոմին, յորում ամն ան լինի 1887. և Թուականն Հայոց ՌԼԶ, անդ գտանես զտարեգիր նոյն ամին՝ (կ). և ի վերայ նորա զեօթներեակն՝ (ք). և ի գլուխս նոցին զվերադիրն՝ (ՃՀ)։ Այս ի վերջանալ նոյն ամին, վերջանայ և առաջին տոմն ի 19 տարին։

Յայնժամ պարտիս գառնալ ի սկիզբն երկրորդ տոմին, յորում գտանես զամն ան 1888, և զԹուականն Հայոց (ՌԼԷ). և հանդիպակաց առաջին տուին զտարեգիրն նոյն ամին՝ (փե). և ի վերայ նորա զեօթներեակն (ԹՂ). և ի վեր անդր ուղղակի զվերադիրն՝ (ԻԿ)։ Այս զնոյն խորհուրդ առաջնոյ տոմին՝ պահեա և յայսմ երկրորդ և ի երրորդ և ի չորրորդ և յայլ եամ տոմսն մինչեւ ի վերջն։

Այս այսպէս յորժամ հասանիս ի չորրորդ երեսի վերջն տոմն, յորում է ամն ան 2382, և Թուականն Հայոց (ՌՊԱ), և ի նոցին վերջին տուին՝ ուր է տարեգիրն (իժ), և ի վերայ նորա եօթներեակն՝ (աՃ), և ի վեր անդր ուղղակի վերադիրն՝ (ՃՀ), յորում ամն ան լինի 2400, և Թուականն Հայոց ՌՄԽԹ. յայնժամ լրանայ ջրհանն հինգ հարիւրեակին, այսինքն՝ 532 ամացն։ Ի չորս երեսս աղիւսակիդ ունին 28 տողս. և իւրաքանչիւր տող աւուր մինչեւ ի 19 տարի, ըստ Թուոյ 19 վերադրացն ՚ռովմայեցւոց. և 19 անգամ 28, կամ 28 անգամ 19, է 532, որ է մեծ ջրհան մի։

Վասն ի լրանալ միոյ մեծի ջրհանի՝ հարկաւորի նորագառնալ ի նոյն առաջին սկզբան տոմն, և սկսանիլ վերստին. յորում ամն ան լինի 2401, և Թուականն Հայոց ՌՊԾ, և ի հանդիպակաց առաջին տուին եդեալ տարեգիրն (վ), և ի վերայ եօթներեակն (գ), և ի գլուխս աղիւսակին վերադիրն (ԻԿ). ըստ առաջին կարգին. զի միայն զԹուականն պարտիս փոխել, և նման առաջնոյն կարգաւ լինիմանալ։

Լուրջ վտան գործածութեան հիգինեաւոր ոճի ջրհանիդ։

Ջրհնաստաձեւ ջրհանդ որ ի յերկուս ոտիդ երեսս Թղթոյ է կարգեալ. միտնդենաւոր մեծ ջրհան մի է պարունակող 532 ամաց. որ ի ձեռն սմի ան կամ Թուականի հայոց՝ անսխալ ցուցանէ զտարեգիրն և զեօթներեակն և զվերադիրն ՚ռովմայեցւոց. զի ի լրանալ 532 ամացն, դարձեալ սկսանի ի սկիզբն՝ փոխելով միայն զԹուականան։ Եւ ի սկզբան առաջին կարգին եդեալ է ամն ան, և յերկրորդի կարգին Թուականն Հայոց։ Այս ի գլուխ աղիւսակին եդեալ երկսեթագիրքն՝ են վերադիրք ՚ռովմայեցւոց. և ի միջի եդեալ նոսա գիրքն՝ են եօթներեակք. և ի ներքոյ նոցին բոլորագիրքն՝ են տարեգիրք։

Այս տես՝ զի սկսանի աղիւսակդ ի 1869 ամէ ան՝ և ոչ ըստ Թուականէն Հայոց, զոր կան ի սկզբան աղիւսակին։ Եւ սակայ յայսոցիկ Թուոց կալեալ՝ մինչ ուղղակի մնասանես ի հանդիպակաց առաջին տուին, գտանես զտարեգիրն նոյն տարւոյն՝ (վ). և անդ ի վերայ նորա եդեալ զեօթներեակն նոյն տարւոյն՝ (գ). և ի գլուխս նոցին եդեալ զվերադիրն նոյն տարւոյն՝ (ԻԿ)։

Իսկ մինչդեռ հասանիս ի 1870 ամ ան՝ կամ ի ոչ ըստ Թուականն Հայոց, (զոր զօրութեամբ կարդի հաշուի դնին,) մնաս յերկրորդ տուին առաջին տողին, յորում գտանես զտարեգիրն նոյն տարւոյն՝ (ն). և անդ ի վերայ նորա զեօթներեակն՝ (ք). և ի գլուխս նոցին զվերադիրն՝ (ՃՀ)։ Այս այսու կարգաւ՝ զրկան ամի Թուականն, այնքան Թուով երթ յառաջ ի նոյն տողն. ուր գտանես զտարեգիրն տարւոյն, և ընդ նմին և զեօթներեակն, և ի վեր անդր ուղղակի զվերադիրն՝ ըստ իւրաքանչիւր ամացն։

Այս մինչ այսպէս հասանիս ի վերջին տուին առաջին

ՎԵՐԱԴԻՐ · ԵՕԼԻԵՐԵՒ · ԳԻԼ տաբուց ·

ԺԳ	ԺԴ	Ե	ԺՁ	Ը	ԺԷ	Թ	ԺԹ	Ժ	ԺԱ	Ի	ԺԲ	Լ	ԺԳ	Խ	ԺԴ
՚	ա	՚	ա	՚	ա	՚	ա	՚	ա	՚	ա	՚	ա	՚	ա
՛	բ	՛	բ	՛	բ	՛	բ	՛	բ	՛	բ	՛	բ	՛	բ
՜	գ	՜	գ	՜	գ	՜	գ	՜	գ	՜	գ	՜	գ	՜	գ
՝	դ	՝	դ	՝	դ	՝	դ	՝	դ	՝	դ	՝	դ	՝	դ
՞	ե	՞	ե	՞	ե	՞	ե	՞	ե	՞	ե	՞	ե	՞	ե
՟	զ	՟	զ	՟	զ	՟	զ	՟	զ	՟	զ	՟	զ	՟	զ
ՠ	է	ՠ	է	ՠ	է	ՠ	է	ՠ	է	ՠ	է	ՠ	է	ՠ	է
ա	ը	ա	ը	ա	ը	ա	ը	ա	ը	ա	ը	ա	ը	ա	ը
բ	թ	բ	թ	բ	թ	բ	թ	բ	թ	բ	թ	բ	թ	բ	թ
գ	ժ	գ	ժ	գ	ժ	գ	ժ	գ	ժ	գ	ժ	գ	ժ	գ	ժ
դ	ի	դ	ի	դ	ի	դ	ի	դ	ի	դ	ի	դ	ի	դ	ի
ե	լ	ե	լ	ե	լ	ե	լ	ե	լ	ե	լ	ե	լ	ե	լ
զ	խ	զ	խ	զ	խ	զ	խ	զ	խ	զ	խ	զ	խ	զ	խ
է	ծ	է	ծ	է	ծ	է	ծ	է	ծ	է	ծ	է	ծ	է	ծ
ը	կ	ը	կ	ը	կ	ը	կ	ը	կ	ը	կ	ը	կ	ը	կ
թ	հ	թ	հ	թ	հ	թ	հ	թ	հ	թ	հ	թ	հ	թ	հ
ժ	ձ	ժ	ձ	ժ	ձ	ժ	ձ	ժ	ձ	ժ	ձ	ժ	ձ	ժ	ձ
ի	ղ	ի	ղ	ի	ղ	ի	ղ	ի	ղ	ի	ղ	ի	ղ	ի	ղ
՚	ա	՚	ա	՚	ա	՚	ա	՚	ա	՚	ա	՚	ա	՚	ա
՛	բ	՛	բ	՛	բ	՛	բ	՛	բ	՛	բ	՛	բ	՛	բ
՜	գ	՜	գ	՜	գ	՜	գ	՜	գ	՜	գ	՜	գ	՜	գ
՝	դ	՝	դ	՝	դ	՝	դ	՝	դ	՝	դ	՝	դ	՝	դ
՞	ե	՞	ե	՞	ե	՞	ե	՞	ե	՞	ե	՞	ե	՞	ե
՟	զ	՟	զ	՟	զ	՟	զ	՟	զ	՟	զ	՟	զ	՟	զ
ՠ	է	ՠ	է	ՠ	է	ՠ	է	ՠ	է	ՠ	է	ՠ	է	ՠ	է
ա	ը	ա	ը	ա	ը	ա	ը	ա	ը	ա	ը	ա	ը	ա	ը
բ	թ	բ	թ	բ	թ	բ	թ	բ	թ	բ	թ	բ	թ	բ	թ
գ	ժ	գ	ժ	գ	ժ	գ	ժ	գ	ժ	գ	ժ	գ	ժ	գ	ժ
դ	ի	դ	ի	դ	ի	դ	ի	դ	ի	դ	ի	դ	ի	դ	ի
ե	լ	ե	լ	ե	լ	ե	լ	ե	լ	ե	լ	ե	լ	ե	լ
զ	խ	զ	խ	զ	խ	զ	խ	զ	խ	զ	խ	զ	խ	զ	խ
է	ծ	է	ծ	է	ծ	է	ծ	է	ծ	է	ծ	է	ծ	է	ծ
ը	կ	ը	կ	ը	կ	ը	կ	ը	կ	ը	կ	ը	կ	ը	կ
թ	հ	թ	հ	թ	հ	թ	հ	թ	հ	թ	հ	թ	հ	թ	հ
ժ	ձ	ժ	ձ	ժ	ձ	ժ	ձ	ժ	ձ	ժ	ձ	ժ	ձ	ժ	ձ
ի	ղ	ի	ղ	ի	ղ	ի	ղ	ի	ղ	ի	ղ	ի	ղ	ի	ղ

ՎԵՐԱԴԻՐ · ԵՕԼԻԵՐԵՒ · ԳԻԼ տաբուց ·

ԺԱ	ԺԲ	ԺԳ	ԺԴ	ԺԵ	ԺԶ	ԺԷ	ԺԸ	ԺԹ	Ի	Լ	Խ	Ծ	Կ	Հ	Ձ
՚	ա	՚	ա	՚	ա	՚	ա	՚	ա	՚	ա	՚	ա	՚	ա
՛	բ	՛	բ	՛	բ	՛	բ	՛	բ	՛	բ	՛	բ	՛	բ
՜	գ	՜	գ	՜	գ	՜	գ	՜	գ	՜	գ	՜	գ	՜	գ
՝	դ	՝	դ	՝	դ	՝	դ	՝	դ	՝	դ	՝	դ	՝	դ
՞	ե	՞	ե	՞	ե	՞	ե	՞	ե	՞	ե	՞	ե	՞	ե
՟	զ	՟	զ	՟	զ	՟	զ	՟	զ	՟	զ	՟	զ	՟	զ
ՠ	է	ՠ	է	ՠ	է	ՠ	է	ՠ	է	ՠ	է	ՠ	է	ՠ	է
ա	ը	ա	ը	ա	ը	ա	ը	ա	ը	ա	ը	ա	ը	ա	ը
բ	թ	բ	թ	բ	թ	բ	թ	բ	թ	բ	թ	բ	թ	բ	թ
գ	ժ	գ	ժ	գ	ժ	գ	ժ	գ	ժ	գ	ժ	գ	ժ	գ	ժ
դ	ի	դ	ի	դ	ի	դ	ի	դ	ի	դ	ի	դ	ի	դ	ի
ե	լ	ե	լ	ե	լ	ե	լ	ե	լ	ե	լ	ե	լ	ե	լ
զ	խ	զ	խ	զ	խ	զ	խ	զ	խ	զ	խ	զ	խ	զ	խ
է	ծ	է	ծ	է	ծ	է	ծ	է	ծ	է	ծ	է	ծ	է	ծ
ը	կ	ը	կ	ը	կ	ը	կ	ը	կ	ը	կ	ը	կ	ը	կ
թ	հ	թ	հ	թ	հ	թ	հ	թ	հ	թ	հ	թ	հ	թ	հ
ժ	ձ	ժ	ձ	ժ	ձ	ժ	ձ	ժ	ձ	ժ	ձ	ժ	ձ	ժ	ձ
ի	ղ	ի	ղ	ի	ղ	ի	ղ	ի	ղ	ի	ղ	ի	ղ	ի	ղ
՚	ա	՚	ա	՚	ա	՚	ա	՚	ա	՚	ա	՚	ա	՚	ա
՛	բ	՛	բ	՛	բ	՛	բ	՛	բ	՛	բ	՛	բ	՛	բ
՜	գ	՜	գ	՜	գ	՜	գ	՜	գ	՜	գ	՜	գ	՜	գ
՝	դ	՝	դ	՝	դ	՝	դ	՝	դ	՝	դ	՝	դ	՝	դ
՞	ե	՞	ե	՞	ե	՞	ե	՞	ե	՞	ե	՞	ե	՞	ե
՟	զ	՟	զ	՟	զ	՟	զ	՟	զ	՟	զ	՟	զ	՟	զ
ՠ	է	ՠ	է	ՠ	է	ՠ	է	ՠ	է	ՠ	է	ՠ	է	ՠ	է
ա	ը	ա	ը	ա	ը	ա	ը	ա	ը	ա	ը	ա	ը	ա	ը
բ	թ	բ	թ	բ	թ	բ	թ	բ	թ	բ	թ	բ	թ	բ	թ
գ	ժ	գ	ժ	գ	ժ	գ	ժ	գ	ժ	գ	ժ	գ	ժ	գ	ժ
դ	ի	դ	ի	դ	ի	դ	ի	դ	ի	դ	ի	դ	ի	դ	ի
ե	լ	ե	լ	ե	լ	ե	լ	ե	լ	ե	լ	ե	լ	ե	լ
զ	խ	զ	խ	զ	խ	զ	խ	զ	խ	զ	խ	զ	խ	զ	խ
է	ծ	է	ծ	է	ծ	է	ծ	է	ծ	է	ծ	է	ծ	է	ծ
ը	կ	ը	կ	ը	կ	ը	կ	ը	կ	ը	կ	ը	կ	ը	կ
թ	հ	թ	հ	թ	հ	թ	հ	թ	հ	թ	հ	թ	հ	թ	հ
ժ	ձ	ժ	ձ	ժ	ձ	ժ	ձ	ժ	ձ	ժ	ձ	ժ	ձ	ժ	ձ
ի	ղ	ի	ղ	ի	ղ	ի	ղ	ի	ղ	ի	ղ	ի	ղ	ի	ղ

ՎԵՐԱԴԻՐ · ԵՕԼԻԵՐԵՒ · ԳԻԼ տաբուց ·

ԺԴ	ԺԵ	ԺԶ	ԺԷ	ԺԸ	ԺԹ	Ի	Լ	Խ	Ծ	Կ	Հ	Ձ	Ղ	Ճ	Մ
՚	ա	՚	ա	՚	ա	՚	ա	՚	ա	՚	ա	՚	ա	՚	ա
՛	բ	՛	բ	՛	բ	՛	բ	՛	բ	՛	բ	՛	բ	՛	բ
՜	գ	՜	գ	՜	գ	՜	գ	՜	գ	՜	գ	՜	գ	՜	գ
՝	դ	՝	դ	՝	դ	՝	դ	՝	դ	՝	դ	՝	դ	՝	դ
՞	ե	՞	ե	՞	ե	՞	ե	՞	ե	՞	ե	՞	ե	՞	ե
՟	զ	՟	զ	՟	զ	՟	զ	՟	զ	՟	զ	՟	զ	՟	զ
ՠ	է	ՠ	է	ՠ	է	ՠ	է	ՠ	է	ՠ	է	ՠ	է	ՠ	է
ա	ը	ա	ը	ա	ը	ա	ը	ա	ը	ա	ը	ա	ը	ա	ը
բ	թ	բ	թ	բ	թ	բ	թ	բ	թ	բ	թ	բ	թ	բ	թ
գ	ժ	գ	ժ	գ	ժ	գ	ժ	գ	ժ	գ	ժ	գ	ժ	գ	ժ
դ	ի	դ	ի	դ	ի	դ	ի	դ	ի	դ	ի	դ	ի	դ	ի
ե	լ	ե	լ	ե	լ	ե	լ	ե	լ	ե	լ	ե	լ	ե	լ
զ	խ	զ	խ	զ	խ	զ	խ	զ	խ	զ	խ	զ	խ	զ	խ
է	ծ	է	ծ	է	ծ	է	ծ	է	ծ	է	ծ	է	ծ	է	ծ
ը	կ	ը	կ	ը	կ	ը	կ	ը	կ	ը	կ	ը	կ	ը	կ
թ	հ	թ	հ	թ	հ	թ	հ	թ	հ	թ	հ	թ	հ	թ	հ
ժ	ձ	ժ	ձ	ժ	ձ	ժ	ձ	ժ	ձ	ժ	ձ	ժ	ձ	ժ	ձ
ի	ղ	ի	ղ	ի	ղ	ի	ղ	ի	ղ	ի	ղ	ի	ղ	ի	ղ
՚	ա	՚	ա	՚	ա	՚	ա	՚	ա	՚	ա	՚	ա	՚	ա
՛	բ	՛	բ	՛	բ	՛	բ	՛	բ	՛	բ	՛	բ	՛	բ
՜	գ	՜	գ	՜	գ	՜	գ	՜	գ	՜	գ	՜	գ	՜	գ
՝	դ	՝	դ	՝	դ	՝	դ	՝	դ	՝	դ	՝	դ	՝	դ
՞	ե	՞	ե	՞	ե	՞	ե	՞	ե	՞	ե	՞	ե	՞	ե
՟	զ	՟	զ	՟	զ	՟	զ	՟	զ	՟	զ	՟	զ	՟	զ
ՠ	է	ՠ	է	ՠ	է	ՠ	է	ՠ	է	ՠ	է	ՠ	է	ՠ	է
ա	ը	ա	ը	ա	ը	ա	ը	ա	ը	ա	ը	ա	ը	ա	ը
բ	թ	բ	թ	բ	թ	բ	թ	բ	թ	բ	թ	բ	թ	բ	թ
գ	ժ	գ	ժ	գ	ժ	գ	ժ	գ	ժ	գ	ժ	գ	ժ	գ	ժ
դ	ի	դ	ի	դ	ի	դ	ի	դ	ի	դ	ի	դ	ի	դ	ի
ե	լ	ե	լ	ե	լ	ե	լ	ե	լ	ե	լ	ե	լ	ե	լ
զ	խ	զ	խ	զ	խ	զ	խ	զ	խ	զ	խ	զ	խ	զ	խ
է	ծ	է	ծ	է	ծ	է	ծ	է	ծ	է	ծ	է	ծ	է	ծ
ը	կ	ը	կ	ը	կ	ը	կ	ը	կ	ը	կ	ը	կ	ը	կ
թ	հ	թ	հ	թ	հ	թ	հ	թ	հ	թ	հ	թ	հ	թ	հ
ժ	ձ	ժ	ձ	ժ	ձ	ժ	ձ	ժ	ձ	ժ	ձ	ժ	ձ	ժ	ձ
ի	ղ	ի	ղ	ի	ղ	ի	ղ	ի	ղ	ի	ղ	ի	ղ	ի	ղ

ՎԵՐԱԴԻՐ · ԵՕԼԻԵՐԵՒ · ԳԻԼ տաբուց ·

ԺԵ	ԺԶ	ԺԷ	ԺԸ	ԺԹ	Ի	Լ	Խ	Ծ	Կ	Հ	Ձ	Ղ	Ճ	Մ	Յ
՚	ա	՚	ա	՚	ա	՚	ա	՚	ա	՚	ա	՚	ա	՚	ա
՛	բ	՛	բ	՛	բ	՛	բ	՛	բ	՛	բ	՛	բ	՛	բ
՜	գ	՜	գ	՜	գ	՜	գ	՜	գ	՜	գ	՜	գ	՜	գ
՝	դ	՝	դ	՝	դ	՝	դ	՝	դ	՝	դ	՝	դ	՝	դ
՞	ե	՞	ե	՞	ե	՞	ե	՞	ե	՞	ե	՞	ե	՞	ե
՟	զ	՟	զ	՟	զ	՟	զ	՟	զ	՟	զ	՟	զ	՟	զ
ՠ	է	ՠ	է	ՠ	է	ՠ	է	ՠ	է	ՠ	է	ՠ	է	ՠ	է
ա	ը	ա	ը	ա	ը	ա	ը	ա	ը	ա	ը	ա	ը	ա	ը
բ	թ	բ	թ	բ	թ	բ	թ	բ	թ	բ	թ	բ	թ	բ	թ
գ	ժ	գ	ժ	գ	ժ	գ	ժ	գ	ժ	գ	ժ	գ	ժ	գ	ժ
դ	ի	դ	ի	դ	ի	դ	ի	դ	ի	դ	ի	դ	ի	դ	ի
ե	լ	ե	լ	ե	լ	ե	լ	ե	լ	ե	լ	ե	լ	ե	լ
զ	խ	զ	խ	զ	խ	զ	խ	զ	խ	զ	խ	զ	խ	զ	խ
է	ծ	է	ծ	է	ծ	է	ծ	է	ծ	է	ծ	է	ծ	է	ծ
ը	կ	ը	կ	ը	կ	ը	կ	ը	կ	ը	կ	ը	կ	ը	կ
թ	հ	թ	հ	թ	հ	թ	հ	թ	հ	թ	հ	թ	հ	թ	հ
ժ	ձ	ժ	ձ	ժ	ձ	ժ	ձ	ժ	ձ	ժ	ձ	ժ	ձ	ժ	ձ
ի	ղ	ի	ղ	ի	ղ	ի	ղ	ի	ղ	ի	ղ	ի	ղ	ի	ղ
՚	ա	՚	ա	՚	ա	՚	ա	՚	ա	՚	ա	՚	ա	՚	ա
՛	բ	՛	բ	՛	բ	՛	բ	՛	բ	՛	բ	՛	բ	՛	բ
՜	գ	՜	գ	՜	գ	՜	գ	՜	գ	՜	գ	՜	գ	՜	գ
՝	դ	՝	դ	՝	դ	՝	դ	՝	դ	՝	դ	՝	դ	՝	դ
՞	ե	՞	ե	՞	ե	՞	ե	՞	ե	՞	ե	՞	ե	՞	ե
՟	զ	՟	զ	՟	զ	՟	զ	՟	զ	՟	զ	՟	զ	՟	զ
ՠ	է	ՠ	է	ՠ	է	ՠ	է	ՠ	է	ՠ	է	ՠ	է	ՠ	է
ա	ը	ա	ը	ա	ը	ա	ը	ա	ը	ա	ը	ա	ը	ա	ը
բ	թ	բ	թ	բ	թ	բ	թ	բ	թ	բ	թ	բ	թ	բ	թ
գ	ժ	գ	ժ	գ	ժ	գ	ժ	գ	ժ	գ	ժ	գ	ժ	գ	ժ
դ	ի	դ	ի	դ	ի	դ	ի	դ	ի	դ	ի	դ	ի	դ	ի
ե	լ	ե	լ	ե	լ	ե	լ	ե	լ	ե	լ	ե	լ	ե	լ
զ	խ	զ	խ	զ	խ	զ	խ	զ	խ	զ	խ	զ	խ	զ	խ
է	ծ	է	ծ	է	ծ	է	ծ	է	ծ	է	ծ	է	ծ	է	ծ
ը	կ	ը	կ	ը	կ	ը	կ	ը	կ	ը	կ	ը	կ	ը	կ
թ	հ	թ	հ	թ	հ	թ	հ	թ	հ	թ	հ	թ	հ	թ	հ
ժ	ձ	ժ	ձ	ժ	ձ	ժ	ձ	ժ	ձ	ժ	ձ	ժ	ձ	ժ	ձ
ի	ղ	ի	ղ	ի	ղ	ի	ղ	ի	ղ	ի	ղ	ի	ղ	ի	ղ

ՎԵՐԱԴԻՐ · ԵՕԼԻԵՐԵՒ · ԳԻԼ տաբուց · Ամք Տեառն, և Թուականն Հայոց ·

ԺԶ	ԺԷ	ԺԸ	ԺԹ	Ի	Լ	Խ	Ծ	Կ	Հ	Ձ	Ղ	Ճ	Մ	Յ	Ն	
՚	ա	՚	ա	՚	ա	՚	ա	՚	ա	՚	ա	՚	ա	՚	ա	
՛	բ	՛	բ	՛	բ	՛	բ	՛	բ	՛	բ	՛	բ	՛	բ	
՜	գ	՜	գ	՜	գ	՜	գ	՜	գ	՜	գ	՜	գ	՜	գ	
՝	դ	՝	դ	՝	դ	՝	դ	՝	դ	՝	դ	՝	դ	՝	դ	
՞	ե	՞	ե	՞	ե	՞	ե	՞	ե	՞	ե	՞	ե	՞	ե	
՟	զ	՟	զ	՟	զ	՟	զ	՟	զ	՟	զ	՟	զ	՟	զ	
ՠ	է	ՠ	է	ՠ	է	ՠ	է	ՠ	է	ՠ	է	ՠ	է	ՠ	է	
ա	ը	ա	ը	ա	ը	ա	ը	ա	ը	ա	ը	ա	ը	ա	ը	
բ	թ	բ	թ	բ	թ	բ	թ	բ	թ	բ	թ	բ	թ	բ	թ	
գ	ժ	գ	ժ	գ	ժ	գ	ժ	գ	ժ	գ	ժ	գ	ժ	գ	ժ	
դ	ի	դ	ի	դ	ի	դ	ի	դ	ի	դ	ի	դ	ի	դ	ի	
ե	լ	ե	լ	ե	լ	ե	լ	ե	լ	ե	լ	ե	լ	ե	լ	
զ	խ	զ	խ	զ	խ	զ	խ	զ	խ	զ	խ	զ	խ	զ	խ	
է	ծ	է	ծ	է	ծ	է	ծ	է	ծ	է	ծ	է	ծ	է	ծ	
ը	կ	ը	կ	ը	կ	ը	կ	ը	կ	ը	կ	ը	կ	ը	կ	
թ	հ	թ	հ	թ	հ	թ	հ	թ	հ	թ	հ	թ	հ	թ	հ	
ժ	ձ	ժ	ձ	ժ	ձ	ժ	ձ	ժ	ձ	ժ	ձ	ժ	ձ	ժ	ձ	
ի	ղ	ի	ղ	ի	ղ	ի	ղ	ի	ղ	ի	ղ	ի	ղ	ի	ղ	
՚	ա	՚	ա	՚	ա	՚	ա	՚	ա	՚	ա	՚	ա	՚	ա	
՛	բ	՛	բ	՛	բ	՛	բ	՛	բ	՛	բ	՛	բ	՛	բ	
՜	գ	՜	գ	՜	գ	՜	գ	՜	գ	՜	գ	՜	գ	՜	գ	
՝	դ	՝	դ	՝	դ	՝	դ	՝	դ	՝	դ	՝	դ	՝	դ	
՞	ե	՞	ե	՞	ե	՞	ե	՞	ե	՞	ե	՞	ե	՞	ե	
՟	զ	՟	զ	՟	զ	՟	զ	՟	զ	՟	զ	՟	զ	՟	զ	
ՠ	է	ՠ	է	ՠ	է	ՠ	է	ՠ	է	ՠ	է	ՠ	է	ՠ	է	
ա	ը	ա	ը	ա	ը	ա	ը	ա	ը	ա	ը	ա	ը	ա	ը	
բ	թ	բ	թ	բ	թ	բ	թ	բ	թ	բ	թ	բ	թ	բ	թ	
գ	ժ	գ	ժ	գ	ժ	գ	ժ	գ	ժ	գ	ժ	գ	ժ	գ	ժ	
դ	ի	դ	ի	դ	ի	դ	ի	դ	ի	դ	ի	դ	ի	դ	ի	
ե	լ	ե	լ	ե	լ	ե	լ	ե	լ	ե	լ	ե	լ	ե	լ	
զ	խ	զ	խ	զ	խ	զ	խ	զ	խ	զ	խ	զ	խ	զ	խ	
է	ծ	է	ծ	է	ծ	է	ծ	է	ծ	է	ծ	է	ծ	է	ծ	
ը	կ	ը	կ	ը	կ	ը	կ	ը	կ	ը	կ	ը	կ	ը	կ	
թ	հ	թ	հ	թ	հ	թ	հ	թ	հ	թ	հ	թ	հ	թ	հ	
ժ	ձ	ժ	ձ	ժ	ձ	ժ	ձ	ժ	ձ	ժ	ձ	ժ	ձ	ժ	ձ	
ի	ղ	ի	ղ	ի	ղ	ի	ղ	ի	ղ	ի	ղ	ի	ղ	ի	ղ	

Ամք Տեառն, և Թուականն Հայոց ·	
1869	ՌՀԺԹ
1888	ՌՀՁԸ
1907	ՌՀԾԷ
1926	ՌՀԻԶ
1945	ՌՀՂԵ
1964	ՌՀՋԴ
1983	ՌՀՌՃ
2002	ՌՂԲ
2021	ՌՂԻ
2040	ՌՂԽ
2059	ՌՂՂ
2078	ՌՂՀԸ
2097	ՌՂՀՃ
2116	ՌՂՀԶ

ՎԵՐԱԴԻՐ · Եօթներեակ · Գիր տասուց ։

ԺԴ	ԺԳ	ԺԲ	ԺԱ	Ժ	Թ	Ը	Է	Զ	Ե	Դ	Գ	Բ	Ա
ֆ	ֆ	ֆ	ֆ	ֆ	ֆ	ֆ	ֆ	ֆ	ֆ	ֆ	ֆ	ֆ	ֆ

Ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ,
ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ,
ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ,
ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ,
ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ,
ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ,
ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ,
ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ,

Ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ,
ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ,
ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ,
ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ,
ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ,
ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ,
ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ,
ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ,

Ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ,
ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ,
ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ,
ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ,
ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ,
ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ,
ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ,
ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ,

Ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ,
ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ,
ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ,
ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ,
ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ,
ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ,
ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ,
ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ,

Ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ,
ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ,
ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ,
ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ,
ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ,
ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ,
ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ,
ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ,

Ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ,
ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ,
ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ,
ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ,
ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ,
ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ,
ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ,
ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ, ո՛վ ոգեկիր մարդ,

ա	բ	գ	դ	ե	զ	է	ը	թ	ժ	ի	լ	խ	ծ	կ	հ	ձ	ղ	ճ	մ	յ	ն	շ	ո	չ	պ	ջ	ռ	ս	վ	տ	ր	ց	ւ	փ	ք	օ	ֆ
ա	բ	գ	դ	ե	զ	է	ը	թ	ժ	ի	լ	խ	ծ	կ	հ	ձ	ղ	ճ	մ	յ	ն	շ	ո	չ	պ	ջ	ռ	ս	վ	տ	ր	ց	ւ	փ	ք	օ	ֆ

Ա բ գ դ ե զ է ը թ ժ ի լ խ ծ կ հ ձ ղ ճ մ յ ն շ ո չ պ ջ ռ ս վ տ ր ց ւ փ ք օ ֆ

Ա.

Իբրև Տօնարուեան աղեւսակիս։

Աշանջենաւոր աղիւսակդ՝ որ յերխա աւաջադիր զոյգ երեսս Թղթոց պարունակ կեալ է, այսպես՝ ի կիր արկեալ։

Կալ զամ՝ն՝ կամ՝ զԹուականն Հայոց յորում՝ ամի և նշես, յաղիւսակաձեւ շրջանդ անտի՝ որ յառաջ քան զայս յերկուս զոյգ երեսս Թղթոց եդեալ է. և գիտ՝ի կարգի այնը Թուականի զտարեգիրն նոյն տարւոյն. և անտի եկեալ՝ի սոյն աղիւսակ գտցես զնոյն տարեգիրն, որ ըստ կարգի այբուբենիդ եղեալ, կայ գլխագրով և՝ի շարս նորին գտցես յառաջին տուփն զօրն Յայտնութեան, յերկրորդումն՝ զմիջոց ուսուքն. և այսու կարգաւ յառաջ գնասցես մինչեւ ցօր բարեկենդանի Յայտնութեան,

Օրը օրինակ. յամի՝ն 1869, և Թուին Հայոց ՌԺԸ, գիր տարւոյն է (վ). զոր գլխաւոր յերկրորդում աղիւսակի, ի նմին կարգի եղեալ տուփան առ ձեռն պատրաստ գտանես զօրն Յայտնութե՝ որ է (ԲՂ), և զմիջոց ուսուքն՝ որ է (լե) օր, և զառաջաւորացս բարեկենդանն՝ որ է ի փետրվարի (Բ), և զայլն ամենայն ըստ վերոյգրեալ նշանակուս՝ մինչեւ ցօր բարեկենդանի Յայտնութեան։

ԱԶԳ. Ն. ԱԱԻԼ ԳՐԱԴԱՐԱՆ
ՀԱՄԱՐ

ՀՀ Ազգային գրադարան
NL0027576